

6 VELIKI INTERVJU
MIHA ULČAR, UREDNIK
PORTALA DOMŽALEC.SI

8 TEMA MESECA
POČITNIŠKE AKTIVNOSTI
ZA OTROKE

25 KULTURA
NATAŠA NAHTIGAL,
TRENERKA GLASU IN PETJA

SLAMNIK

**OBČINA
DOMŽALE**

prostor zadovoljnih ljudi

GLASILO OBČINE DOMŽALE

26. JUNIJ 2020 | LETNIK LX | ŠTEVILKA 6 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

www.kd-domzale.si/glasilo-slamnik.html

Foto: Alenka Klinar

Skok v poletne počitnice

Šole so za nekaj tednov zaprle svoja vrata, šoloobvezni otroci pa polni pričakovanja vstopili v najlepši del leta – počitnice.

Kaj je lepšega, kot priti prvega septembra nazaj v vrtec ali šolo ter s svojimi prijatelji in sošolci deliti nepozabne vtise poletja, ki je za nami. Že odrasli se radi pohvalimo, kaj vse smo počeli, videli in spoznali, kako lepo je dogodivščine opisovati šele otrokom, ki so jih doživeli na svojevrsten način. V Domžalah vsako leto potekajo številne poletne aktivnosti za naše otroke in šolarje, tudi letošnje poletje ne bo dosti drugačno, saj otroci potrebujejo aktivne počitnice, marsikateri starši pa zanje tudi počitniško varstvo. Prav neverjetno je, kako dobro deluje domišljija domžalskih animatorjev in društev, ki

pripravljajo programe za najmlajše, in kaj vse se bodo, skozi igro in zabavo, letos naučili naši malčki ter v kaj vse se bodo prelevili! Kot vsako leto smo tudi letos na enem mestu zbrali številna dogajanja, ki jih to poletje pripravljajo društva, knjižnica, zavodi in druge organizacije v naši občini Domžale.

Boste skupaj z otroki obiskali lišičkin brlog? Spoznavali čebelji svet? Morda jim pustite, da za teden dni postanejo pravi Indijanci? Kaj pa, če jim omogočite, da okrepijo svoje znanje plavanja in čim več dni preživijo ob vodnih aktivnostih? Morda pa le potrebujete nekaj brezskrbnih ur na dan, da oddelate svoje službene

obveznosti, otroci pa se v tem času lahko neke igrajo in kratkočasijo, v varstvu seveda. Vse to je v Domžalah možno in se bo tudi to poletje dogajalo. Kdo vse in kaj pripravljajo za vaše nadobudne letos v našem mestu, si lahko preberete v tokratni Temi meseca, kjer smo vse zgoraj omenjeno poiskali in delili z vami. Vsekakor pa velja izpostaviti, da so se tudi letos organizatorji poletnih počitnic približevali najmlajšim, tako s programi kot počitniškim varstvom, saj skoraj vsakdo od njih, poleg aktivnosti, ponuja tudi varstvo v času, ko bi bili otroci sicer v vrtcu ali šoli.

Ne pozabimo pa niti na to, da imamo v Domžalah številne čudovite

sprehajalne poti in rekreativne površine, od otroških in drugih športnih igrišč, do 'pumptracka' Kolovoza in številnih drugih zanimivosti.

> 8

20. kulturni poletni festival Studenec 2020

Med društvi in organizacijami, ki jim je pošteno zagodel letošnji nedobrodošli virus, je tudi Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan.

Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan je moralo zaradi epidemije bistveno spremeniti program letošnjega 20. kulturnega poletnega festivala Studenec 2020.

Pa niso obupali, čakali so le vsaj majhno priložnost, da nas tudi letos povabijo v Poletno gledališče Studenec ter tako, kot vrsto let doslej, popestrijo kulturno poletje vsem, ki imajo kulturne dogodke pod platneno streho na Studencu radi. Na kulturnih straneh je objavljen program za letošnji festival.

Vsega načrtovanega programa žel ne morejo uresničiti, so se pa potrudili, da bomo kljub vsemu večkrat radi prišli na Studenec in uživali v kulturnih večerih. Kar dva bosta avgusta namenjena praznovanju 70-letnice uspešnega dela društva. Jubilej so z bogatim pregledom dejavnosti zaznamovali že skozi vse leto 2019, uradno pa ga bodo praznovali letos z razstavo s kulturnim programom ter uradno prireditvijo.

> 28

Poletne jezikovne delavnice
v avgustu

tel.: 01 721 69 13
GSM: 041 317 444
dude@dude.si www.dude.si

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v četrtek, **30. julija 2020.**

Rok za oddajo prispevkov je v sredo, **15. julija 2020, do 12. ure.**

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu:

urednistvo.slamnik@gmail.com

-Sprejemamo rezervacije za plačila s turističnimi boni!

-Bogata ponudba počitnic ob Jadranu in Mediteranu

TENTOURS
Ljubljanska 85,
DOMŽALE
www.tentours.si
tel: 01 7240 220

AS DOMŽALE
MOTO CENTER

REGISTRACIJE

REGISTRACIJE

TEHNIČNI PREGLEDI TRZIN

AKTUALNO

Drage bralke, dragi bralci,

pred nami je poletje, ki še vedno nosi pridih negotovosti, saj se iz dneva v dan podatki o epidemiji spreminjajo, in nihče ne ve, ali bomo jutri še smeli prečkati državno mejo, ali bomo zato morali v štiri-najstredno karanteno ob vrnitvi domov. Zato bo vse več ljudi letošnje počitnice preživelo v Sloveniji, tudi v domačem kraju. Kljub temu pa veselje ob začetku počitnic ni nič manjše. V junjski Temi meseca smo preverili, kaj vse se v Domžalah dogaja to poletje. Verjamemo, da smo zajeli večji del vseh aktivnosti, s katerimi bomo poskušali pričarati čim več otroškega veselja in počitniških vragolij. Seveda pa tudi varstva, ki bo v nekaj tednih dodatno razbremenilo starše in skrbnike nadobudnih malčkov.

V Velikem intervjuju smo tokrat k pogovoru povabili Miho Ulčarja, urednika portala domžalec.si, sicer tudi našega sodelavca, ki se mu je po spletu okoliščin pred osmimi leti porodila naključna ideja o tovrstnem mediju. Danes je novinarstvo njegov način življenja in je povsem na tekočem z dogajanjem v teh krajih, domžalec.si pa vedno bolj prepoznan medij za vse, ki jih zanimajo ažurne informacije o dogajanju v našem lokalnem okolju.

Električna kolesa postajajo vse bolj priljubljena zaradi udobja, praktičnosti in mode. Temu je sledil tudi Martin Mertik z Vira pri Domžalah, ki je sicer tehnik računalništva, a se je lotil kaj nenavadnega posla – izdeluje namreč nadvse zanimiva in imenitna električna kolesa. Predstavljamo vam ga v rubriki Obrazi Domžal. Prav tako je v njej gostja kaligrafinja Katarina Rojc, ki nam je zaupala svojo pot, ki jo je vodila v umetnost lepega pisanja.

Na kulturnih straneh smo se pogovarjali z Natašo Nahtigal, ki se je po uspešno dokončanem študiju medicine takoj posvetila svojemu resničnemu življenjskemu poslanstvu in cilju: delati z glasom in ljudem pomagati, da se s petjem izrazijo. Tako zdaj že več kot 10 let uspešno deluje kot učiteljica petja, zadnja tri leta pod okriljem svoje Akademije za glas, ki je namenjena vsem, ki želijo spoznavati, raziskovati in razvijati svoj glas.

V tokratnem Slamniku ne manjka niti aktualnih novic iz sveta športa, niti napovedi, kako bo v letošnjem letu s kulturnimi dogodki, ki zaradi situacije v državi še vedno potekajo v manjšem obsegu, kot smo jih bili vajeni v prejšnjih letih.

Želim vam prijetne, oddiha polne poletne dni.

Špela Trškan,
odgovorna urednica

Domžale so odličen primer dobro delujoče lokalne skupnosti

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je v petek, 12. junija 2020, obiskal občino Domžale, kjer je spregovoril s predstavniki organizacij, ki so aktivno sodelovali pri omejevanju širjenja epidemije koronavirusne bolezni znotraj občine. To je bil njegov prvi obisk lokalnih skupnosti po epidemiji.

Predsednik republike se je za obisk Občine Domžale odločil na podlagi kratkega filma #Mestoscinihjudi Občine Domžale, ki prikazuje sodelovanje Domžalčank in Domžalčanov v času epidemije. Predsednika Pahorja sta sprejela župan Toni Dragar in podžupanja mag. Renata Kosec. Predsednik se je pogovarjal tudi s predstavniki občine, Civilne zaščite, gasilcev, zdravstvenega doma, Rdečega križa, tabornikov, skavtov in ustvarjalcev filma, ti pa so s predsednikom delili pozitivne vtise in vse izzive, s katerimi so se spoprijemali v tem negotovem času ter podoživeli trenutke, ki so jih spremljali pri njihovem delu v času epidemije.

Župan Toni Dragar je poudaril, da je Občina Domžale druga razvojnajmanj ogrožena občina v regiji, kjer sistem Civilne zaščite deluje dobro. Povedal je, da je v času epidemije operativno sodelovalo 376 ljudi, od tega največ 222, iz Zdravstvenega doma Domžale. Ključno zanje je bilo krizno komuniciranje, torej s hitrimi, verodostojnimi in natančnimi informacijami obveščati občanke in občane. Predsednik Pa-

hor je poudaril, da je Občina Domžale odličen primer dobro delujoče lokalne skupnosti, a hkrati opozoril, da krize ni čisto konec in da je nujno, da štabi Civilne zaščite v zvezi s tem ohranjajo pozornost.

V sklopu obiska se je predsednik republike ustavil tudi v Zdravstvenem domu Domžale, kjer si je skupaj z direktorico zdravstvenega doma mag. Renato Rajapakse ogledal vstopno ambulanto za obravnavo pacientov s sumom na okužbo s koronavirusom. V spremstvu direktorja Centra za zaščito in reševanje Domžale Andreja Jarca in poveljnika Gasilske zveze Domžale Matjaža Merkužiča pa si je ogledal dekontaminacijsko točko v Centru za zaščito in reševanje Domžale. Sledil je prikaz simulacije postopka dekontaminacije zaščitne opreme, ki so ga gasilci izvedli v sodelovanju z Zdravstvenim domom Domžale in je unikum v Sloveniji. V času epidemije so s tem postopkom uspešno dekontaminirali 182 reševalnih vozil.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

Seznanimatev z delom ZD Domžale v času covid-19

Predsednik Borut Pahor na obisku na Občini Domžale

Skupna fotografija na Centru za zaščito in reševanje Domžale

Občina Domžale je v Los Angelesu prejela nagrado za kreativnost v kategoriji turističnih filmov

Film smo s pomočjo produkcije Bakster posneli v letu 2018 ter v slabih dveh letih prejeli kar nekaj nagrad in certifikatov.

Skupaj ustvarjamo prostor zadovoljnih ljudi

Se še spomnite našega predstavitevne- ga filma The Place of Cheerful People« oziroma Prostor zadovoljnih ljudi? Film smo s pomočjo produkcije Bakster posneli v letu 2018 in v slabih dveh letih prejeli kar nekaj nagrad in certifikatov. Naše delo so nagradili v Srbiji, Zagrebu, Berlinu, v preteklih dneh pa so nas obvestili, da smo za omenjeni film prejeli Certifikat oziroma nagrado za kreativnost (Certificate for Creative Excellence 2020 Competition) v kategoriji turističnih filmov, na mednarodnem filmskem in video festivalu v Los Angelesu (ZDA).

V svoji obrazložitvi so zapisali: »Živahno mesto Domžale navdušuje s svojo lepoto, kulturnimi znamenitostmi in mnogimi drugimi doživetji. Je dinamično mesto, polno kreativnosti in raznolikih atraktivnih dogodkov, ki privabljajo tako mlado kot tudi staro. Film nas popelje skozi različne športne aktivnosti in bogato tradicijo tega slovenskega mesta, ter ga na tak način prikaže v vsej njeni lepoti.«

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: PROBAKSTER

SLAMNIK, GLASILO OBČINE DOMŽALE, ISSN 2536-4030, IZHAJA V NAKLADI 13 500 IZVODOV IN GA PREJEMAJO VSA GOSPODINJSTVA BREZPLAČNO. Ustanoviteljica glasila je občina Domžale. **Izdajatelj:** Kulturni dom Franca Bernika Domžale, zanj direktorica Cveta Zalokar / **Odgovorna urednica:** Špela Trškan / **E-naslov:** urednistvo.slamnik@gmail.com / **Trženje oglasnega prostora:** Nataša Gliha, 041 654 695, carniola1@siol.net. / **Oblikovna zasnova:** Mojca Bizjak, Klemen Gabrijelčič / **Prelom in priprava za tisk:** Zavod Zank / **Jezikovni pregled:** Primož Hieng / **Tajnica:** Tina Kušar, tel.: (01) 722 50 50, faks.: (01) 722 50 55, slamnik@kd-domzale.si, Ljubljanska cesta 61, Domžale / **Uradne ure:** od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure, v sredo, 15. 7. 2020 pa tudi med 15. in 17. uro / **Tisk:** Delo d.d., Dunajska 5, 1509 Ljubljana/ Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja prispevkov.

Stara gospa v izredni kondiciji letos praznuje 100-letnico

Tovarna Papirnica Količevo oziroma zdaj imenovana Količevo Karton v letošnjem letu obeležuje 100-letnico delovanja.

Tovarna, ki jo je leta 1920 ustanovil Franc Bonač, od leta 1998 deluje v sklopu mednarodnega koncerna sedmih tovarn, ki jih vodi avstrijski lastnik, družinsko podjetje Mayr-Melnhof. V petek, 5. junija 2020, so pred upravno stavbo Količeva Karton pripravili manjšo slovesnost, ki so se je udeležili zaposleni in nekateri gostje. Po uvodnih govorih Petra Putza, direktorja Količeva Kartona, Branka Rožiča, nekdanjega direktorja Količeva Kartona, in Rada Kunaverja, tehničnega direktorja Količeva Kartona, so si zbrani ogledali naprave SPTE – postrojenje za sproizvodnjo toplote in elektrike. Za zaključek je sledilo druženje ob torti in obujanju spominov. Količevo Karton je danes ena redkih delujočih večjih tovarn v občini Domžale in ena do šestih slovenskih papirnic. Tovarno, ki se je hitro širila, je leta 1920 ustanovil Franc Bonač. Količevo Karton je od leta 1998 v lasti avstrijskega družinskega koncerna Mayr-Melnhof, evropske multinacionalke z 9500 zaposlenimi, ene največjih proizvajalk kartona. Na Količevem, ki je tretja največja družba v skupini MM Karton, in ustvari okoli 15 odstotkov prometa, njihov delež v koncernu pa narašča, je zaposlenih približno 350 delavcev. Zbrane je v uvodu pozdravil in na kratko nagovoril Rado Kunavar, tehnični direktor Količeva Kartona, v nadaljevanju pa je besedo predal Petru Putzu, direktorju Količeva Kartona, ki

je spregovoril o pomembnosti ljudi in zaposlenih za Količevo Karton. Poudaril je, da je njihova vizija, da so trajnostni in skladni z naravo ter da dajejo prednost okolju, zaposlenim in kakovosti njihovih proizvodov. »Za Količevo Karton so bili ljudje vedno pomembni, na kar smo lahko ponosni. Prav tako smo ponosni, da praznujemo tako pomemben jubilej, kot je 100-letnica,« je med drugim izpostavil Putz.

»Lep pozdrav vsem prisotnim. Pri srčne pozdrave tudi stari gospe v izredni kondiciji, ki letos praznuje 100-letnico in sliši na ime Papirnica Količevo, karoli je že vmes bila,« je na začetku svojega govora povedal nekdanji direktor Količeva Karton Branko Rožič. V nadaljevanju je orisal pot 100-letne zgodovine tovarne, s poudarki na pomembnejših mejnikih, kot so postavitve KS1, postavitve KS2 leta 1959 in zagon proi-

zvodnje na KS3 leta 1970. Po besedah Rožiča je bil pomemben mejnik vplejavanja postopka premazovanja, ki jih še danes definira, saj še vedno proizvajajo premazne kartone. Rožič je poudaril tudi pomembnost zaposlenih, saj so v najtežjih časih, v 80. letih prejšnjega stoletja, prav oni reševali papirnico s svojim delom, zagnanostjo, pripadnostjo in strokovnim znanjem: »Enkrat papirničar, vedno papirničar.«

Sledil je ogled naprave SPTE – postrojenje za sproizvodnjo toplote in elektrike. Za zaključek pa je vse zbrane čakala torta in druženje ter obujanje spominov. Ob tem niso pozabili na njihove ostale zaposlene, saj so tekom dneva vsi oddelki prejeli torte, ki se zaradi obveznosti in razporeda niso mogli udeležiti slavlja. Ob 100-letnici so v podjetju Količevo Karton zapisali, da tovarna že 100 let izdeluje izdelke za dobrobit vseh svojih deležnikov: »Od leta 1998 smo del mednarodne skupine Mayr-Melnhof in ves ta čas naše zavzete skupine in naša strast do zanesljivih izdelkov, učenja, napredka in izboljšav, našemu podjetju zagotavljajo konkurenčen položaj znotraj Skupine, v Evropi in svetu.« Tehnološko dovršene rešitve dopolnjujejo stroškovno učinkovitost in vitke procese, ki zagotavljajo doseganje zanesljive kakovosti, storitev in zadovoljstva kupcev. »Zavedamo se našega vpliva na družbo in okolje, zato je odgovornost do ljudi, okolja in izdelkov temelj naše predanosti. Svoj uspeh gradimo na združevanju izjemne poslovne uspešnosti in trajnostnih načel.« Bodo pa 100-letnico Količevo Kartona obeležili še s širšo javnostjo, in sicer jeseni, kamor ste že zdaj lepo vabljeni. Praznovanje so morali zaradi razmer, v katerih smo se znašli, prestaviti s 6. junija na 12. september. MIHA ULČAR FOTO: KARIN BOŽIČ ZUPANČIČ

Občina Domžale pomaga domžalskim podjetnikom z brezobrestnimi posojili (6m euribor + o)

Občina Domžale v času po epidemiji covida-19 v sodelovanju z Gorenjsko banko, d. d., Kranj razpisuje posojila s subvencionirano obrestno mero za mikro in mala podjetja ter samostojne podjetnike. Razpisana skupna vsota posojil znaša do 1,5 milijona evrov z ročnostjo do 8 let. Podjetniki lahko zaprosijo posojilo za:

- stroške nakupa, opremljanja in urejanja zemljišč ter pridobivanja projektne dokumentacije za gradnjo poslovnih prostorov,
- stroške prenove, gradnje ali nakupa poslovnih prostorov,
- stroške nakupa novih strojev in opreme,
- stroške izdelave projektne in investicijske dokumentacije.

Podjetniki morajo zagotoviti vsaj 25 % lastnih sredstev predračunske vrednosti investicije brez DDV. Lokacija naložbe mora biti na območju občine Domžale. Vse ostale podrobnosti lahko preberete na spletni strani Občine Domžale <http://www.domzale.si/>, pod rubriko: **Objave/javni razpisi, naročila, objave/aktualni**, dodatne informacije lahko dobite na telefonski številki 01 721 42-51 ali 01 722 01 00, Občina Domžale, Oddelek za finance in gospodarstvo.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA

Domžalske knjigobežnice

Med sprehodom po sprehajalnih poteh in parkih po naši občini lahko opazimo hišice v modro-rumeni barvi, v katerih so na voljo knjige, ki jih podarja Knjižnica Domžale.

Knjižne hišice se polnijo večkrat mesečno, namenjene pa so vsem vam, ki se v prijetnem zelenem okolju želite sprostiti ob branju knjig. V bližini knjigobežnic so vam na voljo tudi klopi, lahko pa si knjigo vzamete s seboj domov in jo vrnete v katero od spodaj omenjenih lokacij. Če vam je knjiga resnično pri srcu, jo lahko ob-

držite in v knjigobežnico vrnete kakšno drugo knjigo. Hišice najdete na naslednjih lokacijah: Češminov park (Domžale), domžalski bazen (Domžale), ob Kamniški Bistrici zraven Sahare (Vir), ob Kamniški Bistrici na Viru pri skulpturi (Vir), ob brvi čez Kamniško Bistrico pri Šumberku (Domžale), ob Kamni-

ški Bistrici na Homcu pri počivališču ob jezu (Homec), v parku pod Močilnikom v Dobu (Dob), Grobeljski drevered (Groblje), Domžalski dom na Mali planini (Velika planina). Vljudno vabljeni! Naj dobre knjige krožijo!

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE
NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA OBČINE DOMŽALE IN
KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZB ZA VREDNOTE NOB RADOMLJE

vabita vse občane na

SPOMINSKO SLOVESNOST

OB 79. OBLETNICI
ODHODA PRVIH BORCEV V PARTIZANE

ki bo v ponedeljek, 27. julija 2020, ob 20. uri
v Preserjeh pri spomeniku v Kriškarjevih smrekicah

V kulturnem programu bodo sodelovali:

- Moški pevski zbor Radomlje
- recitatorki Janka Jerman in Zlatka Levstek
- pevka Silva Kosec

Vabljeni in dobrodošli!

IZ URADA ŽUPANA

Pozdrav poletju!

Poletni solsticij za nami pušča pomlad, ki je bila zagotovo ena izmed bolj negotovih obdobj v zadnjih letih. Nepredstavljivo obdobje je nekako postal naš vsakdan, a kljub vsemu situacija ni popolnoma neznana. Ob prebiranju ravnokar izdane knjige Franca Bernika sem naletel na zanimivo branje o španski bolezni (gripi), ki je oktobra danega leta 1918 tudi v naših krajih prizadejala precej škode. Kako zelo res je, da se zgodovina vedno ponavlja. Ogromno število obolelih je bilo predvsem v šolah in zaprtje le-teh letos spomladi je bila zagotovo dobra odločitev. Kljub vsemu smo v vmesnem času šolsko leto nekako uspeli zaključiti, pa čeprav nekoliko drugače, ko smo sicer navajeni. Solarji so preostali del izobraževanja zaključili, kot so ga lahko, žal pa je bila večina prikrajsana za veselo praznovanje ob koncu osnovnošolskega ali srednješolskega izobraževanja. Vseeno upam, da ste v krogu svojih domačih in prijateljev lepo zaključili zaokroženo celoto vašega šolanja in vam obenem seveda izrekam iskrene čestitke ter vse dobro na vaših nadaljnjih poteh.

Čeprav smo večino dogodkov v tem času žal morali odpovedati, pa smo na 12. seji občinskega sveta potrdili častno občanko in ostale nagrajence – posameznike in skupine, ki so pustili pečat v naši lokalni skupnosti. Veseli me, da naziv častna občanka lahko podelim spoštovani Veri Vojska, ki je, in še vedno, s svojimi nesebičnimi dejanji in prizadevanji našemu kraju daje posebno vrednost. Hvala tudi vsem ostalim nagrajencem, ki s svojo prisotnostjo in delom prav tako ustvarjate prostor zadovoljnih ljudi. So ljudje, ki živijo v kraju, in so ljudje, ki kraj bogatijo!

Našo povezanost in enotnost je ob nedavnem obisku opazil tudi naš predsednik Borut Pahor. Ob svojem obisku je izpostavil, da so Domžale primer dobro delujoče lokalne skupnosti. Seznanil se je tudi z delovanjem Zdravstvenega doma Domžale ter Centra za zaščito in reševanje. Pomembnost omenjenih enot je neopisljiva, in verjamem, da bomo tudi v prihodnosti skupaj dobro sodelovali.

Čeprav letošnje poletje ne bo kot običajno, pa želim, da izkoristite to drugačnost. Naj počitniški dnevi v vas vzbudijo bolj sproščene in umirjene občutke. Uživajte v tem in predvsem ostanite zdravi!

Župan Občine Domžale
Toni Dragar

Subvencije in ugodni krediti za energetske investicije v stanovanjske objekte

Slovenski okoljski javni sklad – EKO SKLAD ponuja pester nabor spodbud za najrazličnejše okoljske naložbe.

Od subvencij za naložbo v ogrevanje do ugodnega kredita za nakup energetske varčnejšega gospodinjanskega aparata, seznam spodbud v najrazličnejše tipe naložb je dolg. Za posamezno naložbo je možno dobiti bodisi subvencijo bodisi kredit ali kar oboje. Spodbude so namenjene tako samostojnim kot tudi skupnim naložbam, in za vsako posamezno spodbudo (kredit ali subvencijo) so podani določeni pogoji, ki jih je treba izpolnjevati.

V tokratnem prispevku se osredotočamo zgolj na spodbude za samostojne naložbe, ki povečujejo energetske učinkovitost in spodbujajo rabo obnovljivih virov energije, zato v nadaljevanju na kratko predstavljamo glavne značilnosti javnega poziva nepovratne finančne spodbude občanom za rabo obnovljivih virov energije in večjo energijsko učinkovitost stanovanjskih stavb – subvencija 74SUB-OB19.

Subvencija 74SUB-OB19

Subvencija je namenjena samostojnim naložbam v starejše stavbe. Namen javnega poziva je povečanje rabe obnovljivih virov energije in večja energijska učinkovitost v stanovanjskih stavbah ter zmanjšanje prekomerne onesnaženosti zraka z delci PM₁₀ in s tem izboljšanje kakovosti zunanjega zraka.

Javni poziv sestavljajo različni tako imenovani ukrepi, ki v osnovi predstavljajo tip energetskega posega oziroma sanacije. V nadaljevanju so podani ukrepi, ki jih vključuje javni poziv.

Ukrep A – vgradnja solarnega ogrevalnega sistema v stanovanjski stavbi

Subvencijo je možno pridobiti za nakup in vgradnjo solarnega ogrevalnega sistema s ploščatimi ali vakuumskimi sprejemniki sončne energije, za sistem s toplotno izmenjevalnikom sončne energije in za fotonapetostni sistem, ki se bo uporabljal samo za direktno ogrevanje vode prek uporovnih električnih grelnikov. Višina nepovratne finančne spodbude znaša do 30 % priznanih stroškov naložbe, a ne več kot 300 evrov na m² aperturne (svetle) površine sprejemnikov sončne energije oziroma 600 evrov za 1 kVA inštalirane nazivne električne moči fotonapetostnih modulov. Priznani stroški vključujejo nakup in vgradnjo sprejemnikov sončne energije oziroma fotonapetostnih modulov, hranilnika toplote in/ali toplotnega zbiralnika, vmesne povezave, črpalke, krmilne in varovalne elemente sistema, električne in strojne instalacije ter zagon krmilnega sistema in vse ostale morebitne stroške, ki so smiselno povezani z izvedbo naložbe.

Ukrep B – vgradnja kurilne naprave na lesno biomaso za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe

Subvencijo je možno pridobiti za nakup in vgradnjo ali za zamenjavo stare kurilne naprave, ki zagotavlja toploto centralnemu sistemu ogrevanja stavbe z novo kurilno napravo na lesno biomaso. Višina nepovratne finančne spodbude znaša do 20 % priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot 2000 evrov za kurilno napravo na lesno biomaso za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe zamenjamo staro kurilno napra-

vo, ki zagotavlja toploto centralnemu sistemu ogrevanja stavbe, je vlagatelj upravičen do višje nepovratne finančne spodbude, in sicer do 50 % priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot 4000 evrov. Priznani stroški vključujejo nakup in vgradnjo ene kurilne naprave, predelavo obstoječega ali izdelavo novega priključka za dovod zraka in odvod dimnih plinov ter sanacijo ali izgradnjo dimnika, nakup in vgradnjo zalogovnika za gorivo, transportnega in varnostnega sistema, senzorjev CO, krmilne opreme, hranilnika, vodnega toplotnega zbiralnika, sanitarne toplotne črpalke, povezovalnih armatur ter opreme za priključitev na centralno ogrevanje in pa morebitne ostale stroške, ki so smiselno povezani z izvedbo naložbe.

Ukrep D – vgradnja toplotne črpalke za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe

Subvencijo je možno dobiti za nakup in vgradnjo električne, plinske, sorpcijske ali hibridne toplotne črpalke za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe, tip zrak/voda, voda/voda ali slanica/voda. Višina subvencije pri prvi vgradnji znaša do 20 % priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot 2500 evrov za ogrevalno toplotno črpalke tipa voda/voda ali slanica/voda, 1000 evrov za ogrevalno toplotno črpalke tipa zrak/voda. Če z novo toplotno črpalke zamenjamo staro kurilno napravo, ki zagotavlja toploto centralnemu sistemu ogrevanja stavbe, je vlagatelj upravičen do dodelitve višje nepovratne finančne spodbude, in sicer znaša višina subvencije do 40 %, a ne več kot 4000 evrov za toplotno črpalke tipa voda/voda ali slanica/voda ali več kot 2500 evrov za toplotno črpalke tipa zrak/voda. Priznani stroški vključujejo nakup in vgradnjo toplotne črpalke, hranilnika, vodnega toplotnega zbiralnika ter povezavo s toplotno črpalke, izvedbo zemeljskega kolektorja ali vrtin, električne in strojne instalacije za delovanje in krmiljenje sistema ter zagon sistema in pa ostale morebitne stroške, ki so smiselno povezani z izvedbo naložbe.

Ukrep F – vgradnja energijsko učinkovitih lesenih oken v starejši stanovanjski stavbi

Subvencija je možna za zamenjavo obstoječih vertikalnih in strešnih oken, balkonskih vrat in fiksni zasteklitve z novimi energijsko učinkovitimi lesenimi okni. Višina nepovratne finančne spodbude znaša do 20 % priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot 150 evrov na m² zamenjanih oken. Priznani stroški vključujejo odstranitev obstoječih oken ter nakup in vgradnjo novih oken, senčil, zunanjih in notranjih okenskih polic, zunanjih vhodnih vrat ter popravilo in zaključno obdelavo špalet. Priznani so tudi ostali morebitni stroški, ki so smiselno povezani z izvedbo naložbe. Priznani stroški ne vključujejo odstranitve, nakupa ali vgradnje garažnih vrat ter vgradnje dodatnih novih oken.

Ukrep G – toplotna izolacija fasade starejše eno- ali dvostanovanjske stavbe

Subvencija je možna za nakup in vgradnjo fasadnega sistema s toplotno izolacijo. V delu, kjer je na stavbi že vgrajena toplotna izolacija in ta ne bo odstranjena, je lahko naložba izvedena z dodatno toplotno izolacijo. Višina nepovratne finančne spodbude znaša do 20 % priznanih stroškov naložbe, ven-

dar ne več kot 12 evrov na m² toplotne izolacije fasade. Priznani stroški vključujejo nakup in vgradnjo celotnega fasadnega sistema vključno s toplotno izolacijo, toplotne izolacije podzidka ('cokla'), postavitve gradbenega odra, odstranitve ali izravnavo obstoječega ometa ali ostalih gradbenih materialov, vgradnjo vertikalne hidroizolacije na predelu podzidka ('cokla'), demontažo starih okenskih polic, obdelavo špalet ter nakup in vgradnjo okenskih polic. Priznani so tudi ostali morebitni stroški, ki so smiselno povezani z izvedbo naložbe.

Ukrep H – toplotna izolacija strehe ali stropa proti neogrevanemu prostoru v starejši stanovanjski stavbi

Subvencija je možna za izvedbo toplotne izolacije strehe ali stropa proti neogrevanemu prostoru. Spodbuda je lahko dodeljena tudi za naložbo v posamezno stanovanje v večstanovanjski stavbi. Višina subvencije znaša do 20 % priznanih stroškov naložbe, a ne več kot 12 evrov na m² toplotne izolacije strehe ali stropa, odstranitve starih slojev, vgradnjo nove hidroizolacije ter izvedbo estriha in zaključne obloge. Priznani so tudi ostali morebitni stroški, ki so smiselno povezani z izvedbo naložbe.

Ukrep I – toplotna izolacija tal na terenu ali nad neogrevanim prostorom/kletjo v starejši eno- ali dvostanovanjski stavbi

Subvencija je možna za izvedbo toplotne izolacije tal na terenu ali tal nad neogrevanim prostorom/kletjo v starejši eno- ali dvostanovanjski stavbi. Nepovratna finančna spodbuda znaša do 20 % priznanih stroškov naložbe, a ne več kot 12 evrov na m² toplotne izolacije tal. Priznani stroški vključujejo nakup in vgradnjo toplotne izolacije, odstranitve oblog, tlakov, izkop, izvedbo odvodnjavanja v delu, ki je povezan z obnovo, izvedbo hidroizolacije, izvedbo novih tlakov in oblog, odstranitve ostalih gradbenih materialov, odstranitve in ponovno vgradnjo elementov stavbe ter ostale stroške, ki so smiselno povezani z izvedbo naložbe.

Ukrep J – vgradnja prezračevanja z vračanjem toplote odpadnega zraka v stanovanjski stavbi

Subvencija je možna za nakup in vgradnjo prezračevanja z vračanjem toplote odpadnega zraka, izvedenega s stanovanjskimi prezračevalnimi napravami s sistemom za rekuperacijo toplote. Pravica do nepovratne finančne spodbude se dodeli za izvedbo enega centralnega sistema na stanovanje in/ali za vgradnjo naprav za lokalno prezračevanje. Višina nepovratne finančne spodbude znaša do 20 % priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot 2000 evrov za izvedbo centralnega prezračevalnega sistema v posameznem stanovanju ali 300 evrov na prezračevalno napravo, namenjeno lokalnemu prezračevanju. Priznani stroški vključujejo nakup in vgradnjo prezračevalne naprave, namenjene centralnemu prezračevanju, lokalnih prezračevalnih naprav, sistema za distribucijo zraka z elementi za vpihavanje in odsesavanje ter sistema za predgrevanje zraka s toploto zemlje ali vode. Prizna-

ni so tudi ostali morebitni stroški, ki so smiselno povezani z izvedbo naložbe.

Na predstavljenih javnih pozivih lahko kandidira vsaka fizična oseba (občan), ki je investitor in hkrati lastnik, so-lastnik ali najemnik nepremičnine, kjer bo izveden ukrep. Kandidira lahko tudi imetnik stavbne pravice ali družinski član lastnika nepremičnine, kjer bo izveden ukrep. Posamezna naložba investitorja lahko vsebuje enega ali več ukrepov, za katere je možno dobiti nepovratno finančna sredstva. Za vsak ukrep so določene višine nepovratnih sredstev ter podani dodatni, bolj specifični kriteriji, ki jih je treba izpolnjevati.

Sredstva je možno pridobiti za več ukrepov hkrati v isti starejši stanovanjski stavbi. V primeru, da z eno naložbo izvedemo vsaj tri ukrepe v isti starejši stanovanjski stavbi, smo upravičeni tudi do višje nepovratne finančne spodbude. Torej, če ste lastnik starejše stanovanjske stavbe in nameravate investirati v enega ali več od zgoraj naštetih ukrepov, je vsekakor smiselno pripraviti potrebno dokumentacijo in oddati vlogo na EKO-SKLAD za pridobitev subvencije. Osnovni pogoj za dodelitev sredstev je popolno izpolnjenost in pravočasno oddana vloga. Pri tem je treba biti posebno pozoren na tehnične zahteve, ki so podane v razpisni dokumentaciji za posamezen ukrep in seveda je treba vlogo ustrezno dopolniti tudi z vsemi prilogami. V primeru tega javnega poziva je vloga pravočasno oddana, če je oddana v času trajanja tega poziva in po izvedeni naložbi. Kot datum izvedene naložbe se šteje datum opravljene storitve, ki mora biti naveden na računu. Vsak posamezen ukrep ima podane še dodatne kriterije, ki jih je treba izpolnjevati. Pri izbiri izvajalca je treba paziti, da njegova izvedba vključuje vse kriterije, ki so določeni za posamezni ukrep. Najbolje je, da se mu kriterije predložijo že pred izdelavo predračuna.

Ekosklad ponuja tudi druge spodbude za okoljske investicije. Podoben javni poziv za povečanje energetske učinkovitosti je subvencija 67SUB-OBPO19, ki pa velja za skupne naložbe v starejše stavbe, torej npr. investicije v skupne prostore v večstanovanjskem objektu. Po tem javnem pozivu so upravičene tudi pravne osebe in samostojni podjetniki.

Ekosklad ponuja tudi ugodne kredite za različne investicije in/ali nakupe, med drugim tudi energetske bolj učinkovite gospodinjanske aparate ali električna in hibridna vozila ter osebna vozila na plin. Tu velja omeniti, da merila za določanje kreditne sposobnosti, ki jih je sprejela Banka Slovenije, za Ekosklad ne veljajo. Kredit je lahko v višini priznanih stroškov, vendar ne manj kot 1500 evrov. Kredit se lahko vzame za dobo največ 10 let ali v primeru obsežnejše prenove stavb, ki vključuje izvedbo najmanj treh ukrepov, doba lahko znaša največ 20 let.

Investicija za energetske bolj učinkovito rabo energije prinaša poleg zmanjšanja stroškov tudi boljše bivalne pogoje in dolgoročno gledano se investicija tudi povrne. Če se pridobi tudi nepovratna sredstva, se investicija povrne še prej. Dobra naložba se v odhodkih in počutju zazna že prvo zimo.

Več informacij o možnostih pridobitve nepovratne finančne spodbude ali kredita lahko poiščete na spletni strani Ekosklada – ekosklad.si. Za pomoč se lahko obrnete tudi na svetovalnico ENSVET.

MAJA ALAGIČ, MM SOL
Vir: Ekosklad, Slovenski okoljski javni sklad
OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA

Ena večjih investicij v poletnem času je gradnja prizidka k obstoječi jedilnici na OŠ Domžale

V preteklih dveh številkah Slamnika je prišlo do dvomne navedbe o gradnji prizidka na Osnovni šoli Domžale, za kar se vsem iskreno opravičujemo.

Zato ponovno objavljamo prispevek in posebej izpostavljamo, da gre pri investiciji zgolj za prizidavo jedilnice in ne tudi kuhinje, kot bi bralci lahko razbrali iz preteklih objav. V matični osnovni šoli bomo skupaj z jedilnico obnovil tudi tisti del, ki je namenjen razdelilnici prehrane, kjer se bo šolska prehrana zgolj razdeljevala, še vedno pa bo obratovala kuhinja v POŠ Ihan.

Širitev jedilnice na OŠ Domžale je izjemno pomembna, saj se domžalska osnovna šola vsako leto sooča z večjo prostorsko stisko pri izvajanju šolskih malic. Prizidek k obstoječi jedilnici bo tako omogočal lažjo oskrbo s prehrano. V jedilnici bo po dokončanju prizidka lahko sedelo 216 učenek in učencev hkrati.

Zaradi vse več nepravilnih navajanj v zvezi z gradnjo prizidka k Osnovni šoli Domžale, s strani lokalnega medija, občanke in občane seznanjamo, da dela na OŠ Domžale dobro napredujejo, vsi odgovorni pri projektu delujejo transparentno in v skladu z zakonodajo, tako da vsak poizkus, ki bi investicijo prikazal v nasprotni luči, ostro obsojamo. Investicija v šolsko infrastrukturo bo osnovnošolcem prinesla le dodano vrednost, in z njo se ne bo nihče okoristil. Občina Domžale je izvajalca del izbrala na javnem razpisu, na katerega se je prijavilo 11 interesentov. Izbrana je bila najnižja in

Gradnja novega pločnika na Škrjančevem

najustreznejša ponudba, ki je znašala 1.157.401,40 evra z DDV, ocenjena vrednost investicije je bila okoli 1,3 milijona evrov.

»Zaradi vsako leto večjega števila kosil smo se skupaj z Občino Domžale odločili, da bomo na OŠ Domžale k obstoječi jedilnici dodali še prizidek, ki bo prav tako služil enakemu namenu. Glavna kuhinja še vedno ostaja na podružnični šoli Ihan, od tam pa se obroki dnevno vozijo v OŠ Domžale. Tako bo ostalo tudi po dokončanju prizidka k jedilnici. Razdelilna kuhinja bo

prenovljena, a bo ostala v enakem obsegu,« je bil jasen ravnatelj Osnovne šole Domžale Uroš Govc.

Nova jedilnica je kot dozidava umeščena med severni in zahodni trakt šole in se razteza proti obstoječi atletski stezi. Prizidek jedilnice je izveden kot enovit prostor, delno vkopan, z ravno streho in nivojsko usklajen z ravnjo obstoječe kleti oziroma kuhinje. Dela na šoli bodo potekala prek poletja.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

Nadaljujemo z občinskimi investicijami

Investicijska dela na OŠ Domžale lepo napredujejo. Obstoječi objekt bo pridobil prizidek z novo jedilnico. Vgrajeno je zunanje stavbno pohištvo, nadaljujejo se dela na strehi in fasadi.

Na mostu čez Kamniško Bistrico ob vznožju Šumberka je bila odstranjena gradbena konstrukcija. Novi most za pešce in kolesarje bo širši in sodobnejši, občasno bo namenjen tudi za intervencijska vozila z omejeno težo. Zaključek del je predviden v avgustu 2020.

Na Škrjančevem poteka gradnja novega pločnika, od trgovine Vodo-

term do avtomobilskega salona Honda Ambrož, zaradi izgradnje pločnika in preplastitve vozišča.

Dela na pločniku v naselju Dragomelj potekajo po terminskem planu. Vstavljeni so robniki in zgrajeni hišni priključki.

Na portalu javnih naročil je objavljeno Povabilo k oddaji ponudbe za razširitev jedilnice in kuhinje Osnovne šole Rodica. V začetku julija 2020 pričenjamo z energetsko sanacijo vrta Ciciidom na Viru.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: VIDO REPANŠEK

Most čez Kamniško Bistrico ob vznožju Šumberka

Dela na pločniku v naselju Dragomelj

Gradnja novega pločnika na Škrjančevem

Obvestilo o zapori dela Ljubljanske ceste

Občanke in občane obveščamo, da bo od 26. 6. 2020 potekala popolna zavora Ljubljanske ceste od uvoza na ulico Ivana Pengova do uvoza na Rojsko cesto. Obvozni bodo ustrezno označeni, voznike pa prosimo za dosledno upoštevanje prometne signalizacije v času del. Dela bodo predvidoma zaključena do konca septembra 2020.

Zavora ceste bo vzpostavljena zaradi investicijsko-vzdrževalnih del na vodovodu in kanalizaciji. Občina Domžale v sodelovanju z Javnim komunalnim podjetjem Prodnik v zadnjih letih sistematično pristopa k obnovi vodovodnega in kanalizacijskega omrežja, saj

je zaradi dotrajanosti cevodovodov za zagotavljanje varne in zanesljive oskrbe s pitno vodo to nujno. Vodovod, ki poteka po Ljubljanski cesti, je izrednega pomena za vodooskrbo celotnih Domžal, zato je obnova tega dela cevodovoda še toliko bolj nujna.

Zavedamo se, da so takšna dela neprijetna za okoliške prebivalce, vendar so za zagotavljanje varne in zanesljive oskrbe s pitno vodo nujna, zato se tako voznikom kot okoliškim prebivalcem že vnaprej zahvaljujemo za razumevanje v času del.

JKP PRODNIK, D. O. O.

Širitev Zdravstvenega doma Domžale in gradnja podzemne garaže

Zdravstveni dom Domžale zagotavlja osnovno zdravstveno varstvo na primarni ravni in storitve nekaterih specialističnih služb prebivalcem občin Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin, skupaj več kot 58.000 prebivalcem.

Obstoječi zdravstveni dom je dotrajan in se sooča z vse večjo prostorsko stisko, nekatere dejavnosti so že zdaj morali seliti izven zdravstvenega doma. Od 60. let prejšnjega stoletja, od kar stoji obstoječi Zdravstveni dom Domžale, se je tudi število prebivalcev v vseh občinah skupaj močno povečalo, zato se zaposleni soočajo predvsem s pomanjkanjem prostora za izvajanje osnovnih dejavnosti. S širitvijo bomo zagotovili

optimalne prostorske potrebe za izvajanje dejavnosti, ki bodo ustrezale spremenjenim potrebam po zdravstvenih storitvah v prihodnjih letih, občanom vseh občin pa zagotovili kakovostnejše in dostopnejše zdravstvene storitve.

Občine Domžale, Mengeš, Lukovica, Moravče in Trzin nadaljujemo z načrtovanjem širitve Zdravstvenega doma Domžale. Župani in županja občin soustanoviteljci so podpisali do-

kument identifikacije investicijskega projekta – DIIP in pismo o nameri za namen gradnje zdravstvenega doma. Imenovali so tudi gradbeni odbor za gradnjo prizidka, s tem pa smo naredili korak bližje k posodobitvi objekta Zdravstvenega doma Domžale ter kakovostnejšim in dostopnejšim zdravstvenim storitvam na primarni ravni.

Dokumentacija je podpisana, nadaljujemo z razpisi za idejne projekte za pridobitev gradbenega dovoljenja. Naš cilj je, da bi v letošnjem letu čim bolj pripravili vso dokumentacijo, naslednje leto pridobili gradbeno dovoljenje in konec leta 2021 lahko začeli že tudi s samo gradnjo. V začetku gremo v gradnjo podzemne garaže v izvedbi Občine Domžale in nadaljujemo z gradnjo ambulant v dveh nivojih in sodobne urgence v pritličju. V vmesnem času bomo občine na občinskih svetih sprejemale investicijske programe, ki so podlaga za financiranje glede na participirano porabo.

Vizualizacija širitve Zdravstvenega doma Domžale

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA

Spoštovane učenke in učenci!

Življenje je izzivalna pustolovščina ali pa nič. Če se znamo soočiti s spremembami in se svobodnega duha spopademo z usodo, smo nepremagljivi. (Helen Keller)

Kako drugačna pustolovščina je bilo letošnje šolsko leto ste najbolj izkusili na lastni koži. Šolanje od doma, opravljanje testov in izpitov preko računalnika, druženje z vrstniki preko socialnih omrežij in drugi izzivi. ČESTITAVA vam, da ste uspeli v tem času uspešno zaključiti šolske obveznosti, predvsem pa, da ste se tako dobro, pozitivno in mirno spoprijeli s situacijo.

Počitnice so tu in želiva vam, da jih izkoristite za sprostitev in druženje s prijatelji. Naj bodo zasluženi poletni dnevi polni potepanj, raziskovanja, branja, drobnih iskric in prijetnih druženj! Užijajte v poletju!

podžupanja, mag. Renata Kosec

župan, Toni Dragar

VELIKI INTERVJU

PONOSEN NA ZGODBE, KI POVEZUJEJO

MIHA ULČAR, UREDNIK PORTALA DOMŽALEC.SI

Ni malo takšnih ljudi z območja Domžal in okolice, ki so vsakodnevno vezani na prometne konice, so aktivni v različnih društvih ali radi spremljajo aktualne in ažurne vsebine, da ne bi že slišali ali poznali spletnega portala domžalec.si.

Lea Smrkolj**Foto: Karin Božič Zupančič**

Vse večja obiskanost iz leta v leto kaže na to, da so tudi v digitalni dobi izjemno zanimive informacije iz lokalnega okolja. Idejni oče in vodja portala je Miha Ulčar, urednik, ki se mu je po spletu okoliščin pred osmimi leti porodila naključna ideja o tovrstnem mediju. Danes je novinarstvo njegov način življenja in je povsem na tekočem z dogajanjem v teh krajih, domžalec.si pa vedno bolj prepoznan medij za vse, ki jih zanimajo ažurne informacije o dogajanju v našem lokalnem okolju.

Kdaj se je porodila ideja za lokalni portal?

Začetki segajo v čas pomladi 2012. Takrat sem bil brezposeln. Pred tem sem bil tri leta za določen čas zaposlen na Ministrstvu za javno upravo, kjer mi po izteku pogodbe, le-te zaradi reorganizacije ministrstva niso podaljšali. Takrat se niti nisem obremenjeval s tem, da sem ostal brez zaposlitve. Pri očetu sem si uredil njivo in malo vrtnaril. Seveda sem se zavedal, da bo treba narediti nekaj v smeri, in takrat se je po naključju pojavila ta ideja. Po pogovoru z nekaterimi posamezniki sem prišel do ugotovitve, da obstaja prazen prostor na področju spletnega informiranja javnosti v našem lokalnem okolju. V tistem času so že nekateri lokalni mediji delovali na spletu, dober primer je bil kamničan.si, ki je pred leti na žalost ugasnil, je bil pa takrat eden redkih, ki je deloval lokalno. Zdelo se mi je, da bi tak portal lahko našel svoj prostor na območju Domžal in okolice. Od ideje je prišlo tudi do aktivnega delovanja v tej smeri.

Na kakšen način ste se lotili ustvarjanja portala?

Od ideje do same realizacije je trajalo malo dlje časa, saj so bila ravno v tistem času na Zavodu RS za zaposlovanje na voljo evropska sredstva za subvencioniranje samozaposlitve. O možnostih za pridobitev nepovratnih evropskih sredstev sem se seznanil že prej, saj sem tri leta delal na področju evropskih sredstev, zato mi ta stvar ni bila tuja. Svojo idejo in projektni načrt sem predstavil svetovalcu na zavodu, nato pa so sledili vsi postopki, ki jih je bilo treba izpeljati, da sem pridobil sredstva in se samozaposlil.

Ali bi ustvarili medij tudi, če ne bi oddali vloge za subvencioniranje samozaposlitve?

Sam pri sebi sem se odločil, da grem v ta projekt, ne glede na to, kakšen bo razplet na področju pridobivanja nepovratnih sredstev. V istem časovnem obdobju sem se aktivno lotil iskanja ponudnika za izdelavo spletne strani, se z enim izmed njih tudi povezal, na uvodnem sestanku spoznal oblikovalko, ki je na podlagi izrečenih želja na srečanju čez deset dni že pripravila predlog grafične zasnovne strukture s slamnikom, ki je prepoznavni znak našega portala. Izhajal sem iz zgodovine pletenja slamnikov in slamnatih kit na območju nekdanje skupne občine Domžala.

V lokalnem okolju lahko vzpostaviš pristen stik z ljudmi. Naše lokalne zgodbe večinoma ne najdejo mesta na nacionalnem nivoju, zato se jim lahko bolj posvetimo. Dostikrat se kolegi novinarji iz večjih medijev obrnejo na nas, ko se zgodi kakšna zadeva v teh krajih. Verodostojni in zaupanja vredni viri so zelo pomembni.

le. Portal je bil oblikovan že konec avgusta 2012, vendar ni bil dostopen javnosti. Ustvarjal sem vsebine in nalagal novice z dogodkov, ki so se dogajali v tistem obdobju. Treba je bilo izpeljati še določene aktivnosti in odpreti podjetje, da sem potem na Ministrstvo za kulturo vložil vlogo za vpis v razvid medijev. Še nekaj časa je minilo do 10. oktobra, ko je tudi uradno ugledal luč sveta portal z lokalnimi vsebinami.

Čeprav aktivno delujete v novinarstvu, pa ste študirali na drugem področju?

Tako je, nisem diplomirani novinar, ampak sem po izobrazbi diplomiran varstvoslovec. Sicer sem že v preteklosti tu in tam malo pisal za različne časopise. Spominjam se, da sem v osnovni šoli obiskoval novinarski

krožek, vendar si nisem nikoli predstavljal, da bom v prihodnosti tako zelo aktivno vpet v soustvarjanje lokalne vsebine. V času, ko sem bil predsednik Študentske organizacije Slovenije, sem se še bolj seznanil s tem delom, saj sem imel v ekipi sodelavcev tudi predstavnika za stike z mediji, sam pa sem bil zaradi svoje funkcije in pa takratne vroče situacije pogosto v medijih. Nekaj od tega pa mislim, da mi je prirojeno in da sem smisel za pisanje podedoval po svoji stari mami po očetovi strani, saj je imela res pravi smisel za pisanje.

Če pokrivaš lokalne vsebine, je pomembno, da si tudi sam vpet v dogajanje v lokalnem okolju. Drži?

V lokalni skupnosti sem bil zelo aktiven kot član več društev na različnih področjih delovanja, tako da sem že pred ustanovitvijo medija spremljal delovanje in aktivnosti društev. Zdi se mi, da je za novinarski posel predvsem pomembno, da ima posameznik širok pogled na dogajanje in okolico, znanje zgodovine oziroma neki širši pogled tudi iz preteklih obdobj. Na neki način je dobro, da imaš izoblikovan kritičen pogled in da ne objaviš prispevka na prvo žogo, ampak se vanj poglobiš, raziščeš neko problematiko, govoriš z različnimi sogovorniki in nenazadnje se moraš zavedati, kje je meja. Recimo, na našem portalu smo aktivni in ažurni glede poročanja o kroniki, vendar pa nikoli ne poročamo senzacionalistično, da bi na podlagi tragične novice dosegali večjo branost ali na teh vsebinah gradili svojo priljubljenost.

Torej ste bili že v mlajših letih zelo aktivni na različnih področjih?

Če pogledam nazaj v preteklost, lahko rečem, da sem bil že kot otrok in mladostnik vedno zraven, kadar se

je kje kaj dogajalo, tudi v raznih društvih. V njih smo dostikrat stopili skupaj in naredili skupno delovno akcijo ali organizirali kakšen dogodek oziroma prireditve. Veliko stvari je izhajalo iz prostovoljne želje in namena po druženju članov društva, kar je na koncu vplivalo na dobro počutje in zadovoljstvo vseh sodelujočih in pa tudi krajanov. Leta 2006 sem bil en mandat tudi svetnik v Občinskem svetu Občine Domžale, kamor smo se uvrstili s svetniško listo Mihe Ulčarja. Tudi na tak način sem se seznanil z vidikom delovanja občine. Pozneje se s politiko nisem več ukvarjal, kar ostaja enako tudi danes. Menim, da lahko hitro pride od tega, da te umestijo v en ali drugi politični okvir in da mora biti novinar zvest sam sebi in biti izven teh okvirjev. Objektivno delovanje izven različnih strankarskih pogledov in nazorov mi omogoča novinarsko delo pri portalu, in po vseh teh letih delovanja sem prepričan, da je v skladu z mojim življenjskim poslanstvom.

Kakšni so cilji portala domžalec.si?

Glavni cilj od samega začetka, ki ga zasledujem z ekipo že osmo leto, ostaja enak. Na začetku smo bili zelo skromna ekipa v majhnem številu, z leti pa smo postali vedno večji. Cilj je, da hitro in ažurno informiramo javnost z različnimi vsebinskimi novicami z območij občine Domžale in ostalih okoliških občin. Ta cilj dobro zasledujemo, saj novice objavljamo sproti, ne glede na to, ali gre za delavnik, vikend ali praznik. Domžalec je spletni medij, kar pomeni, da si ne moremo privoščiti, da ne bi objavili vsaj nekaj novic dnevno.

Spletni medij je živa stvar in tudi sam ne bi mogel, da ne bi nič objavljaj, saj je to delo postalo moj način življenja. Od jutra, ko se zbudim, do večera, ko greš spat, si nenehno vpet

v kreiranje novih vsebin, ne glede na praznične dni. Drugi cilj je, da vedno znova nadgrajujemo in posodabljam portal in dodajamo nove vsebine. Pred dvema letoma je portal doživel oblikovno prenovu in posodobitve, ves čas dodajamo nove vsebine, širimo obstoječe okvirje in se trudimo ostati motivirani prek novih izzivov. Ta cilj lahko dosegamo z odličnim kolektivom, ki je iz leta v leto številčnejši, posledično se pojavi več novih idej, ki jih skupaj tudi uspešno realiziramo.

Kako se je domžalec.si spreminjal skozi čas?

Čeprav že več kot tri desetletja živim v Domžalah, mi marsikdo še vedno reče, da je bilo na začetku največ vsebin vezanih na Homec in bližnji okoliš, od koder izhajam. Tam sem bil in sem še aktivno vpet v delovanje različnih društev, imel sem dostop do informacij, kaj se tam dogaja, in tako so nastajale prve vsebine. Na začetku delovanja portala me je veliko ljudi spraševalo, kaj je zdaj to, skozi leta pa se je gradila tudi prepoznavnost. Nekatera društva in organizacije so zelo hitro spoznala naš namen in delovanje ter nam že zelo hitro začela pošiljati tudi svoje vsebine. Tudi danes stopimo v stik še s kakšnim novim ali obstoječim društvom oziroma organizacijami, ki jih je v občinah Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin kar veliko. Seveda ne smem pozabiti na številne posameznike, ki se trudijo na svojih področjih. In prav je, da njihove zgodbe svoje mesto najdejo tudi v mediju. Če potegnem črto čez vso vsebino, ki jo objavljamo, lahko rečem, da ne delamo nobenih razlik in da se ves čas trudimo, da je objavljenih čim več vsebin z različnih področij. Prav zaradi tega boste mene ali moje sodelavce srečali na skorajda vseh dogodkih in prireditvah.

VELIKI INTERVJU

Za nekatere občane je center Domžal samo spalno naselje, nekaj kilometrov stran pa je slika precej drugačna. Ljudje se radi povezujejo, družijo, sodelujejo in to je razvidno tudi iz naših novic.

So kakšne izjeme pri objavi vsebin?

Edina izjema je pranje umazanega perila, saj menim, da kljub lokalnem okolju, naš portal ni primeren medij za tovrstno izražanje. Čeprav smo v primerjavi z nacionalnimi mediji manjši, se trudimo, da sledimo načelom novinarske etike in praksam korektnega, objektivnega, profesionalnega novinarskega poročanja. Velikokrat vsebine, predvsem pereče, ki nam jih posredujejo ali nanje opozorijo bralci, preverimo pri ustreznih organih, javnih zavodih, podjetjih, na občini, in dostikrat smo na podlagi tega pripravili objektivni prispevek na temo nekega problema. Prikažemo obe plati, če presodimo, da gre za konstruktivno zadevo, zanimivo za širšo množico ljudi.

Se društva tudi sama obračajo na vas?

Skozi leta smo prišli do točke, ko nas danes društva v veliki meri sama kontaktirajo in vedo, da tudi z objavo vsebine na portalu, ki je iz meseca v mesec, predvsem pa iz leta v leto bolj bran in prepoznan, dosežejo večjo promocijo njihovega dogodka in da posredovanje pomembnih informacij o društvu doseže veliko več ljudi, kot bi jih sicer. Postajamo pomembno stičišče informacij iz Domžal in okolice, na kar smo zelo ponosni, predvsem pa nam bolj kot številke o gledanosti in branosti pomenijo mnenje in povratne informacije s strani ljudi, ki so jim vsebine tudi namenjene.

Kako je z branostjo?

Seveda si po tihem želiš, da bi te spremljalo čim več bralcev, predvsem pa, da bi te bralci redno spremljali. Se pravi, da se bralci vedno znova vračajo, ker vedo, da bodo dobili nove informacije. Zato moraš biti ažuren ter bralcem ponuditi čim več različnih vsebin. Vsak dan znova. Lahko rečem, da obisk iz leta v leto strmo raste, prav tako tudi število stalnih bralcev, ki se vračajo vsak dan. Lani smo imeli skoraj štiri milijone ogledov strani, od tega je bilo posameznih uporabnikov nekaj več kot 435.000, kar nas izjemno veseli. V prvi polovici letošnjega leta pa smo imeli že milijon več ogledov kot v istem obdobju lani. Te številke veliko povedo tudi o tem, da je domžalec.si postal ogledalo Domžal in okolice navzven, saj veliko številno bralcev prihaja izven našega lokalnega območja. Se pravi, da jih zanima, kaj se dogaja v našem lokalnem okolju. Po drugi strani se na portalu dela tudi lep arhiv, v sedmih letih in pol je bilo objavljenih že več kot 11.400 prispevkov, ki so ves čas dostopni bralcem.

Kakšne vrste zgodb in prispevkov vas navdihujejo?

Najbolj me navdihujejo zgodbe, kjer lahko kot novinar predstavim posameznika, ki počne nekaj posebnega in v tem uživa. Ob tem tudi spoznavam, kakšne različne in raznovrstne talente imajo ljudje v naših krajih. Vedno znova me fascinira aktivnost ljudi v tretjem življenjskem obdobju. V naših koncih imamo kar nekaj društev, v katera je vključenih ogromno posameznikov, ki želijo jesen življenja preživeti čim bolj aktivno. Prav tako sem presenečen in vesel, da imamo res veliko različnih dogodkov, velikokrat tudi po več na dan, in prav zaradi tega ugotavljam, da ne more nihče trditi, da se v Domžalah nič ne dogaja. Se dogaja in to zelo veliko. Je pa res, da je treba vstati s kavča in se udeležiti kakšnega dogodka. Prepričan sem, da prav vsak najde nekaj zase.

Zagotovo pri promociji dogodkov veliko pripomore naš medij, saj skorajda ni dogodka, ki ga ne bi medijsko pokrili. Tega se zavedajo tudi v organizacijah in društvih, ki organizirajo dogodke, saj nas ažurno seznanjajo in vabijo na prihajajoče dogodke. Zadnjič mi je nekdo omenil, da če nekega dogodka ni na Domžalcu, potem tega dogodka ni bilo.

Kakšne dogodke najraje pokrivate?

Vsake tematike se z veseljem lotim. Všeč so mi prispevki, ko je treba tudi kaj raziskati in se bolj podrobno poglobiti v pridobivanje kakšnih informacij. So tudi prispevki, ko je treba uporabiti več domišljije, kot na primer pred časom, ko mi je nekdo poslal fotografije stare klopce s Šumberka. O njej sem naredil celo zgodbo, saj sem sledil navdihu, ji pripisal človeške lastnosti, užival v drugačnem pisanju. Na podlagi tega so se zgodili premiki tudi na strani Občine Domžale, ki je na tistem mestu postavila ploščad, klopca pa se je po petdesetih letih upokojila.

Kakšne človeške lastnosti bi pripisal portalu domžalec.si?

Zame je Domžalec mladenič, ki od nekdaj diha s krajem in širšo okolico, v kateri živi. Zanima ga vse in je rad na tekočem z informacijami, kaj se dogaja v kraju. Je razgledan in se zanima za to, kako delujejo ljudje, kaj ustvarjajo ...

Kdaj je bil ključni trenutek, ko je tudi domžalec.si prišel na višjo stopničko?

Rekel bi, da je trajalo kar nekaj časa. Ni bilo nekega prelomnega trenutka, ko bi se stvari začele odvijati po svoje. Na področju trženja imamo kar dosti rezerve in orjemo ledino, saj oglaševalci v lokalnem okolju še vedno zelo zaupajo tiskanim medijem. Opažamo pa premike in preskoke iz leta v leto, kar se kaže na večji branosti. Obiskanost nas vedno znova pozitivno preseneča, obenem pa se celotna ekipa zaveda, da je treba biti vztrajen, konsistenten, pomembna je kvalitetna in ažurna vsebina, ne smeš obupati. Najbolj ključno in pomembno se mi zdi vlaganje v ekipo sodelavcev, ki s svojimi prispevki ustvarjajo portal, ki ga tudi sam z veseljem rad prebiram.

Katere so po vašem mnenju prednosti, ki jih prinaša posameznikova vpetost v lokalnem okolju?

Po mojem mnenju je najboljši občutek, če lahko posameznik prispeva za skupno dobro v lokalnem okolju, ko so ljudje zadovoljni nad dobro izvedenim delom. Na ta način se razširijo poznanstva, v našem delu pa točno veš, na koga se lahko obrneš z neko specifično tematiko, imaš kontakte, lažji dostop do ljudi in odprta vrata. V lokalnem okolju lahko vzpostaviš pristen stik z ljudmi. Naše lokalne zgodbe večinoma ne najdejo mesta na nacionalnem nivoju, zato se jim lahko bolj posvetimo.

Dostikrat se kolegi novinarji iz večjih medijev obrnejo na nas, ko se zgodi kakšna zadeva v teh krajih. Verodostojni in zaupanja vredni viri so zelo pomembni. Prav tako me ne skrbi, da bi nam zmanjkalo vsebin, saj je ogromno dogajanja v Domžalah in okoliških občinah.

Katere so kvalitete dobrega novinarja?

Dober novinar mora biti široko razgledan, seznanjen s tem, kaj se okoli njega dogaja, česar ne dobiš čez noč. Lani jeseni so uredništvo obiskali osnovnošolci, ki so včlanjeni v novinarski krožek, ki sem jim svetoval, naj veliko berejo in na ta način razvijajo svoj besedni zaklad ter spremljajo, kaj vse se dogaja okrog njih. Ključno je, da si dostopen in odprt do ljudi, da imajo občutek, da ti lahko zaupajo, saj ti bodo le tako lahko povedali, kar jih teži oziroma kar tebe kot novinarja zanima. Ljudem je pomembno, da so slišani in se zavedajo, da objavljamo verodostojne informacije. Ne ustavimo se samo pri enem mnenju ali stališču, ampak raziskujemo naprej. Zelo pomembna lastnost dobrega novinarja je tudi pozitiven pogled na svet, da poskuša potegniti nekaj dobrega iz vsake stvari.

Se vam zdi, da je v naši družbi problematična prenasičenost z informacijami?

Temu se žal ne moremo izogniti, saj so informacije dostopne na vsakem koraku. Vprašljiva je kvaliteta teh informacij, predvsem mladi težko ločijo kvalitetne informacije med poplavo informacij. Pri naši statistiki opažamo, da je najmanjši delež bralcev med 18. in 24. letom, kar lahko pripišemo temu, da mlade novice iz lokalnega okolja zanimajo bolj malo. Z ekipo stremimo k temu, da smo budni in da spremljamo, kaj ljudi zanima in se z inovativnimi pristopi trudimo, da se približamo tudi mladim bralcem. Nove vsebine in novi pristopi so nam velika motivacija za delo v naprej.

Letos bo domžalec.si praznoval osmo leto svojega delovanja. Če bi se s temi izkušnjami vrnili na začetek svoje poti, kakšen nasvet bi imeli zase?

Pred osmimi leti nisem imel posebnih pričakovanj, niti jih nimam sedaj. Osredotočen sem na kvalitetno opravljeno delo, na vztrajnost iz dneva v dan. Vmes so prišli tudi težki časi, vseskozi pa sem verjel v to zgodbo. Nikoli ni idealno, in se pojavijo zahtevnejše situacije, v katerih je ključno to, da zaupaš v projekt, sodelavce in svoje odločitve. Okolica je pred osmimi leti z zanimanjem sprejela portal domžalec.si, kjer se vsebine v primerjavi s tiskanimi mediji spreminjajo in dopolnjujejo iz dneva v dan. Seveda so se pojavili tudi negativni komentarji, vendar se nanje nisem oziral, niti jim ne posvečam pozornosti. Veseli me, da je ta zgodba med večino ljudmi sprejeta zelo dobro.

Na portalu je bilo v tem času objavljenih veliko vsebin. Če bi posplošil, kakšni ljudje so doma v Domžalah in okolici?

Lahko rečem, da imamo zelo aktivne posameznike in skupine. Je pa zanimivo to, da bolj, ko se pomikaš od centra Domžale proti ruralnim območjem, bolj se ljudje udeležujejo raznih dogodkov, so bolj odprti in se radi družijo. Za nekatere občane je center Domžal samo spalno naselje, nekaj kilometrov stran pa je slika precej drugačna. Ljudje se radi povezujejo, družijo, sodelujejo in to je razvidno tudi iz naših novic. Upam, da bodo mladi nadaljevali to tradicijo, na našem portalu pa bomo z veseljem poročali o zanimivih dogodkih. Ponosen sem, ker skupaj z ekipo sodelavcev ustvarjamo zgodbe, ki povezujejo in v tej smeri se bomo trudili tudi v prihodnje. □

POLETNI FILMI
MestniKino Domžale
NA DVORIŠČU PR' BERNIKU

2 ČET | **KRALJ STATEN ISLANDA** | komična drama / *The King of Staten Island* / režija: Judd Apatow / scenarij: Judd Apatow, Pete Davidson / igrajo: Pete Davidson, Bel Powley, Ricky Velez, Marisa Tomei / 2020, ZDA / 136' / Mojster komedije Judd Apatow s filmom o novih začetkih in prvimi koraki v pravo smer.

3 PET | **ŠE VEDNO VERJAMEM** | romantična glasbena drama / *I Still Believe* / režija: Andrew Erwin, Jon Erwin / scenarij: Jon Erwin, Jon Gunn / igrajo: Abigail Cowen, Britt Robertson, Melissa Roxburgh, K.J. Apa / 2020, ZDA / 115' / Resnična zgodba, posneta po avtobiografiji z istim naslovom, sledi glasbeniku Jeremyju Campu in njegovi ljubezni do svoje prve žene, s katero se je kljub njeni smrtni bolezni poročil oktobra

4 SOB | **NEODVISNE** | zgodovinska drama / *Misbehaviour* / režija: Philippa Lowthorpe / scenarij: Rebecca Frayn, Gaby Chiappe / igrajo: Keira Knightley, Greg Kinnear, Gugu Mbatha-Raw, Jessie Buckley / 2020, Velika Britanija, Francija / 106' / Skupina žensk načrtuje, da bo prekinila lepotno tekmovanje Miss World 1970 v Londonu.

9 ČET | **KONJE KRAST** | drama / *Ut og stjaele hester* / režija: Hans Petter Moland / scenarij: Hans Petter Moland, Per Petterson / igrajo: Stellan Skarsgård, Tobias Santelmann, Jon Ranes, Bjørn Floberg / 2019, Norveška, Švedska, Danska / 123' / Drama o ljubezni, izgubi, krivdi in zapuščini nacizma na Norveškem, posneta po istoimenski knjižni uspešnici Pera Pettersona.

10 PET | **POSEBNI** | komična drama / *Hors norms* / režija in scenarij: Olivier Nakache, Éric Toledano / igrajo: Vincent Cassel, Reda Kateb, Héléne Vincent, Bryan Mialoundama / 2019, Francija / 114' / Bruno in Malik mlade iz "težavnih" sosesk učita, kako delati s tistimi primeri avtistov, ki so še posebej zahtevni, pogosto celo brezupni in so jih vse druge organizacije zavrnile. Posebno partnerstvo za posebne osebnosti.

11 SOB | **VISOKA NOTA** | glasbena drama / *The High Note* / režija: Nisha Ganatra / scenarij: Flora Gresson / igrajo: Dakota Johnson, Tracee Ellis Ross, Kelvin Harrison Jr., Ice Cube, Zoe Chao, Eddie Izzard, Bill Pullman, Diplo / 2020, ZDA / 113' / Zgodba o dveh ženskah – Maggie, ki se želi prebiti v glasbeno industrijo, ki žensk dejansko ne jemlje resno ter Grace Davis, ki se kot glasbena ikona bori za obstanek v industriji, ki ženske okoli štiridesetih let potiskajo na stranski tir.

16 ČET | **VITA IN VIRGINIA** | biografska romantična drama / *Vita & Virginia* / režija: Chanya Button / scenarij: Eileen Atkins, po pismih Virginie Woolf / igrajo: Gemma Arterton, Elizabeth Debicki, Isabella Rossellini / 2018, Irska, Velika Britanija / 110' / Resnična zgodba o strastnem in turbulentnem razmerju med literarno samo-hodko Virginio Woolf in enigmatično aristokratino Vito Sackville-West ter hkrati filmska pripoved o nastajanju romana Orlando, ki ga je spodbudilo njuno razmerje.

18 SOB | **PREVAJALCI** | triler / *The Translators* / režija: Régis Roinsard / scenarij: Romain Compingt, Daniel Pree-sley, Régis Roinsard / igrajo: Eduardo Noriega, Lambert Wilson, Olga Kurylenko, Riccardo Scamarcio / 2019, Francija, Belgija / 105' / Devet prevajalcev, najetih za prevajanje nestrpno pričakovane zadnje knjige najbolj prodajane trilogije, je zaprtih v razkošnem bunkerju. Ko se na spletu pojavi prvih deset strani najbolj skrivnostnega rokopisa, postane sanjsko delo nočna mora.

MESTNI KINO DOMŽALE

Ljubljanska 61, Domžale | t. 722 50 50
www.kd-domzale.si/kino

MestniKino Domžale

V primeru dežja se projekcija prestavi v dvorano Mestnega kina Domžale.

TEMA MESECA

NAJ BO SKOK V POLETNE POČITNICE NADVSE ZABAVEN!

Šole so za nekaj tednov zaprle svoja vrata, šoloobvezni otroci pa polni pričakovanj vstopili v najlepši del leta – počitnice. Teh se veselimo vsi, ne le tisti otroci, ki hodijo v šolo, tudi vrtčevski, pa študentje in seveda odrasli.

Mateja A. Kegel
Foto: Freepik in Pixabay

To je čas, ko imamo občutek, da moramo doživeti vse in še več, kar nam med letom in v času številnih obveznosti ni uspelo. Včasih nam uspe sebi in najmlajšim pričarati vsaj del tega čarobnega, kar se njim sprehaja po domišljiji, in videti srečo v njihovih drobnih očeh je nepopisno veselje tudi za odrasle. A poletje je hkrati tudi skrb, sploh za starše, ki so zaposleni, nimajo vse poletje dopusta, hkrati pa so njihovi otroci brez poletnega varstva, in še ne dovolj stari in samostojni, da bi ta čas preživljali sami.

Zato smo tudi tokrat pred vstopom v poletje preverili, kaj vse se bo v Domžalah dogajalo to poletje. Verjamemo, da smo zajeli večji del vseh aktivnosti, s katerimi bomo poskušali pričarati čim več otroškega veselja in počitniških vragolij. Seveda pa tudi varstva, ki bo v nekaj tednih dodatno razbremenil starše in skrbnike nadobudnih malčkov.

Pa si pogledajmo, kakšen skok v poletje so domžalske organizacije pripravile letos.

Pravljčni Šumberk in njegova okolica

Letošnje poletje se boste po pravljčno-doživljajski poti Pravljčni Šumberk lahko večkrat odpravili kar sami, lahko pa se boste na to pot podali tudi v vodeni družbi. V soboto, 11. julija, ali v soboto, 8. avgusta, ob 10. uri dopoldan se lahko pridružite vodenemu ogledu Pravljčnega Šumberka. Zbor bo v Češminovem parku, skupaj pa bomo

pomagali lisički najti izgubljeni slarnik. Če boste ob tem ohranili še kaj energije, pa se lahko z otroki odpravite tudi na sprehod po domžalski čebelarški poti.

Tudi sicer Šumberk skriva kar nekaj zanimivih aktivnosti, ki so prijetne tudi v vročih poletnih dneh, ko rabi uideemo neposrednim sočnim žarkom. Gozd nam lahko nudi prijetno senco, hkrati pa ponuja razgiban sprehod ali rekreacijo v naravi, tudi na trim stezi.

Varstva, počitniški tabori in letovanja

Zveza prijateljev mladine Domžale: Zveza prijateljev mladine Domžale skupaj z Osnovno šolo Vencija Perka

vabi v program Poletne počitnice. Počitniške aktivnosti bodo izvajali od 17. do 31. avgusta 2020, potekale pa bodo v prostorih društva Lipa in na Osnovni šoli Vencija Perka. Kot so nam zaupali, program otrokom omogoča druženje, učenje, ustvarjalno preživljanje prostega časa in gibanje. Dejavnosti za otroke so organizirali v času od 7.30 do 15.30, otroci pa tam lahko dobijo tudi malico in kosilo. Mesta se hitro polnijo, za le šest evrov na dan pa bodo domžalski otroci dobili zabavne zadnje počitniške tedne, tik pred vstopom v šolo. Obvezna je predhodna prijava do 30. junija 2020, prek spletne strani www.1ka.si/a/289554 ali po telefonu 041 367 808.

Prav tako pa tudi letos Zveza prijateljev mladine Domžale v sodelovanju z Zavodom za letovanje in rekreacijo otrok Ljubljana v času poletnih počitnic 2020 pripravlja zanimive, ustvarjalne, aktivne, varne in predvsem zdrave poletne počitniške aktivnosti na letovanju, ki je namenjeno otrokom in mladim. Otroci bodo na letovanjih doživeli veliko prijetnih trenutkov v družbi sovrstnikov in izkušenih vzgojiteljev – animatorjev. Na voljo je več terminov letovanja na različnih lokacijah od Poreča, Umaga, Pirana, Savudrije in Gorij. Otroci in mladostniki bodo tako poleg morskimi doživetji doživeli tudi Potovanje okrog sveta, Fotoutrip, Šport, Gremo v Gorje, Gozdne aktivnosti, Lahkih nog naokrog, Gozdne pustolovščine in druge zabavne programe, ki so jih pripravili za njih skozi vse poletje. Podrobnejše informacije o letovanjih ter prijavi otrok in mladostnikov na letovanja so objavljene na spletni strani Zveze prijateljev mladine Domžale.

ŠAD Mavrica: Čeprav so v društvu ŠAD Mavrica aktivni skozi vse leto, pa je poletje zagotovo njihov čas. Tudi letos so za otroke pripravili poletne počitnice in aktivnosti, ki bodo potekale skozi vse poletje. Kot pravijo, je njihova prednost, da ves program izvajajo na prostem, kar pomeni, da otroci preživljajo čas brez računalnika in televizije ter uživajo v številnih drugih aktivnostih. Tudi letos se bodo otroci lahko preizkusili na že tradicionalnih Indijanskih počitnicah, ki bodo potekale v štirih terminih, in sicer od 29. junija do 3. julija, od 13.

do 17. julija, od 10. do 14. avgusta in od 24. do 28. avgusta. Zelo dobro obiskane so tudi njihove Mojsrške počitnice, za katere so letos razpisali nov, dodaten termin (20.–24. 7.), saj so bili vsi ostali že zapolnjeni. In kaj počnejo mali mojstri? Spoznavaajo orodje, les, barve, blato, malto in beton ter različne mehanizme. Vse to, skozi igro in zabavne dogodivščine. Seveda pa bodo večšine za življenje otroci lahko pridobivali tudi na kuharskih počitnicah (24.–28. avgust), raziskovalnih počitnicah (27.–31. julij), spoznavali življenje od kmetije do kmetije (3.–7. avgust) ali pa uživali v naravoslovno tehničnih dogodivščinah, ki bodo potekale od 17. do 21. avgusta. Udeležite pa se lahko tudi tečajev plavanja ali petdnevnega tabora Gremo v gore, ki poteka na Gorenjskem. Vabijo pa tudi na brezplačne vadbe za otroke in odrasle v juliju in avgustu, in sicer vsak torek v parku Martina Krpana od 19. do 20. ure Vadba za zdrav hrbet za odrasle in gibalne urice za otroke. Več na www.sadmavrica.si.

Otok športa: Otok športa tudi letos pripravlja aktivno varstvo za otroke, ki želijo aktivne, zabavne in poučne počitnice. Skupaj z vesoljškom IZ-ZY-jem bodo čofotali na bazenu in uživali ob različnih dopoldanskih aktivnostih. Aktivno varstvo je namenjeno otrokom od 4. leta starosti dalje. Pomerili se bodo v športni olimpijadi, napihljivem nogometnem pikadu, uživali v ustvarjanju XXL vodnih mehurčkov in ustvarjalnih delavnicah. Pri ustvarjalnih delavnicah bodo izdelali okvirček iz lesa, jih pobarvali in okrasili ter naredili lep foto spomin na skupinske počitnice. Zadnji dan bo prav poseben, saj za vse starše in otroke pripravijo pica party ter se poveselijo ob podelitvi diplom vsem malim junakom. Vesoljšek Izzy pa bo poskrbel za darila za vse otroke, ki se nam bodo pridružili. Kot pravijo, so starši lahko brez skrbi, saj bo aktivno varstvo tekom celotnega poletja organizirano tudi v primeru zaprtja bazena. »Čofotanje na bazenu bomo nadomestili z drugimi športnimi vsebinami, ki jih bomo prilagodili dani situaciji. Vaše junake bomo v vsakem primeru z veseljem sprejeli v našo družbo,« so še sporočili. Več na www.otok-sporta.si.

Športno društvo FAN VIT-AS: Plavalni tabori pa bodo med šolskimi počitnicami vsak dan od 7. do 16. ure potekali tudi v organizaciji Športnega društva FAN VIT-AS. Pripravili so različne programe, od konjička, ki je namenjen neplavalcem in mlajšim otrokom od štirih do osmih let, do delfinčaka za otroke od osem do 14 let. Poleg plavanja bodo uživali tudi v ob vodnih igrah v bazenu in na travniku. Termin potekajo od 13. 7. do 14. 8. 2020. Vabijo pa tudi na športno-raziskovalne tabor, ki bodo potekali v Domžalah in okolici. In kakšni dnevi otroke čakajo na tem taboru? Teniško-plavalni, kolesarsko-jahalni dan, baseball, nogomet in kopanje, lokostrelstvo, rolanje in plavanje ter iskanje skritega zaklada in ostale zabavne igre. Več na www.fanvit-as.com.

Škrat Petka: Tudi Škrat Petka v letošnjem poletju vabi na plavalne počitnice, ki bodo potekale vse od 13. julija do 14. avgusta. Prijavite se lahko prek elektronskega naslova: skratpetka@gmail.com.

Športna društva s počitniškimi programi

NK Radomlje: Tradicionalen, zabaven in nepozaben je Športni poletni tabor, ki ga pripravljajo v Športnem parku Radomlje. Potekal bo v štirih terminih, in sicer od 29. 6.–3. 7., 6. 7.–10. 7., 13. 7.–17. 7. in od 24. 8.–28. 8. Namenjen je deklicam in dečkom od šest do 12 let, ki bodo na taboru uživali v aktivnostih, kot so odbojka na mivki, nogomet, košarka, badminton, rolanje, nočitev v šotorih (po izbiri), igre z vodo, se podali na bazen, uživali v lovu na zaklad, bitki talentov, se učili priprave domačih sadnih napitkov in osnov preživetja v naravi, igrah brez meja, se preizkušali v angleščini ter športnih igrah naših dedkov in babic. Več informacij: www.nk-radomlje.si.

Kotalkarski klub Pirueta: Kako drugače kot v poletje zakorakati ... oziroma še bolje, se zapeljati na kotalkah! V Kotalkarskem klubu Pirueta tudi letos pripravljajo tečaj kotalkanja za najmlajše. Kaj vas čaka? Zabavno učenje osnovnih in zahtevnejših prvin umetnostnega kotalkanja pod strokovnim vodstvom. Tečaj umetnostnega kotalkanja je namenjen otrokom vseh starosti, tako popolnim začetnikom kot tistim, ki osnovne prvine kotalkanja že obvladajo ter si želijo naučiti več. Tečaj bo potekal v prvem počitniškem tednu, od 29. junija do 3. julija. Prvi štirje dnevi tečaja so plačljivi (30 evrov), zadnji dan pa vabijo vse, ki bi se želeli preizkusiti na kotalkah, da se jim pridružijo brezplačno. Tečaj bo potekal vsak dan od 19. do 20. ure, v Športnem parku Domžale, na ploščadi drsališča. Več informacij na: pirueta.domzale@gmail.com.

Plavalno društvo Domžale in Športno društvo Sonček: Letošnje poletje bodo otroci od 4. do 14. leta lahko uživali tudi v poletni šoli plavanja z gimnastično šolo in popoldanskim varstvom. Otroke v treh terminih čaka celodnevno učenje in zabava, dogajanje pa bo potekalo od 29. 6. do 10. 7., od 13. 7. do 24. 7. in od 17. 8. do 28. 8. 2020. V programu je zajetih 30 ur plavanja

3. julij 2020
ODPOVEDANO

TEMA MESECA

in 15 ur gimnastične šole. Kot pravijo, bodo s kvalitetnim učenjem plavanja poskrbeli, da se bodo mlajši v vodi počutili kot žabice, starejši kot ribe, tisti najbolj zahtevni pa bodo deležni že pravih plavalnih treningov. Pri gimnastiki bodo imeli otroci priložnost varne in kvalitetne vadbe gimnastičnih prvin in akrobatike, primerne njihovemu predznanju in sposobnostim. Če bo kdo kakšen dan pretrujen za vadbo gimnastike, bodo ta čas namestili igrice in zabavi. Več informacij na www.plavalnodrustvo-domzale.si.

ŽOK Domžale: Tudi Ženski odbojarski klub Domžale v letošnjem letu pripravlja Poletni tabor na mivki 2020.

Kaj se obeta? Pet dni zabave, druženja in odbojke na mivki, in sicer od 6. do 10. 7. mini odbojka za otroke letnik 2009 in mlajše ter od 13. do 17. 7. mala odbojka za otroke letnika 2007 in 2008. Poleg odbojke jih čaka še uživanje na kreativnih delavnicah in kopanju. Več informacij www.zok-domzale.si.

Planinsko društvo Domžale: V Planinskem društvu Domžale v okviru mladinskega odseka načrtujejo aktivnosti za otroke in mladino v poletnih mesecih. V avgustu bodo izvedli večdnevni zahtevnejši pohod po Julijskih Alpah, in sicer od 13. do 16. avgusta 2020. Namenjen je starejšim osnovnošolcem in osnovnošolkam. Druga načrtovana aktivnost pa ja družinski tabor, ki bo potekal med 28. in 30. avgustom 2020 na Domžalskem domu na Mali planini. Več informacij: www.pdd.si.

Center Kiron: Če so vaši otroci ljubitelji konj, pa je morda prav Center Kiron v Radomljah pravi naslov zanje. Ukvarjajo se z inovativnim, naravnim in celostnim pristopom do konj in jahanja ter z raziskovanjem moči konja kot učitelja v osebnem razvoju. Ponujajo trening osebnostne rasti s konjem, celostni tečaj jahanja, ples s konji, sakralno ježo, meditacijo s konji in programe za mlade konjesrčne. Več informacij na www.centerkiron.com.

Jezikovne, ustvarjalne, bralne in druge počitnice

Oratorij 2020: Tudi letošnje leto bo potekal Oratorij v organizaciji domžalske župnije, in sicer od 29. 6. do 3. 7. Letos bo potekal pod sloganom Zaupam, zato si upam!, kjer bodo otroci in mladi spoznavali kraljico Estero, svetopisemsko junakinjo, ki je s svojim zaupanjem v Boga dokazala njegovo moč. Oratorij je namenjen vsem osnovnošolskim otrokom.

Oratorij pa pripravljajo tudi v Društvu mladih Jarše, ki vabijo na enega od treh terminov, in sicer od 30. 6.–2. 7. (od 1. do 6. razreda), od 4.–6. 7. (od 7. do 9. razreda) in od 8.–10. 7. 2020 (od 1. do 6. razreda). Več informacij drustvo.mladih.jarse@gmail.com.

Knjižnica Domžale: Če so vaši otroci ljubitelji knjig ali pa si želite, da bi to postali, so tudi v Knjižnici Domžale pripravili zanimive aktivnosti za vse generacije, od najmlajših, predšolskih otrok pa vse do odraslih. Za najmlajše od treh do 10 let letošnje poletje pripravljajo Želvino poletno bralno popotovanje, kjer otroci preberejo knjigice,

izpolnijo zgibanko in osvojijo nagrado. Prav tako so zanje pripravili bralno-spodbujevalne projekte, kot so Poletni križ-kraž, Premetanka in Namigi za branje. Za otroke in mladostnike od treh do 15 let so pripravili še eno nagradno igro z naslovom Zaklad se skriva v knjigah, otroci in mladostniki od šestih do 15 let se lahko v okviru program Odklopi se! družijo ob družabnih igrah, si izposodijo vrečko presenečenja (knjige po izbori knjižničarjev), se podajo s knjigo v naravo (knjigobežnice) ali spoznavajo Kozolec in sodelujejo v fotografskem natečaju. Pozabili niso niti na odrasle, ki se lahko odpravijo v Lov na besede. Kaj je to, pa preverite na www.knjiznica-domzale.si.

didaktičnih pripomočkom. Po vsakem trdem delu pa sledi zabava, in tudi te ne bo manjkalo, obljublja, saj bodo otroci iskali skriti zaklad, se preizkusili v vlogi kuharjev, postali umetniki ter se v vročih dneh ohladili z vodnimi igrami. Več informacij: 031 285 276.

Dude: Jezikovne poletne delavnice bodo od 17. do 21. avgusta potekale tudi v Dudah. Otroci od pet do 14 let se bodo učili angleščino, spoznavali eksotične živali, obiskali Slamnikarski muzej, iskali lisičko na Šumberku, se udeležili piknika ter se pripravili na novo šolsko leto. Več informacij www.dude.si.

Center za mlade: Na vesele poletne počitnice vabijo v Centru za mlade Domžale. Prvi termini so na voljo že od 29. junija do 17. julija, zadnji pa od 24. do 28. 8., od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro, namenjene pa so otrokom od 1. do 5. razreda.

Niso pa pozabili niti na mlade od 15. leta dalje, ki bodo uživali na različnih brezplačnih delavnicah, in sicer: od 29. 6. do 1. 7. se bodo vsak dan srečali ob 16. uri, kjer bodo pod vodstvom akademske restavratork Urške Grošelj uživali v delavnicah T-shirt poslikave. Od 6. do 8. julija bo vsak dan med 17. in 20. uro potekala delavnica animiranega filma, kjer bodo ustvarjali scenarij, zgodboris, likovno podobo in vse skupaj s kolaž tehniko spremenili v animiran film. Tretja pa je delavnica naravne kozmetike, ki je namenjena mladim do 30. leta starosti. Potekala bo 2. 7. ob 18. uri pod vodstvom dipl. kozmetologinje Anje Vrhovec. Obvezne so predhodne prijave, več informacij pa na www.czm-domzale.si.

Dežela igral: Ponovno pa je odprla vrata Dežela igral, najslajša zabava nad mestom, kot pravijo. A to poletje ne le v obliki vsakodnevnih igralnice, pač pa so pripravili tudi počitniško varstvo in dogodivščine za otroke, od petih let dalje. In kaj bodo počeli na počitniških ustvarjalnicah? Vsak dan nekaj novega: poslikava obraza, XXL igre, družabne igre, karaoke, športne igre, sprehod v bližnji gozd, tematski dnevi, kot je iskanje zaklada, magična bitja, živalski vrt, plesna zabava in mnogo več. Termini potekajo vse od 29. junija do 31. julija od 9. do 13. ure. Več informacij: vesna.gabor@gmail.com.

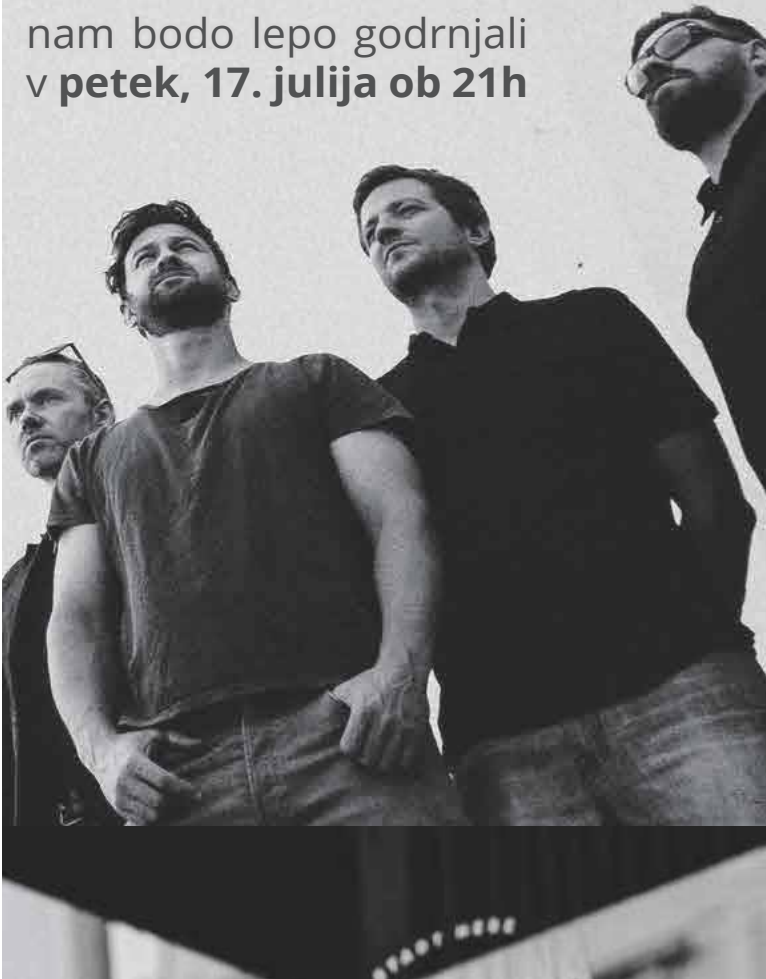
Hiša na travniku: Poletno angleško varstvo pripravljajo tudi v Hiši na travniku. Potekalo bo od 17. do 21. avgusta 2020 od 8. do 16. ure, namenjeno pa je otrokom od šestih do 10 let. Kot pravijo, bodo štiri ure dnevno posvetili učenju angleščine, s pomočjo različnih

poletni koncerti
na dvorišču pr' Berniku

LUSTERDAM

nam bodo lepo godrnjali
v petek, 17. julija ob 21h

MANCA BERLEC

s svojo novo ploščo Gola
prihaja v Domžale
v petek, 24. julija ob 21h

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

več informacij in vstopnice
na: www.kd-domzale.si

OBČINSKI SVET

Po daljšem premoru domžalski svetniki spet sedli v svetniške klopi

Domžalski občinski svetniki so se v četrtek, 18. junija 2020, sestali na 12. redni seji Občinskega sveta Občine Domžale, ki je bila sicer sklicana za marec, pa potem zaradi razglašene epidemije nalezljive koronavirusne bolezni in varnostnih razlogov ni bila izvedena. Svetniki so imeli kar obsežen dnevni red, in sicer kar enajst točk.

Miha Ulčar

Foto: Vido Repanšek

Pod prvo točko dnevnega reda so svetniki s sklepom potrdili mandat nadomestni članici Občinskega sveta Občine Domžale Sonji Orešek, saj je župan 26. februarja 2020 s strani občinske svetnice Marjete Kristan prejel pisno odstopno izjavo. O tem je župan obvestil Občinsko volilno komisijo Občine Domžale, ki je pozvala Sonjo Orešek, ki je bila na listi za odstopljeno svetnico, da poda izjavo, da soglaša z mandatom občinske svetnice za preostanek mandata. Ker je s prenehanjem svetniškega mandata dosedanja svetnici prenehala tudi funkcija v odbori občinskega sveta, so svetniki na podlagi predlogov komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja za člana odbora za prostor imenovali Anžeta Korošca, za članico odbora za komunalne dejavnosti in varstvo okolja Sonjo Orešek. Za predstavnika Občine Domžale v svetu javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovne šole Rodica pa je bila imenovana Lucija Šarc. Svetniki so za novega člana odbora za finance in premoženje imenovali Aleša Trtnika, za predstavnika zainteresirane javnosti v svet javnega zavoda Center za mlade pa imenovali Andraž Gregorič. Potrdili so tudi predlog za imenovanje članov sveta Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti OI Domžale, in sicer so v svet imenovani: Alojz Stražar, Tatjana Horjak in Nina Centa.

Sklep o podelitvi priznanj Občine Domžale v letu 2020

Odlok o priznanjih Občine Domžale določa priznanja občine, ki se podeljujejo posameznikom, skupinam ali pravnim osebam za dosežke na različnih področjih dela in ustvarjanja, s katerimi pripomorejo k boljšemu, kvalitetnemu in bogatejšemu življenju občanov ter k ugledu in razvoju Občine Domžale. Sklep o podelitvi priznanj Občine Domžale v letu 2020 je bil sprejet soglasno.

- Častna občanka – Vera Vojska (za izjemno požrtvovalnost, sposobnost povezovanja in sodelovanja, skrb za sočloveka ter za promocijo občine).
- Zlata plaketa – Dr. Franc Hribovšek (za prizadevno delo na področju varovanja in krepitve kulturne dediščine, posebej folklore).
- Srebrna plaketa – Nina Mav Hrovat (za njeno delo na področju promocije branja otrok, ustvarjanja kulturnega življenja v Radomljah ter izjemnega pisanja za otroke in mladino).
- Srebrna plaketa – Ivan Kozarič (za dolgoletno delo na glasbenem področju, igranje pri Godbi Domžale in ohranjanje lovske glasbene kulture v Domžalah).
- Bronasta plaketa – Mirjana Kavčič (za dolgoletno članstvo v Foto kino in video klubu Mavrica Radomlje).
- Bronasta plaketa – Kulturno društvo Ženski pevski zbor Stane Habe Domžale (Ob jubileju – 40-letnici uspešnega dela).
- Bronasta plaketa – Marta Majdič (za njeno ljubiteljsko in požrtvovalno delo v domačih gledaliških predstavah).
- Nagrada Občine Domžale – Šahovska sekcija Društva upokojencev Domžale (za uspešno organizacijsko in tekmovalno delo na področju šaha upokojencev).

- Nagrada Občine Domžale – Spominčica – Združenje za pomoč pri demenci Slovenije, podružnica Domžale (za pionirsko in izjemno delo na področju ozaveščanja in obveščanja javnosti o demenci)
- Nagrada Občine Domžale – Tone Bakšič (za dolgoletno nesebično delo v društvih in v društvu Lipa Domžale).
- Nagrada Občine Domžale – Slavko Hren (za njegovo delo v Moškem pevskem zboru upokojencev Janez Cerar Domžale).
- Nagrada Občine Domžale – Pia Brodnik (za njeno dvajsetletno sodelovanje v Kulturnem društvu Miran Jarc Škocjan).

Odlok o zaključnem računu proračuna Občine Domžale za leto 2019 – skrajšani postopek

Mag. Marjeta Podpeskar Omahen, vodja oddelka za finance in gospodarstvo, je v obrazložitvi povedala, da rebalansov proračuna za leto 2019 ni bilo. Na dan 31. 12. 2019 so realizirali 30.146.464 evrov prihodkov, kar je pet odstotkov več, kot so načrtovali. Realizacija odhodkov je znašala 30.353.219 evrov, kar je 78 %. Če k realizaciji, ki ima za posledico tudi že realiziran denarni tok, prištejejo še pogodbeno realizacijo, ki izhaja iz finančnih obveznosti podpisanih pogodb v letu 2019 v višini 2.127.555 evrov, je skupna realizacija odhodkov 83 %. Pred začetkom razprave je župan podal predlog, da se zaradi racionalnega poteka seje razprava posameznega svetnika pri tej točki omeji na pet minut in dve repliki. O omejitvi razprave so nekateri svetniki izrazili nezadovoljstvo, je bil pa sklep o omejitvi na glasovanju sprejet z večino vseh glasov.

Branko Heferle (LMŠ) je v razpravi povedal, da je zaključni račun ogledalo občinske uprave in vseh, ki so financirani iz občinskega proračuna. Dotaknil se je časovnega termina sprejema zaključnega računa ter tudi ostanek finančnih sredstev, saj je bila realizacija proračuna 78 %. V nadaljevanju je omenil prerazporeditve v proračunu, o čemer občinska uprava ni poročala občinskemu svetu. Ob tem se je obregnil ob obrazložitve, zakaj določene postavke niso bile realizirane. V razpravi se je dotaknil tudi nadzora porabe finančnih sredstev, in sicer koliko je bilo ugotovljene nenamenske porabe. V razpravi se je oglasil tudi Matej Oražem (LMM), ki ga je najprej zanimalo stanje v zvezi z Ekoparkom in zakaj še ni realiziran, v nadaljevanju pa izpostavil park Martina Krpana, ki ni z besedo opisan v zaključnem računu. Ob tem ga je zanimalo, zakaj se nekatere investicije, ki presegajo 100.000 evrov, ni nič potrjevalo na občinskem svetu in pa o tem obveščalo svetnike.

Na vprašanja svetnikov je najprej odgovarjala Marjeta Podpeskar Omahen, ki je najprej povedala, da sankcij glede zamude sprejema zaključnega računa ne bo. O nadzoru je povedala, da ga opravlja Nadzorni odbor, vsako leto pa imajo revidiran zaključni račun, ki ga opravlja zunanja revizija. O prerazporeditvah v proračunu pa je dejala, da jih dela vsaka občina. Glede pripomb v zvezi z ZŠRD in investicijami pa je Kristina Slapar, vodja oddelka za družbene dejavnosti, pojasnila, da je na pobudo Občine Domžale tam potekal zunanji nadzor in sicer za obdobje od 2017 do 31. 5. 2019. Zunanji nadzor po besedah Slaparjeve ni ugotovil nepravilnosti. Povedala je še, da je zemljišče, kjer je park Martina Krpana, v lasti ZŠRD, tako kot še veliko drugih zemljišč in objektov.

Svetniki so zaključni račun na glasovanju sprejeli z večino glasov.

Sklep o sprejemu o predlogu cene storitve pomoč družini na domu

Družba Comett oskrba, d. o. o., ki na območju občine Domžale izvaja storitve pomoč družini na domu, je predlagala novo ceno za izvajanje programa pomoči družini na domu. V obrazložitvi je predstavnik te družbe povedal, da je dvigu cen botroval dvig minimalne plače v javnem sektorju, to pa v njihovi dejavnosti pomeni precejšen dvig stroška dela. Po besedah Kristine Slapar, vodje oddelka za družbene dejavnosti, dvig cene ne pomeni dvig za uporabnika, saj strošek zanj ostane enak. Razliko v dvigu cene bo pokrila Občina Domžale iz proračuna.

Ivan Pšag (LMM) je v razpravi dejal, da je pričakoval, da se bo dvig cene zgodil tudi letošnje leto. Zanimalo ga je, zakaj povišanje cene te storitve in zakaj smo za te storitve dražji kot v Ljubljani in Kamniku. Z njim se je strinjala Urška Javornik (LMŠ), ki je ravno tako poudarila, da so cene te storitve najdražje pri nas in da bo treba na tem področju nekaj narediti. Predlagala je, da bi to storitev opravljal še kakšen koncesionar. Dvig cene sta podprli Andreja Pogačnik Jarc (LTD) in Majda Pučnik Rudl (SDS), saj sta menili, da je prav, da starostniki in tisti, ki potrebujejo pomoč, ostanejo čim dlje v domačem okolju.

S sklepom, podprla ga je večina vseh prisotnih svetnikov, je Občinski svet Občine Domžale sprejel ceno storitve pomoč družini na domu, ki znaša: ob delavnikih in sobotah – 19,63 evra na efektivno uro, v nedeljo ali nočnem času – 27,21 evra na efektivno uro, na dan državnega praznika in dela prostega dne – 28,27 evra na efektivno uro. Osnova za izračun cene storitve pomoč družini na domu za uporabnika je 17,21 evra na efektivno uro, razliko subvencionira Občina Domžale.

Odlok o imenovanju ulice v naselju Srednje Jarše – druga obravnava

Novo naselje v Srednjih Jaršah, ki obsega približno 20 novih stanovanjskih objektov, se nahaja južno od obstoječe Mlinske ceste. Ta pa je že zdaj razvejana in nepregledna z vidika uličnega sistema. Zaradi lažje orientacije v naselju je bil podan predlog, da se novozgrajena ulica imenuje z novim imenom, in sicer Alpska ulica. Jure Košutnik, vodja oddelka za urejanje prostora, je povedal, da se ta odlok med prvim in drugim branjem ni nič spremenil. Sklep o imenovanju ulice so svetniki podprli soglasno.

Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje »V7/7 - 107 Oljarna – jug« – druga obravnava

Ureditveno območje je v prostorskih planskih aktih občine Domžale opredeljeno kot zazidljivo, predpisana je izdelava prostorskega izvedbenega načrta. Jure Košutnik, vodja oddelka za urejanje prostora, je povedal, da se postopek vleče že dobro desetletje, svetnikom pa je predstavil tudi postopke v povezavi s projektom. Med drugim je bil tudi v javni obravnavi, februarja letos pa so na pobudo Krajevne skupnosti Vir pripravili tudi zbor krajanov, kjer so prejeli kar nekaj pripomb, na katera so odgovorili in so del gradiva za sejo.

Po besedah Leona Kobetiča iz podjetja Locus, d. o. o., ki je svetnikom predstavil projekt, območje meri 2,89 ha in leži na južnem delu naselja Vir med Sončno ulico na vzhodu in Mlinščico na zahodu in v naravi predstavlja degradirano območje nekdanje Oljarnje Domžale. Ključni namen je sanacija tega degradiranega območja, v prostorskem načrtu pa je že dlje časa. Za projekt je bil izveden vabljen natečaj, ki predvideva sosesko z desetimi objekti in največ dvajset stanovanj na objekt. Garaže bodo pod zemljo, v soseski bo velik del zelenih in urbanih površin. Eden glavnih problemov te lokacije je promet. Križišča, na katere se soseska neposredno povezuje, po prometni študiji niso problematična. Študija predlaga primeno sinhronizacijo in optimizacijo krmljenja semaforjev. Nakazuje pa da je to kratkoročna rešitev, dolgoročno rešitev je povezovalna cesta Želodnik–Vodice.

Matej Oražem (LMM) je v razpravi povedal, da je projekt korektno pripravljen. Dejal je, da predlaga dodaten sklep, in sicer vezan na promet. Občinski svet Občine Domžale zadolži občinsko upravo, da do 1. 9. 2021 izvede in predstavi temeljito in celovito prometno študijo za celotno vplivno območje na relaciji AC–Radomlje–Depala vas–Želodnik. To bo po njegovih besedah dokument, na podlagi katerega bodo v prihodnosti lahko vse investicije vrednostno ocenjevali in potem tudi lahko sprejemali neke zaključke.

Svetniki so na glasovanju soglasno podprli oba amandmaja uprave ter osnovni sklep v gradivu ter z večino glasov dodatni sklep, ki ga je podal Matej Oražem.

Odlok o programu opremljanja stavbnih zemljišč za odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje »D29/1 Brinje 1« - skrajšani postopek – nadaljevanje prekinjene točke

Omenjeni odlok so občinski svetniki po skrajšanem postopku obravnavali

na 11. redni seji, so pa to točko dnevnega reda na podlagi predloga in sklepa svetniške skupine LTD prekinili, in sicer z obrazložitvijo, da so že med sprejemanjem odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje »D29/1 Brinje 1« predlagali, da se naredita dve križišči in da se cestna ter komunalna infrastruktura uredita tako, da bo življenje tamkajšnjih krajanov teklo nemoteno. Ker je križišče K07 izpadlo iz trenutnega odloka o urejanju OPN, nimajo zagotovil, da bo križišče narejeno.

V razpravo se je vključil Ivan Pšag (LMM), ki je povedal, da so še vedno na isti valovni dolžini s krajani. Izpostavil je, da so prejeli dodatno gradivo za to točko dnevnega reda, iz katerega pa še vedno ni razvidno, kako veliko bo križišče in kako bo locirano. V gradivu so samo skice in tlorisi, iz katerih po njegovem mnenju ni razvidno. V nadaljevanju je izpostavil še nekatere stvari, ki po njegovem mnenju še niso urejene, bodo šle pa mimo volje stanovalcev. Zaradi tega so krajani vložili presojo ustavnosti in zakonitosti na ta odlok in tožbo na Upravno sodišče. Metod Marčun (LMM) je dejal, da mu je zelo žal, da se projekti, kot je ta, delijo na leve in desne, naše in vaše ter ekonomske interese, namesto da bi zagovarjali interese občanov. Predstavnik investitorja je povedal, da ta odlok govori o programu komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč, in o tem, kako se ti stroški porazdelijo. Gregor Horvatič (Zeleni Slovenije) je pred glasovanjem razložil svoj glas, in sicer, da je proti takšnemu odloku. To pa zato, ker podpira krajane in ne kapital.

Odlok so svetniki na glasovanju podprli z večino vseh glasov.

Predlog sklepa o določitvi višine turistične in promocijske takse za območje občine Domžale

Alenka Resinovič Reza, svetniška skupina Lista Reza, je na občinski svet podala pobudo, da bi morali zaradi posledic koronakrize na območju občine Domžale turistično in promocijsko takso začasno popolnoma ukiniti. Predlagateljica meni, da je turizem panoga v občini Domžale, ki je še v fazi razvoja in je ravno zato še toliko bolj dovzetna za neugodna obdobja. S tem bi v tem težkem času, ki sledi epidemiološkim razmeram, neposredno razbremenili turiste v občini Domžale, posredno pa bi domače nastanitvene obrate lahko naredili privlačnejše zaradi neposrednega znižanja končne cene, ki jo plača uporabnik. Eden izmed predlaganih sklepov se je glasil, da se turistične takse in promocijske takse za obdobje od 1. julija 2020 do 31. decembra 2021 ne zaračunava. Na pobudo svetnice je stališče in amandma podal župan, ki je dejal, da se delno strinja z besedilom sklepa, in sicer v delu, ki pravi, da se turistične takse in promocijske takse ne zaračunava za obdobje od 1. julija 2020 do 31. decembra 2020.

Svetniki so z večino glasov sprejeli predlog sklepa z amandmajem župana in osnovni sklep o višini turistične takse v gradivu.

Sledili sta še točki sklep o lokacijski prevetritvi za del enote urejanja prostora ST-06 ter ukinitve statusa javnega dobra za nekatera zemljišča, ki so predmet menjave, prodaje in pridobitve gradbenega dovoljenja. Za konec 12. redne seje pa so sledila še svetniška vprašanja, pobude in predlogi. □

FRAJER IN LEGENDA GRESTA NA ELEKTRIKO

MARTIN MERTIK, IZDELOVALEC ELEKTRIČNIH KOLES

Električna kolesa postajajo vse bolj priljubljena zaradi udobja, praktičnosti in mode. Temu je sledil tudi Martin Mertik z Vira pri Domžalah.

Primož Hieng
Foto: Primož Hieng

Martin je sicer tehnik računalništva s končano srednjo šolo. Lotil se je nenavadnega posla, v katerem je trenutno povsem sam. Izdeluje namreč nadvse zanimiva in imenitna električna kolesa..

V ponudbi imate dva modela, poimenovali ste ju je Frajer in Legenda. Potem ste ponudbo še razširili. Najprej nas zanima, kako ste zašli v svet električnih koles, baterij in vsega, kar je s tem povezano.

Proti koncu osnovne šole sem na kanalu youtube zasledil izjemno hitro električno kolo. Takrat me je to začelo zanimati, ker pa je izdelava podobnega kolesa takrat stala 12.000 evrov, sem moral to željo prestaviti na naslednjih sedem let. Vmesni čas sem zapolnil s pridobivanjem tehničnih znanj in prakse na različnih področjih. Pred nekaj leti je končno napočil čas, ko sem se lotil svojega prvega osebnega projekta 'ekolo' z mislijo in željo, da bom tovrstne izdelke ter storitve nudil tudi svojim bodočim strankam.

Izdelavo koles pod blagovno znamko Bull Bikes ste začeli tako rekoč iz nič.

Najprej sem izdelal zeleno kolo iz serije downhill. Na začetku nisem imel nobenih pravih načrtov, le kupoval sem sestavne dele. To prvo kolo sem izdeloval leto in pol, tako je nastalo verjetno najmočnejše električno kolo v Evropi. Hitrost 100 km/h doseže v slabih štirih sekundah. Ponuja tudi regenerativno zavoro, s katero ob uporabi še dodatno polni baterijo in podaljša vaš domet, ki je že v osnovi približno 140 km.

Je tako kolo varno?

Električno kolo je izdelano tako, da je čim bolj varno za uporabnika, še vedno pa je vsak odgovoren zase in za svoje početje oziroma varnost na cesti. Vsakemu priporočam uporabo čelade in druge zaščitne opreme, ki je ključnega pomena za uporabo vseh dvokoles.

In kako je šlo naprej?

Nato sem izdelal naslednje unikatno kolo, Cruiser, s široko balanco in še bolj atraktivnim izgledom. S tem kolesom sem nekako dobil smernico, da je to stil kolesa, ki ga želim v prihodnosti nuditi svojim strankam zaradi njihove uporabnosti, udobja in izgleda. Obe kolesi sem prodal, s tem denarjem pa sem kupil prve okvirje za čisto novo serijo Cafe Racer. Nato sem si izdelal načrt, kakšne modele koles bom prodajal, kako bo izgledala spletna stran, kakšna bodo imena koles in tako naprej. Zbiral sem denar in začel sestavljati električna kolesa. Tako sta nastala kolesi Frajer in Legenda.

To je bolj unikatna izdelava električnih koles ...

Kolo Legenda je osnovna različica, zaklenjena na najvišjo hitrost 25 km/h, v primeru strankine želje po odstranitvi blokade pa celo 40 km/h. Ima baterijo z največjo zmogljivostjo

Martin Mertik v svoji delavnici

in dometom na trgu. Izgled kolesa je nekaj posebnega, je zanimivo, nenavadno in privlačno. Spominja na stil motornih koles z začetka 20. stoletja.

Pravite, da je električno kolo Frajer hitrejše, saj doseže hitrost do 90 km/h, čeprav je ob prodaji zaklenjeno na 25 km/h.

Vsem, ki mislijo, da so električna kolesa dolgočasna in neuporabna, želim s svojimi električnimi kolesi dokazati ravno nasprotno. Baterija z 2500 Wh je v povprečju petkrat zmogljivejša od baterij električnih koles, ki jih lahko kupimo v trgovini v cenovnem razredu od 2500 do 3500 evrov. Kolo ima tudi lep barvni LCD zaslon, udoben sedež, udoben položaj za voznika in celo barvno kombinacijo lahko izberete.

Med sestavljanjem novega kolesa

Preseneča nenavadna oblika.

Luč je zaščitena.

So baterije vaš izum?

Ne, ne, vse baterije so sestavljene iz litij-ionskih celic. Na trgu obstajajo različne celice različnih kvalitete. Obstajajo kitajske generične celice, ki pa niso dobre, na drugi strani so proizvajalci, kot so Samsung, LG, Panasonic in Sony s katerimi sodelujem. Iz teh celic izdelam neko določeno obliko, primerno za obliko kolesa, ki jih med seboj povežem v baterijski sklop. To je potrebno storiti na pravi način, da pride do učinkovite rabe energije, da je baterija varna in podobno. Vgradi se varovala ter dodatne sisteme za varnost pri polnjenju baterije in praznjenju ob vožnji.

Baterija torej lahko zagori?

Obstaja tudi ta možnost, tako kot pri motorjih z notranjim izgorevanjem, to

Mertikovo kolo tehta 28 kg.

Zeleno kolo je bilo prvo.

Elektronsko spremljanje vožnje

je pri klasičnih avtomobilih in motorjih. Ključnega pomena je uporaba litij-ionske celice najvišje kvalitete, ustreznih polnilcev in varnostnega sistema BMS. Nekateri tega sistema sicer ne vgrajujejo, vendar pa je to po mojem mnenju nujno za vsako električno vozilo. Na ta način lahko znatno zmanjšamo tveganje poškodbe baterije in povečamo njeno življenjsko dobo.

So vaša kolesa unikati, imate morda že redno proizvodnjo?

Nekaj koles imam v zalogi. Ko jih zmanjka, moram naročiti nove sestavne dele ter jih nato sestaviti in dokončati. Kolesa sem predstavil na lanskem sejmu v Komendi, kjer je bil odziv prav neverjeten, zato pričakujem večje povpraševanje. Dokler bodo kolesa na zalogi, jih lahko stranke prevzamejo pri meni. Zaenkrat prodaja izključno poteka osebno pri meni, saj želim, da Bull Bike vidijo v živo in se z njim zapeljejo na testno vožnjo.

Kako pa je s homologacijo teh koles?

Kolo ima vse potrebne dokumente oziroma certifikate za skladnost. Moram pa povedati, da so vsa kolesa, ki jih prodam, zaklenjena na 25 km/h in so popolnoma legalna. Blokada se lahko odstrani, če stranka izrazi željo, je pa od tistega trenutka stranka odgovorna sama zase. Drugo je seveda vožnja po brezpotjih, kakšnem makadamu in podobno, torej če ne gre za cesto. Zavedati se moramo, da je tudi hitrost 25 km/h kar dovolj velika.

Martinovo kolo v rdeči različici

Kolesa tudi predelujete ...

Da, tudi s tem se ukvarjam. Precej časa sem delal na motorju Honda CRF450, ki je bil namenjen za moto-kros. Motor se je pokvaril in sem ga odstranil. Zdaj sem na to namestil električni motor, baterijo in ostale komponente, tako da ima 80 kW moči in pospešek od 0 do 100 km/h v treh sekundah. To je zagotovo najmočnejša zadeva. Lahko torej predelam motor ali kolo. Vsak ima seveda svoje želje, odvisno od potreb. Nekdo naredi na dan 30 km, gre torej v službo in domov. Temu prilagodim manjšo baterijo in s tem nižjo ceno. Drugi, ki rad veliko kolesari in bi se z električnim kolesom rad odpeljal na morje, mu prilagodim ustrezno baterijo. Pri predelavi se lahko vsaka stvar prilagodi. V tista električna kolesa, ki jih ljudje kupijo v trgovini, se žal ne da posegati v takšni meri, lahko pa odpravim določene pomanjkljivosti.

Pred začetkom vožnje z električnim kolesom se je seveda dobro pozanimati, kako je s polnjenjem.

Polnilna mesta za avtomobile ne pridejo v poštev. Dovolj je le klasična 220-voltna vtičnica. Kupec ob nakupu kolesa dobi primeren polnilec, ki že v osnovi zagotovi hitro polnjenje v štirih urah. To so odlični rezultati, ker je že pri osnovnem modelu baterija z zmogljivostjo 840 Wh, medtem ko je pri konkurenci največ 500 Wh, to pa je zelo pomembna razlika.

Morda še o ceni. Koliko stane Legenda in koliko Frajer?

Kolo Legenda stane 2390 evrov, medtem ko stane Frajer 3590 evrov. Cena za Frajerja je bila postavljena na osnovi cene novega skuterja, seveda da ni kitajske izdelave. Še nekaj je treba vedeti: Frajer ima domet 180 km, če se ne poganja pedal. Če pa bi kolo poganjali, bi bil domet lahko tudi do 400 km. Tudi ta model ponuja regenerativno zaviranje, s katerim lahko ob daljših spustih ali normalni mestni vožnji prihranite do 20 odstotkov električne energije. Zato si dovolim trditi, da so kolesa cenovno izredno ugodna.

Kakšna pa je vaša vizija, lahko živite od tega posla?

Lahko bi, ampak ne bi imel dovolj denarja za nadaljnja vlaganja. Moja vizija gre v to smer, da podjetje ostane relativno majhno, da lahko s pomočjo še kakšnega sodelavca naredim vse. Ne želim, da to postane rutina, želim si, da si za vsako kolo vzamem čas, da bo zares dobro. Izredno sem vesel, da se za moji dve kolesi poleg končnih uporabnikov zanimajo tudi kmečki turizmi, hoteli in apartmaji, ter tisti, ki kolesa oddajajo za krajše ali daljše najeme. Mojo ponudbo koles in ostalega si lahko ogledate na spletni strani <https://bull-bikes.si/>.

Ste torej osebno zadovoljni?

Da, neizmerno sem zadovoljen, pravzaprav predolgo sem čakal na ta trenutek. Delam sem že marsikaj. Popravljaj sem telefone, montiral toplotne črpalke, skratka, vsega se lotim, zato so nastala tudi moja električna kolesa. Komaj čakam, da lahko z Bull Bikeom osrečim že naslednjo stranko. ☐

NOVICE

Največja matica na svetu je pri nas

Legendarni most Golden Gate in najvišjo zgradba Burj Khalifa skupaj držijo majhni, preprosti kovinski delci šestkotne oblike – matice.

Matej Burger, direktor podjetja Matica MB, ki ima sedež v Komendi, je povedal: »Ideja največje matice na svetu se nam je najprej porodila zaradi imena našega podjetja – Matica MB, pozneje pa postala veliko več kot le to. Največjo matico na svetu so prej imeli v Ameriki, nato pri podjetju Tisa Komerc v Bosni, zdaj pa smo največjo matico na svetu izdelali in postavili pri nas, v Sloveniji. Seveda pa matica ni zgolj simbol našega podjetja, ampak ponazarja razvoj, napredek in seveda povezovanje. Brez matice ne bi bilo ničesar, ne najdaljšega mostu ne najvišje zgradbe in ne poletov v vesolje. Ponosni smo, da naša matica tokrat ni povedala samo kovinskih delov, ampak ljudi, s katerimi smo ustvarili navdihujočo zgodbo.«

Matica je eden najbolj razširjenih elementov v gradbeništvu, strojništvu in mnogih drugih industrijah, ki omogoča povezovanje sestavnih delov v celoto. Nihče natančno ne ve, kdaj je bila izumljena, a splošno mnenje je, da se je prvič pojavila že nekaj stoletij pred našim štetjem v antični Grčiji. Skozi zgodovino se je matica pojavila v raznoraznih oblikah, med katerimi je dolgo vladal kvadrat, svojo heksagonalno formo pa naj bi dobila nekje v začetku 19. stoletja. Čeprav je njena povezovalna vloga običajno povsem dobesedna, je tokrat matica povezovala tudi v metaforičnem smislu.

Največja, dobri dve toni težka matica na svetu, ki v širino meri več kot

štiri metre in v višino kar 3,6 metra, je združila slovenska podjetja Matica MB, Lesnina OK ter Dvig in svetovno znane akrobate Dunking Devils. Stoji v Komendi pred novim splotjem podjetja Matica MB. Največji uspehi človeštva so namreč vedno plod združevanja in sodelovanja številnih elementov, velikokrat prav takšnih, ki jih povezuje matica. Video si lahko ogledate na www.youtube.com/watch?v=doC2MMsIHjg.

Podjetje Matica MB je v Komendi našlo svoj dom. Po več kot 10 letih je iz garaže v Domžalah, iz najtežega prostora v Ljubljani, najete polovice poslovne zgradbe v Trzinu, podjetje končno dobilo svoje poslovne in skladiščne prostore, svojo 'matico' v poslovni coni Komenda. Poleg objekta stoji največja matica na svetu. Vloga so oddali pri Guinness World Records. Tako kot je naraščal prostor podjetja, je naraščala tudi prodaja. Iz prodaje nekaj škatel vijakov, matic, kovic in drugega pritrdilnega materiala se je podjetje razvilo v enega največjih dobaviteljev pritrdilne tehnike v regiji. Poleg veleprodaje, ki skrbi za dobavo pritrdilne tehnike velikega dela uspešnih podjetij doma in v tujini, stoji v poslovni coni tudi maloprodajni oddelek, kjer kupci dobijo tudi različna orodja, kot so kladiva, izvijači, ključiči, PVC posode, kovčke in omare za shranjevanje izdelkov in še mnogo drugega.

Podjetje je bilo vedno tesno povezano s športom. Sodelovali so s KK Laštovka iz Domžal, vrhunsko smučarko Ilko Štuhec, zato tudi ne preseneča, da je ob zgradbi nastalo tudi večnamensko športno igrišče.

Festival cvetja ni nikoli končan

»Običajno se v Arboretumu Volčji Potok srečamo spomladi, tokrat ob vstopu v cvetoče poletje,« je na tradicionalni novinarski konferenci zbrane novinarje pozdravil direktor Aleš Ocepek in ob tem poudaril, da arboretum nikoli ne počiva. Tudi v času epidemije ne, ko obiskovalcev sicer ni bilo, je pa urejanje parka terjalo opravljanje različnih del, s katerimi so obiskovalce k sreči zaradi kar zgodnjih ukrepov odprta parka lahko pričakali urejeni in s številnimi presenečenji. Vse to je prispevalo, da so zadovoljni z obiskom, s prodajo letnih vstopnic, čeprav izgubljenih mesecev ne bo mogoče v celoti nadomestiti. Skupaj s sodelavci, prav vsem se je za njihovo privrženost parku, ljubezen in zagnanost zahvalil, je direktor predstavil dogajanja v arboretumu od junija do decembra, posebno predstavitev pa so namenili projektu Poletje med vrtnicami – v času cvetenja vrtnic v Arboretumu, ko je bila organizirana cela vrsta tradicionalnih dogodkov, med njimi slovenski dan vrtnic, razstave, predavanja in strokovne delavnice, vse v želji, da nas očara 1029 vrst vrtnic.

Zgodnjeipoletno dogajanje so letos obogatili z Art Arboretum – glasbenimi nastopi glasbenih šol, še posebej pa s tremi koncerti v rozariju – v sodelovanju s Kulturnim domom Franca Bernika Domžale. Koncerte je predstavila Cveta Zalokar, direktorica KDFB, pripravil pa umetniški vodja Mate Bekavac. Žal ste, ali pa morda tudi ne, dva koncerta zamudili, tretjega, 27. junija 2020, ob 18. uri pa še lahko ujamete in prisluhnete koncertu M.ars kvartetu pod naslovom Mozart in Haydn v cvetju.

Tudi letos bodo obiskovalci lahko uživali v filmskih večerih v Arboretumu Volčji Potok. Predstavil jih je Jure Matičič, KD Franca Bernika Domžale, saj bodo večeri potekali v sodelovanju z Mestnim kinom Domžale. Z imenitnim izborom filmov, med katerimi bo tudi najnovejša različica filma Ne joči, Peter, vas pričakujejo na travniku ob vhodu v park Razširjeni program filmskih projekcij bo potekal vsak četrtek,

petek in soboto med 30. julijem in 22. avgustom 2020 ob 21. uri. Dobrodošli! Pozabili niso niti na otroke, ki jih bo razveselil obisk lutk, še vedno pa nanje čakajo velikani morskih globin, dinozavri in otroško igrišče.

Obiskovalci so v park vabljeni vse letne čase, saj se obdobje cvetenja v Arboretumu nikoli ne konča. Tokrat ste posebej vabljeni na Poletni festival cvetov od 4. julija do 30. avgusta 2020, ne pozabite obiskati pa tudi cvetlične razstave – cvetoči park s cvetličnimi ambientmi izpod prstov priznanih slovenskih cvetličarskih mojstrov med 22. avgustom in 6. septembrom. 2020, seveda pa na obiskovalce čakajo tudi v številnih vodenih ogledih parka, delavnicah za vse generacije, na strokovnih srečanjih, razstavah orhidej in kaktusov ter tropskih metuljev, cvetličnih iluzijah, rekreativnih dogodkih in še in še. Ne nazadnje vas ob obisku arboretuma ob vhodu čaka tudi največji cvetlični kuža v Sloveniji.

Čeprav se komu zdi, da je do prazničnih decembrskih dni še dolgo, arboretum že zdaj vabi na sprehod skozi še bolj praznično razsvetljeni park v novembru, decembru in delu januarja.

arja. Podpornik Arboretuma je že več kot 10 let zavarovalnica Generali, letos s posebno pozitivno akcijo Drevo optimizma, ki sta ga predstavila direktor Boštjan Jenko in Rok Terkaj – Trkaj. Pozitivne misli bodo na ogled v

hrastovem gaju, v okolici katerega so tudi priljubljene Migi migi ljubezenske klopce.

Del novinarske konference je bil namenjen tudi predstavitvi Generalijevega drevesa optimizma in sodelovanju arboretuma z zavarovalnico Generali, ob koncu pa smo se seznanili tudi s 160. knjigo Ivana Sivca Modra vrtnica, ki govori o Almi Souvan in je tesno povezana tudi z zgodovino Arboretuma Volčji Potok.

Vabljeni torej v Arboretum Volčji Potok, kjer se že pripravljajo tudi na pomembno obletnico svojih prizadevanj, da obiske tega čudovitega parka popestrijo, ne nazadnje pa bo drugo leto minilo že 30 let od nikoli pozabljene razstave Cvetje in mir, predhodnice vseh drugih zelo dobro obiskanih razstav cvetja. Dobrodošli!

VERA VOJSKA

FOTO: ARBORETUM VOLČJI POTOK

Velika družina srčnih ljudi

Četrtega junija 1945 smo v Sloveniji odvzeli prve doze krvi in jih tudi konzervirali, kar pomeni začetek transfuzijske službe. Od 1953. je v Sloveniji uvedeno brezplačno, prostovoljno in anonimno krvodajalstvo, kar pomeni, da Rdeči križ Slovenije organizirano izvaja krvodajalske akcije že 67 let. Slovenski dan krvodajalstva je bil letos v prvi meri priložnost za iskreno zahvalo vsem krvodajalcem in krvodajalkam za odziv, sodelovanje in darovanje krvi v času epidemije, saj so prav

zaradi njih tudi v izrednih razmerah zagotavljali nemoteno preskrbo s krvjo za nujna in neodložljiva zdravljenja.

Pomena krvodajalstva se zavedajo po vsem svetu, zato 14. junija vsako leto države po vsem svetu praznujejo svetovni dan krvodajalcev. Namen praznika je širiti zavedanje o pomembnosti varne krvi in krvnih pripravkov ter se zahvaliti vsem prostovoljnim krvodajalcem, ki s svojim neobičajnim dejanjem rešujejo življenja. Letošnji svetovni dan krvodajalcev se osredotoča na 'varno kri za varnost mamic'.

Kot vedno radi poudarjamo, ima krvodajalstvo v Sloveniji dolgo in uspešno tradicijo. Prostovoljni in neplačani krvodajalci in krvodajalke že dolga leta zagotavljajo zadostne količine varne in kakovostne krvi za vse naše bolnike. Krvodajalstvo je področje, na katerega smo lahko ponosni – tako doma kot v tujini.

Na dan slovenskega krvodajalstva so podporniki krvodajalske pobude Daruj energijo za življenje!, ki poteka s podporo družbe Petrol, d. d., Ljubljana v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije in Zavodom RS za transfuzijsko medicino pripravili že četrto vseslovensko krvodajalsko iniciativo, kar kaže na njeno prepoznavnost in priljubljenost. Letos poteka pod sloganom Ohranite mirno kri in jo raje darujte tistim, ki jo zares po-

trebujejo. Osnovni namen je spodbujanje solidarnosti, strpnosti in medsebojnega spoštovanja, ki so tudi temelji krvodajalstva.

Omenimo pa še slogan Velika družina srčnih ljudi, ob kateri letos tudi Območna organizacija Rdečega križa Domžale, ki je v maju organizirala zelo uspešno krvodajalsko akcijo v Domžalah in se še enkrat vsem iskreno zahvaljuje za plemenita dejanja, opozarja na zaloge krvi, ki so zelo nizke, saj se zaradi ponovnega vzpostavljanja rednih zdravstvenih programov v bolnišnicah potrebe po krvi ponovno povečujejo. To pove tudi podatke, da statistično v Sloveniji vsake pet minut nekdo potrebuje kri.

Zato prosijo vse, da se odzivite na vabila in obvestila o krvodajalskih akcijah ter jih pokličete in se naročite na odvoz. Naročanje krvodajalcev na odvoz je novost, ki so jo uspešno vpeljali na začetku epidemije zaradi preprečevanja širjenja okužb. Tak način organiziranja želijo ohraniti, saj s tem zagotavljajo varno okolje in so z njim zaradi hitre obravnave zadovoljni tudi krvodajalci.

VERA VOJSKA

OBČINA DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

NAJVEČJA matica na svetu

Trgovina s pritrdilno tehniko in orodji

NOVO v Komendi

PC Komenda – Pod hrasti, 1218 Komenda

www.maticamb.si

Letovanja tudi letos

Uradni konec epidemije koronavirusne bolezni je bil tudi za Zvezo prijateljev mladine Domžale priložnost za sklic druge skupščine, katere vsebina je bila namenjena sprejemu finančnih dokumentov za preteklo leto, prisotni pa so pod vodstvom mag. Karline Strehar, predsednice, obravnavali tudi aktivnosti ZPM v času koronavirusa. V njem so se, še bolj kot sicer, pokazali problemi, s katerimi se srečujejo socialno ogrožene družine z otroki, Zanje organizacija, ki pokriva vse občine nekdanje občine Domžale, zbira pomoč, jim skuša pomagati in ob tem zagotoviti prijetno otroštvo vsem našim otrokom.

Tako je Zveza prijateljev mladine Domžale od ZPM Slovenije v času koronavirusa prejela in nato razdelila številne prehranske pakete, družine so se lahko oskrbele s pralnimi maskami in razkužili, po potrebi pa so prejele tudi pralne praške. ZPM je pomagala tudi s plačilom položnic in sofinanciranjem hrane v vrednosti 2000 evrov. Posebej se je aktivirala ob novici, da je med našimi družinami s šoloobveznimi otroki kar nekaj takih, ki nimajo računalnikov in je bilo otrokom tako onemogočeno

spremljanje pouka na daljavo. Prijetno presenečenje je zato pomenila zelo hitro izpeljana akcija pridobivanja potrebnih računalnikov, saj je bilo hitro zbranih 33 računalnikov in druge opreme, ki so bili razdeljeni osnovnim šolam ter tako omogočili spremljanje šolanja na daljavo. Vsem donatorjem iskrena hvala.

V juniju, priprave pa že prej, se je začela organizacija letošnjih počitnic, ki bodo po mnenju ZPM Slovenije za otroke verjetno še večje bogastvo kot v dosedanjih letih. Eden izmed dolgoletnih organizatorjev počitniških letovanj je tudi letos Zveza prijateljev mladine Domžale. Po krizi z epidemijo je povpraševanje po letovanjih podobno ali celo večje, kot je bilo lani, saj so se finančne stiske v družinah s krizo poglobile. Zato se je in se še ZPM Domžale trudi, da bo lahko na letovanja peljala čim več otrok. Seveda to ni odvisno le od nje, temveč tudi od donatorjev, ki bodo pomagali, da se letovanj udeleži čim več otrok iz socialno ogroženih družin, ter Zavoda za zdravstveno zavarovanje, ki bo prispevalo finančna sredstva za otroke z zdravstvenimi težavami. Ob letovanju bo ZPM Domžale tudi letos po-

skrbela za počitniško varstvo otrok – pred koncem počitnic.

Ves junij so šole in starši lahko prijavljali svoje otroke za letovanje. Vsem otrokom želimo, da bi se na morju imeli lepo ter polni novih moči jeseni spet sedli v šolske klopi. Obenem pa vsem dobitnikom zlatih bralnih značk, ker 160 jih je bilo z območja Upravne enote Domžale, iskreno čestitamo in želimo, da bi bila tudi v prihodnje knjiga njihova dobrodošla stalnica.

Ob tem zapišimo še, da je bilo kar nekaj časa namenjeno tudi ureditvi prostorov domžalske ZPM, ki pa še vedno ne razpolaga s primernimi prostori – tako za uradne ure, predvsem pa za skladiščenje doniranih materialnih sredstev. Zato išče primerne prostore – najboljše na lokaciji v bližini sedanjih prostorov v Domžalskem domu, Ljubljanska cesta 58. Če lahko pomagate, pokličite v času uradnih ur vsako sredo med 16. in 18. uro na telefonski številki 01 721 27 91 ali 041 367 808.

Vsem učencem, dijakom in študentom v imenu Zveze prijateljev mladine Domžale želimo prijetne, varne in nepozabne počitnice.

VERA VOJSKA

Zahvala

V imenu OŠ Venclja Perka, vseh učencev, učiteljev ter ostalih zaposlenih se vam najlepše zahvaljujem za nesebično pomoč v času epidemije, ko smo se trudili, da bi pouk na daljavo potekal čim manj stresno in nam omogočal pridobivanje znanja tudi v takšni situaciji.

Hvala staršem, ki so pod vodstvom mag. Patricije Verbole organizirali dobrodelno prireditev na daljavo Drugi pokaži kaj znaš za dober namen ter s tem popestrili izolacijske dni in spodbudili k donaciji v šolski sklad.

Hvala spletnemu portalu Domžalec.si, ki je dnevno objavljajal prispevke, Lions klubu Domžale, Modri Zavarovalnici, Mercatorju, foto studiu Eva Žurbi Photography, salonu Lena vas spedena in vsem, ki ste prispevali sredstva s SMS PKZ5 na 1919.

Zahvaljujem se tudi vsem donatorjem računalniške opreme: Lek, d. d., ZPM, Mladinskemu svetu Domžale, učiteljem, staršem in posameznikom ter ZRSŠ, ki so priskočili na pomoč, da je pouk na daljavo lahko potekal.

»Užitek je srečati pogled tistega, ki si mu pred kratkim storil kaj dobrega.« (Jean de La Bruyère)

RAVNATELJICA PETRA KOROŠEC

Franc Bernik in njegova kulturno-socialna vloga v Domžalah v prvi polovici 20. stoletja

Razstava | Knjižnica Domžale

Razstava bo na ogled **v Knjižnici Domžale od petka, 3. julija do 1. avgusta**, v času odprtosti Knjižnice.

Razstava je bila pripravljena ob 70. obletnici smrti kronista in pisatelja, kulturnega zanesenjaka in vsestransko družbeno aktivnega domžalskega župnika Franca Bernika, po katerem nosi ime kulturni dom. Našemu kraju, v katerem je služboval več desetletij, je v besedi, dejanjih in tudi ohranjenih stavbah zapustil bogato kulturno dediščino. V pričujoči razstavi smo se posvetili njegovi kulturno-socialni vlogi: živel je s krajem in za kraj, zato se ob naprednih gospodarskih in kulturno-socialnih spremembah v prvi polovici 20. stoletja pojavlja njegovo ime kot pobudnik, ustanovitelj in voditelj društev, zadrug in drugih organizacij.

Predstavitev ponatisa knjige Zgodovina fare Domžale Knjižnica Domžale, ponedeljek, 6. julij 2020 ob 19. uri

Že dlje časa je v Domžalah tlela zamisel o ponovnem natisu temeljnih knjig Franca Bernika. Pred dnevi je izšla prva knjiga, ki sega v leto 1923 in je izjemnega pomena za zgodovino mesta Domžale, na vseh področjih življenja in dela med leti 1900 in 1923. O knjigi in avtorju bodo spregovorili njegov poznavalec **mag. Blaž Otrin**, vodja projekta **Katarina Rus Krušelj** in urednica **Cveta Zalokar**. V imenu občine Domžale nas bo nagovoril podžupan **mag. Tomaž Deželak**.

Knjiga, ki ne sme manjkati v nobenem domžalskem domu!

Knjige je mogoče naročiti tudi po mailu na naslov **blagajna@kd-domzale.si**, naročilnica pa je objavljena tudi na spletni strani **www.kd-domzale.si/zaloznistvo**

NAROČILNICA

Spodaj podpisani naročam naslednje ponovne natise knjig Franca Bernika (označite zelene knjige):

- ☐
ZGODOVINA FARE DOMŽALE 1
 (izid: april 2020)
- ☐
ZGODOVINA FARE DOMŽALE 2
 (izide predvidoma jeseni 2020)
- ☐
Z NEKDANJE GORIČICE
 (izide predvidoma leta 2021)
- ☐
ZGODOVINA FARE DOMŽALE 3
 (izide predvidoma leta 2022)

Cena posamezne knjige je 20 eur.

Način dostave:

- ☐
 knjigo/-e bom osebno prevzel in plačal v tajništvu Kulturnega doma Franca Bernika Domžale
- ☐
 knjigo/-e bom vključno s poštnino po ceniku Pošte Slovenija plačal po prevzemu pošiljke

Podatki o naročniku:

Ime in priimek

Ulica in hišna številka

Kraj in poštna številka

Telefon

Elektronski naslov

Podpis

Strinjam se z uporabo mojih osebnih podatkov za potrebe distribucije knjig.

Naročilnico pošljite/prinesite na naslov:

Kulturni dom Franca Bernika Domžale
 Ljubljanska cesta 61
 1230 Domžale

OBRAZI DOMŽAL

DO KALIGRAFSKEGA POKLICA JE PRIŠLO SPONTANO

KATARINA ROJC, KALIGRAFINJA

Katarina Rojc iz Domžal je kaligrafinja. Nenavaden, a zelo lep poklic, povezan z lepo pisavo, ki večkrat spominja že na ilustracije. Svojih izdelkov sicer ne razstavlja, jih pa najdemo na njeni spletni strani, in seveda pri vseh tistih, ki radi pošiljajo lepa povabila, čestitke in voščila.

Primož Hieng

Foto: osebni arhiv Katarine Rojc

Nekdanja študentka Akademije za likovno umetnost in oblikovanje se je s kaligrafijo srečala že v srednji šoli, nato pa še na akademiji. Zaznamovala jo je že nenavadna pisava v osnovni šoli. Prelomni trenutek je nastopil, ko je svoja znanja vpisala v ponudbo na študentskem servisu.

Kaj je kaligrafija in kaj predstavlja? Na splošno si zelo poenostavljeno predstavljamo lepo pisavo, zagotovo pa je kaligrafija še kaj več, kajne?

Kaligrafija je umetnost lepega pisanja, v današnjem času pa kaligrafija prehaja v neke oblike, ki niso samo lepe, ampak so tudi zanimive. Drastično prehaja v vlogo ilustracije in je neverjetno prisotna z manj posvečenimi pisali, celo s flumastri, navadnimi svinčniki, barvicami in podobno. Klasično bi to razumeli, ko bi pero klasično pomakali v črnilo, hkrati pa bi s tem ustvarili nek red s črkami, primerno za določene vrste pisave. V tem času je precej svobode, ker menim, da čisto vse pa ne more biti kaligrafija. Včasih postaja kar slikopleskarstvo.

Kdaj pa se je razvila kaligrafija? Vemo, da so včasih pisali lepše, tudi v knjigah se pojavlja lepa pisava.

Ne bi vedela, kdaj so to področje začeli imenovati kaligrafija. Nekaj moramo vedeti: tudi jamski človek, ki je hotel s svojim izrisom nekaj napisati, ni imel v mislih samo to, da bi prenesel pomen, ampak je želel to narediti – lepo in všečno. Likovni ustvarjalec vedno želi v bistvu narediti zadevo tako, da učinkuje na prvi pogled. Torej, da ne gre zgolj za niz nekaj znakov.

Kdaj ste se srečali s kaligrafijo in kako je prišlo do tega, da ste s tem začeli poklicno ukvarjati?

Korak za korakom. Moj rokopis v osnovni šoli je bil za marsikoga zanimiv, vendar daleč od tega, da bi bil lep. Bil je pa tak, da je pritegnil ljudi. Ker se je praktično vsak spotaknil ob mojo pisavo, sem potem spontano kot otrok že začela posvečati več pozornosti temu, kako gredo črtice, linije, krivulje. Lep in prelomni dogodek je zagotovo ob koncu osnovne šole, ko sem za uspešno zaključeno osnovno šolanje dobila knjigo Antona Trstenjaka Človek in njegova pisava. Vsebinsko sicer nima nobene povezave s kaligrafijo, ima jo pa s pisavo. Spet sem se potopila v čar črk. Obiskovala sem Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani, kjer smo med drugim imeli tudi predmet kaligrafija. Tudi na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje smo se srečali z njo. Zanimalo me je praktično vse, kar je bilo povezano s kaligrafijo.

Ste šli na šolo za oblikovanje namenoma zaradi kaligrafije?

Tudi približno ne. Na Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo sem šla po priporočilu sosed, ki je staršem povedala, za katero smer naj bi se odločila po končani osnovni šoli. Vendar pa, nikoli si nisem mislila, da je kaligrafski poklic sploh možen oziroma da ob-

staja. Do tega je torej prišlo spontano. Iz neke notranje potrebe sem pri vsem, kar je bilo treba zapisati, obračala poteze bolj, kot je to potrebno. Pod pretezo, da se učim ... Okolica je potem tista, ki te v praksi spodbudi. Ljudje ne radi pišejo na priznanja imena in primke, zato poiščejo nekoga, ki vsaj lepo piše oziroma vsaj rad piše. Na ta način so me poiskali, ker pa je bilo takih naročil čedalje več, sem počasi napredovala v tej smeri.

Če ste študirali na Akademiji za likovno umetnost, ste se zagotovo ukvarjali tudi s slikarstvom.

Samo toliko, kolikor je tega v študijskem programu, sicer pa sem študirala industrijsko oblikovanje. To mi je bilo v nekem obdobju zelo blizu, žal pa nikoli nisem delala v tem. Privlačila me je kompleksnost projektov. Mislim, da je kar prav, da sem se znašla v kaligrafiji. Da se dobro počutim, ker je moje delo izredno kompleksno, ni pa tako usodno, kot če bi most nekoliko narobe skonstruirali. Zadeva je veliko bolj sproščena, z veliko umetniškega dodatka.

Kaj pa vam je dal študij kaligrafije na likovni akademiji? Je bil dobro organiziran?

Za vse predmete, ki so nam jih podajali na akademiji, lahko rečem, da je vse odvisno od samega študenta. Profesorji so kapacitete, kot pravimo, so pripravljeni, so tam za množico otrok, ki so pripravljeni sprejemati to znanje ali pa tudi ne. Kdor je iskal, je našel. Potrditev sem našla, kadar sem to potrebovala. Vmes je bila mladost, ki se ji nisem odrekla. In potovanja, na primer. Če gledam za nazaj, bi študij lahko bistveno bolj izkoristila. Profesorji so bili ... dobri.

Med študijem ste že začeli delati.

Bila sem študentka, ki sem želela imeti svoj del neodvisnosti. Rada sem imela študentsko delo, čeprav smo na primer čistili prostore, pomagali v strežbi in podobno. Ko pa sem se vrnila z izmenjave v tujini, sem se pa spet prijavila na študentskem servisu. Poleg vseh klasičnih del, ki so študentom na voljo, sem med znanji zapisala, da sem kaligrafinja. Verjeli ali ne, v enem tednu so me klicali s študentskega servisa, da na republiškem protokolu iščejo nekoga, ki bi skrbel za protokolarne darila in bi obvladal kaligrafijo. Daleč od tega, da sem obvladala, ampak takrat in za tisti čas ter za tiste

potrebe je bila moja ponudba zadovoljiva. To je bila čudovita priložnost, da sem skozi prakso prišla do spoznanja, da je to lahko poklic.

Je bilo dela torej veliko?

Delala sem cele noči in še ob koncu tedna sem morala delati. Šlo je za velike količine. Neprecenljiva izkušnja je bila, ker se je vedno mudilo, stvar je morala biti jasna, zares čitljiva, predvsem pri tujih imenih ni smelo biti napak. V tisti masi, ko je bilo treba zelo na hitro napisati 70 imen in priimkov, je to pomenilo dragoceno obrtniško izkušnjo. Torej, kako se obrtniško organizirati in likovno odstraniti tiste stvari, ki motijo, da stvar ni čitljiva, in katere elemente uporabiti, da stvar pusti dober vtis, čeprav je na nek način dolgočasna. Ta izkušnja mi zdaj pomaga pri poročnih vabilih ali pri daljših besedilih, kjer pa moram seveda upoštevati dejstvo, da sem s. p., torej samostojna podjetnica. Da, sem ponosna na to. Mogoče je to včasih malce omalovaževano.

To je bila torej lepa odskočna deska, tudi velika sreča, da ste dobili tako delo.

Res je. Šlo je za čisto tehnično izkušnjo, hkrati pa sem prišla do spoznanja, da je stvar zaželen, da je povpraševanje in da trg obstaja. Ljudje morajo vedeti, da lahko pokličejo kaligrafa. Če ne vedo, da kaligrafi obstajajo, da so na voljo, potem poiščejo sosedovo punco, ki rada piše.

Kaj pa v kaligrafiji v primerjavi z naborom črk, ki jih imamo na voljo na računalniku?

Različne stvari so primerne za različne priložnosti. Nikdar ne bi cele knjige pisala na roke, saj v tem ne vidim nobene potrebe. Povsem nekaj drugega je, ko je treba na neko plaketo lepo napisati ime in priimek določene osebe. V takem primeru poiščete kaligrafa.

Ob kakšnih dogodkih oziroma priložnostih vas poiščejo?

Omenila sem že diplome in razna priznanja, ko je treba vpisovati v določene obrazce. Poiščejo me za oblikovanje tiskovin za poročna vabila, kjer se največkrat oblikuje in nato tiska vabila, če gre za večje količino. Potem so tu še razni namizni kartončki in sedežni redi ter razni napisi ob vhodu. Predvsem je treba vedeti, kje kaligraf lahko doda svojo osebno

noto. Kaligraf se ne sme siliti samo zaradi tega, ker je kaligraf.

Kako si organizirate svoj dan? Delate doma.

Prednost delati doma je v tem, da si res lahko prilagodiš svoj urnik in stvari, ki jih potrebuje družina. Stvari narediš takrat, ko jih je pač treba narediti. Službo stisneš v vse ostalo. Na nek način sem ves čas z glavo v službi. Včasih je, kar se dela tiče, vikend dolg, in čakam na ponedeljek, ko spet lahko zgrabim za delo. Ne gre za to, da mi ne bi bilo z družino prijetno, ampak sem rada ves čas v službi. Mi torej to ni odveč, je pa res, da sem si ustvarila prijetno službo. Delam s strankami, ki že na začetku vedo, kaj iščejo in znajo to ceniti. Nekih drastično slabih izkušenj v svojem delovniku pravzaprav nimam.

Ukvarjate se tudi s prirejanjem delavnic.

Do kaligrafskih delavnic je prišlo spontano. Ko so v nekem društvu izvedeli, da sem kaligrafinja, so se odločili, da organizirajo kaligrafsko delavnico. Potem so se začele vrstiti. Zdaj imam delavnice, ki jih prirejam v soproorganizaciji z določenimi društvi, klubi in podobno, veliko pa je tudi takih, ki jih izpeljem povsem samostojno.

Kdo so tisti, ki se udeležujejo teh delavnic?

Zanimivo: nekatere moti, da nimajo lepega rokopisa. To je nekoliko hecno, ker s samo kaligrafijo svojega rokopisa ne bodo popravili. Vedeti moramo, da sta kaligrafija in rokopis zelo ločeni zadevi. Če boste pogledali moj notesnik, boste videli, da je temu res tako. Je pa res, če želi nekdo svoje vsakodnevno pisanje popraviti, pa lahko v kaligrafiji najde principe, kako trenirati lepopy oziroma svoj rokopis. Gre za dolgoročen proces, saj se tega ne bomo naučili na hitro. Moje delavnice so sicer kratke, praviloma po dve ali tri šolske ure skupaj, da udeležencev ne izmučim.

Ali udeležence vaših delavnic pred začetkom kaj preizkusite, če so zares primerni za kaligrafijo? Ima kdo poseben talent za to vrsto?

Delavnice prirejam že kar nekaj časa in na njih se je zamenjalo že zares veliko ljudi. Težko bi ocenila, kakšne možnosti imajo tisti, ki so se odločili za učenje kaligrafije. Sem in tja se tudi dogaja, da koga povprašam, če zares

misli, da bi se rad naučil kaligrafije. Na primer osebe, ki imajo težave z očmi, ali pa starejši, ki jih roke ne ubogajo več tako, kot bi jih morale in podobno. Prav pa je, da vsakega udeleženca tudi povprašam, zakaj se je odločil, da pride na mojo delavnico. Če je nekdo prišel zaradi tega, da bo svojem napisal lepo voščilnico in še kaj, potem se že splača vztrajati. Mnogi lahko pridejo do čudovitega znanja, kjer pa brez domačih vaj ne bo šlo. Je pa to tudi lep način sproščanja.

Kaj pa način samoučenja, če bi se želel nekdo učiti kaligrafije pred spleta ali s pomočjo kakšne knjige?

Seveda obstaja tudi tak način, saj na spletu lahko najdemo določene vsebine, ki so povezane z učenjem kaligrafije. Tisti, ki so že poizkušali, da bi do znanja kaligrafije prišli prek spleta, so, potem ko so prišli na mojo delavnico, odkrito priznali, da je povsem drugače, če ti določene vsebine nekdo pokaže. Vesela sem, ker ljudje radi pridejo na moje delavnice.

Kaj pa orodja, pisala in papir, vse to je verjetno pomembno za kaligrafijo? Je uporaben tudi povsem navaden svinčnik?

Začnemo lahko s tem, kar imamo pri roki, torej tudi z listom papirja in navadnim svinčnikom. Najpomembnejša je vsekakor volja. Nekateri pišejo in rišejo po torth, drugi spet s palčko v pesek, tretji praskamo po zamrznjenih okenskih steklih. Vse, kar imamo, je treba izkoristiti. Spodbujam vse oblike takega izražanja, razen čečkanja po stenah stanovanja. Zdaj pa zares k priboru. Klasičen pribor je jasen: kovinsko pero, črnilo, papir in to je vse. Se pa v zadnjih letih na tem področju dogajajo spremembe. Opazen je porast pisanja z markerji, torej flumastri, ki imajo različne konice. Je pa na tržišču zares izjemno bogata ponudba najrazličnejših pisal, ki so namenjena za kaligrafijo. Včasih je pa morda zares najbolje, če vzamemo navaden svinčnik in list papirja, ali pa navaden kemični svinčnik, s katerim lahko raziskujemo marsikaj.

Omenili ste pojma kaligrafija in ilustracija. Kje je meja med tema dvema pojmovoma?

Ni potrebe, da bi iskali mejo med njima. Včasih je bila naloga, ki jo je moral izpeljati kaligraf, bolj ilustrativne narave, drugič pa bolj zapisovalske. Ob naročilu moraš najprej prepoznati, zakaj so te sploh poiskali. Morda gre samo za znak, napis imena za okras. To bo seveda zelo ilustrativno, torej bo nek izdelek pravzaprav risba. Povsem nekaj drugega pa so razni zapisi, citati in odlomki, ki jih zgolj zabeležimo. Vse je torej odvisno od priložnosti.

Kaj pa sodobna tehnologija, torej računalniki in kaligrafija, kako gresta skupaj z roko v roki?

Čudovito. Ko potrebuješ kaligrafski izris za reprodukcijo, je računalnik s tiskalnikom izjemnega pomena. Marsikaj lahko že na začetku naredimo v digitalni obliki. V bistvu pa bi lahko rekla, da gre za prepletanje klasične kaligrafije in sodobne tehnologije. Seveda pa moramo imeti dovolj znanja, da do tega prepletanja sploh pride. In da izrabiš možnosti, ki jih nudi sodobna tehnologija. □

KOLUMNA • POGLED NA TA ČAS DOMŽAL MATJAŽ BROJAN

OBJEKT POVEZOVALNOSTI IMAMO!

Pričujočo kolumno sem sprva nameraval nasloviti s »PR« - prekleta razdvojenost. Odločil pa sem se, da bom v zdajšnjih razmerah raje storil nekaj za povezovalnost, sobivanje, sožitje. Zamisel imam!

Vsi ga poznamo, mnogi obiskujemo, z njim živimo. Z drevoredom! Grobeljskim! Vsakodnevno, v vseh letnih časih kaže ta sicer ostarevajoči spomenik narave, svoj prelepi, spreminjajoči se obraz. Stoletne lipe, v drevoredu jih ob še nekaj drugih drevesih stoji okoli 140. Nemo pripovedujejo zgodbe časa, ki so ga opazovale v vsaj treh stoletjih. Kaj vse se je v tristo letih vse dogajalo! Z gradnjo in prezidavami grobeljske cerkve svetih Mohorja in Fortunata (nekoč posvečene sv. Notburgi), z gradom, graščaki in njihovimi družinami v njem, z Misijonsko tiskarno, ki je med obema vojnama pogorela, z višjo gospodinjstvo šolo in še čim. Zgodovine se je ob drevoredu nabralo veliko, zato lahko govorimo, da so Groblje imeniten muzej zgodovinskega dogajanja, kakršnega nima vsak kraj.

Zdaj je drevored ob grobeljski graščini, ki je tudi ni več, ostarela. Potem, ko so v osemdesetih letih delavci KPC Jablje potolkli gozdiček in spravili na tla vse, kolikor toliko vredne drevnine, so se same od sebe postarale tudi lipe. Le nekatere starke še strumno stojijo, mnoge pa so podrl viharji, ki jih je v zadnjem času vse več. Mnoge lipe, stoletna drevesa, so klecnila od utrujenosti, trohnobe in še česa. Prišli so možje z motornimi žagami in odstranili 'na panju' (tako pravijo gozdarji) vsa stara, ljudem, obiskovalcem nevarna drevesa. Za njimi je ostalo kakih 20 štorov, to je mesta, kjer so nekdaj rasle te lipe. Lastnica drevoreda (tako piše na tablah na začetku in koncu drevoreda) je država. Ta nima denarja, da bi omenjena odstranjena drevesa nadomestila z novimi. Zdaj je drevored – v takem položaju – kot je!

Ker pa vsaj že 300 let stoji naravi v okras, ljudem pa v veselje in sprostitve, je naravna vrednota in naravi spomenik, o katerem je pisal že Valvasor. V današnji prostorski ureditvi države je postavljen v katastrsko občino Mengeš, ki – ne da bi bila lastnica 'objekta' – izkazuje zanj veliko naravovarstveno skrb. Koliko akcij je že pripravila v skrb za drevored! Kolikokrat je že odstranjevala drevesa, popravljala (nasipavala) cesto skozenj, plačevala različne račune za dela v njem (košnje trave in podobno) ter kot lastnica – četudi to ni – skrbela zanj.

Pravi lastnik se zanj ne meni, zato gredo menški občini vse pohvale in polno priznanje. Čast, komur čast!

V Domžalah smo prišli na zamisel, da bi morda zato, ker drevored za sprehode uporabljamo predvsem Domžalci (sprehajalci, športniki in drugi), da bi po svoje prispevali k njegovi obnovi. Turistično društvo Domžale in njegov vitalni predsednik Drago Burja (ter moja malenkost) smo v preteklosti že pisali pristojni državnim službi, ki upravlja z drevoredom, da nam dovoli ob strokovni pomoči arboretuma zamenjati kako od lip ter na njenem mestu posaditi novo. Dočakali smo pisno dovoljenje, da omenjeno smemo storiti.

Zdaj se postavlja vprašanje, kje dobiti denar za podvig. Ko pogledamo izdatke občin, pri marsikateri postavki lahko ugotavljamo vprašljivo upravičenost. Predlagam zato, da bi

morda vendarle zmogli najti voljo in pripravljenost tudi za manjšo obnovo drevoreda. V prihodnje, ko daljše sestankovanje v zaprtih prostorih še dolgo ne bo zelo zaželeno, bi lahko – denimo za občinska praznika tako Domžal (v aprilu) in menškega (v maju) pripravili nenavadna – vsekakor bi bilo odmevno – povezovanja obeh občinskih struktur. Saditev lipe ali lip na mestih, kjer so nekoč že stale, bi bila tudi medijsko odmevna dejanja, ki bi lahko potekala celo ob

“ Lastnica drevoreda (tako piše na tablah na začetku in koncu drevoreda) je država. Ta nima denarja, da bi omenjena odstranjena drevesa nadomestila z novimi. Zdaj je drevored – v takem položaju – kot je!

zvokih tako domžalske kot menške godbe, obeh odličnih instrumentalnih sestavov.

Ideja se zdi zelo utopična, ampak z njeno uresničitvijo bi lahko pokazali, da smo ljudje, ki smo pripravljeni nekaj storiti za povezanost v prijatelstvu in sobivanju, s tem bi pa dokazali, da smo daleč stran od aktualne politične sprtosti. Skupna saditev lipe ali lip, ko je žal že mnogo praznih mest, kjer so nekoč stale, bi bila imenitna povezujoča gesta z empatijo obdarjenih ljudi, ki hočejo dobro: naravi in sebi.

Prosim vas, predvsem pa oba župana, domžalskega in menškega, svetnike in vodstvi občin, da pristopite k nečemu dobremu in denimo ob naših občinskih praznikih, pripravite prireditvi na ločnici med obema občinama, kar grobeljski drevored je. Bila bi humana, po moje krasna podoba prijateljstva, povezanosti med ljudmi, ki živimo ob tem lepem Mengeškem polju, kjer k sreči še vedno ni popolnoma izumrla povezanost ljudi, ki ob njem živimo.

Videti je utopija. Kaj pa, če vendarle zmoremo najti moči in skupaj uresničimo nekaj dobrega in lepega. Prvi se bom vključil v uresničenje zamisli! Kako vesel bi bil, če bi do uresničenja zgornje zamisli prišlo! □

Večja odgovornost do sebe in drugih

Tokratni zapis namenjamo biološko razgradljivim odpadkom, za katere je bolj kot ne znano, da se ob odlaganju iz njih proizvajajo metan in ostali toplogredni plini, kar je za okolje zelo obremenilno.

Stanovalci lahko tako spet sprejemajo obiskovalce, seveda ob upoštevanju vseh zaščitnih ukrepov in z najvišjo previdnostjo. Skladno s sproščanjem ukrepov se je med drugim odprla tudi domska kavarna Vej'ca, kjer si lahko stanovalci in drugi gostje ponovno privoščijo dobro kavo ali domač borovničev zavitek. Ob tej priložnosti smo se pogovarjali z Andrejo Lazarevič, ki je zaposlena v Domu upokojencev Domžale in dela v Vej'ci, ob zaprtju kavarne pa je delala kot pomočnica v domski kuhinji ter pri razdeljevanju hrane in razkuževanju prostorov.

Kako se je spremenilo vaše delo ob začetku epidemije? Kako je potekal vaš vsakdan?

Moje delo je bilo pred epidemijo zelo razgibano. Bilo je polno dobre volje, veselja in smeha. Potem pa se je vse kar naenkrat spremenilo, ustavilo. Ob razglasitvi epidemije smo dnevno dobivali nova navodila za delo. Po zaprtju domske kavarne sem delala kot pomočnica v kuhinji pod vodstvom glavnega kuharja Mihe. Med delitvijo obrokov sem v prvem nadstropju sodelovala pri hranjenju stanovalcev, pospravljanju posode in razkuževanju določenih površin. Dodeljena sem bila tudi na vstopno točko, kjer smo si morali zaposleni vsakodnevno ob prihodu na delo meriti telesno temperaturo. Ko je ura odbila 8.00, pa sem ponovno hitela v prvo nadstropje.

Ste si mislili, da bo epidemija trajala tako dolgo?

Povedano po pravici, ne. Na začetku sem mislila, da bo trajalo morda kak teden ali dva. Ko sem začela poslušati poročila in poročanja iz sosednje Italije, pa sem se zamislila. Minevali so tedni in kar ni bilo konca.

Kaj je bilo za vas najtežje?

Najtežje mi je bilo, ker je tudi moj oče stanoval v domu. Je dementen, in tega, da ni imel vsakodnevnih obiskov, ni razumel. Velikokrat sem šla domov s solznimi očmi. Vendar sem si že na poti domov prigovarjala, medtirala in pošiljala pozitivne misli ter se prepričevala, da bo kmalu bolje.

Vas je bilo strah virusa? Ste bili v skrbeh za lastno zdravje?

Vedela sem, da znam za svoje zdravje kar dobro poskrbeti. Zelo veliko mi je pomenila vsakodnevna hoja v naravo. Svoj imunski sistem sem krepila tudi z vitamini in ruskimi dihalnimi vajami, ki jih še zdaj izvajam.

Kako so se z nastalimi razmerami soočali stanovalci? Kako zaposleni?

Stanovalci so bili na začetku zaskrbljeni, veliko so nas spraševali o boleznih. Vendar smo jih zaposleni v domu s pozitivnimi besedami, vsakodnevnim motiviranjem in različnimi dnevnimi dogodki na zunanji terasi ali v primeru slabega vremena v notranjih prostorih doma pripeljali do konca epidemije. V teh razmerah, z zaščitnimi maskami na obrazu, utrujeni in izgoreli smo se prebijali iz dneva v dan.

Kakšno je bilo vzdušje v domu? Kaj ste najbolj pogrešali?

Vzdušje v našem domu je bilo dobro. Vsi smo bili vsak dan zelo veseli, da se noben naš stanovalec in zaposleni

ni okužil s koronavirusom. Vsi pa smo pogrešali snidenja s svojci. Tudi jaz, saj sem med epidemijo postala babica vnuku Eriku, pa ga šest tednov nisem videla drugače kot prek telefonskega zaslona.

Zdaj potekata življenje in delo v domu po dokaj ustaljenih tirnicah, na kakršne smo bili vajeni pred epidemijo. Kaj se moramo naučiti iz te izkušnje? Kaj bo odslej vedno drugače?

Po več kot dveh mesecih je prišel četrtek, ko smo začeli s čiščenjem naše kavarne Vej'ca, in s tem odprtje lokala, veselje, sreča, pa malo nasmeha na ustih, saj nismo vedeli, kaj nas čaka.

Sproti se učimo. Veliko stvari, ki smo se jih morali navaditi v tem času – razkuževanje rok, varnostna razdalja – je postalo dnevna rutina. Obnašamo se bolj odgovorno do sebe in drugih. Z delom, pogovori in dogovori nam bo vse uspelo. So pa tudi stanovalci in obiskovalci komaj čakali, da odpremo kavnico, ki je prepoznana po dobri kavi in domačih slaščicah.

V vsaki zgodbi moramo najti tudi kaj pozitivnega. Kaj bi izpostavili vi?

Pozitivno v tej zgodbi vidim to, da sem se začela imeti rada. V sebi sem poleg službe odkrila tudi svoj hobi – ustvarjanje ročnih del – ter se s tem sprostila. □

Beletrinin TRUBADURJI

Gabriela Babnik

Gabriela Babnik je pisateljica in kritičarka, specialistka za afriško književnost, ki jo prevaja in o kateri piše za osrednje slovenske medije in strokovne revije. Za roman *Koža iz bombaža* je prejela nagrado Slovenskega knjižnega sejma za najboljši prvenec, za roman *Sušna doba* pa evropsko nagrado za književnost. Njen zadnji roman, *Tri smrti*, je bil letos nominiran za nagrado kresnik.

S pisateljico se bo pogovarjala **Katja Šilhovič**.

2. julij 2020, ob 17.00
MGC Bistrica /Cesta talcev 10/ Domžale

Lepo vabljeni!

Regijski posvet in srečanje z vodjami skupin

V ponedeljek, 8. junija 2020, so v pisarni Društva Šola zdravja v Domžalah izpeljali regijski posvet in srečanje z vodjami in namestniki skupin, ki delujejo v občinah Domžale, Mengeš in Trzin.

DRUŠTVO ŠOLA ZDRAVJA Prisotnim so svoje delo predstavile predsednica Društva Šola zdravja Zdenka Katkič, Brigita Grubič, ki je v društvu zadolžena za tekstil, finance in bazo članov, ter Neda Galijaš, ki skrbi za medijsko promocijo, spletno stran in družbeno omrežje.

Občni zbor društva niso mogli izpeljati konec marca 2020, tako kot so planirali. In nič ne kaže, da bi ga lahko izpeljali tudi v naslednjih mesecih, ker so znani po tem, da se na njihovih občinskih zborih zbere čez tisoč članov, ki pridejo iz vse Slovenije. Tako množično zbiranje je zelo tvegano in

bej, lahko pa se združita dve ali več skupin iz bližnje občine. Iz istih razlogov ne bodo mogli izpeljati niti vseslovenskega srečanja na Vrhniki, planiranega za konec avgusta 2020. Zato so sklenili, da se bodo obrnili bolj organizaciji regijskih srečanj, ker se manjše število ljudi zbere na enem mestu. Med drugim so bili seznanjeni tako s pogoji občinskih razpisov, saj z občino Domžale zelo dobro sodelujejo, s finančno situacijo društva, bazo članov, plačilom članarine, internimi usposabljanji v letu 2020 kot tudi s tem, kako poteka obveščanje in medijska promocija društva.

Glede na ohromljeno situacijo zaradi korona epidemije, so jim predlagali, da se lahko organizirajo med seboj in se več skupin skupaj odpravi na izlet v kako drugo slovensko regijo na obisk k tamkajšnjim skupinam. Dan začnejo s skupno telovadbo, potem se s pomočjo sošolcev-domačinov sprehodijo po njihovi okolici. Tako si pripravijo mini srečanje in spoznavanje članov med seboj, obenem pa odkrijejo kakšen kotiček v Sloveniji, v katerem še niso bili.

NEDA GALIJAŠ

Prisotne so seznanili s spreminjenim izvajanjem že načrtovanih aktivnosti v letošnjem letu. Zaradi situacije, ki je ohromila ves svet, redni letni

ga stroka ne priporoča, ker gre v tem društvu večinoma za starejšo populacijo. Zato bodo letošnji občni zbor izpeljali delno, vsaka skupina pose-

Kljub epidemiji invalidi ne popustijo

Medobčinsko društvo invalidov Domžale je v letošnjem letu še posebej zavihalo rokave.

MEDOBČINSKO DRUŠTVO INVALIDOV DOMŽALE Čeprav nismo pričakovali izrednih razmer, smo do 15. marca izpeljali več nalog, kot smo jih za ta čas sprejeli na zboru članov in pokrili tudi del aktivnosti do konca maja. V dveh mesecih in pol je 14 društvenih prostovoljcev razdelilo 212 paketov socialno ogroženim in težkim invalidom, obiskali so 1329 članov in opravili 1349 prostovoljnih ur samo na terenu.

Društvo je z 10. marcem zaključilo poslovanje in poročilo za leto 2019, nato pa kaj kmalu zatem, 13. marca, glede na razglašeno epidemijo zaprlo svoje prostore. Čeprav se na društvu niso izvajali predvideni posebni socialni programi, so bili prostovoljci vedno na voljo svojim članom preko telefona in elektronske pošte, imeli pa smo tudi organiziran nujni, varni prevoz za člane, ki so morali priti

do zdravnika. Po naših informacijah na srečo nihče od naših članov ni obolzel za covid-19.

Naši člani so komaj čakali, da se društvo spet odpre, saj so se sami v svojih domovih počutili osamljene, želeli so si bližnjih stikov z ljudmi, potrebovali so razne informacije, še posebno pa jih potrebujejo zdaj, ko so stvari kljub koncu izrednih razmer še vedno negotove. Društvo je ponovno odprlo svoja vrata, upoštevajoč navodila NIJZ, in že smo polno zaposleni, saj v času od junija do septembra izvedemo največ rehabilitacij, letovanj in izletov. Mnogi člani prihajajo z vprašanji, kako ravnati v prihodnje, potrebujejo pomoč, da se vrnejo v ustaljene tire, vse pogosteje pa se po novem pojavlja tudi vprašanje, kako uporabiti turistične bone, ki nam pripadajo v okviru tretjega protikoronskega paketa.

V prihajajočih mesecih bomo skušali nadomestiti vse aktivnosti, ki so potekale v zmanjšanem obsegu, saj nam je kljub veliki količini opravljenega dela zaradi epidemije nekaj aktivnosti vendarle odpadlo. Med drugimi rehabilitacija v mesecu juniju, ki jo bomo nadomestili s terminom v juliju, nadoknaditi moramo športno rekreacijo, da bodo invalidi obdržali in nadgradili fizično pripravljenost, pričakujemo pa tudi nadomestni termin za 21. invalidsko revijo pevskih zborov v Velenju.

Za konec naj poudarimo tudi, da imamo letos še posebej povečan vpis novih članov in podpornikov, česar smo neizmerno veseli, saj nam daje vedeti, da dobro delamo in da je društvo dovolj prepoznavno. Vpis je možen skozi vse leto, vašega obiska pa bomo zelo veseli!

ZA MDI DOMŽALE
NEJC LISJAK

Novi predsednik Šahovskega društva Domžale

V soboto, 6. junija, je v sejni sobi Zavoda za šport Domžale potekal volilni občni zbor Šahovskega društva Domžale, na katerem je bil za novega predsednika društva soglasno izvoljen Lan Timotej Turek.

ŠHAOVSKO DRUŠTVO DOMŽALE Turek z ekipo upravnega odbora, sestavljeno iz petih članov, ki so že vrsto let aktivni v društvu, prvi mandat prevzema v času velikih tekmovalnih uspehov, a tudi izzivov za društvo. V predstavitvi svoje vizije je Turek posebej izpostavil pomen dela z mladimi za razvoj šaha na Domžalskem. Društvo si bo tako z novim vodstvom prizadevalo nadgraditi uspehe, ki so jih mladi člani dosegli v zadnjem letu, med katerimi je najodmevnejši dvojni državni naslov Rudija Olenika Čampe v konkurenci fantov do 14 let februarja letos. Še en večji izziv pa društvu predstavlja bližajoči se nastop med elito v državni ligi, kamor se članska ekipa vrača po več desetletjih.

JURE PLASKAN
FOTO: BOGDAN OSOLIN

Lan Timotej Turek, novi predsednik ŠD Domžale

Poletna vadba za dobro počutje

Andraž in Mauro, učitelja društva za kakovost življenja Leteča želva, sta konec leta 2019 obiskala Kitajsko, kjer sta poglobljala znanje o teorijah in praksah vadbe, ki jo poučujemo.

DRUŠTVO ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA LETEČA ŽELVA Gre za modrosti o krepitevi telesa in duha. Pravzaprav gre za povezovanje vseh telesnih sistemov v optimalno delovanje, s čimer negujemo zdravje in ohranjamo notranji

okvirjev, ki nam jih narekuje kulturno okolje, družba oziroma sistem, v katerem živimo. Torej, post od ljudi, elektronskih naprav, težke hrane, smoga, stresa in norije. Sliši se vablivo, a en mesec za sodobnega človeka je

mir. To sta v današnjih časih večkrat zanemarjeni področji, ki narekujejo kvaliteto življenja vsakega izmed nas.

Fanta sta se odločila, da želita širiti znanje in metode vadbe Zhi-neng Qigong (v slovenščini bi jo lahko poimenovali vadba za krepitev uma in življenjske energije).

Odpravila sta se torej na Kitajsko, v provinco Sichuan, na goro Qingcheng, kjer pod 1800 let starim drevesom – ginkom stoji starodavni tempelj, kjer so se v daljni preteklosti razvili zametki daoizma. Pogled iz templja seže daleč, na vse strani se razprostira gozd, iz katerega puhtijo meglice vlage, ki se dvigajo proti pagodi na vrhu gore. Idealni pogoji za odmik od hitrega tempa sveta in za poglobljanje vaze. Gora Qingcheng slovi po izredno veliki vsebnosti negativnih ionov v zraku, kar pomeni, da je zrak zelo kvaliteten. Na goro so prišli zadnje dni življenja preživljat znani vladarji in vojaški generali.

Mauro, ki že več let poučuje Taiji in Qigong, se je odločil za nadaljevalno metodo meditacije. Vsak dan je po programu vstal ob štirih zjutraj in skozi ves dan meditiral, z enim samim lahkim obrokom. Poleg tega je moral mesec dni preživeti v tišini, brez komuniciranja z drugimi ljudmi. Pravi, da je bilo na začetku zelo težko, vendar so se njegove veščine vsak dan poglobljale in se utrjevale. Um je postal vse jasnejši, življenjska vizija bistrejša, telo vitalnejše, njegova energija močnejša. Mauro pravi, da je bil psihični izziv podkrepjen še s tem, da je zelo pogrešal sinčka. Andraž se je odločil, da po nekaj letih pridne vadbe kot učenec Zhi-neng Qigonga prestopi med učitelje. Čakalo ga je trdo delo, teoretično poglobljanje v znanja kitajskih mojstrov, globlje razumevanje telesa in svojih zmognosti z vsakodnevno večurno vadbo in meditacijo. Prepoznal je potenciale, ki jih imamo kot človeška bitja, ki jih lahko dosežemo in živimo s premagovanjem svojih namišljenih meja in s preraščanjem

lahko kar izziv. Vendar se splača. Oba sta se vrnila polna novih vtisov, globljega razumevanja življenja, izostrenih čutov in jasnega poslanstva. Želita, da bi lahko dobrobiti vadbe Zhi-neng Qigong dosegle čim več ljudi. Da bi se ljudje počutili dobro po vadbi in spoznali, da je smiselno vsak dan sebi posvetiti nekaj minut časa. Da je pomembno razumeti, kako telo deluje, da je vredno raziskovati sebe in presegati omejujoče vzorce. Da je vse našeto naložba v lastno počutje, s tem pa v zdravje, v odnose. Ste opazili? Če se dobro počutimo, smo bolj prijazni do sebe in drugih. Ko smo bolj prijazni do sebe, se izločajo hormoni sreče, ki vplivajo na telesno zdravje in čustveno stabilnost. Ko smo bolj prijazni do drugih, širimo lepe misli, ki se ljudi dotaknejo in s tem spremenijo njihovo razpoloženje na bolje. In tako gre 'domina efekt' naprej. Pomembno je, kako se počutimo. Ker iz počutja delujemo. Naše delovanje pa lahko spreminja potek dogodkov in situacij.

Za nami je čudovito obdobje pomladi. Večina od nas je imela med izolacijo čas, ki smo ga nekateri izkoristili za spoznavanje sebe, opazovanje našega odnosa do partnerjev, otrok, staršev in prijateljev. Če smo si dovolili vzeti ta čas za razmislek, smo lahko opazili, kaj nam v življenju največ pomeni. So to materialne stvari ali urejeni odnosi? Je to zdravje?

Kdor bi se želel naučiti veščine Zhi-neng Qigong, ima to poletje odlično priložnost, da se poglobi v svoje telo, da investira v svoje zdravje. V Domžalah Andraž brezplačno vodi dve vadbi Zhi-neng Qigonga. V parku Martina Krpana je vadba vsak ponedeljek od 19.00 do 20.00, v Arboretumu Volčji Potok vsako sredo od 18.30 do 19.30.

Več informacij lahko najdete na FB - Društvo Leteča želva ali pokličete na 030 316 016.

Lepo vabljeni, da se nam pridružite na vadbi za dobro počutje.

ANJA T. PURGER
DRUŠTVO LETEČA ŽELVA

Optika Škofic že od 1975

Ljubljanska 87, Domžale,
T: 01 721 40 06

Delovni čas:
pon. – pet.: 8⁰⁰ – 12⁰⁰, 15⁰⁰ – 18⁰⁰
sobota: 9⁰⁰ – 12⁰⁰

DRUŠTVA | KRAJEVNE SKUPNOSTI

Nadaljujemo z našim delom, pridružite se nam

Čeprav pravzaprav nihče ne ve, je konec, ni konec, kdaj bo dobro in vse tako, kot je bilo, smo v Društvu upokojencev Domžale optimistični, veseli, da so se ukrepi po pandemiji toliko sprostili, da ponovno lahko nadaljujemo z uresničevanjem našega bogato zastavljenega programa za leto 2020.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV DOMŽALE Zato smo v petek, 5. junija 2020, znova odprli v času koronavirusa zaprta vrata društva. Spet nas lahko obiščete na Ulici Simona Jenka 11, Domžale – vsak ponedeljek in petek med 9. in 11. uro, ali nas pokličete na tel. štev. 01 724 19 04 – tajništvo, ali 070 132 176 – Joži, kjer boste dobili vse potrebne informacije, plačali letno članarino ali se le podružili med seboj, se seznanili z novim vodstvom DU, si ogledali na novo urejene društvene prostore, skratka z veseljem vas pričakujemo, prav vsakega posebej.

Vljudno vas prosimo le, da se ob vstopu v društvene prostore držite priporočil in navodil NIJZ, kar je za skupno dobro in varnost nas vseh. Z odgovornim ravnanjem vsakega posameznika

bomo pripomogli k preprečitvi ponovne okužbe in novih ukrepov. Prav tako člani in članice društva obveščamo, da bo Programsko volilna skupščina (občni zbor društva), ki je bila prestavljena zaradi epidemije, v sredo, 1. julija 2020, ob 16. uri v gostišču Mngan v Ihanu. Za udeležbo na skupščini se je treba prijaviti na zgoraj omenjeni telefonski številki, kajti prisotnost bo zaradi veljavnih ukrepov številčno omejena.

Načrtovane strokovne ekskurzije (izleti) bodo izpeljane, ko bodo razmere dopuščale. Svetujemo, da za pravočasno obveščenost večkrat pokličite po telefonu, informacije pa objavljamo tudi na spletnem portalu Domžalec.si. Tudi z drugimi aktivnostmi bomo še malo počakali.

S programom dela nadaljujemo tudi

na področju socialne pomoči – projektu Starejši za starejše. Vabimo, da nam sporočite o posameznikih, ki takšno pomoč potrebujejo, morda jo potrebujete vi sami, kajti le tako vam bomo lahko pomagali, kolikor bo v naši moči. Pokličite Marijo na telefonsko številko 031 623 114., kjer boste dobili vse potrebne informacije. Te pa lahko dobite tudi ob obisku v DU, kjer vam je za pogovor vedno na voljo kateri od prostovoljcev iz projekta Starejši za starejše, s katerim se boste lahko dogovorili tudi za srečanje kadarkoli izven uradnih ur, tudi na kakšni drugi lokaciji. Vabimo tudi nove prostovoljce.

Naj vas spoštovani upokojenke in upokojenci na koncu prisrčno povabimo, da se včlanite v naše društvo. Več glav več ve, več naredi, ima več idej, več modrosti in tudi več izkušenj in moči za izpeljavo dejavnosti, ki so za našo populacijo dobre in dobrodošle. S skupnimi močmi pokažimo in z delom dokažimo, da je starost – modrost – povezovanje – most, ki združuje in plete trdno vez med nami.

Lepo vas pozdravljamo in se veselimo skupnih, še veliko lepih dni.

**VODSTVO DRUŠTVA UPOKOJENCEV
DOMŽALE**

O vračanju Slovencev iz izgnanstva pred 75 leti

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945, v okvir katerega spada tudi Krajevna organizacija izgnancev Domžale, se vsako leto potrudi, da z izdajo posameznih publikacij seznanja širšo slovensko javnost o problematiki žrtev druge svetovne vojne.

DRUŠTVO IZGNANCEV DOMŽALE V publikacijah zbira tudi spomine na tisoče Slovencev, ki so jih med drugo svetovno vojno poslali v koncentracijska taborišča v Nemčijo, Italijo in na Madžarsko ter v Neodvisno državo Hr-

vaške (NDH), veliko je bilo poslanih na prisilno delo v Nemčijo in tudi v Avstrijo. Po raznih državah je bilo tudi veliko slovenskih vojnih ujetnikov in mobilizirancev v nemško, italijansko in madžarsko vojsko.

Z željo, da to obdobje ne bo pozabljeno, in da bi žrtve lažje obudile spomine, je profesorica Ivica Žnidaršič, dolgoletna predsednica Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, ki ji gre tudi za hvala za pravice, ki so jih izgnanci dobili v dobrih treh desetletjih aktivnega dela društva, pripravila publikacijo z naslovom O vračanju Slovencev iz izgnanstva pred 75 leti. Knjižica je izšla v dneh, ko zaradi koronavirusa društva niso mogla organizirati številnih tradicionalnih prireditev ob dnevu izgnancev, med katerimi je tudi vsakoletno srečanje v Mostecu oziroma na gradu Brestanica, ki smo se jih tudi Domžalčani radi udeleževali.

Knjižica med drugim prinaša osnovne podatke o slovenskih izgnancih, ki so jih, posebno v Nemčiji, izkoriščali kot ceneno delovno silo za najtežja dela, največ besedila pa govori o vračanju Slovencev v domovino leta 1945, o mednarodnem urejanju tega problema, ki se je usklajeval v okviru mednarodnega telesa UNRRA, ki je bilo ustanovljeno že leta 1943, da bi v Evropi pomagalo članicam Društva narodov, ki so zaradi vojnega pustošenja pretrpele največ.

V publikaciji najdemo vrsto informacij o poteku vrnitev skupin ali posameznih izgnancev, mnogi so se vračali z 'Vlaki brez voznega reda', se ustavljali v repatriacijskih bazah ter v veliko primerih domov prišli na požgane in oropane domove. Posebej avtorica govori o vračanju izgnancev iz Srbije, Hrvaške in Bosne. Zelo veliko vlogo je v vseh prizadevanjih opravil tudi Rdeči križ. Publikacijo avtorica zaključuje z ugotovitvijo: »Letos mineva 75 let, od kar smo se vrnili iz izgnanstva in begunstva in zadnji čas je za poravnavo tudi gnotne škode, nastale med drugo svetovno vojno.«

Člani KO Društva izgnancev Domžale bodo publikacijo prejeli po pošti. Vsem želimo prijetno poletje, z aktivnostmi pa nadaljujemo jeseni.

VERA VOJSKA

ALBUM SLOVENIJE

www.kamra.si/album-slovenije.html

Album Slovenije je namenjen zbiranju digitalnih kopij starih fotografij, pisem, dokumentov in ostalih predmetov ... Knjižnica Domžale vas vabi k prispevanju v skupno zakladnico spominov.

Če doma hranite gradivo, ki bi nam pomagalo zapisati novo zgodbo, in ste nam pripravljeni odstopiti kopije starih fotografij ali razglednic, pišite na e-mail naslov kristina.galun@dom.sik.si.

Fotografije lahko vnašate tudi sami po navodilih na spletni strani www.kamra.si/album-slovenije.html.

Občni zbor krajevne borčevske organizacije Simona Jenka Domžale

Na občnem zboru so ocenili delo organizacije v minulem letu in začrtali delo za letošnje.

Krajevni odbor je že konec februarja sklical občni zbor za marec, ki pa ga je moral zaradi epidemije koronavirusne bolezni prestaviti na začetek junija. Predsednica KO Simona Jenka Manica Perdan Ocepek je dejala, da je organizacija izvedla večino zastavljenih nalog, med katere spadajo udeležba na prireditvah in pohodih, kjer obeležujejo mejnike v NOV, pa tudi na koncertih, kjer je zadonela partizanska in domoljubna pesem. Ob koncu leta so člani krajevnega odbora na domu obiskali člane, starejše kot 80 let. Ob dnevu upora proti okupatorju, 27. aprilu, so v času epidemije praznik obeležili skupaj z ostalimi krajevnimi borčevskimi organizacijami s polaganjem venca pred spomenikom NOV v središču Domžal.

Predsednica občinske borčevske organizacije Marija Majhenič je poudarila, da se borčevska organizacija sooča z vse večjimi pritiski in napadi, posebej po nastopu desnosredinske vlade, čemur se je kar težko sproti odzivati. Med udeležence pa je razdelila čestitko, ki jo je veleposlanik Ruske federacije v Republiki Slovenije Timur Eyvazov poslal občinski organizaciji ob 9. maju in 75. obletnici velike zmage nad nacifašizmom. Navzoči so v razpravi poudarili, da bi se spričo rastočih pritiskov in nesprejemljivih izjav glede vrednot narodnoosvobodilnega boja morala osrednja borčevska organizacija v državi še bolj ažurno in pogostejše odzivati kot doslej. Po zboru je sledilo tovariško druženje, ki je bilo letos tudi spričo še nedavne epidemije nekoliko okrnjeno.

JOŽE SKOK

DRUŠTVO ZA MEDGENERACIJSKO POVEZOVANJE SINICA

Vabilo na spletne tečaje šivanja in ustvarjalnosti

Ob prijavi prejmete navodila za material in pripomočke, da boste med tečajem sodelovali.

JULIJSKI URNIK SPLETNIH TEČAJEV:

1. 7. – ob 16.00, **prerisovanje krojev iz modnih revij**,
– ob 18.00, **tečaj kvačkanje torbe iz recikliranih polivinilnih vrečk 1. del**,
2. 7. – ob 16.00, **tečaj risanje kroja za copate**,
– ob 17.15, **tečaj šivanje razkoraka na hlačah 1.del**,
3. 7. – ob 16.30, **tečaj daljšanje dolžine na majčki (tuniki) – risanje kroja 1. del**,
– ob 18.00, **tečaj šivanje krila – merjenje 1. del**,
7. 7. – ob 16.30, **tečaj daljšanje dolžine na jopi – risanje kroja 1. del**,
– ob 18.30, **tečaj kvačkanje torbe iz recikliranih polivinilnih vrečk 2. del**,
8. 7. – ob 16.00, **tečaj daljšanje dolžine na majčki (tuniki) 2. del**,
– ob 18.00, **kaj lahko sešijem – imam tekstil za predelavo**,
9. 7. – ob 16.00, **tečaj daljšanje dolžine na majčki (tuniki) 3. del**,
– ob 17.30, **tečaj šivanje razkoraka na hlačah 2. del**,
10. 7. – ob 16.00, **tečaj daljšanje dolžine na jopi (puloverju) 2. del**,
– ob 17.30, **tečaj kvačkanje torbe iz recikliranih polivinilnih vrečk 3. del**,
14. 7. – ob 16.00, **tečaj šivanje razkoraka na hlačah 3. del**,
– ob 18.00, **tečaj šivanje zavese za kuhinjo 1. del**,
15. 7. – ob 16.00, **tečaj daljšanje dolžine na majčki 4. del**,
– ob 17.30, **tečaj daljšanje dolžine na jopi (puloverju) 3. del**,
16. 7. – ob 16.00, **tečaj šivanje krila – krojenje in ročno šivanje 2. del**,
– ob 18.00, **tečaj šivanje zavese za kuhinjo 2. del**,
17. 7. – ob 16.30, **tečaj daljšanje dolžine na jopi (puloverju) 4. del**,
– ob 18.00, **tečaj kvačkanje torbe iz recikliranih polivinilnih vrečk 4. del**,
21. 7. – ob 16.30, **tečaj šivanje krila 3. del**,
22. 7. – ob 16.30, **tečaj šivanje krila 4. del**,
23. 7. – ob 16.00, **tečaj daljšanje dolžine na jopi (puloverju) 5. del**,
– ob 18.00, **tečaj šivanje zavese za kuhinjo 3. del**,
24. 7. – ob 16.30, **tečaj daljšanje dolžine na jopi (puloverju) 6. del**

POGOJI: Udeleženci iz ranljivih skupin se prijavijo z uradnim potrdilom, s katerim dokazujete resničnost podatkov in upravičenost do brezplačne udeležbe na tečajih v juliju. Zaposleni, upokojenci, študentje in osnovnošolci – cena za eno izobraževanje/tečaj je 8 evrov. Prijave in informacije: na e-naslov: sinica.jozi@gmail.com ali na telefonski številki: 068 602 136.

STALI SMO NA PRUČKI IN UMIVALI LASE

KLAUDIJA IN JOŽI PISKAR, FRIZERKI

Tako se Klaudija Piskar spominja svojih prvih let, ko je z bratom in sestro pomagala staršem v frizerskem salonu. Pogovarjali smo se z njo in njeno mamo, Joži Piskar, o laseh, delu, strankah, stari Jugi in še čem.

Nataša Gliha

Foto: osebni arhiv Klaudije Piskar

Franci Piskar, zdaj že tri leta pokojni, je eden najstarejših frizerjev v Domžalah. Začel je že pred letom 1960 pri Vinku Del Bellu, nato pa najel prostore, kjer zdaj domuje Mozart bar, in pozneje svoj salon preselil na Rodico. Franci je kot postaven mladenič vedel, kaj si želi. Rad je imel lase in z veseljem jih je oblikoval v dobre frizure. Na srečo je svoje poslanstvo delil s Kamničanko Joži, ki je tudi frizerka, pozneje pa postala mojstrica izdelave lasnih vložkov. Čeprav je upokojena, je še vedno tako polna veselja in energije, oči pa se ji ob spominu na stare čase kar zasvetijo.

Kako je bilo delati takrat?

Joži: Delali smo vse dneve od jutra do večera, prostih sobot nismo poznali. Bili so časi, ko skorajda ni bilo neveste v Domžalah in okolici, ki si ne bi dala poročne pričeske urediti pri nas. Uradni delovni čas je sicer bil od šestih zjutraj, a ko je bilo treba, smo začeli tudi ob treh. Spomnim se, da je nekoč stranka na prednovoletni večer prišla v salon z miličnikom. Ta jo je ustavil ob treh zjutraj, ko se je brez dokumentov peljala proti Domžalam. Vprašal jo je, kam gre, in mu je odgovorila, da k frizerju. Ni ji verjel, češ, kdo pa dela ob taki nečloveški uri. Ker je bila brez dokumentov in ji ni najprej verjel, kam je namenjena, jo je pospremil in z njo prišel do nas. Pri nas pa je bil že poln salon žensk, ki so hotele biti tisti dan lepe. Ni mogel verjeti, samo obrnil se je in šel.

Lepo je bilo, naporno, a vseeno lepo. Delali smo od šestih zjutraj do največkrat devetih zvečer, vmes smo imeli tri ure zaprto sredi dneva. Bili smo prijatelji, Franci je vsak dan skuhal kosilo za družino in včasih tudi za zaposlene in prijatelje. Za vso družino je kuhal do zadnjega dne.

Joži se spominja, da so se včasih sredi dneva, ko so imeli zaprto, odpravljali na Krvavec na kosilo, potem pa spet nazaj v službo. Ženske v salonu so ga pogosto spraševale po receptih in kako urediti vrt, saj je imel rože zelo rad.

Ste imeli takrat kakšno konkurenco v Domžalah?

Joži: Da, seveda. Tu so bili zelo dobri frizerji kolegi Del Bello, Breskvar, Filipič, Tone Juhant in Zupanova Nada. Bili smo prijatelji in večkrat so prišli k nama v salon, ko so zaprli, izmenjevali smo si izkušnje in si pomagali. Prav dobro smo se imeli.

Kaj pa materiali? Se jih je takrat dobilo?

Joži: Ne. Nekaj smo jih 'prešvercali' iz tujine, nekaj smo jih izdelali sami, frizerji smo si med seboj pomagali, malo smo se znašli in je šlo. Šampon takrat ni bil tekoč, dobil se je v škatlcah, Ilirija je imela nekaj stvari.

Lasne vložke smo izdelovali iz pravih las, kar je dolgotrajno in natančno delo, ampak so bili pa kakovostni. Sploh se jih ni videlo. Brez lepila, brez umetnih materialov, čista, naravna lepota, veliko potrpljenja in spretno roke, ki počasi tkejo. Niso bili poceni, ker je delo trajalo ure in ure.

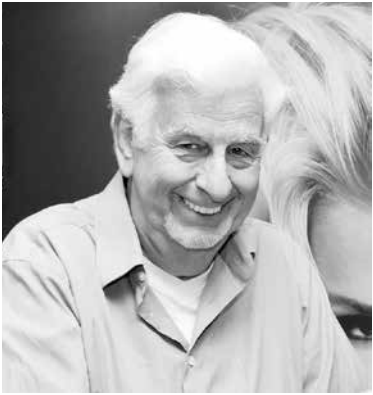
Piskarjeva družina je ponosna, da gre tradicija naprej. Friziranje imajo v genih, pravijo. Ker pa se spreminjajo način življenja, moda, materiali in pričakovanja, se morajo sproti prilagajati tudi sami in iti v korak s časom.

Delo je zdaj prevzela Klaudija, srednja od treh otrok. Ste zadovoljni?

Joži: Seveda. Že kot majhni so morali pomagati v salonu in stoje na pručkah so umivali lase, pometali, ali pa sedeli strankam v naročju. Klaudija je bila na neki način izbrana ali določena, da pelje posel naprej, druga dva pa imata svoje delo. Na vse tri sem ponosna. Očitno imamo občutek za lase v družini. Zdaj mene frizira 10-letna vnukinja in delo opravi tako dobro, da moj videz pohvali marsikdo.

Klaudija, kako pa vi vidite spreminjanje zahtev in želja strank?

Nekdaj so se ženske kar vsule v salon, ko smo zjutraj odprli, naročanja ni bilo. To je bilo vpitja in prerekanja, katera bo prej na vrsti. Tudi bolj običajno je bilo, da so si ženske dale narediti frizuro vsak teden, prišle umiti lase, zdaj ni več tako. Zdaj se ljudje bolj zavedajo svojih las, kako skrbeti zanje, vedo, da lasje odkrivajo marsikatero težavo, in želijo bolj celostni

pristop. Na srečo jim ga lahko ponudimo. Včasih je bila tudi večina naših strank iz Domžal in bližnje okolice, danes pa je popolnoma običajno, da se k nam pripeljejo iz vseh koncev Slovenije tako iz Primorske kot Štajerske ter od drugod. Zaradi nadgradnje v zadnjih 20 letih v našem salonu nas obiskujejo ljudje, ki jim lasje in njihovo zdravje pomeni več. Že leta so naše stranke tudi medijsko prepoznavne osebe, npr. Zvezdana Mlakar, Tanja Ribič, Maja Martina Merljak, Ajda Smrekar, Metka Albrecht, Špela Močnik, Lucija Gubenšek, Savina Atai in druge. Še vedno vsak dan opravljamo vse osnovne moške in ženske frizerske storitve, le da pri tem uporabljamo lasišču in lasem bolj prijazne materiale, ter s tem poskrbimo, da lasje vzdržujejo in izboljšujejo kvaliteto.

Ste že od nekdaj vedeli, da boste prevzeli družinski posel?

Klaudija: Kot majhni punčki se mi je to zdelo normalno, kot najstnica sem se začela upirati in sem želela po

svoje. Videla sem, kako ti ves čas pobere delo v frizerskem salonu, kakšno garanje je to v resnici in želela sem si nekaj več. Oče je to razumel in me poslal na farmacevtsko šolo. Pozneje sem se dodatno izobraževala za frizerko, kozmetičarko in maserko, šla v službo v laboratorij na Biotehnično fakulteto, nato v Emono obalo, vmes doštudirala na Ekonomski fakulteti, se poskusila kot podjetnica, imela lastno prodajalno s srajcami, drogerijo v Radovljici ... Pestro je bilo, a očitno je že tako moralo biti, saj sem si nabrala neprecenljive izkušnje, obenem pa sem ves čas tudi pomagala v salonu doma.

Kaj je pretehtalo, da ste salon v celoti prevzeli?

Očeta so vedno zanimale stvari v zvezi z zdravjem las in lasišča, ter načini, kako pomagati ljudem do boljših las. Ko je pred 18 leti izvedel za Literam in videl rezultate izdelkov belgijskega izumitelja Eddyja van Dycka, se je smelo podal na novo pot. Gospod Van Dyck je bil že leta 1999 nagrajen z bronasto medaljo na svetovnem sejmu inovacij, odkritij in tehničnih izumov EUREKA v Bruslju.

Literam terapija je prepričala tudi mene in zato je bila odločitev kar lahka. V vseh teh letih smo že tako napredovali, da mi je sam izumitelj predal blagovno znamko, me naučil tehnologije in proizvodnje. Trenutno smo v postopku selitve proizvodnje v Slovenijo. Prav tako še vedno nadgrajujem svoje znanje o lasišču in laseh na študiju trihologije v Londonu, ker želim, da tudi pri nas ljudje s slabimi lasmi in težavami lasišča lahko najdejo rešitev in jim pri tem pomagamo.

Kaj konkretno to pomeni?

To pomeni, da bi v Domžalah imeli lastno proizvodnjo. Seveda ni tako enostavno, postopki so dolgotrajni, pridobivanje vseh potrebnih dovoljenj traja. Sem pa ponosna, da nas je Literam prepoznal kot zaupanja vredne in izbral med vsemi, ki se za te izdelke tudi zanimajo. To pomeni več sodelavcev, več zaposlenih, več odgovornosti, še več dela. Že zdaj je veliko salonov, ki Literam kupujejo pri nas, stranke imamo v Sloveniji in v tujini, zato to ni tako majhen zalogaj.

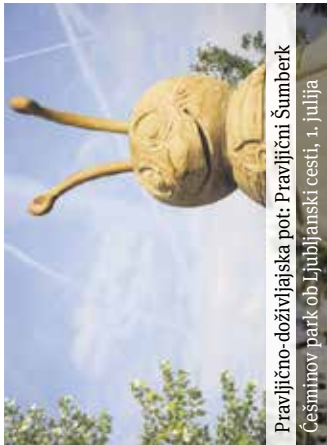
Je Občina Domžale podjetnikom prijazna?

Če si priden in delaš od jutra do večera, ne razmišljaš veliko o občini. Bom pa stopila do njih in videli bomo, če lahko kaj naredimo skupaj. Mogoče bodo imeli kak dober predlog, nasvet, mi dali kako idejo, na katero niti pomislila nisem. Do zdaj sem se vedno bolj zanašala nase in na svoje delo. Zdaj pa je nastopil čas, ko več glav lahko več 'pogrunta'. Upam, da bomo vsi zadovoljni.

Gospa Joži, vi ste zdaj že v pokoju. Se strinjate z delom svoje hčere?

Seveda, dokler to pomeni, da se še vedno lahko izkažem s kako posebno frizuro po 'starem' postopku, kot smo to delali včasih. Včasih sem najraje delala slavnostne pričeske, res pa so bile precej drugačne od današnjih. Znanje pa ostaja, veselje tudi in dokler bo to, bom zraven za kak nasvet, podporo in mogoče še kakšno 'frizurco'. □

DOGAJA SE ...

Praviljično-doživljajska pot: Praviljični Šumberk
Česminov park ob Ljubljanski cesti, 1. julija

Film: Vita in Virginia
Mestni kino Domžale, 1. julija

Literarno popoldne: Gabriela Babnik
McC Bistrica, 2. julija

1. julij, sreda

Česminov park
ob Ljubljanski cesti

10.00-18.00 | PRAVLJIČNI

ŠUMBERK

Praviljično-doživljajska pot / primerno za otroke 4+ / prireditelj: Zavod Škrateljč / vstopnina: 5 evrov – cena knjižice Praviljični Šumberk, svinčnika in nagrade / pot je dobro označena, za vsa doživetja na njej pa bo družina potrebovala okoli tri ure / praviljično-doživljajska pot Praviljični Šumberk se prične v Kavarni Česmin v Česminovem parku v središču Domžal.

Arboretum Volčji Potok

18.30 | VADBA ZA CELOSTNO

ZDRAVJE

Vodi učitelj ZNQG Andraž Purger v organizaciji Društva za kakovost življenja Leteča želva / potrebujete udobna oblačila, vodo in pripravljenost za spoznavanje sebe / poteka na prostem v bližini otroškega igrišča / plača se vstopnino v park, vadba je brezplačna / več informacij na www.apm.si / termin 1., 8., 15., 22. in 29. julij.

Mestni kino Domžale

20.00 | VITA IN VIRGINIA

Biografska romantična drama / po pismih Virginie Woolf / igrajo: Gemma Arterton, Elizabeth Debicki, Isabella Rossellini / 110' / resnična zgodba o strastnem in turbulentnem razmerju med literarno samohodko Virginio Woolf in enigmatično aristokratinjo Vito Sackville-West ter hkrati filmska pripoved o nastajanju romana Orlando, ki ga je spodbudilo njuno razmerje / Cannski dobitnik Queer palme in nagrade za najboljši scenarij.

2. julij, četrtek

Mestni kino Domžale

10.00 | NAPREJ

Animirana komična pustolovščina / 103' / sinhronizirano, 7+ / najstniška brata vilinca bosta skušala odkriti, ali je v njunem svetu še

4. julij, sobota

Arboretum Volčji Potok

8.00-20.00 | POLETNI FESTIVAL

CVETOV

Ker se obdobje cvetenja od pomladi do jeseni v Arboretumu nikoli ne konča, so ga poimenovali Poletni festival cvetov / skozi polejte boste cvetoče prizore opazili na različnih delih parka.

Dvorišče Mestnega kina Domžale

21.30 | RAZKRILA SEM VOHUNA

Družinska komedija / igrajo: Dave Bautista, Kristen Schaal, Parisa Fitz-Henley, Chloe Coleman, Keller Vlaene / 102' / JJ (Dave Bautista) je tajni agent, ki mu zadnje čase stvari v službi ne grejo najbolje, saj se večina njegovih misij konča z eksplozijami in obilico streljanja: za kazen ga pošljejo v Chicago, kjer naj bi nadzoroval in ščitil stanovanje devetletne deklice Sophie in njene mame, kar pa se izkaže za precej težko nalogo.

5. julij, nedelja

Arboretum Volčji Potok

17.30 | JOGA V PARKU

Vodi Društvo Joga v vsakdanjem življenju pod brezami na otroškem igrišču / plača se vstopnino v park, rekreacija je brezplačna / prinesite svojo podlogo za vadbo / več informacij na www.jvvz.org/domzale / termini 5., 12., 19. in 26. julij.

6. julij, ponedeljek

Center za mlade Domžale

17.00 | DELAVNICA ANIMIRANEGA

FILMA

Na delavnici bomo izbrano temo s kolaž tehniko spremenili v animiran film / delavnice bodo sestavljene iz treh srečanj, ki bodo potekala do srede, 8. julija, med 17. in 20. uro / delavnice so namenjene mladim od 15. leta dalje in so brezplačne / obvezne prijave na info@czm-domzale.si ali o40 255 568.

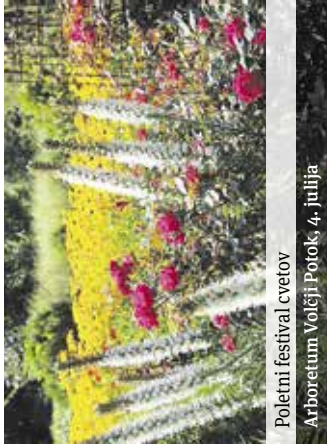
KOLEDAR KULTURNIH PRIREDITEV V OBČINI DOMŽALE/ JULIJ

Film: Še vedno verjamem
Dvorišče Mestnega kina Domžale, 3. julija

Film: Razkrila sem vohuna
Dvorišče Mestnega kina Domžale, 4. julija

Poletni festival cvetov
Arboretum Volčji Potok, 4. julija

9. julij, četrtek

Mestni kino Domžale

10.00 | JEZEK SONIC

Komična pustolovščina / 100' / sinhronizirano, 7+ / Ježek Sonic se med pustolovščinami na Zemlji spoprijatelji s policistom Tomom Wachowskim in skupaj se podata v boj proti zlobnemu dr. Robotniku, ki skuša Sonica ugrabiti in prevzeti njegove supermoči.

Dvorišče Mestnega kina Domžale

21.30 | KONJE KRAST

Drama / igrajo: Stellan Skarsgard, Tobias Santelmann, Jon Ranes, Björn Floberg, Danica Curcic, Sjur Vatne Brean, Gard B. Eidsvold, Pål Sverre Hagen, Anders Baasmo Christiansen, Tone Beate Mostraum / 123' / drama o ljubezni, izgubi, krivdi in zapuščini nacizma na Norveškem, posneta po istoimenski knjižni uspešnici Pera Pettersona.

10. julij, petek

Knjižnica Domžale

10.00-12.00 | ODKLOPI SE!

Druženje ob družabnih igrah / za osnovnošolce / od 10.00 do 12.00 / vstop prost / org.: Knjižnica Domžale.

Dvorišče Mestnega kina Domžale

21.30 | POSEBNI

Komična drama / igrajo: Vincent Cassel, Reda Kateb, Héléne Vincent, Bryan Mialoundama, Alban Ivanov / 114' / Bruno in Malik mlade iz 'težavnih' sosesk učita, kako delati s tistimi pri-meri avtistov, ki so še posebno zahtevni, pogosto celo brezupni, in so jih vse druge organizacije zavrnile. Posebno partnerstvo za posebne osebnosti.

11. julij, sobota

Dvorišče Mestnega kina Domžale

21.30 | VISOKA NOTA

Glasbena drama / igrajo: Dakota Johnson, Tracee Ellis Ross, Kelvin Harrison Jr., Ice Cube, Zoe Chao, Eddie Izzard, Bill Pullman, Diplo / 113' / zgodba o dveh ženskah – Ma-

15. julij, sreda

Mestni kino Domžale

21.00 | KRALJ STATEN ISLANDA

Komedija / igrajo: Pete Davidson, Bel Powley, Ricky Velez / 136' / zgodba opisuje življenje komika in igralca Peta Davidzona (ki se je kot najmlajši član pridružil ekipi komične oddaje Saturday Night Live), komedijo pa je režiral znani režiser komedij Judd Apatow (Razuzdanka, Na-pumpana, 40-letni devičnik), ki je skupaj s Davidsonom in Daveom Sirusom napisal scenarij.

16. julij, četrtek

Mestni kino Domžale

10.00 | KOŠARKAR NAJ BO 2

Družinska komedija / igrajo: Klemen Kostrevc, Matija Brodnik, Gaja Flač, Domen Novak, Mar-ko Miladinović, Gojmir Lešnjak Gojc, Lado Bizovičar / 80' / v slovenščini, 7+ / vračajo se Ranta in njegovi prijatelji, novi košarkarski izzivi in ta in njegovi prijatelji, novi košarkarski izzivi in prve ljubezenske težave: polejte trka na vrata, pred Rantovim moštvom pa je najpomembnejša košarkarska tekma njihovih življenj ... jim bo uspelo zmagati na vseh področjih?

Dvorišče Mestnega kina Domžale

21.30 | VITA IN VIRGINIA

Biografska romantična drama / po pismih Vir-ginie Woolf / igrajo: Gemma Arterton, Elizabeth Debicki, Isabella Rossellini / 110' / resnična zgodba o strastnem in turbulentnem razmerju med literarno samohodko Virginio Woolf in enigmatično aristokratinjo Vito Sackville-West ter hkrati filmska pripoved o nastajanju romana Orlando, ki ga je spodbudilo njuno razmerje.

17. julij, petek

Knjižnica Domžale

10.00-12.00 | ODKLOPI SE!

Druženje ob družabnih igrah / za osnovnošolce / od 10.00 do 12.00 / vstop prost / org.: Knjižnica Domžale.

23. julij, četrtek

Mestni kino Domžale

10.00 | KOŠARKAR NAJ BO 2

Družinska komedija / v slovenščini, 7+ / vrača-jo se Ranta in njegovi prijatelji, novi košarkar-ski izzivi in prve ljubezenske težave.

Dvorišče Mestnega kina

Domžale

21.30 | POSEBNI

Komična drama / igrajo: Vincent Cassel, Reda Kateb, Héléne Vincent, Bryan Mialoundama, Alban Ivanov / 114' / Bruno in Malik mlade iz 'težavnih' sosesk učita, kako delati s tistimi pri-meri avtistov, ki so še posebno zahtevni, pogosto celo brezupni in so jih vse druge organiza-cije zavrnile.

24. julij, petek

Dvorišče KD Franca Bernika

21.00 | MANCA BERLEC

Koncert / nastopata: Manca Berlec (vokal, kita-ra), Devid Knežević (kitara) / priznana kamni-ška kantavtorica Manca Berlec bo na poletnem koncertu predstavila stare in nove avtorske skladbe.

25. julij, sobota

Dvorišče Mestnega kina Domžale

21.30 | VISOKA NOTA

Glasbena drama / igrajo: Dakota Johnson, Tracee Ellis Ross, Kelvin Harrison Jr., Ice Cube, Zoe Chao, Eddie Izzard, Bill Pullman, Diplo / 113' / zgodba o dveh ženskah – Ma-ggie, ki se želi prebiti v glasbeno industrijo, ki žensk dejansko ne jemlje resno, ter Grace Davis, ki se kot glasbena ikona bori za obsta-nek v industriji, ki ženske okoli štiridesetih let potiska na stranski tir.

28. julij, torek

Razstave

Knjižnica Domžale

FRANC BERNIK IN NJEGOVA

KULTURNO-SOCIALNA VLOGA

V DOMŽALAH V PRVI POLOVICI

20. STOLETJA

Kulturno-zgodovinska razstava bo na ogled od 3. julija do 1. avgusta.

ČUDEŽNI KOVČEK IN ŽELVINO BRALNO

POPOTOVANJE

Razstava likovnih izdelkov udeležencev projek-tov bo na ogled do 13. julija.

POČITNICE SO ČAS ZA ...

Razstava knjig s počitniško tematiko bo na ogled od 14. julija do 28. avgusta.

Izobraževanja

Knjižnica Domžale

OTROCI

Varna in pametna raba pametnih telefonov, varno obnašanje na internetu, kaj je res in kaj ni res - za otroke med 6. in 13. letom. Bodi KUL in pridri na delavnico. Tvoj pametni telefon ti bo hvaležen, mami in oči pa še bolj.

NAJSTNIKI

Digitalni najstniki med 14. in 17. letom vabljeni na workshop svetovalne delavnice: seksing, bullying, trolling, cyberhate, flaming, chatting, selfiji, zasvojenost ... Kul pogovori, zaupanje, primeri, rešitve.

STARŠI

Analogni zbegani starši in digitalni otroci: de-lavnice za starše, ki bi radi izvedeli osnove: kaj moj otrok dela na spletu, kje so meje, kako ohraniti nadzor in kako mu pomagati.

SENIORJI

1) Brezplačni računalniški tečaj za začetnike (osnovna uporaba računalnika in interneta).
2) Brezplačni nadaljevalni računalniški tečaj, kjer boste spoznali pametni telefon, e-pošto, facebook ...
Za vse delavnice se prijavite na: helena.prek@domzale.si ali o40 255 568.

kaj carovnije, saj bi rada vsaj en dan preživela skupaj z očetom, ki ga nikoli nista imela priložnosti spoznati.

Center za mlade Domžale

18.00 | DELAVNICA NARAVNE

KOZMETIKE

Izdelava fluida za obraz, ki kože ne izsuši in ne masti, temveč jo prijetno navlaži / delavnico vodi Anja Vrhovec, dipl. kozmetologinja /

brezplačna delavnica je namenjena mladim do 30. leta / obvezne prijave na info@czm-domzale.si ali 040 255 568 / število mest je omejeno.

MGC Bistrica

17.00 | BELETRININI TRUBADURJI:

GABRIELA BABNIK

Literarno popoldne / gostja: Gabriela Babnik / s pisateljico se bo pogovarjala Katja Šifkovič / vstop prost / org.: Tadeja Rode Teran, Knjižnica Domžale, MGC Bistrica.

Dvorišče Mestnega kina

Domžale

21.30 | KRALJ STATEN ISLANDA

Komedija / igrajo: Pete Davidson, Bel Powley, Ricky Velez / 136' / zgodba opisuje življenje komika in igralca Peta Davidsona (ki se je kot najmlajši član pridružil ekipi komične oddaje Saturday Night Live), komedijo pa je režiral znani režiser komedij Judd Apatow (Razudanka, Napumpana, 40-letni devičnik), ki je skupaj s Davidsonom in Daveom Sirusom napisal scenarij.

3. julij, petek

Knjižnica Domžale

8.00 | FRANC BERNIK IN NJEGOVA KULTURNO-SOCIALNA VLOGA V DOMŽALAH V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA

Kulturno-zgodovinska razstava / organizator Kulturni dom Franca Bernika Domžale / odprto v času delovnega časa knjižnice / vstop prost.

Dvorišče Mestnega kina

Domžale

21.30 | ŠE VEDNO VERJAMEM

Romantična glasbena drama / igrajo: Abigail Cowen, Britt Robertson, Melissa Roxburgh, K. J. Apa, Gary Sinise, Nathan Parsons / 115' / resnična zgodba, posneta po avtobiografiji z istim naslovom, sledi glasbeniku Jeremyju Campu in njegovi ljubezni do svoje prve žene, s katero se je kljub njeni smrtni boleznii poročil oktobra 2000.

Film: Joga v parku

Arboretum Volčji Potok, 5. julija

Chao, Eddie Izzard, Bill Pullman, Diplo / 113' / zgodba o dveh ženskah – Maggie, ki se želi prebiti v glasbeno industrijo, ki ženskl dejansko ne jemlje resno, ter Grace Davis, ki se kot glasbena ikona bori za obstanek v industriji, ki ženske okoli štiridesetih let potiska na stranski tir.

12. julij, nedelja

Arboretum Volčji Potok

15.30 | TAPKANJE PO AKUPUNKTURNIH TOČKAH

S tapkanjem po akupunkturnih točkah sproščamo negativna občutja iz telesa / vodi: Ines Beno / plača se vstopnino v park, delavnica pod brehami na otroškem igrišču je brezplačna / s seboj prinesite podlogo za sedenje / obvezna prijava na prireditve@arboretum.si do petka pred napovedanim datumom do 12. ure.

13. julij, ponedeljek

Arboretum Volčji Potok

7.00 | INDIJANSKE POČITNICE

Teden v indijanskem slogu / varstvo otrok z animacijo je plačljivo / obstaja tudi možnost dnevnih počitnic / obvezna prijava na info@sadmavrica.si, ali 031 314 870 / več informacij: https://sadmavrica.si/poietne-pocitnice.

14. julij, torek

Mestni kino Domžale

10.00 | DOLITTLE

Komedija / sinhronizirano / ekscentrični doktor John Dolittle mora na mitološkem otoku najti zdravilo za angleško kraljico, pri tem pa naleti na stare nasprotnike in odkrije nova čudežna bitja.

Knjižnica Domžale

10.00–12.00 | ODKLOPI SE!

Druženje ob družabnih igrah / za osnovnošolce / od 10.00 do 12.00 / vstop prost / org.: Knjižnica Domžale.

Mestni kino Domžale

21.00 | ŠE VEDNO VERJAMEM

Romantična glasbena drama / igrajo: Abigail Cowen, Britt Robertson, Melissa Roxburgh, K. J. Apa, Gary Sinise, Nathan Parsons / 115' / resnična zgodba, posneta po avtobiografiji z istim naslovom, sledi glasbeniku Jeremyju Campu in njegovi ljubezni do svoje prve žene, s katero se je kljub njeni smrtni boleznii poročil oktobra 2000.

Film: Ježek Sonic

Mestni kino Domžale, 9. julija

Dvorišče KD Franca Bernika

21.00 | LUSTERDAM

Koncert / nastopajo: Hieronim Vilar (vokal, kitara), Mirko Medved (kitara), Jure Volgemut (bobni), Ven Jemersić (bas) / Lusterdam so štičlanska domažlska glasbena zasedba, ki navdušuje z zmesjo post-rocka in kitarskega popa.

18. julij, sobota

Dvorišče Mestnega kina Domžale

21.30 | RAZKRILA SEM VOHUNA

Družinska komedija / igrajo: Dave Bautista, Kristen Schaal, Parisa Fitz-Henley, Chloe Coleman, Keller Viane / 102' / JJ (Dave Bautista) je tajni agent, ki mu zadnje čase stvari v službi ne grejo najbolje, saj se večina njegovih misij konča z eksplozijami in obilico streljanja: za kazen ga pošljejo v Chicago, kjer naj bi nadzoroval in ščitil stanovanje devetletne dekle Sophie in njene mame, kar pa se izkaže za precej težko nalogo.

21. julij, torek

Mestni kino Domžale

10.00 | A JE TO 4

Družinska animirana komedija / 61' / brez dialogov / primemo za 4+ / Pat in Mat tokrat v kino prihajata v povsem novi seriji epizod: kakšno past bosta pripravila roparju, ki jima je ukradel jabolka, kakšno avtopralnico bosta zgradila za svoj sanjski avto, na kakšen inovativen način bosta spekla palačinke ...

Mestni kino Domžale

21.00 | KONJE KRAST

Drama / igrajo: Stellan Skarsgard, Tobias Santelmann, Jon Ranes, Björn Floberg, Danica Curcic, Sjur Vatne Breen, Gard B. Eidsvold, Pli Sverre Hagen, Anders Baasmo Christiansen, Tone Beate Mostrau / 123' / drama o ljubezni, izgubi, krivdi in zapuščini nacizma na Norveškem, posneta po istoimenski knjižni uspešnici Pera Pettersona.

22. julij, sreda

Mestni kino Domžale

21.00 | BESEN

Triler / igrajo: Russell Crowe, Jimmi Simpson, Caren Pistorius, Gabriel Bateman, Anne Leighton / 91' / z oskarjem nagrajeni igralec Russell Crowe v eksplozivnem psihološkem trilerju, ki temelji na nečem, kar smo verjetno že vsi kdaj izkusili, banalnemu prepiru v prometnem zastraški.

Film: Konje krast

Dvorišče Mestnega kina Domžale, 9. julija

Mestni kino Domžale

10.00 | NAPREJ

Animirana komična pustolovščina / 103' / sinhronizirano, 7+ / najstniška brata vilinca bosta skušala odkriti, ali je v njunem svetu še kaj čarovnije, saj bi rada vsaj en dan preživela skupaj z očetom, ki ga nikoli nista imela priložnosti spoznati.

21.00 | EMA

Drama / igrajo: Mariana Di Girolamo, Gael García Bernal, Paola Giannini, Santiago Cabrera, Cristián Suárez / 107' / Pablo Larraín prvič obrne pogled v mlado generacijo današnjega Čila in ustvari nepozaben portret plesalke reggaetona, ki se hoče svobodno gibati skozi svet / film, poln fluorescentnih barv in energičnih urbanih ritmov, je zgodba o umetnosti, poženju in sodbni družini.

29. julij, sreda

Mestni kino Domžale

21.00 | KUBANSKIH PET

Triler / igrajo: Ana de Armas, Gael García Bernal, Penelope Cruz, Wagner Moura / 123' / zgodba o petih kubanskih političnih zapornikih, ki so jih ZDA od konca devetdesetih let zaprle zaradi obtožb vohunjenja in umorov.

30. julij, četrtek

Mestni kino Domžale

10.00 | PRI ADDAMSOVIH

Animirana družinska komedija / 105' / sinhronizirano, 6+ / zgodba prikazuje življenje v družini Addams, ko spoznajo pretkano in pohlepno voditeljico resničnostne televizije, obenem pa se pripravljajo na veliko praznovanje, na katerega so povabljeni tudi njihovi sorodniki.

Arboretum Volčji Potok

21.00 | FILMSKI VEČERI V ARBORETUMU

Mestni kino Domžale letos prvič gostuje tudi na čudoviti lokaciji znotraj Arboretuma v Volčjem Potoku, v novem francoskem vrtu. Spored bo znan nakladno.

31. julij, petek

Arboretum Volčji Potok

21.00 | FILMSKI VEČERI V ARBORETUMU

Mestni kino Domžale letos prvič gostuje tudi na čudoviti lokaciji znotraj Arboretuma v Volčjem Potoku, v novem francoskem vrtu. Spored bo znan nakladno.

Tapkanje po akupunkturnih točkah

Arboretum Volčji Potok, 12. julija

neta:napre@domi.sik.si ali 01 724 12 04.

Info

Galerija Domžale

Mestni trg 1, Domžale

(trgovski kompleks Vele)

Odprta v času razstav: od torka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sobotah od 10.00 do 12.00; ob praznikih, nedeljah in ponedeljkih zaprto.

Knjižnica Domžale

Cesta talcev 4, Domžale

T 01 724 12 04 ali 01 722 50 80,

info@dom.sik.si, www.knjznica-domzale.si

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

Ljubljanska 61, Domžale

T 01 722 50 50, info@kd-domzale.si,

www.kd-domzale.si

Menačenkova domačija

Cankarjeva ulica 9, Domžale

T 01 722 50 50

Poleti zaprta. S programom nadaljujemo septembra 2020. Tudi v tem času je možna predhodna najava obiska na telefon **01 722 50 50** ali **031 312 199** ali e-naslov **menacenk@kd-domzale.si** ali **info@kd-domzale.si**.

Slamnikarski muzej Domžale

Kajuhova 5, Domžale

(domuje v Godbenem domu Domžale)

T 01 724 84 08

Odprt od torka do petka od 16. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 11. ure. Muzej bo zaprt od 15. julija do vključno 15. avgusta 2020.

Tudi v tem času je možna predhodna najava obiska na telefon **01 722 50 50** ali **040 722 831** ali **041 809 667** ali e-naslov **slamnikarski.muzej@kd-domzale.si** ali **info@kd-domzale.si**.

Galerijski atelje

Ulica Matije Tomca 6, Domžale

Koledar dogodkov

Zbral in uredil: **Matija Kralj**

Fotografije: **promocijsko gradivo**

Koledar kulturnih prireditev izhaja v glasilu Slamnik. Za točnost informacij odgovarja prijavitelj dogodka. Uredništvo ne odgovarja za spremembe programov in si pridržuje pravico do krajšanja prispelih informacij. Informacije o dogodkih v **avgustu 2020** pošljite do **17. julija** na naslov: **koledar@kd-domzale.si**.

* Dogodki, ki niso kulturne narave, so objavljeni samo v primeru, če prvih ni dovolj.

Film: Besen

Mestni kino Domžale, 22. julija

IZ NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

OSMOŠOLCI V VLOGI NOVINARJEV (2)

V času izrednih razmer in šolanja na domu so se naši osmošolci podali v novinarske vode. Izvedli so intervjuje (seveda v elektronski obliki) z znanimi Domžalčani.

Matjaž Merkužič

Matjaž Merkužič je poveljnik Centra za zaščito in reševanje Domžale (CZR) in gonilna sila operativnih gasilcev na področju naše občine.

Mag. Renata Kosec

Mag. Renata Kosec je podžupanja Občine Domžale.

Ko sem v okviru predmeta slovenšči-na dobil nalogo – intervju z znano in pomembno osebo iz Domžal ali Ljubljane, sem začel razmišljati ... kdo bi bil v teh časih tisti, ki je ključen v Domžalah in ki najbolje pozna situacijo. Po posvetu z mojo mami sem se odločil, da poizkusim narediti inervju s podžupanjo občine Domžale mag. Renato Kosec. Uspelo je!

Pozdravljeni! V času karantene smo vsi v drugačni situaciji. Učenci se učimo in delamo svoje obveznosti doma. Tudi za vas mora biti ta situacija nova, morda naporna, saj ste ključna oseba pri organizaciji, ozaveščanju in rešitvah. Vam je težko? Kaj vam je najpomembnejše, da storite, za koga je najpomembnejše poskrbeti?

Epidemija covid-19 predstavlja za vse nas povsem novo situacijo, na katero nismo mogli biti pripravljeni. Po razglašeni epidemiji se je stanje spreminjalo iz dneva v dan, iz ure v uro. V teh dneh pa se razmere počasi umirjajo. V vsem tem času delam v štabu Civilne zaščite Občine Domžale, zadolžena sem za odnose z javnostmi in komuniciranje z njimi. Meni se situacija ne zdi naporna, saj sem se za delovanje v kriznih razmerah več let izobraževala in usposabljala, in mi vedno predstavljajo izziv, saj moramo sprejeti konkretne odločitve v zelo kratkem času. In to mi do zdaj nikoli ni delalo težav, saj mislim, da še bolje delujem v kriznih razmerah.

Najpomembnejša naloga je, da v prvi vrsti zagotovimo potrebno zaščitno opremo za službe in ekipe, ki oskrbujejo občanke in občane (Civilna zaščita, Zdravstveni dom Domžale, Center za zaščito in reševanje Domžale, Rdeči križ Domžale, prostovoljna gasilska društva, taborniki, skavti in drugi prostovoljci, ki delajo v teh dneh). Prav tako je zelo pomembno, da poskrbimo za ranljive skupine (starejši, osamljeni in drugi), saj so v teh časih najbolj potrebni naše pomoči in pozornosti.

Kako mislite, da situacija vpliva na domžalske občane? Mislite, da bo kriza po virusu šele prišla, ko bo tega konec?

Mislím, da so naši občani in občanke dobro sprejeli dano situacijo ter sledijo ukrepom in navodilom, ki so jih pristojne institucije sprejele za zajezi-tev epidemije covid-19. Kakšen vpliv bo epidemija imela na družbo, ljudi, se bo videlo čez mesece, celo leta. Mislim, da bo imela epidemija vplive na več področjih, gospodarskem, socialnem, zdravstvenem ipd. Predvsem pa bodo prisotne stiske posameznikov, družin, ki se že in se bodo v prihodnjih mesecih soočali z izgubo delovnega mesta, dohodka ipd.

Kaj bi rekli nam, učencem ... tudi nam ni lahko, smo nekje vmes med šolo in počitnicami, tega res nismo navajeni ...

Vse učence in učence bi pohvalila, saj ste nas v tem času prijetno presenetili. Zelo dobro ste se prilagodili novim razmeram in načinom opravljanja šolskih obveznosti. Verjamem, da pogrešate svoje sošolce in sošolke ter upam, da se boste čim prej srečali.

Koga bi še posebej pohvalili v času te krize?

Pohvalila bi vse službe in ekipe, ki delujejo v tej epidemiji ter vse vas, otroke, starše in druge občanke in občane, ki verjamejo v nas in nam zaupajo, da v teh kriznih časih opravljamo svoje delo.

Pa pustiva koronavirus ... Kako vidite Domžale in občane Domžal, kakšni smo?

Občina Domžale je prav posebna občina, v pozitivnem pomenu besede. Imamo zelo velike možnosti, da se v prihodnje še dodatno razvijemo in ponudimo našim občankam in občanom še mnogo več. Najbolj me veseli, da vzpostavljamo okolje, kjer bomo vsi lahko kvalitetno preživljali svoj prosti čas (športna igrišča, parki, poučne poti, gozdne poti, kolesarski poligoni ipd.). Sicer pa mislim, da v občini živimo pozitivni ljudje, ki znajo sodelovati med seboj in si pomagati, ko pomoč potrebujemo.

In še zadnje vprašanje: kaj se vam zdi v življenju najpomembnejše in katere hobije imate vi?

V mojem življenju se mi zdi najpomembnejše, da živim v skladu z vrednotami, kot so poštenost, iskrenost, pripravljenost pomagati, da sem obkrožena s pozitivnimi ljudmi, polnimi energije in optimizma. Uživam v življenju, zato se trudim, da maksimalno izkoristim vsak trenutek. Imam veliko hobijev, predvsem športnih, saj sem navdušena tekačica, rada tudi kolesarim, planinarim, smučam. Večino teh aktivnosti opravi-m s svojo družino. Ravno družina in hči Zara, so zame najpomembnejši v življenju in z njo nadvse uživam.

NEL BAŠIČ, 8. A

CZR je poklicna gasilska enota občine Domžale. Gasilci CZR delujejo na veliko področjih: pri požarih, prometnih nesrečah, naravnih nesrečah, požarni straži in varovanju objektov. Veliko se ukvarjajo tudi z izobraževanjem otrok in odraslih. Otroci obiskujejo CZR že z vrtcem in pozneje z osnovno šolo. Tudi mladi gasilci iz prostovoljnih gasilskih društev vedno z navdušenjem pridejo na ogled.

Gospod Matjaž, koliko časa ste že gasilec in koliko časa ste poveljnik CZR?

Gasilec sem že od malih nog, pred 37 leti sem še zelo mlad in nadobuden stopil v vrste Prostovoljnega gasilskega društva Studenec, katerega ponosen član sem še danes. Na delovnem mestu poveljnika Centra za zaščito in reševanje sem od avgusta 2016, kmalu bo štiri leta.

Poleg poveljnika CZR ste tudi poveljnik Gasilske zveze Domžale. Vam sploh ostane kaj prostega časa in s čim se takrat najraje ukvarjate?

Drži, aktivno sem vključen v delovanje tako prostovoljnih kot poklicnih gasilcev, ko nisem v službi na gasilski zvezi ali v PGD, opravljam delo gasilskega inštruktorja v gasilski šoli in se ukvarjam s sanacijo domače stanovanjske hiše. Če mi preostane še kaj časa, se kam odpeljem s kolesom ali pa vzamem pot pod noge in s partnerko Špelo odidem na krajši, včasih pa tudi daljši sprehod.

Kakšne naloge opravlja poveljnik poklicnega gasilske enote?

Poveljnik poklicne gasilske enote v prvi vrsti skrbi, da je poklicna gasilska enota ustrezno opremljena in usposobljena, da lahko v primeru naravne ali druge nesreče hitro in učinkovito pomaga slehernemu človeku. Seveda je to v veliko primerih potrebno izvesti v sodelovanju s prostovoljnimi gasilci. V nadaljevanju skrbi za izdelavo operativnih dokumentov, ki so nekakšno vodilo za organiziranje in delovanje gasilske enote oziroma več gasilskih enot na gasilskih intervencijah, načrtuje delo posamezne gasilske izmene. Aktivno sodeluje na preventivnem področju, predvsem pri svetovanju raznim službam in organizacijam pri načrtovanju in izvajanju ukrepov varstva pred požarom – svetuje, kako se obnašati, da ne pride do požara. Sodeluje s podjetji, v katerih poklicna gasilska enota opravlja naloge gasilske službe, v našem primeru so to npr. Helios, Karton Količevo in Lek Mengeš. Sodeluje s štabom civilne zaščite v občini Domžale, z domačo in sosednjimi gasilskimi zvezami, sosednjimi poklicnimi gasilskimi enotami in Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

V CZR delate vse dni v letu, 24 ur na dan. Delate v štirih izmenah, kakšen je delovni čas posamezne izmene? Koliko gasilec sploh je v CZR?

Tako je, delamo v štirih izmenah vse dni v letu. Delovni čas pa je sledeč: npr. v službo pridemo v ponedeljek ob 6. uri zjutraj in delo zaključimo ob 18. uri, delamo 12 ur. Ob 18. uri odidemo domov in se na delo vrnemo naslednji dan (torek) ob 18. uri in opravljamo službo do naslednjega dne (sreda) do 6. ure, ko odidemo domov. Na delo se vrnemo v petek ob 6. uri zjutraj, se pravi po počitku, ki je trajal 48 ur. V žargonu se temu načinu dela reče ruski turnus.

V CZR ju je trenutno zaposlenih 41 poklicnih gasilcev, dva gasilca delo opravljata kot kandidata za poklicnega gasilca, trenutno sta na izobraževanju v gasilski šoli in upamo, da se nam konec junija pridružita kot poklicna gasilca.

Od kod prihajate? Ste bili gasilec že kot otrok v domačem gasilskem društvu? In kdo vas je sploh navdušil, da ste postali gasilec?

Prihajam z vasi Škocjan, ki leži na vzhodnem delu občine Domžale. Da, kot sem omenil, sem se domačemu gasilskemu društvu priključil zelo mlad. Gasilstvo me spremlja že od doma, gasilec je bil moj oče, z velikim spoštovanjem sem spremljal aktivnosti, ki so jih takrat izvajali. Zanimivo, v aktivno delo pa me je vključil sosed Tone, ki je bil med drugim tudi vnet prostovoljni in poklicni gasilec, v tistem času pa se je ukvarjal tudi z mladimi v društvu. Nekega dne je pristopil do mene in me nagovoril: »Jutri pridi na gasilske vaje, boš prvi napadalec,« in tako se je naslednjega dne začela moja pot v gasilstvo.

Mlade velikokrat zanima, kakšno izobrazbo morajo imeti, da lahko postanejo poklicni gasilec? Kaj ste vi po izobrazbi?

Pogoj za vključitev v izobraževalni program za poklicnega gasilca je, da imaš zaključeno srednjo šolo tehnične smeri – V. stopnja izobrazbe, biti moraš polnoleten, tretji pogoj pa je, da nisi v kazenskem postopku ali celo obsojen za kaznivno dejanje zoper telo in premoženje.

Moja osnovna izobrazba je elektrotehnik elektroniki, na fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo pa sem uspešno zaključil študij tehniške varnosti in postal diplomirani varnostni inženir. Seveda sem uspešno zaključil tudi program za pridobitev poklica gasilec v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje Republike Slovenije.

Ali je poklicni gasilec na intervencijah velikokrat v nevarnosti? Ste v CZR že imeli kakšne hujše poškodbe gasilcev?

Na vsak način se na intervencijah dogaja, da gasilec pride v nevarno situacijo, zato smo v prvi vrsti dobro opremljeni z osebno in skupno varovalno opremo, za še boljše varnost poskrbimo npr. z ustrezno postavitvijo vozila in označbo mesta nesreče, urimo postopke, v katerih se privajamo zaznavati nevarnosti pri dolo-

čenih vrstah reševanj itd. Z veseljem lahko ugotavljam, da do danes še nismo imeli hujše poškodbe gasilca pri opravljanju nalog gasilstva.

Pa še nekaj o aktualnih razmerah. Kako poklicni gasilci delujejo v času epidemije? Delo mora najbrž potekati nemoteno, saj gasilci ne morejo 'delati od doma'? Ali imate vso potrebno zaščitno opremo? Kakšno je kaj stanje pri prostovoljnih gasilskih društvih?

Pravilno si ugotovil, ne moremo delati od doma, prisotni moramo biti na delovnem mestu. Imamo primerno osebno zaščitno opremo in zaenkrat je je tudi dovolj. Se pa naš način dela v času epidemije razlikuje od dela tako poklicnih kot prostovoljnih gasilskih enot v Sloveniji. Smo namreč, po mojem vedenju, edina poklicna gasilska enota, ki pomaga službi nujne medicinske pomoči ZD Domžale tako z opremo, logistiko kakor tudi s kadrom. Na tem področju imamo kar nekaj znanja, pa tudi opreme. Za službo NMP smo na naši lokaciji pripravili tako imenovano dekontaminacijsko linijo, na kateri opravljamo dekontaminacijo (dezinfekcijo, čiščenje) vozila, opreme in reševalcev, ki so bili v stiku oziroma so prevažali okuženo obolelo osebo. Naj se malo pohvalim, do danes smo dekontaminirali več kot 70 vozil z opremo in sto oseb, pri vsem skupaj pa zelo dobro sodelujemo tudi z lokalnim kemičnim podjetjem Helios, ki nam zagotavlja dekontaminacijsko tekočino.

Prostovoljna gasilska društva za ta primer niso posebno opremljena, je pa pripravljen osebna varovalna oprema, ki bi se prostovoljnimi gasilcem razdelila v primeru, da se pokaže potreba. Prav tako je vse pripravljeno za morebitno dekontaminacijo tehnike in ljudi po zaključeni intervenciji, ki bi se seveda izvedla na lokaciji CZR.

Na koncu se vam najlepše zahvaljujem za intervju in vas pozdravljam z gasilskim pozdravom: Na pomoč!

NEJC BERGANT, 8. C

IZ NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

V CENTRU ZA MLADE

TUDI JULIJA DOGAJA

DELAVNICA ANIMIRANEGA FILMA

KOLAŽ »CUT OUT« ANIMACIJA

V juliju ponovno izvajamo sklop delavnic animiranega filma, kjer boste spoznali "cut out" animacijo. Delavnice bodo sestavljene iz 3 srečanj, ki bodo potekala od ponedeljka, 6. julija, do srede, 8. julija, med 17. in 20. uro. Skupaj bomo pripravili scenarij, zgodboris, likovno podobo ... In tako izbrano temo s kolaž tehniko spremenili v animiran film.

DELAVNICA NARAVNE KOZMETIKE

Četrtek, 2. 7. 2020, ob 18. uri

Poletna delavnica naravne kozmetike bo v četrtek, 2. 7. 2020, ob 18. uri v Centru za mlade Domžale. Delavnica je namenjena mladim do 30. leta in je brezplačna. Izdelali bomo fluid za obraz, ki kože ne izsuši in ne masti, temveč jo prijetno navlaži. Vodi: Anja Vrhovec, dipl. kozmetologinja.

IZPELOVANJE značk

Sreča, 1. 7. 2020, ob 17. uri

Med počitnicami bomo tudi ustvarjali. Pridružite se nam na delavnici izdelovanja značk. Delavnica je namenjena mladim do 30. leta in je brezplačna.

LIKOVNA RAZSTAVA OŠTANIMO SKUPAJ

Prostore Centra za mlade Domžale krasijo likovni izdelki mladih ustvarjalcev, ki obiskujejo CZM-jeve ustvarjalne delavnice. Odprtje pregledne likovne razstave z naslovom Ostanimo skupaj je potekalo 18. junija 2020. Razstavo si lahko ogledate v živo ali v digitalni obliki. Virtualno razstavo najdete na naši spletni strani.

Ustvarjalne delavnice so namenjene mladim, ki jih zanima kreativno izražanje in potekajo skozi celo šolsko leto pod mentorstvom Mateje Absec.

POLETNA JOGA IN PILATES

Tudi poleti bomo migali! V juniju nadaljujemo z vadbo pilatesa in joge. Pilates bo potekal ob torkih, joga ob sredah. Več informacij najdete na naši spletni strani.

SPLETNA SVETOVALNICA ZA MLADE

Si se znašel/znašla v dilemi? Bi se rad/a pogovoril/a z nekom, a se ti zdi, da ne najdeš pravega sogovornika? V Centru za mlade Domžale imamo na voljo tudi svetovalnico za mlade, ki jo izvaja magistrica psihologije. Termini po dogovoru.

Imate s prijatelji idejo, s katero želite pomagati vaši lokalni skupnosti?

Prijavite solidarnostni projekt in udeležite svojo idejo!

Za dodatne informacije nam pišite ali nas pokličite.

KAJ DOGAJA

PREVERI, ČE SI V DOMŽALAH RES NIŠ NO DOGAJA

PODEKAVI MED VARNOSTI DOBROTE, KI JIH V DOGAMI DOMŽALE PRIPRAVILJO ZA MLADE.

KLIKNI NA PRVI PORTAL ZA MLADE V DOGAMI DOMŽALE

DOMŽALE ZA MLADE

WWW.DOMZALEZAMLADE.SI

MLADINSKA SFERA

SEZNANI, KAJ SI, MLADINSKI CENTER IN

MLADINSKI SVET TUDI DOGAMI MLADIK...

DOGAMI, KATERE MLADINSKE ORGANIZACIJE

IN DOGAMI OŠTANIMO V DOGAMI DOMŽALE

IN SE JIH PRIDRUŽI PRI NJIHOVI PRIDRUŽI

IN AKTIVNOSTI.

DOMŽALE ZA MLADE

WWW.DOMZALEZAMLADE.SI

NA VSE DOGOPKE SO OBVEZNE PREPHOPNE PRIJAVE

 czm_domzale
  czm.domzale
  www.czm-domzale.si

Center za mlade Domžale,
 Ljubljanska cesta 58, Domžale
 040/255-568, 01/722-66-00;
 info@czm-domzale.si

Pravljični palček v Knjižnici Domžale

V Knjižnici Domžale smo zaključili bralno spodbujevalni projekt – Pravljični palček.

KNJIŽNICA DOMŽALE Organiziramo ga v sodelovanju z vrtci in prvimi razredi osnovnih šol iz občin Domžale, Mengeš, Moravče, Trzin in Lukovica ter posamezniki. Ker se knjižničarji in starši zavedamo, kako pomembno je branje otrokom že v predbralnem obdobju, sodeluje veliko otrok. V letošnjem šolskem letu je skupno število sodelujočih 1521. Vsem otrokom iskreno čestitamo, njihovim vzgojiteljicam, učiteljicam, staršem in starim staršem pa se zahvaljujemo za pomoč in trud pri izvedbi projekta.

Otroci so lahko s pomočjo priloženega seznama knjig, ki ga vsako leto pripravimo v Knjižnici Domžale, spoznali veliko novih kvalitetnih slikanic, pesniških zbirk, ljudskih pravljic ... Vsako leto izdelajo tudi zanimive likovne izdelke, ki se jim 'porodijo' ob poslušanju in pripovedovanju pravljic. Pravljičnega palčka zaključujemo v okviru mladinskega literarnega festivala Bralnice pod slamnikom. Organizatorica festivala – založba Miš je podarila vsaki skupini in mentorici

slikanico Poslušaj, jazbec gre! pisateljice Nine Mav Hrovat. Seveda pa so otroci prejeli tudi bralno priznanje. Da bo otrokom Pravljični palček ostal v lepem spominu, so v vrtcih in šolah izvedli slavnostne zaključke. Še enkrat hvala vsem, ki ste otroke motivirali za branje, jim posvetili svoj dragoceni čas in ga popeljali v čudoviti pravljinski svet. Lepo vas pozdravljamo in vas jese ni spet vabimo k sodelovanju.

NIVES PODMILŠAK
 LIDIJA SMERKOLJ TURŠIČ

V Placu za mlade dogaja!

V letošnjem šolskem letu je Plac za mlade dobil nov zagon.

CZM DOMŽALE Mladi, ki Plac redno obiskujejo, so ga vzeli za svojega in tudi sami začeli pripravljati in izvajati različne aktivnosti. Vas zanima, kaj počnemo? Nikoli ne zmanjka časa ali energije za kakšen mali turnir v namiznem tenisu, namiznem nogometu ali pikadu. Včasih tudi preverjamo naše znanje in hitre prste s kvizi, ki jih pripravijo prostovoljci ali pa kar

mladi sami. V letu 2020 pa smo se lotili čisto posebnega projekta, sobe pobega. Ideja je prišla s strani mladih, ki so želeli sobo pobega pripraviti za svoje vrstnike in prijatelje. Seveda smo se takoj lotili akcije in s skupnimi močmi pripeljali idejo do izvedbe. Vloženega je bilo veliko truda in energije, a na koncu smo se vsi strinjali, da se je splačalo, saj je bila soba pobega pravi hit. CZM ekipa je imela čast prva preizkusiti sobo pobega in videla, da ni mačji kašelj. Da je bilo sodelovanje še bolj zanimivo, smo organizirali teden sobe pobega. Bilo je pestro, saj se je preizkusilo kar sedem ekip, na koncu pa smo podelili nagrade najboljšim trem, tistim, ki so najhitreje 'pobegnili'. Novica je zaokrožila med mladimi, tako da smo s sobo pobega nadaljevali tudi po končanem izizzvu.

V marcu smo tudi trenirali. Obiskalanas je ekipa iz Savate kluba in nam pokazala osnove francoskega boksa; tako smo z marcem zaključili val dogajanja. V juniju je Plac za mlade po dobrih dveh mesecih 'karantenskega oddiha' spet odprl svoja vrata. Veseli smo, da nas mladi niso pozabili in da so se z veseljem vrnili. In kaj je najnovejši hit? Igranje družabnih iger. Preden zakorakamo v poletje in počitniški program, bo v Placu gotovo še pestro. Plac za mlade je dnevni center Centra za mlade Domžale in je namenjen druženju mladih, na voljo pa so tudi različne družabne igre in športni rekviziti. Pri tem v CZM-ju tudi spodbujamo mlade, da sami pripravijo aktivnosti, saj jim ne manjka dobrih idej in zanosov. Včasih dogaja, včasih pa samo klepetamo, a nikoli ni dolgčas.

PSIHOTERAPIJA

za otroke
 mladostnike in
 odrasle

individualna
 partnerska
 družinska

041 738 486

Ljubljanska 106 a
 Domžale
 prof. Jasmina Pelc,
 spec. PA in
 Gestalt psih. p. sup.

SKUPAJ
 JE LAŽJE

Maja Kajtazović, s. p.

Prevoz in spremstvo pri
 vsakodnevnih opravkih,
 organiziranje izletov s
 turističnimi boni, pomoč
 pri pripravi dokumenta-
 cije za državne organe
 in ostalo ter pomoč pri
 ohranjanju stikov s svojci
 in prijatelji.

Telefonska številka
 Maja: 051 307 676

skupajjelazje@gmail.com

POGLAD NA DOMŽALSKO PRETEKLOST

ZAČETNIKI SLAMNIKARSTVA (2)

O ihanskem slamnikarju Tablarju, Janezu Rojancu, ki je pet otrok poslal v Ameriko. Danes je za njegovo družino ostalo samo poimenovanje ulice v Prelogu – Tablarjeva ulica.

Matjaž Brojan

V pretekli številki smo pisali o eni prvih ihanskih družin, kjer so se preživljali – tudi ali predvsem s slamnikarstvom. Že dolgo velja, da se je domžalsko slamnikarstvo začelo v Ihanu, kjer pa doslej še nismo prepoznali nobene od prvih družin, kjer je bilo slamnikarstvo vir preživetja.

Pri raziskavah usod in življenj domžalskih slamnikarjev v Ameriki sem prišel do podatka, da je ena od najbolj prepoznavnih družin domžalskih slamnikarjev, ki so bili doma v Ihanu, zvečine delovala v New Yorku (tam je bilo več slamnikarskih tovarn). Prišel sem do podatka, da je bila med njimi najštevilnejša družina Rojanec, saj je bilo njihovih članov več. Odšel sem po sledeh te družine Rojanec, ob kateri se mi je razkrila nadvse zanimiva pot petero otrok, ki jih je oče Janez, potem ko je prodal kmetijo in z izkupičkom od nje, poslal v Ameriko. Dve leti zatem pa je za otroki odšla še žena Ana.

Preden spoznamo pot in usodo Rojancev v Ameriki, pogledimo, kaj se je dogajalo na zdaj že prodani Rojančevi kmetiji, po domače Tablarjevi domačiji, ki je stala v Prelogu pri Ihanu. Kmetijo Rojančevih je kupil Jurij Sevšek.

Sevškovi so bili člani ihanski cerkveni ključarji

Med posestniki v Ihanu sta že v 17. stoletju ob letnici 1668 zapisani imeni Mihe in Adama Selška. Drugič je bil v letu 1675 zapisan v urbarju še Miha Selšek, torej govorimo o tem, da so bili Selškovi ali Sevškovi ihanski staroselci od kdo ve kdaj prisotni v Ihanu.

Od te družine je ohranjen tudi podatek, da so bili nekateri člani omenjene družine tudi pozneje v 18. stoletju med cerkvenimi ključarji ihanske cerkve, kar je bil v kraju zelo cenjen položaj za imetnika tega statusa. Med letoma 1716 in 1719 je bil ključar Jožef Sevšek (hkra- ti z Jurijem Mišvelom), od leta 1720 do 1745 je bil Jožef Sevšek ključar skupaj z Jakobom Lokavškom, med letoma 1746 in 1747 pa s Tomažem Dobovškom. Prav ta je za to, da je postal oskrbnik na gradu, moral leta 1847 polagati pred komisijo že omenjeni izpit.

Za ženo si je že v poznih letih življenja izbral takrat zelo mlado grajsko deklo, z njo se je potem tudi poročil. Pri tem je bilo zanimivo to, da je moral ob svojih že starih letih k poroki z oporno palico v roki. V takem se je seveda kmalu zgodilo, da zakon ni mogel trajati dolgo, saj je kmalu umrl. Ta nevesta, doma iz Lučin pri Polhovem Gradcu, tako z Jurijem Sevškom v zakonu ni živela dolgo.

Pred smrtjo je Jurij Sevšek napravil oporoko in v njej vse svoje premoženje izročil tej, takrat mladi ženi Katarini, rojeni Justin, stari mami mojega so- govornika Srečka Kržana, ki še danes živi v Prelogu.

Vdova po Sevščku – Katarina po smrti moža Jurija ni ostala dolgo sama. V bližini gradu je stala Boštajeva kmetija, na njej pa je bil doma Janez Kržan – Boštajev Janez, dve leti mlajši fant. Svojo nevesto si je našel prav v Katarini. Kmalu sta bila skupaj, prav tako je kmalu prišlo do poroke. V zakonu so se jima rodili štirje otroci: najprej Katarina, potem Edvard, nato Feliks in na koncu Lojze. Prvi otrok, ki so mu dali ime Janezek, je staršema žal umrl že v otroških letih. Na domačiji je ostal Feliks, ki mu je ata namenil hišo in celotno posestvo – kot glavnemu dediču zdaj Kržanove, nekoč Tablarjeve domačije. Vulgo ime Tablarjevina se je vendarle ohranilo, čeprav je domačija

Domžalske šivalke slamnikov v eni od dveh newyorških slamnikarskih tovarn. Slamnikarice so zbrane okrog Ivane Kraljič, žene začetenika – ustanovitelja današnje Kancilijeve, nekoč Kraljičeve pekarnice.

New York ob prelomu 19. v 20. stoletje, ko so prihajali Rojanci v novi svet s svojimi slamnikarskimi veščinami. Zaposlovali so se v slamnikarskih tovarnah na Manhattnu, kjer sta delovali dve izključno slovensko delovno silo.

prešla v roke druge družine. Zgodilo se je, kot se v slovenskih rodbinah občasno zgodi, da je moral prevzemnik hiše in kmetije izplačati svoja brata in sestro. Nihče ni bil zadovoljen: ne ta, ki je moral izplačati denar, ne prejemnika, ki se jima je zdelo – tako je na Slovenskem običajno – da sta z odpravnino z domačije dobila premalo.

Kaj se je v Ameriki dogajalo z Rojanci?

V Ihanu so se razširile govorice, da gre nekdanjim Ihancem v Ameriki prav dobro, posebej še, ko se je tudi razvedlo, da so se Rojančeva dekleta prav dobro poročila.

Morda so prav te govorice prepričale tudi novega gospodarja Tablarjevina Janeza Kržana, da si je tudi on zastavil načrt: »V Ameriko pojdem!« Janez Kržan, poznali so ga po njegovem domu iz mladosti kot Boštajevga Janeza, je leta 1904 odšel v Ameriko pogledat, kako je tam in ali je vse res, o čemer so pripovedovali.

V Ameriki si je našel delo, žena Katarina pa je ostala doma sama s četvero otroki. Preživljala jih je težko, zaradi sti-

ske so se doma morali ukvarjati z mešetarnjem. Mož Janez ji je sicer iz Amerike redno pošiljal nekaj od prisluženega denarja, a kljub temu je sama s četvero otroki težko shajala. Po 16 letih dela v Ameriki se je leta 1920 vrnil domov, kjer pa so otroci medtem že odrasli, mladost jim je na žalost minila brez očeta.

Od vsega, kar je v spominu ostalo za petero, v Ameriko izseljenih Rojančevih otrok – so bili podatki, da se je Marija Rojanec – rekli so ji Mici – iz Amerike večkrat (dvakrat ali trikrat) vrnila v domači Ihan in ob vsakem obisku vabila mlade domačinke, naj se pridružijo Ihankam, ki so že v Ameriki.

Rojanci so se naselili v newyorški slovenski naselbini, odtlej lahko za njimi iščemo sledi samo v tej, delno tudi v drugih ameriških naselbinah Slovencev, saj od njih po smrti očeta Janeza v domovini (živel je kot preužitkar v svoji nekdanji hiši), ni ostal nihče. Ker je bilo največ slamnikarjev nastanjenih in zaposlenih v New Yorku, je mogoče najti kar veliko podatkov iz življenja in dela tam znane slamnikarske družine iz Ihana prav tam – med izseljenci slovenskih korenin.

Vsaka od Rojančevih deklet si je v Ameriki ustvarila družino

Po prihodu v Ameriko so si Rojančeva dekleta kmalu našla svoje izbrance. Tri so našla Slovence, le Mici, ki je bila zelo podjetna, si je za moža našla Nemca. Takole so se poročile: Mici – poročena Ganser, Neža – poročena Češarek, Fani, ime ji je bilo sicer Frančiška – poročena Bugar, Urša – poročena Adamič.

Marija (Mici) Mary je bila najstarejša hči Janeza in Ane Rojanec iz Ihana. Po poroki je pridobila ime Mary Downes Ganser. Kot slamnikarica se je v to delo vključila tudi v Ameriki. V Ihanu so jo poznali kot Micko ali Mici, ki se je v domači kraj nekajkrat vrnila in tam nagovorila še nekaj mladih Ihank, veščiham slamnikarskega dela, da tudi one odidejo v Ameriko. Žal ni podatkov, koliko mladih Ihank se je po njenih treh obiskih domačega kraja odločilo, da se podajo z njo ali za njo na pot v Ameriko. Prav Mici (ali Mary po ameriško) je moralo domotožje zelo zdelovati, saj se je ihanskih časov menda najraje spominjala, svojih prijateljic in življenja, kakršnega je nekoč v dokajšnjem ihanskem pomanjkanju živila, a je bilo kljub temu lepo in vredno nežnih spominov. V domači kraj se je vrnila menda trikrat, datumi njenih obiskov pa niso zabeleženi. Menda je pripovedovala, da se mladosti ne da iztrgati iz srca.

Druga hči Neža je v Ameriki po poroki pridobila priimek Češarek. Tudi njen mož Alojz Češarek je bil v slovenski koloniji v New Yorku zelo znan, vključen je bil v mnoga društva, prizadeven organizator pri mnogih prireditvah Slovencev je bil, med najzaslužnejšimi je bil tudi pri ustanavljanju slovenske cerkve v New Yorku leta 1916.

Tretja Rojančeva hči je bila Fani (tako so ji rekli v Ihanu), sicer pa je bila v Ameriki Frančiška oziroma Frances. S prihodom v Ameriko so mlade Ihanke zaživele popolnoma drugačno življenje, kot je bilo tisto iz domačega kraja. Zelo zanimivo je, kako hitro jim je nov način življenja zlezal pod kožo. A ob tem je treba poudariti, da pa kljub vsem vsaj ta mlada Rojančeva dekleta nikoli niso pozabila domače govorice, pesmi, kot so jih poznale od doma, in nekaterih navad, ki so jih prinesle s seboj na tuje. Vse to so skušala ohranjati tudi med svojimi otroki, vendar so pri tem manj oziroma slabo uspevale. Čas je v glavnem najbolj kriv za to, da so se zabrisale vezi z domačim krajem.

Fanikin mož, Anton Bugar je bil doma iz Ribnice

Anton Bugar je bil pristen Ribničan, rojen v družini, ki so jo Ribničani poznali kot Kregarjeve. To je bilo njihovo domače ime, ki so ga vsi poznali. Rodil se je januarja 1870 in se v svoji mladosti izučil vrverske obrti. Kot mlad pomočnik je iz rodne Ribnice odšel na tuje, in sicer na Tirolsko, kjer je delal dlje časa. Okrog leta 1890 je prišel v New York in našel službo pri veliki firmi glasbil Karol Fischer. Pri tem delodajalcu je delal več let, nato pa se je v letu 1915 zaposlil v Sakserjevi državni banki, kjer je bil glavni blagajnik in poslovođa potniškega prometa. Z vso svojo mladeniško močjo se je vključil v slovensko skupnost New Yorka, kjer si je nekoliko pozneje v Brooklynu ustvaril družino. Življenjsko družico si je našel med Rojančevimi dekleti. Oči je vrget na Fani, ki je bila uradno sicer Frančiška, v Ameriki pa si je pridobila ameriško različico svojega imena in je postala Frances.

Anton Bugar je postal eden najbolj znanih Slovencev ne le v New Yorku, pač pa v vsej Ameriki. Gotovo je bil s

svojima dvema svakoma, Alojzijem Češarkom in Karlom Adamičem, gonilna sila pri vsem, kar se je dobrega dogajalo v slovenskih naselbinah (tako se je reklo) v velikem (Greater) New Yorku.

Anton Bugar se je poročil s Fani (Frančiško) Rojanec leta 1895. Ob tem je ostalo zapisano, da je bila doma iz okolice Domžal. V letu 1920 je v krogu družine Bugar z ženo Fani praznoval srebrno obletnico poroke. V zakonu s Fani so se zakoncema Bugar rodili štirje otroci: dve hčerki, ki sta do leta 1920 že odrasli: hči **Frančiška**, poročena je bila z zobozdravnikom Pleštom, hči **Mally**, tega leta še mladoletna in en moški potomec, 13-letni **sin Tonček** in 10-letna **hčerka Marica**.

Že od začetkov pri ustanavljanju slovenske fare

Slovenski izseljenci v New Yorku (največ je bilo med njimi slamnikarjev, izseljenih iz Domžal) so svoja prizadevanja za lastno cerkev intenzivirali v

Rojančev zet – Alojzij Češarek je bil med najprizadevnejšimi Slovenci v New Yorku. Tam je poročil Rojančevo hčer Nežo, s katero sta bila med najbolj dejavnimi ustanovitelji slovenske cerkve sv. Cirila v New Yorku.

začetku leta 1916. Opogumljeni so bili z velikim denarnim prispevkom bančnika in velikega podjetnika Franka Sakserja, šefa Antona Burgerja. Na občnem zboru cerkvene občine, ki je potekal 6. januarja 1916, so ugotovili, da je Sakser prispeval 2000 dolarjev, kar je bila izjemna vsota in največji prispevek za novo nastajajočo faro.

Takoj nato je newyorški kardinal Farley sprejel župnika Slovencev Benigena Snoja in odobril nakup hiše na Manhattnu. Dva tedna pozneje je nakup že dobil uradno ime: St. Cyril R. C. Church z odborom, v katerem se je našel tudi Anton Bugar. V njem je postal predsednik kardinal Farley, podpredsednik J. Fr. Mooney, tajnik in blagajnik Benigen Snoj, zastopnika župljanov pa Anton Bugar in Valentin Vavpotič.

Odtlej je bil Anton Bugar ves čas svojega kratkega življenja 'zraven'. Pa ne le to: s svojim denarjem je cerkvi prav on kupil orgle in se tako vpisal med največje dobrotnike (ob Sakserju) pri gradnji in opremljanju nove slovenske cerkve.

Bil je tudi med družbeniki družbe sv. Rafaela, družbe, ki je leta 1909 začela izdajati časopis za pomoč izseljen- cem iz Slovenije v Ameriko. Časopis Ave Marija je izhajal nekaj več kot 100 let, potem pa je pred nekaj leti ugasnil. V Ameriki, točneje v New Yorku, je Rojančev zet Anton Bugar postal še edini slovenski javni notar. V njegovi pisarni so izdelovali vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in druge dokumente rojakom iz domovine, ki so želeli dobiti ameriški državljanski dokument. Tem so v Bugarjevi pisarni posredovali vsa potrebna pojasnila glede datuma izkrcanja in imena parnika. In seveda tudi vse druge potrebne in od oblasti zahtevane podatke. □

Se nadaljuje

PETJE JE ZAKON

NATAŠA NAHTIGAL, TRENERKA GLASU IN PETJA

Nataša Nahtigal se je po uspešno dokončanem študiju medicine takoj posvetila svojemu resničnemu življenjskemu poslanstvu in cilju: delati z glasom in ljudem pomagati, da se s petjem izrazijo.

Cveta Zalokar
Foto: Damjan Končar

Tako zdaj že več kot 10 let uspešno deluje kot učiteljica petja, zadnja tri leta pod okriljem njene Akademije za glas, ki domuje v bivši upravni stavbi Univerzala, na Slamnikarski cesti v Domžalah. Akademija za glas je prostor, kjer ljubijo vse, kar je povezano z glasom: pevske vaje, nego glasu, petje harmonij, skupinsko petje, delavnice za izražanje, novosti s področja znanosti o glasu in več. Namenjena je vsem, ki želijo spoznavati, raziskovati in razvijati svoj glas.

Vaša mladost je povezana z Domžalami. Kakšni so spomini na mladost, obiskovanje osnovne šole, Domžale v tistih časih?

Če sem čisto iskrena, moji spomini na osnovno šolo niso preveč lepi, nekako se nisem našla. Imam občutek, da sem zaživela šele, ko sem prišla v srednjo šolo. Super spomine pa imam na stari domžalski kino, ki smo ga vsak petek zvečer obiskovale z mojimi sošolkami. Je pa res, da v zadnjih časih postajam vse večja ljubiteljica Domžal. Imamo čudovit prostor, prelepo naravo okoli sebe, za kar sem vsak dan bolj hvaležna.

Za študij ste izbrali medicino, a nikoli niste delali kot zdravnica. Kako sta povezana medicina in petje?

Medicina in petje sta zelo povezana. Inštrument za govor in petje je naše telo, zato vse, kar vpliva nanj, vpliva na naš glas. Pevske vaje so delno trening mišic našega telesa in pevske tehnike, delno pa psihoterapija, da zaupaš v svoj glas in verjameš, da zmoreš. Poleg tega si pevci želijo zdravje svojega glasu, zato je velik del pevskih vaj tudi učenje, kako se skrbeti za svoj glas, da ga ohranjamo zdravega. Medicina in poučevanje petja gresta zato z roko v roki.

Kdaj ste prvič spoznali, da se želite ukvarjati z glasom in petjem?

Da se je sploh možno preživljati s poučevanjem glasu in petja, sem spoznala šele v času, ko sem že študirala medicino. Prej je pri meni veljalo prepričanje, da sta glasba in petje samo za hobi. V tretjem letniku medicine sem čisto po naključju začela poučevati petje skupinico najstnikov in takrat sem se malo bolj poglobila v poučevanje petja. Našla sem podatke, da v tujini pravzaprav obstaja ta poklic in da se lahko za to izšolaš. Dejstvo je, da v mednarodnem prostoru ogromno ljudi živi od petja in za njih je toliko bolj pomembno, da se naučijo ohranjati zdravje svojega glasu. Tam imajo profesionalne trenerje za glas, tako imenovane Vocal Coache, ki jim pri tem pomagajo. V ta poklic sem se zaljubila tudi sama.

Kako je potem potekalo izobraževanje za poklic Vokal Coacha?

Pri nas ta poklic še ni tako znan. Ko sem jaz povedala svojim staršem, da si želim postati Vocal Coach, se je moj oče prijel za glavo in rekel: »Kaaaj? Namesto zdravnice boš učiteljica petja?«. Jaz pa sem v tem poklicu videla veliko več: želela sem pomagati ljudem, da vzljubijo svoj glas in se

Super je, ko spoznamo, da je naš glas lep, tak kot je, in da je prav vseeno, kaj si o njem mislijo ljudje okoli nas, saj je cilj našega življenja, da spoznamo in živimo sebe.

spostijo, pomagati profesionalnim pevcem, da ohranjajo glas zdrav in njihova kariera ne trpi, ter združiti ljudi, da skupaj pojemo.

V tujini obstaja kar nekaj izobraževanj za Vocal Coache. Jaz sem se takrat pridružila organizaciji Speech Level Singing in še danes imam najlepše spomine na ta izobraževanja, ko smo iz vsega sveta prileteli v Los Angeles in skupaj delili enako strast – poučevanje glasu.

Med študijem in rednim izobraževanjem v tujini ste spoznali kar nekaj zanimivih ljudi ...

Po končani medicini sem šla za tri mesece v Los Angeles, kjer sem se učila poučevanja petja v studiu izjemnega Setha Riggsa, učitelja, ki je med drugim poučeval Michaela Jacksona, Stevieja Wonderja, Barbra Straisand. Takrat, ko sem bila jaz tam, so bili v studiu tudi Rihanna, Brian Wilson (Bee Gees), Terry Ellis (Envogue) in še mnogi drugi.

Vaše poslanstvo je širiti idejo, da vsak izmed nas v sebi nosi izjemni inštrument. Se s pravo vajo prav vsak lahko nauči obvladovati svoj glas in peti?

Vsak izmed nas ima lep glas. Unikat. Problem je v tem, da nas večina ne misli tako. Mislimo, da so nekateri pač rojeni z dobrim glasom in za petje, drugi pa ne. Če so nam v mladosti rekli, da naš glas ni v redu, da 'fušamo', da bodimo raje tiho, lahko to negativno prepričanje o glasu pri nas ostane vse življenje in se nikoli ne upamo na polno izražati, kaj šele peti. Znanost o glasu je v zadnjem

desetletju tako napredovala, da točno vemo, kako naše telo deluje med govorom in petjem. Dobro petje ni nič drugega kot usklajeno delovanje mišic. Tega se lahko z redno in pravo vajo lahko nauči prav vsak.

Še pomembneje pa je, da se svoj glas naučimo imeti radi. Zakaj je petje zakon?

Sama mislim, da je v življenju najbolj pomembno, da imamo radi sebe. Tega se jaz vsakodnevno učim. Glas je velik del nas. Je naš izraz. Nekateri celo pravijo, da je glas naša najmočnejša vibracija.

Kako bi orisali trening glasu?

Če smo sproščeni in nismo obremenjeni, kaj si drugi mislijo o nas, takrat po navadi kar dobro pojemo. Tako je, ko pojemo v avtu ali pod tušem. Prav zato je velik del treninga glasu ali petja sproščanje telesa in spoznavanje, kateri mišični neoptimalni vzorci nas ovirajo, da glas ne zazveni polno ali točno. Po kratkem sproščanju telesa začnemo z različnimi vajami trenirati glasilke, naučimo se optimalnega dihanja med petjem, in treniramo izgovorjavo, da postane bolj intenzivna. Tako večamo polnost glasu, razumljivost, dinamiko govora ali pa širimo svoj pevski razpon.

Delate tako z odraslimi kot z otroki. Kakšne so med njimi razlike v odnosu do glasu?

Naša najmlajša učenka je stara pet let, najstarejši učenec pa 83 let. Lahko bi rekla, da so otroci nekako do 10. leta manj obremenjeni s svojim glasom, predvsem s tem, kaj si bodo o njihovem glasu mislili drugi. Zato si upajo veliko bolj na polno in brez strahu izražati. Upajo se hecati in igrati s svojim glasom. Mi, ki smo pa malo starejši, nas pa pogosto zelo skrbi, da ne bomo 'falš' in 'kaj si bodo mislili drugi, recimo sosedje...' Je pa super, ko spoznamo, da je naš glas lep, tak kot je, in da je prav vseeno, kaj si o njem mislijo ljudje okoli nas, saj je cilj našega življenja, da spoznamo in živimo sebe.

Kako pa se z glasom soočajo poklicni pevci, kako lahko sodelujete z njimi in jim pomagate?

Biti poklicni pevec je lahko kar stresno, saj je vse odvisno od pevčevega glasu. Imeti nekaj koncertov na teden, intervjuje, snemanja, nastope na televiziji, je lahko za glas včasih zelo naporno, še posebej, če pevec ne ve, kako skrbeti za svoj glas in kako ga najbolj optimalno uporabljati. Če ima poklicni pevec utrujen glas ali je hripav, je res stresno, podobno, kot da bi slikarju zvezali roke. Pevcem zato pomagam, da spoznajo svoje neoptimalne navade med petjem, ki lahko škodujejo njihovem glasu in jih počasi odpravijo. Tako njihov glas lahko bolj zdravo deluje in lahko bolj brez strahu izrazijo svojo umetnost.

Vaša akademija deluje že več kot 10 let. Kje in kako ste si uredili svoje prostore?

Pod imenom Akademija za glas delujemo dobri dve leti, prej smo delovali pod imenom Nataša Nahtigal, pevski studio. Trenutno imamo prostore v drugem nadstropju bivše upravne stavbe Univerzale, to je v tisti lepi umetniški zgradbi, ki je zgodovinsko zaščitena.

Povejte kaj več o vaši ekipi.

Trenutno nas je v ekipi šest učiteljev petja. Poučujemo ljudi vseh generacij in vse stile petja. Ena učiteljica obvlada jazz petje, druga bolj rock petje, tretja pop, naš učitelj Kristjan pa obvlada poučevanje petja harmonij, saj že več kot 10 let nastopa v zboru Perpetuum Jazzile. Vsi si delimo isto strast – poučevanje petja in glasu ter širjenje ideje, da ima vsak človek super glas in da je petje lahko dobro orodje, da spoznamo in sproščamo samega sebe.

Kaj vse spada v okvir vašega dela, kaj vse ponujate tistim, ki bi želeli narediti kaj več s svojim glasom?

Pevske vaje so mešanica poučevanja pevske tehnike, nastopanja in psihologije. Pevsko vajo prilagodimo pevcem željam. Nekateri želijo

delati bolj na pevski tehniki in ohranjanju glasovnega zdravja, z drugimi delamo več na petju na mikrofoni in nastopanju, nekateri pa želijo peti samo za zabavo, da se učijo bolj odpreti svoj glas in zapeti bolj s srcem. Ponujamo individualne pevske vaje, skupinske vaje in zbor. Tako se ljudje lahko sami odločijo, kaj jim bolj ustreza. Nekateri si želijo delati samo na svojem glasu, takšnim predlagam individualne vaje, drugi pa si bolj želijo druženja, sproščanja in petja v skupini.

Znani so pozitivni, zdravilni učinki petja na telo. Kje vse nam takšna spoznanja pomagajo?

Vemo, da nas petje sprošča in razveseljuje, če pa imamo zraven še znanstven dokaz, pa temu še bolj verjamemo. Petje znanstveno dokazano krepi imunski sistem, sprošča hormone sreče in znižuje hormone stresa. Petje deluje antidepresivno in ljudem lahko zelo izboljša kvaliteto življenja. Prav zaradi tega v Nemčiji obstaja že okoli 60 bolnišnic, ki jim rečejo Singing hospitals – pevske bolnišnice, kjer pacientom nudijo pevske vaje. Pravijo, da bi zaradi vseh dobrih učinkov lahko petje predpisovali na recept. Še ena zanimivost, povezana s petjem: pevcem v zboru se uskladi srčni utrip.

V okviru akademije deluje tudi pevski zbor. Kdo so njegovi člani in kaj vas družijo?

Z našim učiteljem Kristjanom Virtičem sva se lansko poletje odločila, da ustanovimo pevski zbor za vse tiste, ki želijo peti. V zbor se vključite brez avdicije in dobrodošli so vsi. Predvsem sva si želela ustvariti prostor za ljudi, kjer se bodo enkrat na teden sprostili, dobro počutili in na polno izrazili. Na začetku vsake vaje si vzamemo kakšnih 15 minut za sproščanje telesa in raziskovanje glasu, potem pa pojemo popularne pesmi. Jaz obožujem ta najin projekt, saj zares predstavlja tisto, v kar jaz verjamem v povezavi s človeškim glasom. Trenutno imamo pevski zbor za odrasle od 16 let dalje, z naslednjim letom pa imamo v načrtu začeti tudi z najstniškim in otroškim zborom.

Kako ste v akademiji delovali v času pandemije?

Da, karantena nas je kar ustavila. Prekinili smo vse skupinske vaje, zbor in večino individualnih vaj. Nekateri individualne vaje smo poučevali prek spleta. Je pa v vsem potrebno videti tudi dobro. V času karantene sem imela končno čas izdati on-line izobraževanje za pevce, tako da sem po eni strani hvaležna, da sem imela čas za razvijanje novih stvari. Danes pevske vaje ponovno potekajo normalno in se s pevci že pripravljamo na naš poletni nastop.

Kaj pa prihajajoči dogodki, načrti?

Prvi dogodek bo večer za nastopanje, kjer imajo vsi naši pevci priložnost pridobivati izkušnje z nastopanjem in sodelovanjem z glasbeniki. Se že veselim. Tako kot vsako leto imamo tudi letos pevske vaje prek poletnih počitnic. Ker pa je vaj vseeno malo manj, je to super čas za pripravljanje na novo šolsko leto in planiranje novosti – razmišljam o novi podružnici, izobraževanju novih učiteljev, pevske vaje za starejše in socialno ogrožene, in še kaj bi se našlo. □

KULTURA

KOLUMNA • POD MESTNIM SLAMNIKOM AJDA VODLAN

MESTNI KINO DOMŽALE, KJER IMA FILM GLAVNO VLOGO

Kaj je bolj mestotvornega, bolj meščanskega, kot je kino?

Sprehodim se po Ljubljanski cesti do najlepše domžalske stavbe. Kulturni dom Franca Bernika, kot Društveni dom zgrajen leta 1910. Zvečer je čudovito osvetljen in zaljubljena sem v te posebne zelene barve oken in vrat. Je to barva mete? Ne vem. Vem pa, da je to prvotna barva, originalna iz leta 1910. Med vmesnimi obnovami so barvo spremenili, zadnja obnova fasade pa je povrnila to unikatnost. V Heliosu so morali namenoma zamešati to barvo. Rada imam takšne zgodbe – ker je življenje Véliko in zato malenkosti štejejo.

Da se vrnem na Ljubljansko – vstopiš skozi velika vrata, kupiš vstopnico po razumni ceni in oddaš plašč v garderobo. Hostese so prijazne in urejene. Spet – malenkosti, ki štejejo. Ki dajejo občutek te posebne izkušnje. Obisk domžalskega kina je namreč izkušnja. Film lahko pogledaš doma (‘zastoni’) ali pa v kinu s koki-cami. V obeh primerih pa film izgubi na vrednosti.

Zgodovina domžalskega kina sega v 30. leta prejšnjega stoletja. Začelo se je v Sokolskem domu, nadaljevalo v Berniku po vojni in se nato konec 80. let preselilo v SPB. Sprva je bila tam moderna dvorana, vendar je kino v prvih letih Slovenije zamrl tako v Domžalah kot drugje. Bila je to era gradnje megalomanskih dvoran – čas, ko so se mali kini zapirali. Bil je to čas, ko je kino postal izključno kockice in ceneni blišč. Izkušnja ogleda v kinodvorani je zvođenela. V svetu masovne potrošnje je film postal del mase. Čim več na račun kakovosti in posebne izkušnje.

Nato pa se je nekaj spremenilo in vrnili so se majhni kini. Leta 2009 se je Mestni kino Domžale ponovno naselil v Berniku in filmu so vrnili glavno vlogo, ki jo je izgubil skozi leta. Poudarek je spet na filmu, na njegovi kakovosti. Vrnili so se evropski filmi in med njimi tudi slovenski. Film, ki ne služijo milijonov. Film, ki v svoji veličini zaživijo v manjših dvoranh. Film, kjer je glavna vsebina – ne vse postransko, kot so posebni učinki, 3D-očala in podobno. Film, ki so umetnost. Ki nam dajo misliti. In to dela kino mestotvorno – ker se v dvorani razvija miselnost. Lovi se duh časa. Jure Matičič s svojimi večeri, pogovori s filmskimi ekipami, ustvarja v Berniku nepozabne trenutke. Kako pomembno vlogo pri ogledu filma igra dvorana sama in pa tudi ljudje, ki so z nami v dvorani, smo lahko izkusili v teh spomladanskih mesecih karantene. Bernik je brez ljudi zgolj stavba.

Mestni kino Domžale je ponovno nazaj v teh dneh. Blesti kot prej in dvorane se spet polnijo. Všeč mi je bogatost programa – od tujih filmov do hollywoodskih uspešnic, risank, znanstvenih fantastik, dram in komedij ter vse ostalo. Kar me fascinira vedno znova, je dejstvo, kako visoko nas ta kino postavlja v Sloveniji in dejansko po vsem svetu. Ne zgodi se redko, da se filmi prvič v Sloveniji zavrtijo v naših Domžalah. Pred ostalimi mesti. Ob istem času kot največja evropska mesta. Morda se zdi malenkost, pa ni. To dejstvo namreč priča, da morda pa nismo spalno naselje. Morda pa smo nekaj več. Mesto.

Meni osebno prav kino predstavlja metaforo za Domžale kot mesto – ker je majhen, a unikatnen in butičen. Znotraj njegovih zidov lahko izkusiš to isto izkušnjo, kot bi bil v Berlinu, Rimu, Parizu ... Mesto brez ljudi ni

mesto – je kraj, je seštevek stavb. Vendar pa dušo mestu ne daje številčnost prebivalstva, temveč energija, ki se ustvarja – v kinu, v kavarni, na tržnem prostoru. Majhnost je lahko prednost. Ker je unikatnost.

Najprej sem bila na korono jezna, ker je zaradi karantene bilo preprečeno, da bi vam že v februarju pisala o vseh teh meni dragih filmskih izkušnjah v Domžalah. Z vami sem želela deliti izkušnje ogleda mojih treh januarskih filmov – One so bombe, Obtožujem in 1917. Želela sem vam spregovoriti, da lahko ustvarjamo

“Meni osebno prav kino predstavlja metaforo za Domžale kot mesto – ker je majhen, a unikatnen in butičen. Znotraj njegovih zidov lahko izkusiš to isto izkušnjo, kot bi bil v Berlinu, Rimu, Parizu ...

mesto in kakšno vlogo pri tem igra kino. Danes, ko gledam za nazaj, se smejem. Ker v tem mojem primeru nazorno spoznam, da ljudje opazimo zgolj izgubljenost. Redkokdaj vidimo priložnosti, ki pridejo iz naših porazov. V februarju si ne bi nikoli mislila, da bo korona prinesla v Domžale, Slovenijo, Evropo novost. Pa sploh ni novost – gre dejansko za obuditev nečesa starega. Nekaj iz zlate dobe ameriške kulture. Nekaj, kar so nekatere generacije izkusile, jaz in moja pa ne. Govorim o Avto kinu.

V četrtek, 28. maja 2020, sem se s prijateljico odpeljala na parkirišče nekdanje Metalke, kjer se je odprl domžalski Avto kino. Film – Gospodje. Če sem bila zgoraj kritična do vloge drugih dejavnikov in vračanju glavne vloge filmu, pa je pri avto kinu situacija obratna. Tukaj gre za celostno izkušnjo. Predvsem, ker nisi v dvorani z drugimi – ne ustvarja se izkušnja skupnega gledanja filma z neznanci, saj si avto deliš s svojimi bližnjimi. Gre predvsem za zabavo. In to so v Domžalah dodelali do potankosti – zadeva namreč odlično tehnično deluje, zraven pa ti ponujajo še nakup pijače in dobrot lokalne Rezine kašče. Slednje je pika na i – kako masovnemu produktu dati nekaj unikatnega, butičnega, domžalskega. Predstavljajte si – večer, dobra družba v avtu, Rezine jagode, zvok prek radio frekvence, kozarček dobre pijače. Zvezde se vidijo in še nekaj domžalskega – letalo, ki leti proti Brniku in te opomni, da je karantene resnično konec.

Avto kino letos poleti vztraja, vrnil se je ‘klasični’ kino in že je napovedan meni ljub Kino v Arboretumu. Vesela sem, da se spet dogaja. Čutim, kako so prostori zaživi, ko smo zapustili svoja stanovanja. Kako je mesto oživel. Kako Bernik ne sameva več.

Karantena mi ostaja v opomin, da ljudje ustvarjamo mesta s svojo prisotnostjo in interakcijo. Kot slika, ki do potankosti zaživi šele na steni Galerije, kamor jo pridemo občudovat in k njej razglabljat, tako tudi film kot umetnost zaživi zgolj v dvorani. Prostor daje nekaj, mi dajemo nekaj prostoru. Nekaj, na kar ne moremo pokazati s prstom. Občutek. Izkušnjo. In kot je bila zabavna izkušnja v Avto kinu, kot je romantičen ogled filma v Arboretumu, tako je umetniško butična izkušnja filma v dvorani mestnega kina. Morda so sedeži res rahlo neudobni, zato pa je dvorana prečudovita. In izkušnja unikatna. □

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

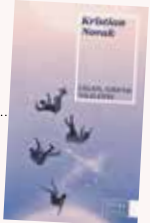
Izbral in uredil: Janez Dolinšek

knjige za odrasle

Kristian Novak

Cigan, ampak najlepši

BELETRINA, 2020

Po nagrajevanem prvencu Črna mati zemla je hrvaški avtor dogajanje ponovno umestil v (svoje) Međimurje. V romanu se prepletajo tri trpke življenjske zgodbe, ki se naпослед združijo v tragičnem finalu. Zgodba Roma Sandija, ki se zaljubi v ločeno štiridesetletno Mileno, zgodba Nuzata, Kurda, ki je v iskanju boljšega življenja po balkanski poti pribežal iz Mosula, in zgodba Plančiča, piarovca zagrebške policije, ki poskuša preprečiti, da bi se međimurska morija spremenila v škandal. Novak bralcu tudi tokrat ne prizanaša, zato je branje pogosto tesnobno. Bolj ko se zgodbe omenjenih akterjev povezujejo, bolj postaja jasno, da je bila vsakršna najdena sreča znotraj posamezne zgodbe kvečjemu hipna. Razplet Sandijevega življenja je nazoren prikaz razrednih razlik poznega neoliberalnega kapitalizma, ki te razlike potrebuje, jih vzdržuje, in večino, ki se razlike trudi premostiti, se prebiti tja, kamor ‘ne spadajo’, za to ‘predrznost’ tudi kaznuje. Kaznuje pa jih skozi družbo, ki je s tem sistemom zastrupljena, ki je ta sistem preveč ponotranjila, in ki verjame, da je edino tako prav in možno. Ko se posameznik nazadnje zlomi in ‘odigra’ stereotipno vlogo, ki naj bi mu razredno pripadala, pa družba in sistem, ki sta ga vztrajno zatirala in potiskala na ‘svoje mesto’, ta zlom hvaležno izkoristita za utrjevanje točno teh stereotipov. (J. D.)

Joanne Ramos

Farma

MLADINSKA KNJIGA, 2019

V Zlatih hrastih se odvija prav posebno življenje, saj tam izvajajo posebno dejavnost za premožne stranke. Gostiteljice, ki se za to odločijo predvsem z željo po dobrem zaslužku, donosijo otroke materam, ki jih same ne morejo imeti. Spremljamo Filipinko Jane, ki si želi zaslužiti za boljše življenje zase in njeno hčerko. Druga je Reagan, izobražena in iz dobro situirane družine, ki želi pomagati širši družbi, tretja pa je Lisa, predstavnica srednjega razreda, ki si z nosečnostmi za bogati par služi denar za svoj razsipni življenjski slog. Zgodba je odraz sodobne dvolične ameriške družbe, ko gre za vprašanje enakosti in enakovrnosti. (A. P.)

Jana Vagner

Pandemija

MLADINSKA KNJIGA, 2020

Jana Vagner (1973) je ruska pisateljica, prevajalka in novinarka češkega rodu. Ko je leta 2011 izdala svoj romaneskni prvenec Pandemija, ni slutila, da se bodo slabo desetletje pozneje nekateri pasusi brali kot realistično novinarsko pričevanje. Letos je knjiga pod aktualnim naslovom Pandemija izšla tudi pri nas. Lahko ga beremo tudi kot priporočilo zaščitnih protivirusnih ukrepov v napeti zgodbi o begu skupnice ljudi pred smrtonosnim virusom, ki pustoši po Moskvi. Anja živi z najstniškim sinom Mišo in novim možem Serjožo v prelepi novi hiši zunaj rodne Moskve. Pripoved se začne z mamino smrtjo v velemestu, zaprtem v karanteno zaradi izbruha neznanega, gripi podobnega virusa. Epidemija s svojimi strašljivimi posledicami vdre tudi v Anjin srečni, varni svet. Avtorica popisuje skozi oči pripovedovalke Anje vse te zunanje in notranje boje, tako tiste s kruto naravo in z ljudmi, pobesnelimi od bolezni in strahu, kot tiste z lastnimi demoni. Mojsirsko napisan prvenec, ki je prejel več nagrad v Rusiji in Franciji. Po napeti zgodbi so posneli tudi uspešno televizijsko nadaljevanko. (S. S.)

Nassim Nicholas Taleb

Tvegati lastno kožo: skrite asimetrije v vsakdanjem življenju

UMCo, 2019

V vsakdanjih okoliščinah različnih družbenih vlog, komunikacijskih situacij in subjektivnih interpretacij je po avtorjevem mnenju za posameznikovo dobrobit koristno vedeti, koliko tvegajo ljudje, s katerimi prihaja v stik. Povedano drugače, Taleb razmišlja, da se v izogib slabim odločitvam velja pomuditi pri oceni verodostojnosti izjavljanja in ravnanja drugega, na podlagi njegove izpostavljenosti negativnemu izidu. Keč je torej v pripravljenosti in dejanskemu prevzemanju odgovornosti. Nekdo, ki nas za nekaj prepričuje, in pri tem sam ne tvega izgube bodisi ugleda,

zdravja ali denarnih in materialnih sredstev, nas bo z veliko verjetnostjo potegnil za nos. Talebov pogled na pomen osebnega angažmaja, odkritega prevzemanja odgovornosti in zastavljanja lastnega imena, koristi in posesti, je moč do neke mere potrditi, a vendar je v slavljenju podjetnih operativcev na račun ‘teoretikov’ moč prepoznati duh ideologije neoliberalne vitke države. (G. J.)

knjige za otroke in mladino

Gemma Lienas

Jaz, Watson in Jacquelinina omara

ZALA, 2020

Isolda je simpatična deklica, ki noro rada bere in si želi postati aeronavtična inženirka. Ime je dobila še iz časov, ko sta mami in očka rada hodila v opero. Zdaj za obiskovanje opere nimata ne časa ne denarja, saj je očka izgubil službo in padel v depresijo, mami pa čisti tuja stanovanja. Stanovanje jim je vzela banka, zato živijo pri babici. Isolda rada in pogosto zahaja v knjigarno, kjer pomaga lastniku zlagati knjige. Ta ji nekega dne podari knjigo, v kateri je kuverta s pripisom Za Carmeto in dvema starinskima fotografijama. Takrat se odloči, da bo postala detektivka, da bo izvedela, komu je bila kuverta namenjena. Pridruži se ji še deček Joan, ki tako postane njen pomočnik Watson. Njuno raziskovanje postaja čedalje bolj napeto, pred njima se odkrije neverjetna zgodovinska zgodba, povezana s špansko državljansko vojno. (S. Z.)

Katherine Applegate

Drvo želja

OCEAN, 2019

Rdeči je dvestoletni hrast, ki mu ljudje iz soseske pravijo drvo želja. Vsako leto prihajajo ljudje od blizu in od daleč ter ga okrasijo s papirčki in kosci blaga in vsako darilce predstavlja njihove sanje, želje, hrepenenja. Hrast nudi tudi zatočišče mnogim živalim, je njihov dom, skupnost. V svojem dolgem življenju je drvo videlo in doživelo že marsikaj. Nekega dne pa se v njegovo okolico preseli družina iz drugih krajev in takrat nekdo na hrast vreže napis: Spokajte! Drvo je ranjeno, povrhu vsega pa se še lastnica zemljišča odloči, da je čas, da ga požagajo. K sreči je v bližnji šoli veliko učencev in učiteljev, ki jim ni vseeno za hrast in njegove prebivalce. Čudovit in srčen roman, za vse generacije, roman, ki poudarja pomen prijateljstva, sprejetosti in sobivanja ljudi, živali in rastlin. (S. Z.)

Linda Sarah

Skrivni vrt neba

ZALA, 2020

Čudovita zgodba o deklici Idi, ki je skoraj vsako soboto rada zahajala v staro parkirno hišo. Tam se je učila oponašati zvoke iz okolice, ampak vedno znova se ji je zdelo, da nekaj manjka. Tako je skovala načrt in začela zgornjo ploščad parkirne hiše spreminjati v prekrasen cvetlični vrt. A še vedno se ji je zdelo, da nekaj manjka. Vendar, ko v nekaj vložih veliko volje, energije in ljubezni, obstaja velika verjetnost, da to ne bo ostalo neopazeno. In bo zagotovo koga nagovorilo. Kar je ustvarila Ida, je kmalu navdušilo Vida, ki je pisane cvetlice opazil nekega dne z letala, ko se je z očetom vračal domov. Vid se je pridružil Idi, skupaj sta začela spuščati zmaje, skupaj igrati zvoke iz okolice. To, da je srečo lahko delila, je zapolnilo Idino praznino. In v zapuščeni garažni hiši se je rodilo lepo prijateljstvo ... (J. D.)

medioteka

DVD

Čuvarke (Les Gardiennes)

FIVIA, 2018

Dogajanje je postavljeno na francosko počeželje med prvo svetovno vojno. Ker so moški na fronti, vse življenje in delo vodi jo in opravljajo ženske. Od tod Čuvarke, njihove zanimive različne zgodbe avtor filma razvija skozi orise osebnosti. Počasi in spretno stopnjuje napetosti med njimi in prikaže kruto socialno razslojenost žensk, ki sicer skupaj za bojno črto ekonomsko odlično funkcionirajo. Moški se kot prikazni pojavljajo občasno, njihova tragedija je prisotna skozi žalost in bolečino Čuvarke. Prelepe filmske scene veličastno prikazujejo tisti čas grozljivega vpliva na vpletene, saj mnogi kleajo pod težo bremen, spet drugi pa pokončno ostajajo zvesti samim sebi. Film je dragocen opis drugačne perspektive tragičnih časov vojne. (C. H.)

KOLUMNA • ODTIS ČLOVEČNOSTI

LENART ZAJC

NERAZUMEVANJE KULTURE

Še ena v dolgem nizu brezsramnih in arogantnih potez je norčevanje svetovalca za odnose z javnostmi na Ministrstvu za kulturo RS iz slovenske kulture, v katerem je s skrajno cinično ironijo navedel kot najpogostejše slovenske poklice tiste, ki sicer spadajo v resor kulture.

Ob vsem skupaj je navedel, da gre za šalo, no ja, bolj norčevanje iz kulturnikov bi rekel jaz. Njegovega imena v tem zapisu ne bom uporabil, tega si pač ne zasluži, na kratko ga bom imenoval le Svetovalec. Svetovalec se je s svojim prezirom do slovenskega kulturnega ustvarjanja že večkrat javno izkazal. Poglejmo si nekaj njegovih izjav še iz časa, ko je bil pisec Nove24 TV:

»Morda so Cankar, Prešeren in drugi velikani slovenske besede res pripomogli k obstanku našega naroda (seveda bi bilo smešno in arogantno trditi, da kaj bolj kot vojskovodje, podjetniki, politiki, izumitelji in pridni kmetje), a to jim je uspelo brez ministrstva za kulturo, z bogatimi donacijami protokapitalističnih zasebnikov. Prešeren je pogosto pisal pro bono. Ker mu je bilo všeč. Ker je poezijo čutil.«

Svetovalec torej dopušča možnost, da so Cankar in Prešeren nekaj doprinesli k obstanku našega naroda, seveda k njim ob bok postavlja še vojskovodje. Naj napenjam možgane, kolikor morem, se kljub študiju zgodovine kakih izstopajočih med slednjimi ne spomnim, no, seveda razen morda takšnih, kot so Franc Rozman - Stane, vendar se bojim, da Svetovalec ni imel njega v mislih. Vendar ni moj namen diskutirati o slovenskih vojaških velikanih, hočem le izpostaviti, kako se Svetovalec trudi degradirati velikane naše besede in z njo nacionalnega preživetja. Celo več, Svetovalec zanika kakršenkoli doprinos slovenske umetnosti h gospodarstvu saj trdi:

»Raziskave, ki govorijo o pozitivnem vplivu javnega vlaganja v kulturo na BDP, so pesek v oči in rade v svoj izračun pozitivnih vplivov vzamejo še kebab, ki ga je turist pojedel čez cesto, in kokakolo, ki si jo je kupil v bližnji trgovini, ko si je šel ogledat matinejo, brez meta-data raziskav, ali bi do nakupa prišlo tudi brez ogleda matineje. Če bi bila umetnost tako zelo dobičkonosna na lokalni ravni, bi imeli že cel kup podjetij, ki bi se s tem ukvarjala povsem brez javnega denarja. Poznate kakšno? V ZDA jih je kar nekaj. Vendar ta delujejo po principu prostega trga. In kljub temu ustvarjajo in razstavljajo kvalitetno umetnost. Takšno, ki jo nato tudi v Evropi požegnajo.«

Se pravi mimogrede odmahne in obenem z roko pomete vse raziskave, ki kažejo na gospodarski doprinos in uspešnost slovenske umetnosti in kulture, z oslovsko čeljustjo pretvori ekonomske merilnike v kebab in coca-colo, in na koncu vse skupaj spelje v glorifikacijo ameriške kulture in prostega trga, obenem pa nima pojma, da med dvomilijonskim trgov in nekaj milijardnim trgov (angleško govori velik del človeštva) obstaja bistvena tržna razlika, če že govorimo v jeziku denarja. Končno spelje konkluzijo, ki odraža vso njegovo intelektualno sposobnost:

»Verjemite v svobodno umetnost, ki se razvija skozi prosto-tržni kapitalizem. Le taka bo pokazala svojo pravo vrednost. Vrednost transcendentalne vse-človeške estetike. Estetike, ki so jo ljudje pripravljali plačati s svojim denarjem. To je prava, nekontaminirana umetnost.«

Se pravi, dedukcija vsega skupaj bi zvenela nekako takole: »Edina (nekontaminirana) umetnost je narodnozabavna in tu in tam delček pop kulture, če jo je mogoče prodati, sicer pa naj živi amaterizem!«

Napak bi pa bilo sklepati, da je Svetovalec le odraz desne slovenske politike do kulture. Sploh ne! Drznem si trditi, da je bil Rudi Šeligo, ki je bil minister za kulturo v Bajukovi vladi,

“Se pravi, dedukcija vsega skupaj bi zvenela nekako takole: »Edina (nekontaminirana) umetnost je narodnozabavna in tu in tam delček pop kulture, če jo je mogoče prodati, sicer pa naj živi amaterizem!«

najboljši kulturni minister, ki ga je Slovenija kdaj imela. Tudi minister dr. Vasko Simoniti, ki je ministroval v prvi Janševi vladi je bil daleč od slabega, saj je zelo dobro razumel problematiko slovenske kulture in njene potrebe, ter skrbel za njeno tekoče in nemoteno delovanje, ob čimer je včasih za dobrobit kulturnih institucij celo presegal birokratske meje in ovire. Očitno pa je, da so časi, ko so imeli glavno besedo v največji stranki trenutne vlade, mimo. Šeliga žal ni več med nami, dr. Simoniti pa je očitno raje tiho in se obnaša kot, da je pač vse v najlepšem redu, vse skupaj je raje prepuščeno taktirki Romane Tomc, ki je ravno pred kratkim izjavila bedarijo, podobno umotvorom Svetovalca, se pravi, da Slovenija ne bi smela upravljati sredstev za kulturo, ki je nihče ne razume ... Seveda je njeno izvajanje sprožilo protest in odpor med slovenskimi kulturniki, pa tudi tistimi, ki cenijo in razumejo pomen kulture za samobitnost in obstoj nacije. Ta odpor in protest do izjav evropske poslanke pa je verjetno vzbudil cinično in žaljivo duhovitost Svetovalca za odnose z javnostmi na ministrstvu za kulturo. Se pravi človek, ki naj bi predstavljal glas, oziroma bolje rečeno, ubesedenje največjega slovenskega organa, ki kroji razvoj slovenske kulture ob vseh protestih ljudi, zaposlenih v kulturi ne zmore drugega kot cinično, zajedljivo, žaljivega duhovičenja. Ne bom rekel, da je to žalostno, raje bomo rekel: v tem vladnem sestavu, ki ga je imenoval na to mesto, je bilo to pričakovano. □

Zakaj do kulture tako strogo?

Marsikaj, povezano z ukrepi v zvezi s koronavirusom, je precej nenavadno in za posamezna področja tudi nesorazmerno.

Za različna delovanja ne veljajo enako stroga in rigorozna pravila, kar pri ljudeh povzroča, ob vsem zavedanju resnosti problema, tudi dvome in pomisleke, če gre vedno in samo za skrb za zdravje ljudi, ali pa se nekatera področja pač obravnava drugače. Pri tem sta kultura in celotno dogajanje, povezano z njo, bila potem, ko so bile že pred začetkom pandemije prepovedane prireditve in celotno delovanje, nekaj časa tako rekoč spregledana in ignorirana, ali pa so odločevalci pri ukrepih izkazali izrazito nepoznavanje delovanja. Mnoge kulturne dejavnosti bi lahko začele z delovanjem bistveno preje, kot jim je bilo to omogočeno. A zanje se enostavno ni nihče zavzel, jih omenjal na tiskovnih konferencah, in nikogar ni skrbelo, kaj se dogaja z ljudmi, ki se s tem preživljajo oziroma kako veliki bodo izpadi prihodkov zaradi prepovedi delovanja. Da o tem, da gre pri tem za družbeno nadgradnjo, za dejavnosti, ki človeka delajo bolj človeškega in nimajo neposredne materialne uporabne vrednosti, ne bi govorili. Prav gotovo so galerije in muzeji prostori, kjer se distanca in ostali ukrepi lahko izvajajo in nadzorujejo, saj obisk ni množičen – zato bi jih odprli že bistveno prej. Drive in kino, kjer si filme gledalci lahko ogledujejo na varnem v svojem avtu, je v začetku maja deloval že po vsej Evropi, le pri nas smo kar štiri tedne čakali na odločevalce, beri ministrstva in NIJZ, da smo dobili dovoljenja – žal zelo pozno ... Vsekakor pa veliko pozneje, kot so bili dovoljeni igranje tenisa, balinanje in golf ... Kdo bi razumel?

Knjigarne so v mnogih državah odprli med prvimi, pri nas skupaj z vsemi ostalimi trgovinami. Saj knjiga v naši družbi res ni nekaj, kar bi posebej izpostavljali in ji izkazali čast. Knjižnice so bile odprte čez noč, a z mnogimi ostrimi in nemogočimi omejitvami. Tako je na isti dan, ko sem v trgovini kupovala čevlje in jih preizkušala brez omejitev, prijemala škatle ter dobila informacijo, da nimajo nobenih 'karanten' za izdelke in embalažo – knjiga v knjižnici, potem ko sem jo prejela, romala v tridnevno karanteno. Za časopise še vedno velja, da

jih ne smemo listati, ne v lokalih ne v knjižnicah, lahko pa brez problemov prijemamo izdelke na trgovskih policah.

Ko smo se sprostili in se je normalno življenje začelo vračati, je bilo kulturno dogajanje ponovno izjemno omejevano. Druženje v gostinskih prostorih je že skoraj povsem sproščeno, tako se lahko družijo tudi osebe, ki ne živijo v istem gospodinjstvu. Na vajah in predstavah v gledališču pa morajo igralci strogo držati razdaljo 1,5 m in nositi maske – ko pa z vajami konča-

ti in čim bolj razrahljati. Se vam zdi, da sta na primer turizem na eni in kultura na drugi strani obravnavana enakovredno, z enako zaskrbljenostjo in razumevanjem?

A kljub vsemu, kultura se ne da. Tudi v našem okolju se je zvrstilo kar nekaj dogodkov, ki so nas kulturno bogatili. Že v maju ste si kar v velikem številu v galeriji pogledali razstavo domžalskega umetnika Janeza Praprotnika. Odprt je Slamnikarski muzej in obisk je bil presenetljivo dober, kupili ste tudi kar nekaj slamnikov ... V

jo, lahko gredo skupaj na kavo in pivo ... In medtem, ko se na poroki (ki ima status dogodka zaprtega tipa) lahko zbere do 200 ljudi, ki pridejo iz vseh koncev naše domovine in tudi tujine, se v kulturnih dvoranh izvajajo strogi ukrepi, s katerimi moramo zagotavljati 1,5 m distanco, pa štirimetrsko razdaljo med nastopajočimi in gledalci ... Tako v dvorani, ki ima na primer 200 sedežev, lahko spremlja prireditve le okoli 60 obiskovalcev, priporočeno z maskami. In medtem smo povsem sprostili tudi naše meje za številne države (sprva tudi Italijo, Rusijo, BiH, Švedsko, Španijo ...), tudi v letalih lahko sedimo drug ob drugem. Prepričana sem, da prehitro in preveč lahko! Zares, vatli so zelo različni, in človek ne more izgubiti občutka, da je za tiste in tisto, kar je povezano z denarjem, kapitalom, zaslužki, interesi ... pač bilo treba marsikaj spregleda-

Menačenkovi domačiji smo ponovno postavili na ogled razstavo o oblačilni kulturi na Domžalskem. Lahko si pogledate filme v dvorani Mestnega kina in v drive in AVTO KINU na Metalkinem parkirišču, v juliju pa bomo predvajali filme v letnem kinu na prostem, letos prvič na dvorišču kulturnega doma. Zakaj sprememba? Ker le tako lahko zagotovimo kontrolo občinstva, s katero zagotavljamo varnost in razdaljo! Prislunili pa boste lahko tudi koncertoma domače glasbene skupine Lusterdam ter mlade pevke in trubadurke Mance Berlec.

Tudi ljubitelji klasične glasbe in koncertov so prišli na svoj račun. V čudovitem ambientu Rozarija v Arboretumu smo pripravili v juniju (sicer mesecu vrtnic) cikel koncertov. In vsaj prva dva sta bila lepo obiskana in sprejeta.

CVETA ZALOKAR

Dragi abonenti in abonentke ter zvesti obiskovalci prireditev v Kulturnem Domu Franca Bernika Domžale

Abonmajska sezona 2019/20 se podaljšuje v jesen

Zaradi znanih omejitev, povezanih s pandemijo, ni bila mogoča izvedba prireditev GLEDALIŠKEGA, KONCERTNEGA, GLASBENO SCENSKEGA in FILMSKEGA ABONMAJA v spomladanskem delu sezone.

Negotovost glede koronavirusa je še vedno zelo velika, a naše upanje je, da bomo lahko načrtovane programe uresničili in nadaljevali v jesenskem obdobju.

Že v prvih dneh septembra bomo skušali del koncertov in predstav organizirati na prostem v Poletnem gledališču Studenec. O izbranih dogodkih boste pravočasno obveščeni, zaradi spremenjenih pogojev in tudi oteženega usklajevanja z gostujočimi skupinami pa lahko pride tudi do sprememb programa.

Načrtujemo, da si boste ostale odpadle predstave in koncerte lahko ogledali jeseni v dvorani, v novih terminih, pri čemer se bomo prilagajali trenutni situaciji in pogojem za delovanje.

Mestni kino Domžale je prvi začel s svojimi projekcijami že v maju – na začetku s filmi, ki ste jih spremljali v AVTU, tekom poletja bodo na programu tudi

filmi v naši dvorani. V juliju pripravljamo ob torkih in četrtkih tudi dopoldanske filme za otroke in mladi. Poleg tega vas poleti čaka tudi tradicionalni KINO NA PROSTEM. Zaradi omejitev glede obiska bodo projekcije v juliju tokrat potekale na našem dvorišču. Avgusta se naš potujoči kino seli na travnike v ARBORETUMU, septembra pa nadaljujemo tudi s projekcijami abonmajskih filmov.

Obveščamo vas, da bomo v primeru nerealiziranih abonmajskih prireditev ob koncu leta 2020 abonentom povrnili sorazmerni delež vplačanih sredstev.

Načrtujemo, da bomo programe nove sezone 2020/21 predstavili konec leta in jih vpisovali v januarju 2021.

EKIPA KULTURNEGA DOMA
FRANCA BERNIKA DOMŽALE

KULTURA

Šopek domačih s Komornim zborom Dekor in A. Biščevičem

Drugi koncert v rozariju Arboretuma v Volčjem Potoku

KDFB DOMŽALE Tudi drugi koncert tega cikla je ubežal pred oblačnim nebom in morebitnim dežjem. Pod osrednjim dežnikom v rozariju se je tokrat postavil 21-članski mešani pevski zbor **Dekor**, ki ga umetniško sicer vodi odlična tržaška zborovodkinja Petra Grassi, tokrat pa pod trdno zborovodsko roko našega pevca, pianista in čembalista **Aca Biščeviča**. Tudi tokrat je imel umetniški vodja **Mate Bekavac** s prireditelji KD Franca Bernika iz Domžal srečno roko; tako v izvedbenem kot programskem pogledu.

V okviru napovedanega sporeda **šopka domačih** smo slišali priredbe slovenskih ljudskih pesmi z različnih koncev naše dežele. Večer je dovolj aktualno pomenil pozdrav z Rozmancevo Dober večer, Bog daj z mešanim zborom (a cappella). Potem sta sledili dve priredbi Ambroža Čopija za ženski del zbora in že s prvimi soli (iz vrst zbora). Nadaljnje priredbe so prispevali še Lojze Lebič, Ubald Vrabec, France Marolt, Samo Vremšak, Marij Kogoj, Hilarij Lavrenčič (3), Vasilij Mirk, Jakob Jež, Fran

Venturini, Aldo Kumar in za edini doatek še Janko Žirovnik (Večernica). Lahko bi rekli, da je šlo po pestrosti izbora navedenih priredb še za njihovo aktualnost, krajevno razpršenost, različne generacije in slogovne šole prirejevalcev ter posredno s tem za pristno slovensko glasbeno dediščino. Ta je že v izvirkih bogata in raznolika, s pridihom uglednih ali kar najuglednejših prirejevalcev pa je še pridobila na vsem svojem blišču. Tale naš ekselentni zbor pa je imel tokrat v rokah kot gost še naš odličen vokalist, ki mu je tokrat tudi v ravnanju z zborom šlo odlično od rok. Seveda Biščevič izhaja pri svoji kantileni iz pesmi (besedila in glasbe zanje) same in se vanjo tudi vrača. Tukaj je umetnik v fluidu med seboj, zborom in občinstvom na povsem enotni in enaki liniji. Njegove interpretacije so itak neke vrste 'ena sama visoka pesem'. Poleg nekaterih (vokalnih) solistov in soli-jev kar iz zborovih vrst je enkrat zapel celo sam, pravzaprav v duetu s sopranistko (žal neimenovano) v Mirkovi priredbi slovenske ljudske Še rožce so žalovale. Lahko

pa bi poleg itak več kot pozitivno ocenjenega omenjenega koncerta, še posebej izpostavil prav slednjo Lebičovo Ta drumelca in Ježevo Igraj kolce; cvetober slovenske vokalne lirike iz naše polpreteklosti.

Če se že sam zbor ponaša s kar nekaj avreolami s tekmovanj, velja za njihov visok vokalni standard (vse od leta 2015) tudi vse tole, kar smo tokrat slišali na odprtem prostoru v Volčjem Potoku. Poleg programske inovativnosti sem lahko še kako visoko ocenil zrele in raznolike interpretacije. Te se pojavljajo v prav vseh elementih vokalne tehnike in fraziranj v interpretacijah. Zaradi vseh teh lastnosti ansambel lahko že kar nekaj časa (aktivno) sodeluje z našim M. Bekavcem in tudi na omenjeni domžalski glasbeni sceni pa še kje. Sprega med zborom-Bekavcem-in Biščevičem je lahko zaradi vsega navedenega še kako trdna. Tukaj enostavno ni šibkega člena. Vanj pa je prav zaradi vsega navedenega še kako lahko posegel A. Biščevič. Tudi on je poleg solistične pevske in operne (tenorske) kariere ustanovil in dolga leta že vodil povsem drug zbor, za tako delo pa je pred leti prejel tudi že našo nagrado za najbolj perspektivnega slovenskega zborovodjo. To je dokazal ponovno tudi tukaj in zdaj in tako že prene katero (glasbeno) aktivnost samo obnovil in ponovil še eno od svojih razsežnosti.

Če se bo ta sreča nadaljevala in bomo lahko na koncu rekli 'v tretje gre rado', bomo 27. junija lahko slišali še eno najbolj klasičnih komornoglasbenih zasedb, godalni kvartet M.ars kvartet.

DR. FRANC KRIŽNAR

Vse najboljše za 20. rojstni dan

Ohranjanje in poustvarjanje ljudskega izročila ima v kulturi pomembno mesto.

OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA KD DOMŽALE Del te kulture je v naši občini tudi Otroška folklorna skupina Kulturnega društva Domžale, ki v letošnjem letu praznuje 20. rojstni dan. Obiskujejo jo otroci iz bližnje in daljne okolice Domžal. V skupini se združujejo plesalci in glasbeniki različnih generacij, vsem pa je skupna ljubezen do folklornega izročila, ki so ga začeli organizirano ohranjati pred dvajsetimi leti na pobudo znane domžalske kulturnice Bože Bauer. Ta vso svojo ljubezen razdaja folklori – v Folklorni skupini Tine Rožanc, in glasbi – posebej citram. Pred dvema desetletjema je postavljala temelje otroški folklorni skupini.

V pogovorih z enim najbolj znanih strokovnjakov s področja folklorne Brunom Ravnikarjem sta namreč ugotovila, da folklorne dejavnosti v našem mestu ni, ob tem pa obliko-

na veliko veselje obiskovalcev, pa tudi samih otrok različnih generacij. Srečanje Bože Bauer z glasbenico Damjano Praprotnik je v skupino pomenilo prihod glasbenega instrumenta oprekelj, ki je postal pomemben del Otroške folklorne skupine KD Domžale. Skupaj se je v 15 letih zvrstilo več kot 300 folkloristov, vedno lepo sprejetih tudi zaradi raznovrstnosti, otroške nagajivosti in predstavljanja folklornega izročila – predvsem z območja Domžal. Posebej so se potrudili ob jubilejih, med drugim pa sva se z gospo Božo spomnili odmevnega nastopa ob jubileju Folklorne skupine Tine Rožanc v Cankarjevem domu in nepozabnih plesov v prepolni dvorani Kulturnega doma Franca Bernika Domžale, ko je ob 15-letnici vodenje skupine prevzela Damjana Praprotnik. Pomagajo pa ji Meta Maček, Vesna Senčar, Tanja Zore in Marjeta Bilban.

vala predlog, da gospa Boža poskuša združiti otroke v tovrstno skupino. Po pogovoru s sinom, ki je tedaj obiskoval OŠ Domžale, je pod vodstvom gospe Bože začela plesati otroška folklorna skupina na tej šoli. Najprej z osmimi pari, v najboljših časih pa je plesalo, pelo in igralo kar blizu 50 članov in članic. Za dober začetek je bila pomembna pomoč Olge Pavlin, predsednice Društva narodnih noš Domžale, ter ljubiteljic folklorne: Mete Maček, Tanje Zore in Marjete Bilban. Boža Bauer se rada spominja začetkov, ko je otroke spremljal harmonikar Janez Dovč, pozneje njegov brat Klemen, izvrstna glasbenika, ki so ju imeli otroci posebno radi. Obleke so si sprva izposojali, pozneje pa ob pomoči Pavla Pevca iz JSKD, »še danes ne vem, kako mu je uspevalo,« pravi gospa Boža, dobili obleke, tudi ob pomoči Bojana Knifca.

Vsako leto so z novim spletom plesali na medobčinskih, regijskih, trikrat tudi na državnih tekmovanjih –

O pripravih na praznovanje 20. rojstnega dne je Damjana Praprotnik, voditeljica Otroške folklorne skupine Kulturnega društva Domžale, med drugim povedala, da se je udeležuje 23 otrok iz Domžal in okolice, starih od štiri do 18 let. Vadili so v avli OŠ Rodica (do epidemije), zdaj pa vaje še niso dovoljene. Ponovno se bodo zbrali v začetku septembra, da pripravijo program za jubilejni koncert, ki bo 17. oktobra 2020 ob 18. uri v KD Franca Bernika. Otroška folklorna skupina bo pripravila tri točke, s katerimi bodo prikazali tri zgodbe in s tem delo preteklih let. Ker otroci niso aktivni samo pri folklorni skupini, bodo na odru pokazali tudi druga znanja, ki jih pridobivajo v svojem prostem času (petje, igranje na različne inštrumente). Na koncertu se jim bodo kot gosti pridružili OFS Lukovica, FS Groblje in bivši ansambel OFS KD Domžale. Le glejte, da boste zraven, lepo bo!

VERA VOJSKA
FOTO: DOMZALEC.SI

20. kulturnemu poletnemu festivalu Studenec 2020 na pot

Med društvi in organizacijami, ki jim jo je pošteno zagodel letošnji nedobrodošli virus, je tudi Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan, ki je moralo zaradi epidemije bistveno spremeniti program letošnjega 20. kulturnega poletnega festivala Studenec 2020.

KULTURNO DRUŠTVO MIRAN JARC ŠKOCJAN Pa niso obupali, čakali so le vsaj majčkeno priložnost, da nas tudi letos povabijo v Poletno gledališče Studenec, in tako, kot vrsto let doslej, popestrijo kulturno poletje vsem, ki imajo kulturne dogodke pod platneno streho na Studencu radi.

Vsega načrtovanega programa žel ne morejo uresničiti, so se pa potrudili, da bomo kljub vsemu večkrat radi prišli na Studenec in uživali v kulturnih večerih. Kar dva bosta avgusta namenjena praznovanju 70-letnice uspešnega dela društva. Jubilej

so z bogatim pregledom dejavnosti zaznamovali že skozi vse leto 2019, uradno pa ga bodo praznovali letos z razstavo s kulturnim programom ter uradno prireditvijo. V septembru bodo s Kulturnim domom Franca Bernika Domžale pripravili gostovanje SNG Maribor s predstavo Erika Gedeona: Večno mladi, prisluhnili pa bomo lahko akustičnemu koncertu Siddharte. Če bo vse po sreči, pa se oktobra srečamo na koncertu Glasbeno popotovanje, ki so ga namenili obeležitvi 20-letnice kulturnega poletnega festivala.

Kulturnemu društvu Miran Jarc Škocjan še enkrat čestitke ob 70-letnici, vsem ljubiteljem njihove dejavnosti pa: Dobrodošli!

VERA VOJSKA

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v četrtek, 30. julija 2020..

Rok za oddajo prispevkov je v sredo, 15. julija 2020, do 12. ure.

KONCERTI V ROZARIJU

Umetniški vodja
MATE BEKAVAC

Sobota, 27. junij 2020 ob 18. uri
**MOZART IN HAYDN
V CVETJU**
M.ARS Kvartet

ARBORETUM VOLČJI POTOK

Vstopnice pri blagajni Arboretuma.
V primeru dežja koncert odpade.

**Arboretum
VOLČJI POTOK**

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

KULTURA

Tovarna TO(rbic) in KO(včkov) – TOKO Domžale (10. del)

Zaključujemo zgodbe nekdanje usnjeno-galanterijske tovarne TOKO Domžale. Zbrane so bile ob razstavi z naslovom TOKO DOMŽALE – Tovarna TO(rbic) in KO(včkov) v Slamnikarskem muzeju, ko je bila prvič obsežneje obravnavana dediščina te pomembne in priznane domžalske tovarne. Neizpovedana je ostala še marsikatera zgodba iz tovarniških dni, zato smo vam jih želeli predstaviti tudi v časopisu Slamnik.

Pričujoča razstava o nekdanji pomembni usnjeno-galanterijski tovarni v Domžalah je med ljudmi zbudila marsikateri prijetni spomin in tudi bolečino. Veliko število domačinov, ki so desetletja delali v tovarni, je bilo odpuščenih tako rekoč čez noč. Proces deindustrializacije in tranzicije v samostojni Sloveniji, ki je bil povezan z družbenimi in gospodarskimi spremembami po razpadu skupnega jugoslovanskega tržišča, kot tudi z izgubo zunanje trga, zagotovo ni obšel Domžal – prav tako kot ne drugih slovenskih mest. Zaostreni pogoji tržnega gospodarjenja so podjetju TOKO narekovala prilagoditve. Zaradi kopičenja zaloge gotovih izdelkov, ki jih ni bilo možno plasirati na druga tržišča, je bila nujna reorganizacija poslovanja. Večkrat se je spremenila lastniška in velikostna struktura podjetja. Leta 1991 se je TOKO Domžale reorganiziralo iz družbenega podjetja v delniško družbo v mešani lastnini z novim imenom TOKO-LINE, d. d., Domžale. Leta 1997 nastopi ponovno lastninsko preoblikovanje firme. Iz tovarne je odšlo veliko usposobljenih galanterijskih strokovnjakov, delavcev in mojstrov, ki so z galanterijsko dejavnostjo začeli

Staro se umika novemu: zaustavitev proizvodnje, rušenje industrijskega območja in gradnja novih objektov (Foto: iz arhiva KDFBD)

samostojno pot. Zaradi krčenja svojega programa je podjetje opustilo Obrat 2, posledično se je število zaposlenih zmanjševalo. Leta 2000 so sedež podjetja prestavili v Lukovico.

V naslednjih letih se je industrijsko območje Obrata 1 umaknilo novi stanovanjsko-poslovni soseski Krizant. Minilo je že skoraj dvajset let od zaprtja tovarne v Domžalah, a kljub ta-

kratni brezizhodni gospodarski situaciji med ljudmi ostaja živ spomin na kakovostno izdelano usnjeno galanterijo. Ostaja tudi spomin na pripadnost in vzajemnost zaposlenih v podjetju, ki so žrtvovali marsikatero prosto soboto v korist pravočasno izdelanih poslov. Pripovedovane so bile različne zgodbe iz nekdanjih tovarniških dni ter s ponosom poslušane na odprtju razstave, ki je po dolgem času združila razdružene "Tokovce". Naj bo poglavje iz dediščine domžalske tovarne TOKO zaključeno z besedami sodelujočih: »Škoda, da bi šlo vse v pozabo ...«

KATARINA RUS KRUŠELJ
(Konec)

Literatura in viri:

- KUŠAR, Simon: Ko se staro umika novemu; v: Geografski obzornik, leto 2005, letnik 52, št. 2, str. 4–13; <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-O2CLGUDN>, 26. 4. 2019.
- Podatki o podjetju pridobljeni iz zgodovinskega izpisa iz sodnega registra, Okrožno sodišče v Ljubljani, 2018.
- Tovarna TOKO Domžale: Interventni ukrepi pomembno posegajo v naše poslovanje; v: Občinski poročevalci: glasilo občine Domžale 26 (19), 23. 12. 1987, str. 6.

Nekdanji delavci tovarne TOKO Domžale na odprtju razstave v Slamnikarskem muzeju, 22. maj 2019. (Foto: V. Repanšek, Arhiv SMD)

Spominski park Toko – na vrtu nekdanje tovarne v Domžalah, sedaj stanovanjsko-poslovnega objekta Krizant, je ostal le še spominski kamen. Vanj je vžidana plošča, posvečena desetim padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja, ki so bili delavci nekdanje Zornove in Okršlarjeve tovarne. Pomnik je dala postaviti delovna skupnost, odkrili so ga 27. aprila 1959. (Foto: iz arhiva KDFBD)

Razstava TOKO DOMŽALE – Tovarna TO(rbic) in KO(včkov) v Slamnikarskem muzeju je nastajala dve leti. Zbralo se je preko tristo različnih izdelkov, fotografij in zgodb, s katerimi smo sestavili skupen spomin na nekdanjo domžalsko tovarno. Muzejsko delo pa se še ni končalo, saj je v pripravi katalog nekdanjih izdelkov TOKO, ki bo kmalu objavljen na spletni strani Slamnikarskega muzeja. (Foto: arhiv KDFBD)

Vabljeni na vodeni ogled pravljичno-doživljajske poti | sobota, 11. julij ob 10. uri / Češminov park

POLETJE

v krajevni knjižnici Ihan

urnik: julij, avgust

P	zaprto
T	14.00 - 19.00
S	7.00 - 12.00
Č	zaprto
P	7.00 - 12.00
S	zaprto

Zaklad se skriva v knjigah

otroci, mladostniki: 3-15 let

V knjigah se skrivajo zakladi zgodb, ugank, pesmic, znanja... Poiščite „zaklad“ in osvojite nagrado!

Igre na prostem

otroci, mladostniki: 3-15 let

... v času odprtosti knjižnice!
... v primeru lepega vremena!

Bralne poslastice

otroci, odrasli

Bralci si v poletnih mesecih lahko izposodite vrečko presenečenja, ki skriva zanimivo gradivo po izboru knjižničarja.

www.knjiznica-domzale.si

T 08 205 01 73

Praznik pesmi in tovarištva

Moški pevski zbor Radomlje – posebej za 90 let pevca Mihe Velepca

Moški pevski zbor Radomlje je bil ustanovljen v letu 1970 – sprva v okviru Gasilskega društva Radomlje, že po dveh letih petja pa so se organizirali kot samostojno društvo, ki je še danes s svojim petjem pomemben del kulturnih dogajanj tako v Radomljah kot v občini pa tudi izven meja Slovenije. Ena od njihovih posebnosti je, da so kar 36-krat predstavljali domžalsko obrtniško in podjetniško na vsakoletnih republiških revijah obrtniških zborov ter bili do zdaj tudi trikrat gostitelji srečanj tovrstnih zborov.

Ubranemu petju Moškega pevskega zbora Radomlje pod vodstvom Primoža Leskovca bi letos lahko prisluhnili na reviji obrtniških pevskih zbo-

mu ni bilo prav nič težko več kot uro stati na odru kulturnega doma in prepevati v veselje številnih poslušalcev

Na predvečer 90. rojstnega dne so mu pevci pripravili na njegovem domu 'freh', lahko bi rekli tudi podobnico. To je bil pravi krajši koncert, v katerem ni manjkalo njegove najljubše Zabučale gore, pa tudi ne spominjskega darila – fotografije zbora in priznanja o častnem članstvu v pevskem zboru. V prijetnem pogovoru je jubilarant povedal, da se je rodil 9. junija 1930 v hiši Na klančku – bolj znani kot Vila satan. Pri dveh letih mu je umrla mama. Obiskoval je osnovno šolo v Dobu in pozneje v Domžalah ter se zelo zgodaj zaposlil, saj kljub veli-

bi misli, ki ga spremlja na vseh poteh: *»Ta svet je zgolj preizkušnja«*. Posebnih želja ob visokem jubileju nima, zdravje, da bi pel, še dolgo lahko pel. Ob branju časopisov pa si večkrat zaželi, da bi v medijih več pisali in govorili o zadevah, ki ne bi bile vsem pogodu, bi se pa o njih pogovarjali in iskali – tako resnico kot prave rešitve.

Ob petju v pevskem zboru smo ga lahko spoznali tudi v projektu S podstrešja v dnevno sobo, posebej pa ga je pohvalila vodja študijskega krožka Etno fletno Branka Urbanja. Saj je v njem jubilant zelo prizadeven član in se odlikuje s čilostjo, modrostjo, vestnostjo, z ljudskim petjem ter sodelovanjem v igranih prizorih filma o delu krožka – je pravi vzor vsem ostalim članom.

Ob prijetnem 'frehu' ni manjkalo spominov, pa tudi znane pesmi O slavljencu današnji ne, s katero so pevci in prijatelji zbora jubilatno zaželeli »naj sreča tebe spremlja kjerkoli hodil boš, še mnogo let življenja dodeli ljubi Bog«, ob kateri se jim je zahvalil s prav tako znano »zahvaljujem prijatelji, za ta preljub prelepi spev.«

Gremo nadaljnjih 90, sem velikokrat slišala na pravem prazniku pesmi in tovarištva, ki bo zanesljivo prijeten spomin pevcu Mihu Velepцу na poti do stotice. Do tedaj pa, spoštovani jubilant, veliko zdravja in prijetnih pesmi!

Podpis pod foto: Z desne: jubilant
Miha Velepec, aktualni predsednik
društva Marjan F. Levstek in njegov
predhodnik Franci Velepec

VERA VOJSKA

Znanka iz sosednje ulice

Znanka iz sosednje ulice Slavka Kvas te dni praznuje okroglo obletnico, 70 let.

Rojena je bila v Srednjih Jaršah in ves čas živi v občini Domžale. Je skromna, neopazna upokojenka, nadvse skrbna mati dveh sinov in ponosna babica male Sare. Ko poskrbi za svojo družino, vrt in dom, je ves čas aktivna tudi na drugih področjih.

Kot delavka je delala v Lipu v Radomljah, se upokojila leta 2003, v letu 2006 pa se je vključila v Medgeneracijske skupine za samopomoč v skupino za zaupanje v Krajevni skupnosti Preserje in skrbela za starejše ljudi, potrebnih pomoči kar 13 let. Skozi vse leto skrbi za čistočo okolja ne le okoli svoje hiše, tudi po vseh bližnjih ulicah čisti in pobira odvržene smeti in ne le ob čistilnih akcijah.

Ob upokojitvi se je vključila tudi v Turistično društvo Mengeš, kjer se udeležuje v društvenih aktivnostih na prireditvah. Popolnoma jo je prevzela gorenjska narodna noša, želela jo je imeti in privarčevala je kar tri pokojnine, da si jo je kupila. V njej se počuti ponosno, samozavestno in je prava nasmejana Gorenjka. Redno se udeležuje tradicionalnega festivala v Kamniku Dnevi narodnih noš, Mihaelovega sejma v Mengšu in Florjanovega sejma v Trzinu. Na povabilo Prostovoljnega gasilskega društva Homec, ki je pobrateno z Gasilskim društvom Odranci iz Prekmurja, je Prekmurcem ponosno predstavljala najbolj poznano slovensko narodno nošo. Na slavnosti ob 90-letnici PGD Homec leta 2019 je sodelovala v slavnostni poveljki. Povabilom na gostovanje dru-

Štva se vedno z veseljem odzove, tako s Turističnim društvom Mengeš zastopa gorenjsko narodno nošo tudi v tujini, saj se redno udeležujejo sejamskih dni 'kirchtaga s slovenskim dnem', prireditve v Beljaku, Mariji Snežni v Avstriji. Letos so zaradi koronavirusa oziroma karantene prireditve odpovedane.

Skromna, pozorna in prijazna je neopazna, vendar je čas, da Slavko Kvas ob njeni 70-letnici predstavimo širši skupnosti. Čestitke ob jubileju in obilo zdravja in energije tudi v bodoče.

BINCA LOMŠEK

rov, katerih gostitelji bi bili prav pevci radomeljskega zbora, že na tradicionalnem novoletnem koncertu pa so nas povabili tudi na praznovanje zlatega jubileja, saj letos mineva pet desetletij od začetka prepevanja zbora. Žal je epidemija obe prireditvi 'prestavila', ni pa prestavila praznika pesmi in tovarištva, kot so poimenovali srečanje – 'freh' ali podokniko pevcu Mihu Velepцу iz Linhartove ulice na Viru, ko je ta 9. junija 2020 praznoval 90. rojstni dan. Jubilanata pesem, ki je družinska tradicija, spremlja že od zgodnjega otroštva in težko bi prešteli vse pesmi, katerih besedila ta pravi ljudski pevec pozna in jih rad zapoje. Kljub visoki starosti smo ga tako lahko občudovali na zadnjem novoletnem koncertu Pevskega zbora Radomlje, ko

ki želji v siromašni družini ni bilo denarja za nadaljnje obiskovanje šole. Družina se je pozneje preselila in si na najeti lokaciji uredila skromno hiško. Vse življenje je jubilat delal v gradbeništvu. Z ženo Mimi sta si zgradila hišo na Viru, ki je danes topel dom hčerke Vide, rojstni dan, tudi okrogel, je letos praznovala le kakšen dan pred očetom, in vnukinje Katarine.

Jubilant Miha v pevskem zboru poje že 33 let. Rad poje, obiskuje vaje in njegovo ljubezen do petja so izpričali tudi vsi pevci s pevovodjem Primožem Leskvcem, saj je prav vsak ob voščilu zapel še katero od pesmi, ki ji je pritegnil tudi slavljenec. Gospod Miha ima najraje žaljubljene, nič rad pa ne poje 'sovražnih pesmi'. Rad in še zdaj veliko bere, nikoli pa ne pozabi

90. jubilej Lojzke Grošelj

Na Erjavčevi ulici v Dobu je sredi junija praznovala častitljiv jubilej Lojzka Grošelj.

Rodila se je 18. junija 1930 v vasi Tirosek pri Novi Štifti. V družini je bilo sedem otrok, od katerih sta živa samo še dva, naša jubilantka in njen dve leti starejši brat. Leta 1959 se je poročila

v Dob, kjer sta si, žal že s pokojnim možem Janezom, ustvarila prijeten dom. Rodili so se jima trije otroci, dve hčerki in sin. Ima tudi sedem vnukov in osem pravnukov, ki jo vsi radi obiskujejo.

Živi v hiši s sinovo družino, veliko pa ji pomaga tudi hčerki, ki živita v bližini. Pred dvema letoma je namreč nesrečno padla po stopnicah, zato potrebuje vsakodnevno pomoč. Pred nesrečo pa je rada hodila na sprehode, saj je letno tudi dvestokrat obiskala Arboretum v Volčjem Potoku. V družbo upokojencev Naš dom v Dobu se je včlanila leta 2011 in se še do 88. leta redno udeleževala naših srečanj in izletov. S svojo vedrino in pozitivnim mišljenjem je dajala vzgled tudi drugim mnogo mlajšim upokojencem.

Ob lepem jubileju sem ji čestitala v imenu UO društva upokojencev in ji zaželela še veliko zdravih in zadovoljnih let v krogu svojih dragih.

Še na mnoga zdrava in srečna leta,
gospa Lojzka!

TATJANA GREGORIN

MARSEN

Vse za zdravo spanje na enem mestu.

**SLOVENSKA PROIZVODNJA KAKOVOSTNIH
VZMETNIC IN LEŽIŠČ OD LETA 2001.**

LETVENE PODLOGE / POSTELJE / VZGLAVNIKI

100% naravni lateks

Piramidna ležalna površina

**30%
POPUST
NA VZMETNICE
IN LEŽIŠČA**

Ko se zbudiš naspan

Marko Peterka s.p.,
prodaja in proizvodnja kakovostnih izdelkov za zdravo in udobno spanje
Salon: Ihan, Breznikova 78, 1230 Domžale (poleg Gasilskega doma)
T: 01 721 12 18, G: 041 925 625, E: info@marsen.si

www.marsen.si

POLITIČNE STRANKE

ZELENI SLOVENIJE / GREGOR HORVATIČ

Sociala in skrb za starejše

Domžalski svetniki in svetnice 'koalicijske elite' LTD, SDS in SD so brez pomisleka in pod pretvezo 'določitve novih cen' poskrbeli za nerazumen dvig cen storitev pomoči družini na domu.

Edini izgovor, ki so si ga lahko izmislili je, da imamo v Domžalah kljub minimalnim plačam dražjo delovno silo kot v Prekmurju?! Tako prav nič ne zaostajamo z najvišjimi cenami tudi pri oskrbi, saj v Kamniku uporabnik plača 3,46 evra/uro, Ljubljani 4,40 evra, v občini Domžale pa po novem kar 9,35 evra.

Da imamo v občini Domžale 'komunalce', ki pod izjemnimi naporji delajo za 'minimalce' in da davkoplačevalci plačujemo najvišje položnice za komunalo v državi, nam je jasno kot beli dan, da pa vsako leto Občina Domžale poleg cen komunalne dvigne tudi cene oskrbe na domu, pa je očem javnosti bolj skrito, saj se dvig zgodi nenadoma ter pod naslovom točke 'sprejem novih cen'.

Da je absurd še večji, so se zagovorniki nujnega dviga cen izgovarjali na 'drago delovno silo', ki sicer dela za minimalno plačo, a da je pač treba dvigniti cene, saj so zaposleni, ki opravljajo oskrbo na domu, precej dražji kot v drugih občinah. Iz podjetja Comett oskrba, d. o. o., so

“ Tako prav nič ne zaostajamo z najvišjimi cenami tudi pri oskrbi, saj v Kamniku uporabnik plača 3,46 evra/uro, Ljubljani 4,40 evra, v občini Domžale pa po novem kar 9,35 evra.

tudi sporočili, da jim je zaradi odpovedi storitev promet upadel kar za 30 %, torej je dvig cen za voljo tega še bolj nerazumen!

Ob tem so pozabili na najranljivejše. To so plačniki storitev, upokoјenci s katastrofalno nizkimi pokojninami, ki bodo za takšne storitve morali odšteti 200 evrov in več, ter delavke in delavci podjetja, ki skrbijo za oskrbovance, saj bodo še naprej životarili s svojo minimalno plačo.

Zeleni Slovenije sporočamo svetnikom in svetnicam, ki ste glasovali za dvig že tako predragih storitev podjetja Comett oskrba, d. o. o., ki je sicer eden in edini izvajalec oskrbe na domu, ali niso morda pozabili, da so v službi ljudstva, ki plačuje davke, ali pa v službi kapitala, ki se peha za večjim zaslužkom.

LMŠ / URŠKA KABAJ JAVORNIK

Bodimo ljudje ljudem ...

Čeprav se cene pomoči na domu v skladu s pravilnikom spreminjajo le enkrat letno, smo na zadnji seji Občinskega sveta Občine Domžale 18. junija 2020 spet spreminjali cene te storitve, ki jo izvaja družba Comett, d. o. o., do zdaj edini koncesionar v naši občini. Ker gre za izredno občutljivo problematiko, ki je vredna vsake minute našega tehtnega razmisleka, smo se v svetniški skupini LMŠ zavzeli za celovito rešitev te problematike.

V času, ko vsi občani na tak ali drugačen način trpimo za posledicami t. i. korona krize, ki se je iz zdravstvene prelevila v gospodarsko krizo, ni na mestu, da bi v občini zviševali ceno pomoči na domu. Že tako nam grozi socialna bomba, ko bo standard občanov slabši zaradi brezposelnosti in drugih socialnih stisk. Ko govorimo o povečanju cen omenjene storitve, ni nepomembno dejstvo tudi to, da se je omenjenemu podjetju zaradi epidemije zmanjšal obseg dela, zato se nam zdi nujno, da se čimprej pripravi strategija, ki bo rešila težave, ki pestijo naše starostnike.

Zaslužijo si živeti dostojno in spoštljivo starost, saj so vse življenje prispevali k naši skupnosti. V svetniški skupini LMŠ si zato želimo, da analiza, ki jo je pred kratkim pripravila Ob-

čina Domžale v sodelovanju z Inštitutom za socialno varstvo RS, kmalu zaživi. Želimo si, da to ne bi bila zgolj dokumentacija, ki bo ostala v enem izmed predalov občinske uprave, temveč da bo resnično predstavljala dodano vrednost pri reševanju problematike, ki pesti naše starejše občane.

Višja cena pomoči na domu je bila sicer potrjena s strani večine svetnikov, v LMŠ pa si želimo, da nas bo v prihodnje bolj kot cena zanimala učinkovitost opravljene ure koncesionarja in svetlejša prihodnost naših starejših občanov, ki nas v teh časih potrebujejo bolj kot kdaj koli prej.

NSI / LJUDMILA NOVAK, EVROPSKA POSLANKA

Nesprejemljivosti pred državnim praznikom

Pred leti sem prvič obiskala Afriko in doživela kulturni šok. Z delegacijo Evropskega parlamenta smo obiskali Mali, ki spada med najrevnejše države na svetu. Matere z majhnimi otroki so ležale na ulici ob kanalih, polnih smeti in smrdeče brozge. Malo večji otroci so nam sledili in nas prosili za denar. Ko smo si ogledovali skladišče bombaža, nas je obkrožala gruča otrok. Zdel se mi je pravi trenutek, da vzamem iz torbe polno vrečko kemičnih svinčnikov in jih razdelim otrokom. Kakšna napaka! Otroci so se zapodili proti meni in drug drugemu vleкли svinčnike iz rok, nazadnje so se zanje celo stegli. Mene je bilo sram, da sem s svojim nepremišljenim dejanjem povzročila kaos, namesto veselja pa zavist, ki je pripeljala do pretepa.

Zakaj takšen spominski uvod? Zato, ker danes in po toliko letih lahko naredim nekatere primerjave z zdajšnjimi razmerami, saj so se ljudje znašli v hudi stiski. Ko se je zaradi pandemije skoraj zaustavilo življenje, so se številna podjetja znašla v težavah, čez noč so morali ustaviti proizvodnjo, zapreti hotele, restavracije in poslati zaposlene na čakanje.

Pa se je odkrilo, da je bilo tudi nekaj takšnih, ki so se izredne razmere videli kot priložnost za polnjenje lastnih želj. Koliko našega denarja se je že v preteklosti zaradi nepoštenih ljudi in koruptivnih poslov steklo iz Slovenije v davčne oaze in je za državo najbrž za vselej izgubljen. Zaradi tega imamo v državi manjše pokojnine in štipen-

“ Ko nekateri na glas delijo ljudi na leve in desne, je to le predstava za ljudi, sicer pa se v ozadju odlično sodeluje. Ko gre za piskrčke, seveda. In poštene ljudje se počutijo ponižane.

dije, slabše opremljene bolnišnice, manj državnih domov za ostarele in še bi lahko naštevali.

Povsod tam, kjer je veliko državnega denarja, je tudi veliko pristavljenih piskrčkov. Poštenemu človeku je težko verjeti, da pri tem barva piskrčkov sploh ni važna. Ko nekateri na glas delijo ljudi na leve in desne, je to le predstava za ljudi, sicer pa se v ozadju odlično sodeluje. Ko gre za piskrčke, seveda. In poštene ljudje se počutijo ponižane.

A jeza je močno čustvo, ki ljudi deli in ustvarja prostor za skrajnosti. Bivši režim je uspešno naštudiral psihologijo množic, zato je lahko peščica vladala večini. Nesprejemljivo je, da nekateri še danes črpajo iz tega znanja.

Slovenci nismo razdeljen narod, pač pa nas nenehno delijo tisti, ki imajo od tega koristi. Slovenci smo ljudje, ki imamo samo različne poglede na svet. Želim si, da bi v tej luči tudi praznovali letošnji dan državnosti. Verjamem v našo skupno prihodnost, a najprej moramo začeti drug drugega spoštovati.

SDS / MAG. TOMAŽ DEŽELAK, PREDSEDNIK OO SDS DOMŽALE

Društvom smo namenili več kot 900.000 evrov

V tednu pred sejo občinskega sveta so društva prejela pogodbe, na podlagi katerih bodo lahko upravičeno pridobila sredstva za svoje delovanje. To me izredno radosti, saj je to tudi plod skupnih prizadevanj koalicije in svetniške skupine SDS. Društva: kulturna, gasilska, 'upokoјenska', športna ... so srce občine Domžale in si zaslužijo vsak cent. V njih in za njih dihajo posamezniki, ki se predajajo svojim strastem, svojim željam in marsikdo ima svoje lokalno društvo za svoj drugi, če ne kar prvi dom. V stranki SDS se tega zavedamo in zato podpiramo njihovo delovanje. Podpiramo požrtvovalnost in predanost tako posameznikov, ki 'dihajo' s svojimi društvi, kot tudi idejo, da je treba društvom zagotoviti primerno pogačo denarja. In ta pogača znaša nekaj več kot 900.000 evrov. Marsikdo se bo zdaj vprašal, ali je ta znesek primeren. Zagotovo je za marsikoga prenizek, za nekoga drugo pa je previsok. Dejstvo pa je, da vsem ni mogoče ugoditi. Vendar se trudimo, pa čeprav bi radi nekateri radi ustvarili drugačno sliko. Dejstvo je, da občina večino sredstev dobiva po obrokih, in da nima na računu približno 30 milijonov evrov, kot jih predvideva proračun (več na <https://www.gov.si teme/financiranje-obcin/>). Seveda bo zdaj

“ Podpiramo požrtvovalnost in predanost tako posameznikov, ki 'dihajo' s svojimi društvi, kot tudi idejo, da je treba društvom zagotoviti primerno pogačo denarja. In ta pogača znaša nekaj več kot 900.000 evrov.

marsikdo dejal, da bo občina v proračun dobila zaradi dviga t. i. povprečnine dodatnega 1,2 milijona evrov, in da bi lahko zagotovili več sredstev za društva (zato bo potreben rebalans proračuna). In da (hvala Vladi) ta trditev povsem drži. V stranki SDS se bomo zavzemali, da se del tega denarja namenijo tudi društvom, predvsem tistim, ki ta denar najbolj potrebujejo. Vendar pa se bomo zavzemali tudi, da se del denarja prelije na vse (vas) občane. Zato bomo predlagali, da se delno subvencionira strošek vaše položnice, ki jo plačujete za komunalne storitve. Kot predsednik Projektne skupine za pregled cen komunalnih storitev bom predlog podal že na naslednji seji. Lahko pa le upam, da ga bodo podprli tudi ostali člani te skupine.

NSI / TADEJA ŠUŠTAR, POSLANKA

Moji domovini ob dnevu državnosti

Oče, mati, bratje in sestre, /koče, mesta, trate in steze, /holmi, skale večnega snega: /to je moja domovina!

To je prva kitica znane domoljubne pesmi Moja domovina avtorja Lojzeta Mava, ki nam lepo oriše našo Slovenijo. Ne poznam Slovenca, ki ne bi bil ponosen na lepote naše domovine. Zagotovo vsak s ponosom oriše naravne in kulturne znamenitosti, ki jih premore dežela na sončni strani Alp. Samo pomislimo na modrozeleno Sočo, na krasen razgled z visokih vrhov ali na širna polja v Prekmurju, razgibane vinograde Dolenjske in nenazadnje pogled s klifa na Mesečev zaliv in Strunjanu.

Ob dnevu državnosti razmišljam, kaj mi pomeni Slovenija. Dan državnosti je slovenski državni praznik, ki ga praznujemo 25. junija, in je dela prost dan v Republiki Sloveniji. Obeležuje spomin na 25. junij 1991, ko je Slovenija postala država. Na ta dan sta bili sprejeti Deklaracija o neodvisnosti Slovenije ter Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, ki sta bili slavnostno razglašeni naslednji dan, 26. junija 1991, na Trgu republike v Ljubljani. To so neizpodbitna dejstva in ključni trenutki naše državnosti. Prav je, da se tega spominjamo s ponosom in veseljem. Ob največjem državnem prazniku izobesimo slovensko zastavo, ki bo okrasila vsako slovensko hišo ali stanovanje. Žalosti me, da na našem bloku, v centru Domžal, zastave na ta dan ni. Sama jo sicer izobesim na

“ b največjem državnem prazniku izobesimo slovensko zastavo, ki bo okrasila vsako slovensko hišo ali stanovanje.

balkonu, da je vidna, vendar bi si želela, da bi plapolala povsod po domovih.

Kdo bo skrbel za našo narodno zavednost, če ne mi sami? Pred leti je Ljudmila Novak predlagala, da bi mladoporočenci ob sklenitvi zakonske zveze prejeli v dar slovensko zastavo, simbol države. Deležna je bila neupravičenega posmeha, norčevanja in kritik. Res me zanima, ali vsi, ki so se norčevali iz predloga, že imajo slovensko zastavo in jo izobešajo? Kako vzgajati svoje otroke v domoljubju, če ne z zgledom in spoštljivostjo?

Kot poslanka krščanskih demokratov državnega zbora sem ponosna, da lahko soustvarjam prihodnost naše države. Vesela sem, da se skupaj s poslansko skupino NSi trudimo, da bi delovali v dobrobit vseh ljudi, da bi Slovenija postala pravična država, kjer bi delo imelo svoj smisel in kjer bi mladi našli priložnost, da s svojimi talenti in sposobnostmi pripomorejo k večjemu blagostanju in k napredku države.

Vsem občanom in občankam Domžal, vsem našim državljanom, čestitam ob dnevu državnosti in želim ponosno praznovanje tega praznika. Bog živi Slovenijo!

NSI / PEREGRIN STEGNAR, PREDSEDNIK OO NSI DOMŽALE

Zastave v naši občini

V juniju praznujemo Dan državnosti in ob tem prazniku mi vsako leto pride pred oči naša občina, kako kažemo tudi na zunaj, koliko nam pomeni naša domovina, naša država Slovenija. Najprej mi pridejo pred oči kraji, ki kažejo že na daleč, da jim Slovenija veliko pomeni. Zato imajo na izpostavljenih in vidnih hribih izobešene na visokih drogovi h velike slovenske zastave, ki ponosno plapolajo in pričajo o ljubezni do naroda in naše države. Po ulicah in ob cestah imajo izobešene lepe in urejene zastave. Zato sem že pred časom zastavil svetniško pobudo, da bi tudi v naši občini, kot v toliko drugih slovenskih občinah, posvetili več pozornosti izobešanju zastav, ker je v nekaterih krajih naše občine za državne praznike izobešeno bolj malo zastav, neke pa jih niti ne izobesijo. Predlagal sem tudi, da bi v naši občini postavili drog vsaj na enem našem izpostavljenem hribu, na katerem bi lahko visela slovenska zastava. Imamo lepe in daleč vidne vzpetine, kot so Šumberk, Homški hrib, Močilnik v Dobu in še drugi daleč vidni vrhovi v naši občini. S to postavitvijo droga z zastavo bi polepšali tudi veduto naših krajev. Poleg tega imamo ob cestah in na ulicah že postavljene svetilke, na katerih so držala

“ Imamo lepe in daleč vidne vzpetine, kot so Šumberk, Homški hrib, Močilnik v Dobu in še drugi daleč vidni vrhovi v naši občini. S to postavitvijo droga z zastavo bi polepšali tudi veduto naših krajev.

za zastave, vendar se na teh drogovi h izobeša bolj malo zastav. Kakor mi je poznano, so zadolženi posamezniki tudi plačani za izobešanje zastav, pa se dogaja, da te zastave niso vedno izobešene in še več, včasih so celo nepravilno izobešene.

Po preživetju prvega vala epidemije se življenje počasi vrača v stare tirnice tako doma kot v naši širši okolici. V tem času mirovanja v izolaciji smo marsikaj videli bolj pristno, ker smo imeli več časa za razmislek in ugotovitve, zato mi še bolj prihaja pred oči praznovanje tudi na zunaj, ko ni potrebno, da se ljudje izpostavljamo morebitni okužbi. Zato bi nam te zastave polepšale praznične dni in nam povedale, da je naša država osamosvojena že trideset let.

Vsem občanom voščimo lep in prijeten praznik državnosti!

LMM / IVAN PŠAG

Domžale, prostor (zelo) nezadovoljnih ljudi

Delovanje koalicije občinskega sveta postaja od seje do seje vse večja farsa. Koalicija – Lista LTD in SDS (pred volitvami goreča nasprotnika) – dela po svoje. Ne meni se za mnenja, pripombe, predloge in opozorila opozicije, da mora občina delati v dobro občanov, kar je njena osnovna dolžnost in kar se je pokazalo na zadnji seji. Oskrba na domu za starejše, se je s (pre)glasovanjem koalicije ponovno podražila, čeprav smo že zdaj med najdražjimi v Sloveniji. Izgovor, da bo razliko pokrila občina, zavaja, saj bo šlo plačilo iz občinskega proračuna – torej iz denarja občanov. Koalicija je potrdila zaključni račun za leto 2019, pa čeprav smo opozarjali na nezakonitosti. Park Martin Krpan je zgradil Zavod za šport, pa 150.000 evrov za park niti ni omejenih v zaključnem računu. Pri točki o komunalni opremljenosti Zaboršta pa kljub argumentom, da se posega v zaščiteno območje Šumberka z 80-metrsko betonsko škarpno, da nikjer ni podatka niti o velikosti niti izgledu krožišča, niso zalegli! Prav tako nikogar v koaliciji ne zanima, da je predvidena cena samo za krožišče 700.000 evrov brez DDV! O taki ceni lahko gradbeniki povedo, koliko je (ne) realna. Zgradil naj bi ga investitor, ki pa bo potem vse stroške poračunal s komunalnim prispevkom občini Domžale. Prevedeno: investitor ima proste

“Oskrba na domu za starejše, se je s (pre)glasovanjem koalicije ponovno podražila, čeprav smo že zdaj med najdražjimi v Sloveniji. Izgovor, da bo razliko pokrila občina, zavaja, saj bo šlo plačilo iz občinskega proračuna – torej iz denarja občanov.

roke, zgradi krožišče, postavi svojo ceno in občina poračuna – plača razliko. Torej bi na koncu občani Domžal (pre)plačali, kar so si projektant in investitor zamislili, investitor pa bo še mastno zaslužil. Koalicija je argumente ignorirala in gladko glasovala za tak predlog, kljub nasprotovanju krajanov Zaboršta, krajeвне skupnosti in Civilne iniciative Zaboršt. Krajanji smo razočarani, zato smo vložili predlog za presojo ustavnosti in zakonitosti ter tožbo za izpodbijanje odloka OPPN D29/1 Brinje 1 (Zaboršt) na upravno sodišče. Pripravljeni pa smo tudi na referendum. Bomo občani Domžal res plačevali vse, kar nam servira občinska oblast, smo res take ovce, da nas lahko strižejo kadar in kolikor si zamislijo. Dovolj!

LTD / ANDREJA POGAČNIK JARC

Pomoč starostnikom

Zadnja seja občinskega sveta sredi junija je bila poleg seznanitve z zaključnim računom Občine Domžale namenjena predvsem načrtovanju gradenj na Viru in v Zaborštu, pa tudi odločanju o povečanju cene izvajalcu pomoči na domu.

Pomoč družini na domu v naši občini izvaja družba Comett, ki ji je pred leti občina ponovno podelila koncesijo za to dejavnost, kar pomeni, da njihovim zaposlenim pripadajo vse pravice javnih uslužbencev. Država, ki je dejavnost pomoči na domu prepustila občinam, natančno predpiše kriterije za izračun cene storitev, ki pa jo potrdi (ali pa tudi ne) občinski svet.

Ob tej točki dnevnega reda se je v občinskem svetu razvila živahna razprava, ali privoliti v povečanje cene ali ne, čeprav je bil predlog predlagatelja, župana, da se povečanje cene odobri, delež povečanja se pokrije iz proračuna, oskrbovanci zato povišanja cene ne bodo občutili.

Sama se s pomočjo na domu neposredno srečujem že dolga leta in mi zares predstavlja neprecenljivo vsakodnevno pomoč pri negi očeta, ki je krepko presegel stotico let. Cenim in spoštujem delo oskrbovalk, jaz bi jih raje imenovala negovalke, ki svoje delo opravljajo strokovno, odgovorno, z veliko mero empatije za zelo malo

“Skrb za starostnike je tako kot skrb za otroke ogledalo družbe in časa.

denarja. Večinoma je to minimalna plača, ki se je po sklepu vlade v zadnjih mesecih nekoliko povečala, in to je bil glavni razlog za povečanje cene storitve.

Kot rečeno, vsaka občina po svoje organizira oskrbo na domu, ni sistemskega pristopa države, kot je organizirano bivanje v domovih.

V občini Domžale potrebe starostnikov pokrivamo s precejšnjim deležem proračuna: sofinanciranje pomoči na domu v minimalnem 50-odstotnem deležu, doplačila k oskrbi v institucionalnem varstvu, sredstva za socialne pomoči najšibkejšim. K temu je treba prišteti še znatni del proračunskega kolača, ki gre društvom, organizacijam in zasebnikom, ki starostnikom lepšajo dneve, jih ohranjajo bistre in čile. To so društva upokoencev, Lipa, univerza za tretje življenjsko obdobje, Jesenski cvet, oranžni telovadci, če naštejemo najbolj prepoznavne.

Skrb za starostnike je tako kot skrb za otroke ogledalo družbe in časa.

LISTA REZA / ROK UČAKAR GRAŠIČ, GENERALNI SEKRETAR STRANKE

Cepljenje – kolektivna imunost, zakonska dolžnost ali barbarska prisila

Na mizi državnega zbora se je znašel predlog, ki pravi, da se poleg kazni staršem, ki svojega otroka ne cepijo, takemu otroku prepove vpis v javni vrtec.

Če je bila pred epidemijo tehtnica med zagovorniki in nasprotniki obveznega cepljenja kolikor toliko uravnotežena, je koronavirusno obdobje poskrbelo, da se je bistveno povečalo število ljudi, ki so prepričanja, da je cepljenje dobro. In tudi, da je obvezno cepljenje pravilna izbira.

Ustavno sodišče je že leta 2004 sklenilo, da zakon, ki ureja nalezljive bolezni, ni v neskladju z ustavo, in sicer z razsodbo, da je kolektivna imunost, ki jo dosežemo z dobro precepljeno-

stjo, izrazitejša potreba skupnosti pred varstvom posameznika. Pravosodje je torej določilo pravila igre v smislu: poskusi skočiti s senika, pa bomo videli, kaj se bo zgodilo.

Stroka – generalno gledano – cepljenje zagovarja. Prepričan sem, da ima cepljenje mnogo dobrih učinkov. Ampak zakaj nihče ne prizna njegovih slabih? Čemu licemerstvo tako izrazite sorte? Zakaj medicina zavija z očmi, če ji pod nos pomoliš upravičen pomislek pred cepljenjem? Žal mi intuicija prigovarja, da zato, ker zdravniki nimajo protiangumentov, ki jih nasprotnik cepljenja ne bi poznal, ali pa cepivu globoko v sebi a priori ne zaupajo.

Morda pa sem v zmoti, ampak resnično ne razumem, zakaj posamezniku ne bi dovolili svobodne odločitve na demokratičnih temeljih: če se želiš cepiti, se cepi, sicer pa ne. In sprejmi riziko, ki ga prinaša odrek cepljenju. Če je slednje res tako učinkovito, se torej cepljeno prebivalstvo tako ali tako nima česa bati. Ali kako?

Po razvitih državah se zgledujemo samo, kadar so zadeva davki. Če naletimo na svoboščine, pa sta nam vzornici Srbija in Hrvaška, obe zagovornici obveznega cepljenja, ki ga Švica in Avstrija na drugi strani zavračata.

Je pa ne glede na mnenje o obveznem cepljenju korektno razmisliti: danes cepljenje, morda

“Po razvitih državah se zgledujemo samo, kadar so zadeva davki. Če naletimo na svoboščine, pa sta nam vzornici Srbija in Hrvaška, obe zagovornici obveznega cepljenja, ki ga Švica in Avstrija na drugi strani zavračata.

jutri čipiranje, pojutrišnjem pa satelitsko sledenje. Do kod poseči v osebno integriteto pod krinko »javnega dobrega«?

Besedilo na željo avtorja ni jezikovno pregledano.

Izgubo zaradi Bumeranga pokrila kar občina

Časov, ko bili v Hali KC Domžale še veliki, množični plesi, se dobro spominja Igor Lipovšek - Lipe iz Radomelj, zavzet mladinski organizator. Nekaterih se je udeležil, ko je bil še v srednji šoli. Pozneje je zanimanje za ples malce uplahnilo, ker so se mladi začeli preusmerjati v diskoteke.

Kar tri smo imeli v Domžalah, bile so tudi v Kamniku in Ljubljani. Mladinske organizacije, tudi naša v Radomljah, so občasno prirejale mladinske ples v kulturnih dvoranh, v pododru ali v mladinskih sobah. To je bilo odvisno od tega, kako je bilo za ples zagreto vodstvo krajeвне organizacije, pa tudi, če je bil v kraju primeren prostor.

Ko sem leta 1974 začel voditi mladinsko organizacijo v Radomljah, so me nekateri spodbujali – »pa dajte imeti kakšen ples«, a je bila zaradi bližnjih diskotek konkurenca prevelika. Ples so prirejali v gradu v Česeniku, pa na Viru, v prostorih z gramofonom so vrteli plošče. V kulturnem domu v Radomljah se nam je ponudila priložnost, ko je leta 1983 prispela Titova štafeta. V kinodvorani smo odvili stole, pritrdene v tla le za potrebe kina, in organizirali zabavno prireditev. Starejši krajanji so se zmrdovali, vendar so pozneje tako v dvorani organizirali tudi kakšno veselico.

V kleti radomeljskega kulturnega doma je bila klubska soba, kjer so igrali namizni tenis in priredili kakšen ples, več pa pozneje, ko je mladino vodila generacija Martina Šraja in Metoda Merčuna. Predsednik občinske ZSMS je bil Igor od leta 1978 do 1980. Kjer smo želeli okrepiti delo mladinskih organizacij, od Mengša do Moravč, smo prirejali ples z gramofoni, s kakšno modro ali rdečo lučjo, ki pa niso mogli konkurirati diskotekam. Mladci so že imel fičkote, tako da smo se ob petkih ali so-

botah, ko se je diskoteka zaprla, zapeljali kam drugam, denimo 'na kavo' v Portorož – bahaški podvig, da si očaral dekleta. Upravnik Hale KC Andrej Zajc je po nekem plesu, ki ga niso organizirali mladinci, temveč nek zasebnik, pometel smeti na kup in fotografijo objavil v občinskem glasilu, kar je povzročilo v javnosti odpor do mladinskih plesov.

V hali so se odvijali tudi plesi Kluba študentov Domžal in Kamnika. Imeli so tudi glasilo Študent naj bo, ki ga je urejal Drago Flis, poznejši novinar Radia Ljubljana. To so bila odmevna brucovanja. Občinska organizacija ZSMS je tudi sama organizirala ples. Leta 1978 smo povabili skupino Bumerang z Obale, v kateri sta nastopala tudi kitarist Danilo Kocjančič, znani avtor uspešnic, in bobnar Zlati Klun. Upali smo, da bodo zaradi popularnosti zlahka napolnili dvorano. Vse skupaj smo nekoliko podcenili in 'pridelali' precejšnjo izgubo, saj nismo dovolj poskrbeli za reklamo. Ples je bil na Dan republike, 29. novembra. S pomočjo koordinacije družbenopolitičnih organizacij je izgubo pokrila občina, saj smo želeli mlade razvedriti na državni prizniki.

Poslej nismo organizirali mladinskih plesov, temveč le kakšno prireditev. Morali bi imeti več sredstev, pa tudi ljudi, sposobnih organiziracije, poskrbeti za primerno reklamo ter redarsko službo. Težko je bilo s policijo, kajti če smo poklicali miličnike zaradi pretepa, je bilo plesa konec. Morali smo prižgati luči, popisali so udeležence. Razvedelo se je

Del skupine S 74 okoli leta 1980 (z leve): Damir Peric - Dado in Marko Mokorel. (Foto: osebni arhiv Damir Peric)

in mladi niso več hodili tja na ples. Redarsko službo pa so imeli urejeno v diskoteki Šporn, kjer je bil znani varnostnik Ivo Leskošek iz Domžal. V vstopnico je bila vključena tudi konzumacija za pijačo. Ker vstopnic niso pretrgali, saj so jih shranjevali za ponovno prodajo, si včasih v temi in hrupu lokalnega položila listek na šank, naročil in papirček hitro potegnili nazaj v žep in prepričal natakarja, da ga je že pospravil. Še enkrat si potem nisi upal po pijačo, z izmaknjeno vstopnico pa si raje 'počastil' kakšno plesalko.

Na Viru je občinska ZSMS pomagala organizirati koncert zasedbe Prelom, ki jo je vodil Tomaž Kozlevčar, pevec zasedbe New Swing Quartet in ustanovitelj skupine Perpetuum Jazzile. Ples so organizirale mladinske organizacije v Blagovici, Vrhopoljah,

Krašnji. Večkrat je prišlo do prepиров glede vstopnic, ker so jih nekateri dobili zastonj, in pri delitvi dobička od prodaje pijače. Proti koncu 70. let je začel ZAMPS pod grožnjo tožbe pošiljati zahteve za sezname predvajanih skladb in obračunal objave zaradi avtorskih pravic. Do tožb ni prišlo, nekatere mladinske organizacije pa so vendarle nekaj plačale.

ZSMS je organizirala do leta 1982 tudi ples in koncerte za uveljavitev domačih skupin. V eni je bil tudi znani ozvočevalec Damir Peric - Dado. To je bila skupina S 74. Plesi v Hali KC so postal bolj priložnostni, denimo pustoovanja, ki jih je organiziral Košarkarski klub Domžale. Ko je odšel kitarist Kovinarjev Milan Kokalj k ansamblu Franca Miheliča in ko je frontman Boris Kopitar začel v radijske in televizijske vode, so tudi Kovinarji izgubili elan. Iz osemdesetih let prejšnjega stoletja se spomnim ansambla Kan Kan, v katerem sta bila brata Juvan in pevka Marta Zore, potem sem se preselil v Ljubljano in zgubil stik z domačim okoljem, kar zadeva glasbeno sceno. A ne povsem! V Domžalah smo imeli center srednjih šol s strojno, usnjarsko in ekonomsko šolo, kjer sem poučeval. V Hali KC smo organizirali maturantske ples. Še posebej se spomnim tistega, na katerem je zabavo do jutra – po 'fajrundu' uradnega ansambla, s kitaro nadaljeval maturant in poznejši vodja Čukov Jože Potrebuješ.

Domžalska občina je bila v osemdesetih letih zelo zanimiva za glas-

benike, ki so začeli ustanavljati podjetja, saj so bile obdavčitve obrtniških storitev manjše kot drugod. Znana jugoslovanska izvajalca Goran Bregović, vodja zasedbe Bijelo dugme, in pevec Zdravko Čolić, sta leta 1984 ustanovila gramofonsko založbo Kamarad. Povezava sta bila moj že pokojni brat Franci in njegov svak France, ki sta imela kemično podjetje in posel tudi v Bosni. Živo se spominjam 'velezvezd' Bregovića in Čolića, ki sta se v naši kuhinji dogovarjala za sedež gramofonske družbe. Zelo komunikativen in topel je bil Zdravko, Goran pa je bil odsotno in zasanjan tiho. Lahko, da se mu je vrtelo v glavi ... o kakšni novi uspešnici. Oče, ki je bil ljudski godec s klavirsko harmoniko in frajtonarico ter imel prazno stanovanje nad garažo, se je z glasbenikoma hitro dogovoril. Plačala sta mesečno najemnino in s pogodbo o bivališču odšla registrirat založbo na občino. Potem ju ni bilo več. Tudi najemnina ne. Oče je prispelo pošto več mesecev skrbno pošiljal v Sarajevo, od koder pa ni bilo na telefonske in pismenske klice nobenega glasu. In tudi dinarjev ne! Kamaradu je bilo pomembno, da ima žig in sedež firme ter poštni nabiralnik v domžalski davčni oazi. Ko so Čolića ujeli, da od Albancev na črno kupuje devize in so se o aferi razpisali jugoslovanski časopisi, se je oče ustrašil in s pojasnilom, da se nič več ne oglašata, nesel škatlo pisem, časopisov, revij, faktur, vabil in računov na občino.

JOŽE SKOK

OKOLJE

KOLUMNA • MEDSEBOJNI ODNOSI LIDIJA BAŠIČ JANČAR

OJOJ, ZALJUBIL SEM SE!

Govorili bomo o tisti zaljubljenosti, ki ne more biti uresničena oziroma izpolnjena v obliki ljubezenske zveze, torej o neuresničljivi zaljubljenosti. Marsikje in za marsikoga je taka zaljubljenost tabu tema, nekaj, česar se je treba sramovati.

Neuresničljiva ljubezen postane skrivnost, ki še posebej pridobi na pomenu prav zato, ker ni ubesedena. Gre za zaljubljenost moškega ali ženske, ki je že v partnerski ali zakonski zvezi, za duhovnika ali redovnico. Skratka zaljubljenost, za katero bi na prvi pogled rekli, da je prepovedana, zato jo najpogosteje spremljajo občutki krivde in še drugi težki občutki ...

Verjamem, da je čustvo zaljubljenosti, pa četudi 'prepovedane', globoko smiselno. Če smo torej odprti za druge ljudi in se ne osamimo, se nam slej ko prej zgodi zaljubljenost ne glede na to, ali je ta na prvi pogled smiselna ali ne. Poglejmo na čustvo zaljubljenosti, ki ne more biti uresničena v zvezi, z vidika možnosti njene izpolnitve tudi brez ustvarjanja zveze. Če dojamemo zaljubljenost s tega vidika, je zelo dragocena in nam pokaže veliko resnico o nas samih. Predvsem pa je velika priljubljenost, da okrepiamo in preverimo ljubezen, za katero smo se že odločili. Kajti v življenju vsakega človeka se pojavita temeljni vprašanji: »*Za katero ljubezen smo se odločili? Komu želimo posvetiti ljubezen svojega življenja?*« Bistveno je sprejemanje zavedanja, da je zaljubljenost, ki ni uresničljiva, prišla z namenom, da pokaže, kako kakovostne so bile naše dotedanje odločitve.

Če se zaljubimo v neprimerno osebo, je prav, da si za to čutenje vzamemo veliko časa. Zelo pomembno in smiselno je, da imamo v tem obdobju življenja nekoga, ki nas bo peljal skozi ta proces, nam ovrednotil to zaljubljenost: terapevta, duhovnega vodjo, dobrega prijatelja. Nekega, ki mu je jasno, da se vsaka taka zaljubljenost zgodi s prav posebnim namenom, da človeka izbeza iz njegovega najglobljega jedra osamitve in ga odpre za zunanji svet. Dobro doživeta neuresničljiva ljubezen nas naredi drugačne: nežnejše, bolj odprte za svet okoli nas, še bolj predane in ljubeče. Pokaže nam, kako močno se še lahko uresničimo in kako intenzivno še lahko čutimo.

Če si ne damo prostora za rast in razumevanje neuresničljive zaljubljenosti, se lahko zgodi dvojje: slepo sledimo zaljubljenosti in v svoj fokus vzamemo le človeka, v katerega smo se zaljubili, ne pa samega namena te zaljubljenosti, kar nas pelje v varanje, ali pa dušenje tega dragocenega čustva v sebi. Oboje je nemoralno: dušenje čustva zaljubljenosti ali vstop v zvezo, ki ne prinese svobode, temveč skrivanje, prevaro. V obeh primerih zanemarimo ali prezremo čudovit razvojni potencial, ki ga čustvo neuresničljive zaljubljenosti prinaša. Edino odrešitev in vnovični občutek svobode nam prinesejo možnost, da nekaj časa vzdržimo z bolečino in težo tega čustva, zavedanje o odpovedi dejanske mogoče zveze, hkrati pa sprejemanje vsega tistega v sebi, kar nam to čustvo prinaša. Kajti zaljubljenost je lahko izpolnjena v zvezi ali zunaj nje in obratno, lahko je neizpolnjena v zvezi ali zunaj nje. To je paradoks, ki ga je treba razumeti, da sploh lahko živimo v zvezi.

Dejstvo je, da je zaljubljenost zelo dramatično čustvo, še posebej če gre za prepovedano zaljubljenost, tako, ki ne more biti uresničena. Za prepoznavanje te drastičnosti bom navedla nekaj primerov: Kako bi se odzvali ljudje, če bi župnik pred vsemi priznal, da se je zaljubil v prijazno žensko? Kaj pore-

čemo, ko zaslišimo, da se je poročen moški ali ženska zaljubil/-a v nekoga drugega? Če se redovnica zaljubi v moškega, v katerega se po vseh pričakovanjih ne bi smela? Vsekakor najprej pride ogorčenje, začudenje in razmišljanje, da bo verjetno prišlo do razpada že obstoječe zveze ... potem pa sledijo še ugibanje ali celo obtoževanje, obsojanje, kako je kaj takega sploh mogoče, kakšna ženska/moški to sploh je ... Pa gre le za zaljubljenost – kot vsako drugo čustvo, ki v naše življenje pride s prav posebnim namenom: da nas zbu-

“Kajti zaljubljenost je lahko izpolnjena v zvezi ali zunaj nje in obratno, lahko je neizpolnjena v zvezi ali zunaj nje. To je paradoks, ki ga je treba razumeti, da sploh lahko živimo v zvezi.”

di, predrugači, zapelje naše življenje v neko drugo smer, nas naredi drugačne, bolj obrnjene proti življenju, pokaže, kako živi smo lahko ... Menda se vsak zdrav človek v življenju nekajkrat pošteno zaljubi, doživi nekaj, kar močno in dobesedno prebije njegovo srce!

Pomembno spoznanje torej je, da zaljubljenost, ki ne more biti uresničena, vzamemo kot zelo dobro delo na sebi – jo torej uresničimo zunaj zveze in si priznamo/se spoznamo/se srečamo s svojo lakoto, hrepenenji. Skoraj vedno nas pripelje do neizživetve lakote po enem od staršev: po očetu, po materi. Intenzivnejša je zaljubljenost, več te lakote lahko spoznamo, spustimo, da pride na plano. Zelo močno se zaljubljenost lahko zaplete, če človek do teh spoznanj ne pride. Zakaj? Vstopi v zvezo, in ko je ta zveza razkrita, se razkrije tudi vse, kar človek prej ni videl. In je močno in globoko razočaran. Kakor močno ta zaljubljenost vzklije, tako močno in hitro tudi zaide. Dobro vprašanje pri spoznavanju svoje zaljubljenosti je: Kaj čustvo zaljubljenosti hoče od mene? Česa me želi naučiti? Se moram posloviti v danem odnosu ali ostati v njem?

Super je tudi razmišljati oziroma analizirati vse naše dotedanje zaljubljenosti, kar odkrije veliko dejstev o nas samih. Lahko si v spomin priključimo vse zaljubljenosti od otroštva do danes. V katerem obdobju življenja so se dogajale? Katere in kakšne osebe so jo vzbudile? Ostaja kakšen občutek, ki nam še vedno povzroča kakšna posebna čutenja?

Če smo dovolj pogumni, se o zaljubljenosti lahko pogovarjamo s možem/ženo oziroma ljudmi, ob katerih se počutimo varni. Ali o njih lahko spregovorimo ali morda še kaj prikrivamo, nas je sram česa?

Dobro doživeta čustva se po določenem času poslovijo. Dokaz tega je tudi dobro doživeto čustvo zaljubljenosti, ki je odraz poštenega spoznanja znotraj nas samih. Čustvo zaljubljenosti je samo po sebi preprosto, lahko in doživeto, ne jemlje svobode, temveč jo daje. In na koncu še tole: Ljubezen je pogum, ker je dajanje in sprejemanje. Veliko je ljudi, ki ljubezen lažje dajejo, kot prejemajo. Prav njim se bo zaljubljenost, pa čeprav prepovedana, zagotovo zgodila, da bi jih naučila, da je ljubezen vzajemnost, ki odpira srce tako za dajanje kot prejemanje. □

Vzorčna rastlinska čistilna naprava

V CČN Domžale - Kamnik je na ogled vzorčna rastlinska čistilna naprava, pozornost pa posvečajo tudi malim komunalnim čistilnim napravam (MKČN) in na to temo izvajajo vrsto strokovnih izobraževanj.

Umestitev RČN na zelenico ob pogonskem objektu CČN Domžale - Kamnik, maj 2020

Delovanje malih čistilnih naprav običajno nima rednega nadzora, zato je treba z njimi pravilno ravnati, saj lahko zaradi neustreznega čiščenja ali celo nedelovanja prihaja do onesnaževanja vodnega okolja. Med MKČN spadajo tudi rastlinske čistilne naprave, ki odpadno vodo čistijo naravno. Iz vode odstranjujejo organska onesnažila, ki so hranila za mikroorganizme, delno pa tudi dušikove in fosforjeve snovi. Vzorčno rastlinsko čistilno napravo so na zelenici ob pogonskem objektu v CČN Domžale - Kamnik postavili pred dvema letoma, danes pa je, obrasla z močvirskimi rastlinami, že zanimiva za ogled tako udeležencev izobraževanj kot tudi drugih obiskovalcev.

Rastlinska čistilna naprava je eden sonaravnih načinov čiščenja komunalnih odpadnih vod iz gospodinjstev. Tako jih lahko občani postavijo ob hišah in tudi v naseljih, pri čemer je velikost odvisna od števila priključenih uporabnikov. V CČN Domžale - Kamnik so rastlinsko čistilno napravo (RČN) na površini 60 m² postavili marca 2018, njena zmogljivost pa je 20 populacijskih enot (PE), kar pomeni, da lahko čisti odpadno vodo dvajsetih uporabnikov. Na RČN se čisti manjši delež odpadne vode, ki priteka na dotok CČN.

RČN sestavlja usadnik, ki je namenjen usadjanju delcev, ter čistilna greda, porasla z rastlinami. Greda je napolnjena s peskom različnih granulacij, ki zadržuje suspendirane snovi in predstavlja idealno površino za naselitev mikroorganizmov. V RČN se iz odpadne vode odstrani večji del organskih snovi in del dušikovih in fosforjevih snovi. V čistilni gredi so zasajene močvirske rastline – navadni trst (*Phragmites australis*) in vodna perunika (*Iris pse-*

udacorus), ki v kombinaciji z naravno mikrofloro v čistilni gredi čistijo odpadno vodo.

Čiščenja odpadne vode v RČN

Odpadna voda počasi pronica skozi do točne perforirane cevi in pesek ter se zatem s pomočjo mikroorganizmov (90 %) in rastlin (10 %) prečisti organskih, dušikovih in fosforjevih snovi. Za razgradnjo organskih snovi v aerobnem procesu čiščenja dobijo mikroorganizmi potrebni raztopljeni kisik iz zraka prek razvejanega cevne sistema. Fosfor se odstranjuje s pomočjo koagulantov (železov triklorid), dušikove snovi pa v procesu nitrifikacije in denitrifikacije. Na dnu čistilne grede so perforirane iztočne cevi, ki čiščeno vodo nato preusmerjajo v iztočni jašek, iz tega pa čiščena voda odteče v okolje.

Postavitev RČN na CČN Domžale - Kamnik (20 PE)

Pred čistilno gredo je nameščen troprekadni usadnik s kapaciteto 3,8 m³. Usadnik zadrži večje in manjše delce, ki se nahajajo v vodi in se sedajo v obliki mulja. Z delci razbremenjena odpadna voda se zatem prelije

Rastline za rast iz odpadne vode črpajo hranilne snovi in tako povečajo učinek čiščenja. Glavnino čiščenja odpadne vode opravijo mikroorganizmi, ki so pritrjeni na delcih peska pod površjem čistilne grede.

v dotočno črpališče oziroma v črpalni jašek, v katerem je potopna črpalka, od tu pa se voda v intervalih dovaja na čistilno gredo RČN. Črpalka v dotočnem črpališču pulzno črpa odpadno vodo v sistem perforiranih cevi, ki so razporejene po celotni površini čistilne grede. Greda v velikosti 60 m² in globine 1 m je nasuta z različnimi frakcijami peska. Z grobimi frakcijami so obsute perforirane dotočne in iztočne cevi, finejše frakcije pa predstavljajo čistilni sloj, kjer se voda najdlje zadržuje in čisti.

Ob RČN je nameščen tudi jašek, v katerem je nameščena elektro omara in posoda za koagulant, ki se prek sistema za doziranje dovaja v troprekadni usadnik ter služi za vezavo in odstranjevanje fosforja. Električna energija je potrebna le za dovajanje vode na površino čistilne grede ter za delovanje dozirne črpalke.

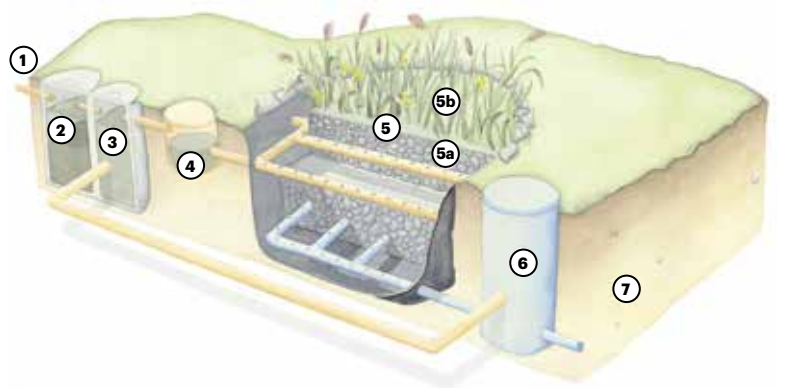
Značilnosti RČN

Rastlinske čistilne naprave so enostavne, njihovo vzdrževanje ni zahtevno. Približno na vsake tri mesece je treba odstraniti mulj, izvesti pregled cevi in jaškov ter jeseni pokositi rastline. Za redno obratovanje in nadzor v CČN Domžale - Kamnik vodijo obratovalni dnevnik in redno preverjajo delovanje.

Čiščeno vodo iz rastlinske čistilne naprave je mogoče uporabiti za podtalno zalivanje zelenic, grmovnic, drevja ali trte. Voda iz RČN namreč ni dezinficirana in je ravno tako lahko vir patogenih mikroorganizmov in virusov, zato velja previdnost pri njeni ponovni uporabi.

JP CENTRALNA ČISTILNA NAPRAVA
DOMŽALE - KAMNIK
ILUSTRACIJE: IRENA REŽEK
FOTO: KLEMEN RAZINGER

Shematični prerez RČN na CČN Domžale - Kamnik

Vtok odpadne vode (1), Troprekadni usadnik (2), Dotočno črpališče (3), Doziranje obarjalnega sredstva za fosfor (4), Čistilna greda (5), pesek različne granulacije (5a), vlagoljubne rastline (5b), Iztočni jašek / črpališče za interni povratek (6), Izток čiščene vode (7)

Menjava trenerja prinesla prvo spomladansko zmago, a plovbo v varne vode (še) ne

Domžalski nogometaši še naprej iščejo recept, ki bi jim zagotovil niz zmag in s tem osvajanje prepotrebnih točk v boju za miren zaključek sezone 2019/20. Fortuna spomladi ni njihova zaveznica, kar se je znova potrdilo ob dveh porazih proti Mariboru in Olimpiji.

NK DOMŽALE Domžalski prvoligaš se je po izjemno slabem vstopu v drugi del sezone, ko ekipa ne po zimskem premoru in nepopravljivem poškodb zaradi koronavirusa ni zabeležila zmage, zahvalil trenerju Andreju Razdrhu za sodelovanje. Sedem zaporednih tekem brez zmage je bilo preveč, rešitve sredi junija niso videli več niti v vodstvu kluba. Težko nalogo je prevzel stari znanec Dejan Djuranović, ki je v Domžalah svoj pečat pustil kot igralec (2003–2006), športni direktor in pod vodstvom Simona Rožmana tudi kot pomočnik glavnega trenerja. Matej Oražem je po razburkani sezoni stavil na znan obraz, ki mu bosta pomagala dva preverjena klubska pomočnika – Jan Košir in Aleš Mežnaršič.

Natrpun junijski razpored slovenskim prvoligašem prinaša pet tekem, štiri so že za Domžalčani. Porazu proti Mariboru in remiju proti kranjskemu Triglavu je sledilo slovo Razdrha in končno prva zmaga proti Rudarju s 3:2. Krivulja se nato na žalost ni obrnila navzgor tudi proti Olimpiji, ki je bila v Domžalah boljše z 1:0.

A kako malo včasih manjka v športu ali točneje nogometu, da bi se stvari razpletle povsem drugače.

Domžalčani so proti Mariboru igrali zelo dobro in po zadetku mladega Svena Šoštarčiča Kariča povedli v 62. minuti. Zdelo se je, da je urok slabih rezultatov premagan. A ob vstopu v

zadnji del so sledile črne minute. Mariborski napadalec Santos je v 77. minuti v kazenskem prostoru ob strelu v roko zadel domžalskega branilca Nikolo Vujadinovića, ki je prejel drugi

rumeni in posledično rdeči karton, z zadetkom z bele točke pa so Mariborčani prišli do izenačenja. Vijoličasti so nato izkoristili svoj trenutek in v naletu ob igralcu več le dve mi-

nuti pozneje povsem spreobrnili potek srečanja – za 1:2 je zadel nekdanji domžalski napadalec Rudi Požeg Vancaš. Takrat še varovanci Razdrha so bili povsem blizu uspeha, ki bi prinesel prepotrebno mirnost in samozavest. A ni šlo oziroma bilo usojeno. Sledil je še remi proti Triglavu, ki ga je ob igralcu manj v izdihljajih tekme z zadetkom s prostega strela rešil kapetan Senijad Ibričić. Debi Djuranovića na klopi Domžal se je končal z zmago nad zadnjeuvrščenim Rudarjem, za katero so z zadetki poskrbeli Matic Fink, Ibričić in Matej Podlogar, a kaj, ko je sledil nesrečen poraz z Olimpijo. Vodilna ekipa prvenstva je zmagoviti zadetek dosegla v 90. minuti, osmoljenec je bil znova Nikola Vujadinović, ki je žogo porinil v svojo mrežo po predložitvi Olimpije z leve strani.

Nov poraz, že 15. v sezoni, je bil zagotovo težak, a domžalski nogometaši bodo morali dvigniti glavo in pod novim vodstvom in z novo energijo loviti prepotrebne točke. Za mirnejše (sicer kratko) poletje. Fortuna bo morala biti enkrat tudi na njihovi strani.

DOMEN JARC

FOTO: NKDOMZALE.SI

Domžalčani so na domačih tekmah proti Mariboru in Olimpiji doživeli dva nesrečna poraza, čeprav bi si po prikazanem zaslužili več.

Obrisi ekipe se že kažejo, Mahkovic znova med nosilci

Poletno vzdrževanje telesne (košarkarske) pripravljenosti na eni strani in pisarniško delo na drugi se v Košarkarskem klubu Helios Suns nadaljuje s polno paro.

KK HELIOS SUNS In obrisi ekipe za prihodnjo sezono se tako že kažejo. Na veselje vseh vpletenih se bo znova veliko vrtelo okoli Blaža Mahkovića, ki je z domžalsko ekipo podaljšal pogodbo. Pomemben člen ali kar gradnik ekipe tako ostaja v oranžnem dresu!

Mahkovic, tudi slovenski reprezentant, je bil lani eden najpomembnejših, če ne kar ključni mož ekipe Dejana Jakara. Bil je najboljši košarkar regionalne Lige ABA 2 s povprečjem 18,4 točke, 5,2 skoka in 2,8 podaje, odličen je bil tudi v domačem prvenstvu. Za 30-letnika bo prihajajoča sezona že šesta v domžalskem dresu: »Vesel sem, da smo s klubom našli skupni jezik glede podaljšanja pogodbe, hkrati pa verjamem, da bo vodstvu uspelo sestaviti ekipo, s katero bomo lahko mešali štrene najboljšim tako v slovenski ligi kot tudi v Ligi ABA 2. Glede na letošnjo kratko sezono se že veselimo prihodnje.«

Pogodbo s Helios Sunsi je podaljšal tudi mladi 21-letni Urban Oman, ki v Domžalah košarkarsko raste že od 15. leta. Pridobiva izkušnje in zaupanje trenerja, vse to pa upraviči z vedno boljšimi predstavami pod obročema. Velja za eno najlepših presenečenj letošnje sezone, ki jo je predčasno kon-

čal koronavirus. Obe vpleteni strani verjameta, da bo tako tudi v prihodnje.

Prvi novinec v Domžalah pa je Daniel Vujasinović, ki mu bo zaupana dirigentska palica organizatorja igre. Izkušeni slovenski košarkar je do zdaj odigral več kot 250 tekem v prvi slovenski ligi, se s Sixt Primorsko veselil trojne krone (zmaga v Ligi ABA 2 ter naslov pokalnega prvaka in državnega prvaka) ter bil lani v dresu Rogaške tretji podajalec regionalne lige s povprečjem 6,8 podaje na tekmo. V domačem prvenstvu je v statistiko vpisal 8,7 točke in 4,9 podaje na tekmo. »Daniela smo si želeli že nekaj časa, zato smo zelo zadovoljni, da se je priključil naši ekipi. Ima ogromno izkušenj, ki smo jih v zadnji sezoni morda kar malce pogrešali. Kot mentor bo te izkušnje zagotovo uspešno prenesel na naše mlade košarkarje. Hkrati pa si želim, da bo tudi moja podaljšana roka na igrišču,« se sodelovanja veseli trener Jakara, ki bo v prihodnjih tednih dobil nove igralce za sestavljanje domžalskega košarkarskega mozaika.

Mozaika, s katerim bo skušal znova poseči po vedno visokih ambicijah domžalskega kluba. In seveda tudi njihovih zvestih navijačev.

DOMEN JARC

FOTO: HELIOS-SUNS.SI

Lanski motor ekipe Blaž Mahkovic ostaja v oranžnem dresu tudi v sezoni 2020/21.

Zavod za šport in rekreacijo Domžale,
Plavalno društvo Domžale in Šola zdravja organiziramo

TEDEN PLAVANJA ZA SENIORJE

20.–24. 7. 2020 vsak dan od 9:00 do 10:00
Kopališče Domžale

Izpopolnjevanje plavalnih tehnik, gibljivost, moč in vzdržljivost v plavanju za plavalce.
Dobrodošli tudi neplavalci za premagovanje strahu, prilagajanje na vodo in učenje plavanja.
Se že veselimo plavanja z vami!

*v primeru, da se kopališče Domžale ne bo odprlo, si pridržujemo pravico do odpovedi tečaja

Več info in prijava:
Plavalno društvo Domžale:
info@plavalnodrustvo-domzale.si
040 836 218 (Gaja)

ŠPORT

Padajo novi in novi rekordi – osebni, klubski in tudi državni

Atletska sezona se je v juniju vrnila v ustaljene stare tirnice in državna tekmovanja v različnih starostnih kategorijah si sledijo tako rekoč iz tedna v teden. Člani Atletskega kluba Domžale pa na njih dokazujejo, da so tudi v zadnjih mesecih koronavirusa dobro trenirali.

ATLETSKI KLUB DOMŽALE Prvo ime domžalske atletike še naprej ostaja mladinec Jan Emberšič, ki je 7. junija na domačem mitingu v Domžalah še enkrat izboljšal državni rekord za mlajše mladince v metu pet kilogramov težkega kladiva. Orodje je iz njegovih rok po-

Seznam rekordov je na Odprtem prvenstvu Slovenije v metalskem peteroboju za veterane, ki je 13. junija potekalo v Domžalah, nadaljeval Jože Pirnat. Novopečeni Abrahamovec je svojo metalsko vsestranskost in atletsko predanost kronal z novim državnim re-

Žana Planinšek je številnim osvojenim medaljam dodala tudi svoj podpis pod klubski rekord.

letelo kar 71,05 metra. Domžalski metalski miting pa je pozornost slovenskih medijev ujel z novim članskim državnim rekordom v metu diska, ki ga je po dolgih 21 letih z dosežkom 66,29 metra izboljšal atlet Ptuja Kristjan Čeh – to je trenutno tretji rezultat sezone v Evropi in dosežek enakovreden visoke uvrstitve tudi v finalu preteklih svetovnih prvenstev. Na kakovostnem mitingu v Domžalah se je z osebnim rekordom v metu kladiva izkazala še ena Domžalčanka Janina Drolc, ki je svoj mejnik v metu tri kilograme težkega orožja premaknila na 54,79 metra. S tem rezultatom je za manj kot deset centimetrov zgrešila zmago v napeti tekmi mlajših mladink.

Na tradicionalnem mitingu v Kranju sta se na začetku meseca pod nove osebne rekorde podpisala še mladinec Nejc Povše v teku na 300 metrov s časom 36,98 sekunde, s čimer je na klubski lestvici najboljših dosežkov skočil na visoko četrto mesto, in Žana Planinšek. Slednja je v metu 400 gramov težkega kopja ob prepričljivi zmagi navdušila z novim pionirskim klubskim rekordom 46,62 metra.

DOMEN JARC

Zaključek leta z izpiti za judo znakce in pasove

Ob zaključku šolskega leta so judoistke in judoisti Juda Domžale tradicionalno opravljali izpite iz judo teorije in judo tehnik.

JUDO Otroci, ki obiskujejo program 'judo vrtec' so si prislužili judo znakce, starejši judoke pa so opravljali izpite za 8. kyu (belo-rumeni pas), 7. kyu (rumeni pas), 6. kyu (rumeno-oran-

žni pas), 5. kyu (oranžni pas), 4. kyu (oranžno-zeleni pas). Po rednem programu Judo zveze Slovenije so otroci prikazali naslednja teoretična znanja in osnove juda: pozdrav Rei (pozdrav stoje, pozdrav kleče), okvirni pregled zgodovine juda, poznavanje stopenj pasov in njihov pomen, poimenovanje športne opreme judoista in nekaj praktičnih judo metov. Ob pridni vadbi skozi vse leto in s številnimi online srečanji v času epidemije covid-19 so vsi kandidati pokazali veliko znanja in uspešno opravili izpite. Čestitamo!

ŠPELA LAMPE

FOTO: TILÉN PERKO

22. kegljanje slovenskih paraplegikov v Domžalah

Tradicija, ki traja že več kot dve desetletji, tudi letos ni bila prekinjena.

KEGLJANJE Zaradi koronavirusa je bilo tradicionalno kegljanje slovenskih paraplegikov za Pokal Domžal, ki je v organizaciji Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine vsako leto privabilo paraplegike iz vseh koncev Slovenije, sicer preloženo, a po odpravljanju ukrepov so paraplegiki 19. april – praznik Občine Domžale, praznovali 17. junija 2020. Tudi letos se je za organizacijo in izvedbo tekmovanja v kegljanju posebej potrudila znana slovenska kegljačica Cvetka Štirn, ki je podobno kot vse svoje življenje z ve-

nju slovenskih paraplegikov ob prazniku občine izrekel Toni Dragar, župan naše občine, ter jim zaželel prijeten dan. Na kratko je obudil zgodovino tekmovanj, vsem izrekel čestitke za sodelovanje, najboljšim pa za rezultate, posebej se je zahvalil tudi organizatorici Cvetki Štirn ter vsem, ki so pomagali pri izvedbi tekmovanja, in vse tudi prihodnje leto povabil na kegljanje. V imenu organizatorja – Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine se je županu Toniju Dragarju zahvalila Mirjam Kanalec, predsednica društva, ter zaželela Obči-

liko optimizma čakala, da se slovenski paraplegiki – kegljači tudi letos dobijo v Domžalah ter se tradicionalno pomerijo v kegljanju za Pokal Domžal in tako proslavijo praznik občine.

V Domžale oziroma najprej na kegljišče v Kamnik jih je pripeljalo veselje, da se spet vidijo, hkrati pa tudi tekmovalna zagnanost, ki je bila zaradi epidemije v letošnjih prvih mesecih ovirana. Pa se to ni dosti poznalo, saj so se prav vsi z visoko tekmovalnostjo lotili tekmovanja in se hkrati veselili tudi uspehov drug drugega, saj jih v Domžale ne pripelje le tekmovalnost, temveč tudi tovarštvo in veselje, da so skupaj.

Veseli so bili dobrodošlice, ki jim jo je ob zaključni slovesnosti na 22. keglja-

ni Domžale in njenim prebivalcem veliko uspehov, hkrati pa jim, zaradi korone, malce pozno čestitala ob občinskem prazniku, ter se zahvalila za pomoč, ki jo je društvo deležno s strani občine. Poudarila je, da se mora sodelovanje občine z društvom tako uspešno nadaljevati na vseh področjih tudi v prihodnje.

Na kegljišču v Kamniku se je pomerilo 29 tekmovalcev iz šestih pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije, ki so imeli na voljo 120 lučajev – 60 na polno in 60 na čiščenje, doseženi rezultati pa so šli tudi za uvrstitev v ligo. Iskreno zahvalo so sodelujoči izrekli sodnikoma Franciju Grubarju in Urošu Poljanšku, ki sta ob sojenju poskrbela tudi za pregledne rezultate.

Namiznotenisarji končali ligaška tekmovanja, nekaterih državnih prvenstev (še) ne

Od državnih prvenstev se je letos do zdaj odigralo samo člansko.

NAMIZNI TENIS Po zadnjem odigranem krogu 1. slovenske moške namiznoteniške lige, ki je v letošnji sezoni zaradi koronavirusa potekala enokrožno (namesto jesenskega in pomladanskega kroga, torej 18 tekem, samo en krog oziroma devet tekem), je naša prva ekipa (NTS Mengeš 1) osvojila šesto mesto, naša druga ekipa, ki je letos tudi igrala v 1. ligi, pa se je po porazu v zadnjem krogu z NTK Arrigoni Izola poslovila in se preselila v drugo ligo. Tako bomo v naslednji sezoni imeli eno ekipo v prvi in eno v drugi slovenski namiznoteniški ligi. Obe ekipi bosta nastopili v pomlajeni sestavi, o tem, kdo bo igral v posamezni ekipi, pa več pred začetkom nove sezone.

Od državnih prvenstev se je letos do zdaj odigralo samo člansko, vse

ostale starostne kategorije pa še čakajo na njih, saj so bile zaradi prekinitve treningov in tekmovanj zaradi koronavirusa prestavljena. Kdaj točno bodo, v tem trenutku, ko pišem ta prispevek, še ne vemo, predvidevamo pa, da vsekakor pred začetkom nove sezone, torej predvidoma konec avgusta in začetek septembra. Zato je pred nami kar naporno poletje, saj bo treba nekako nadoknaditi izpad treningov in tekmovanj v spomladanskem delu. Bomo pa vsekakor tudi letos odšli na naše, že tradicionalne poletne priprave v Kranjsko Goro. Terminko se zdaj še usklajujemo, zato več o tem v naslednji številki.

Seveda pa pozorno spremljamo tudi, kaj glede mednarodnih tekmovanj sproti odloča vodstvo Mednarodne

Prehodni pokal za letošnji Pokal Domžal je osvojila ekipa Društva paraplegikov Novo mesto s 1530 podrtimi keglji, le deset manj so jih podrli tekmovalci iz DP ljubljanske regije, tretje mesto pa je pripadlo DP Celje, ki je uspelo podreti 1476 kegljev.

Med kegljači je prvo mesto osvojil Tone Kanc, DP Novo mesto, drugi je bil Roman Hrženjak, DP Celje, tretji pa Janez Janžič, DP Maribor. V ženski konkurenci je zmagala Senka Ivanišević, DP ljubljanske regije, pred Martino Glavač, DP Novo mesto in Marto Janežič, DP Murska Sobota. V konkurenci veteranov – tetraplegikov in veteranov je bil najboljši Aleš Povše, DP Celje, drugo mesto je osvojil Ludvik Škraban, DP Murska Sobota, tretje pa Slavko Ivančič, DP ljubljanske pokrajine. Vsem najboljšim, ki so prejeli pokale in praktična darila, iskrene čestitke. Čestitke in zahvalo pa tudi glavni organizatorici Cvetki Štirn, ki se je zahvalila vsem sodelujočim, sponzorjem, sodnikom in vsem, ki so pomagali pri organizaciji in izvedbi tekmovanja, ter izrazila upanje, da se v letu 2021 srečajo in pomerijo za Pokal Domžal 2021.

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine se ob tej priložnosti iskreno zahvaljuje in želi veliko uspehov vsem sponzorjem in donatorjem, ki so pomagali pri organizaciji in izvedbi 22. kegljanja za Pokal Domžal, še posebno pa: Občini Domžale kot pokrovitelju; Zavodu za šport in rekreacijo Domžale ter Klimer Štirn & co., d.n.o., Vir, Avtomehanika Kveder Božidar, Janez Mal Moravče, Elektro Verpex, d.o.o., Jarše, MG inštalaterstvo, d.o.o., Boštjan Grošelj Krtina, Helpy Trzin, Brown Forman Worldwide, d.o.o., Ljubljana, Avto GP – Peter Govejšek, s.p., Brezje, Ortosana Trzin in G 3 Komenda.

Vsem še enkrat iskrene čestitke in dobrodošli tudi v letu 2021.

VERA VOJSKA

FOTO: VIDO REPANŠEK

Naša prva ekipa – NTS Mengeš 1 (z leve): Klemen Jazbič, Andraž Avbelj in David Orešnik je letos osvojila šesto mesto v elitni 1. slovenski namiznoteniški ligi.

BESEDILO IN FOTO: JANEZ

Trni, ki nas zbadajo v času,
bodo cvetovi za vso večnost.
(Janez Bosko)

ZAHVALA

16. maja smo se v 83. letu starosti poslovili od

Karla Streharja

iz Domžal

Zahvalili bi se radi njegovemu zdravniku dr. Mušiču za dolgoletno zdravljenje, posebno še za spremljanje v njegovih zadnjih dneh življenja. Zahvala velja tudi patronažni sestri Mojci Jenko za vso pomoč in strokovnost. G. Župniku Klemenu Svetelju iskrena hvala za vse srčne besede tolažbe in spodbude, duhovno oskrbo in obhajanje svete maše s pogrebom. Bog povrni številnim duhovnikom, sorodnikom, sosedom, sofaranom in prijateljem za udeležbo ob slovesu, za izkazano sočutje, duhovno podporo in darove. Pogrebni službi Vrbančič hvala za številne nasvete, pomoč in srčno pieteto. Hvala vsem, ki ste bili del njegovega zemeljskega življenja in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: žena Štefka, otroci: Karl, Robert, Mare, Tomaž, Dominik in Marija z družinami, sestre: Betka, Meri, Tinca, Slavka, Elca in Zvonka ter brata Marjan in Cveto z družinami

Še vedno si tukaj, ne tam,
v hiši, delavnici, na vrtu.
Mnogo si ustvaril in pustil
žive spomine za nas.

ZAHVALA

25. maja 2020 se je v 76. letu za vedno poslovil

Franc Breznikar

iz Depale vasi

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom Depale vasi, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Iskrena hvala njegovemu osebnemu zdravniku dr. Tomažu Mušiču, medicinski sestri Ireni in drugemu osebju v Zdravstvenem domu Domžale ter zdravnikom in osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani za trud in zavzetost v času zdravljenja. Hvala župniku g. Klemenu Svetelju za lep pogrebni obred in besede slovesa, Pogrebni službi Vrbančič, pevcem Krt za sočutno zapete pesmi in odigrano Tišino. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in se skupaj z nami poslovili od njega ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Moje srce je prostor,
ki minevanju časa
prižiga luči moje večnosti.

V SPOMIN

V teh dneh so minila štiri leta,
odkar je odšel naš

Branko Moder

Spomini živijo v nas in ti si del njih.
Hvala vsem, ki te spomine ohranjate z nami.

Tvoji domači

Ko pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči,
in čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.

ZAHVALA

V 91. letu starosti je v večnost odšla

Marija Sršen

Žnidarjeva Micí iz Depale vasi

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče, darove za cerkev in svete maše. Iskreno se zahvaljujemo duhovnikom, ki so se poslovili od nje z lepim obredom in sveto mašo.

Žalujoči: sestre Ančka in Ivanka ter nečaki in nečakinje z družinami

ZAHVALA

Gospod je moj pastir,
nič mi ne manjka. (Ps 23,1)
(novomašno geslo)

V četrtek, 23. aprila 2020, je v 80. letu starosti v Očetovo hišo odšel

Anton Rojc

častni kanonik Stolnega kapitlja v Ljubljani

Mašniško posvečenje je prejel leta 1965. Deloval je v župnijah Ljubljana - Koseze, Škofja Loka, Ljubljana - Sv. Križ, Ljubljana - Sv. Trojica ter bil škofov vikar v Beogradu, član Slovenskega ekumenskega sveta in Apostolstva sv. Cirila in Metoda ter sodnik Metropolitanskega cerkvenega sodišča v Ljubljani.

Pogreb je v soboto, 25. aprila 2020, na pokopališču Radomlje v družinskem krogu vodil nadškof Stanislav Zore.

Hvaležni smo za dar njegovega življenja. Hvala vsem, ki ste se ga v teh dneh spomnili in zanj molili. Posebej hvala osebju v Duhovniškem domu Mane nobiscum in UKC Ljubljana, ki so zanj skrbeli v zadnjih mesecih. Hvala tudi Andreju Vrbančiču in Cvetličarni Na ovinku.

Njegovi domači

Kogar nosiš v srcu, ta ne umre,
ostaja ljubezen in spomin na skupne dni,
ostaja upanje na snidenje,
tam med zvezdami.

V SPOMIN

29. junija mineva pet let,
odkar si za vedno odšla
draga mami, mama in sestra

Ivanka Rape

rojena Jazc

iz Zaboršta pri Domžalah

Hvala vsem, ki se ju spominjate, stojite ob njunem grobu in ju skupaj z nami nosite v svojih srcih.
Pogrešamo vaju!

Hčerki Tamara in Urška z družinama

30. junija mineva pol leta,
odkar si za vedno odšel
dragi ati, ata in brat

Jože Rape

Vse na svetu mine,
vse se spremeni,
le spomin na tebe
ostaja in živi!

V SPOMIN

Mineva leto, odkar je za vedno odšel naš dragi

Štefan Capuder

z Vira pri Domžalah

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate in stojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

Mnogo si ustvaril,
zdaj vsak korak
spomin je nate.
Hvaležni smo ti za vse,
nosimo te v srcih,
z nami živiš naprej.

V SPOMIN

Marko Kavčič

Minilo je žalostno leto, odkar si odšel ...

Vsi tvoji

Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš,
vedno znova zažarijo.
(J. W. Goethe)

ZAHVALA

1. maja 2020 nas je, star 77 let, zapustil naš dragi mož, oči, ata, tast, brat, stric, svak, bratranec in prijatelj

Jože Jarc

iz Spodnjih Jarš

Iskreno se zahvaljujemo osebni zdravnici dr. Petri Jeretina Eržen za zdravniško pomoč, vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, tabornikom kluba WEOR in kolektivu Mlinostroj za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvaležni smo za njegovo življenje in njegovo nesebično ljubezen, s katero bo za vedno ostal med nami.

Vsi njegovi

Vsak dan te pogrešam,
a v trenutkih, ko mi je težko,
ko te ni, da bi mi prisluhnila,
še bolj dojamem, kako prazen je svet
brez tebe, ljuba moja mami.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 93. letu sklenila naša draga mami, babi in prababica

Terezija Brnabič

z Vira pri Domžalah

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem ter znancem za izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala tudi Pogrebni službi Vrbančič ter g. župniku Aleksandru Ureku za opravljen obred. Iskrena hvala vsem in vsakemu posebej, ki jo ohranjate v lepem spominu.

Vsi njeni domači

Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno,
a kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.
(Svetlana Makarovič)

ZAHVALA

Zlatko Lepoglavec

Ob slovesu ljubečega moža, očeta, brata in strica se iskreno zahvaljujemo gospe Marjeti Cerar in gospe Štefaniji Mesarič za ganljiv govor, gospodu Martinu Kozjeku pa odpeti žalostniki, gospodu župniku, Hrvatskem kulturnem društvu Međimurje Ljubljana, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ŠD Dob, NK Ihan, Telemach, Zvezda in Raycap za izrečena sožalja, tople besede, objeme, pomoč ...

Iskrena hvala vsem ... ohranite ga v lepem spominu.

Vesna, Florijan, Jure

Ko pošle so ti moči,
zaprl trudne si oči,
čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat in stric

Ivan Grden

dimnikarski mojster iz Domžal

Iskreno se zahvaljujemo medicinskemu osebju ZD Domžale za vso nudeno zdravniško pomoč in hvala vsem sorodnikom, prijateljem ter sosedom za izrečena sožalja, sočutne besede, darovane sveče in rože. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Majda, hči Maruša z Rajkom, vnukinji Maja z Matjažem in Špela z Rokom, pravnučki Renej, Ineja, Kaja in Nik ter Nina z družino

OBJAVE | PISMA BRALCEV

IN MEMORIAM

Zlatko
Lepoglavec

(1964–2020)

Zbrani ob preranem grobu gospoda Zlatka, moža, očeta, brata, strica ter nam sosedom danega za skrb in pomoč v življenju naše soseske v centru Domžal, naj mi bo dovoljeno povedati v blag spomin nekaj iz življenja, kar ostaja za večno.

Po več letih vodenja hišnega sveta sem leta 1993 sprejela v hišniško stanovanje mlado družino. S požrtvovalnim delom zakoncev Lepoglavec so bile začetne ovire kmalu premagane. Celo več, nič ni bilo nerešljivo, dane so bile pobude, rešitve in z veliko umnostjo in spretnostjo opravljena dela, tudi tista nevidna, ne vsem na očeh.

Zlatko je prišel iskat znanja, se izučit poklica iz rodnega Medžimurja leta 1978 na Srednjo kovinarsko šolo v Domžale kot najstnik, štirinajstletni deček, in preživel srednješolski čas v dijaškem domu v Domžalah. Po vojaščini se je zaposlil v IMP v Ljubljani, kjer je preskočila iskrica in 1992. leta vodila v zakon z mlajšo sodelavko Vesno iz Domžal. Letos pomladi sta praznovala že 28-letnico skupnega življenja.

Rodila sta se jima dva sinova, Florjan in Jure, ki sta dobila požrtvovalna ljubeča starša, kjer so bile v družini vrednote: delo, srčnost in predanost. Oče je podpiral sinova na vsakem koraku in Nogometni klub Domžale je bil dober okvir za vzgojo vztrajnosti, požrtvovalnosti, borbenosti in ekipnega duha. Florjan se je zaposlil v gostinstvu, se izobraževal tudi v tujini, leta 2017 pa dosegel častni naziv barist leta. Mlajšega Jureta je oče vedno spremljal, ga podpiral v nogometu, kjer je bil Jure večletni kapetan mladinske reprezentance. Ko sem prosila Zlatka, če bi šel na vrt pogledat, kako postaviti vereje, je bilo pomembno to, da ne zamudi tekme, kamor sem ga z vrta takoj peljala v Dob na športno igrišče, da je bil oče lahko navzoč v podporo sinu in ekipi. Vzajemno smo se podpirali in si pomagali.

Najino zgledno sodelovanje prevzete službe je trajalo še petnajst let, a upravljalci so se menjavali, tudi stanovalci, lastniki in najemniki. Status službenega stanovanja in funkcionalno zemljišče kljub prizadevanjem še do danes ni smiselno razrešeno. To je bila velika teža tudi za Zlatka in njegovo družino.

Blago čuteče srce je vodilo Zlatka v Medžimursko kulturno društvo v Ljubljano, kjer je s svojo vlogo zaznamoval marsikatero gledališko igro. Po materini smrti 2012. so bili obiski domačega kraja Goričan manj pogosti. Obliž na izgubo službe leta 2017 je bila zaposlitev na šoli v Domžalah. Njegovo blago srce se je v družbi pedagogov in šolarjev poživilo, a nikoli ni zmoglo več tiste mladostne moči. Hrepenel je po delu z ljudmi in po izpolnitvi v njem. Da je ohranil dostojanstvo, se je umikal.

Prišla je epidemija letos in dostop do zdravnika je bil omejen. Šele pretekli teden je Zlatko prišel do čakalnice osebnega zdravnika, kjer pa so se vrata zaprla, preden je prišel na vrsto. Dobil je termin šele čez deset dni. Žal prepozno.

Konec maja smo se po dolgih letih spet sestali v bloku na sestanku etažnih lastnikov, da pregledamo in dosežemo soglasje o nujnih delih v bloku in o soseski. Zlatku je bilo to v veliko olajšanje, saj je bilo poimenovano, kar ga je za skupnost težilo. Tudi sklep o takojšnji nabavi kosilnice, ki se je ne da več popraviti, je bil sprejet. Ni je dočakal. Ko so ga monterji srečali na stopnicah na dan smrti v trenutku slabosti, jim je razodel, da je prav ta trenutek razmišljal, kako bi rešili zamakanje od zgoraj v moje stanovanje. Povedal jim je, da smo imeli sestanek in se bo zdaj tudi v bloku vse uredilo.

Na pomoč je priskočil prijatelj sosed rekoč: ‘Zlatko, saj ne boš kar umrl’. ‘Željko, ti ne veš, jaz umiram.’

Za seboj je zaklenil vrata, srce je odpovedalo in je umrl. Žena ga je našla doma, ko se je vrnila iz službe. Odšel je tiho in mirno, da zadnji trenutek ne bi obremenjeval svojih najdražjih.

Skupaj žalujemo z vami, dragi domači in sorodniki, izpolnjeno je, naj se spočije srce tam, kjer ni bolečin, kjer ga čakata oče in mati, nam pa govori: ‘Imejte se radi, pogovarjajte se in vse se bo uredilo!’ Počivaj v miru, dragi Zlatko!

MARJETA CERAR,
ZA LJUBLJANSKO 93 IN SOSESKO
V DOMŽALAH, 8. JUNIJ 2020

PISMA BRALCEV

Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov, v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Prispevki za rubriko Pisma bralcev morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter kontakt, na katerem je mogoče preveriti avtentičnost avtorja.

Domžale - moje mesto

Ko sem se leta 1987 priselila iz Ljubljane v Domžale, sem potrebovala nekaj časa, da sem se nanje privadila. Resnici na ljubo, je to bilo bolj kraj kot mesto, brez svoje tržnice in centra, a je imelo vse, kar mlada družina potrebuje: urejen zdravstveni dom, šole, vrtce, knjižnico, kino, glasbeno šolo, gledališče, reko in hrib. Vele Domžale je bil središče, v katerega so, zaradi odlične ponudbe vse vrstnega blaga, prihajali Ljubljančani, Kamničani in drugi, ki so želeli na enem mestu dobiti vse, od igle do bele tehnike. Takrat ni bilo BTC-ja, Qlandie in podobnih nakupovalnih središč, v katerih se človek lažje izgubi kot kaj najde.

Domžale danes so prav tako prijetno mesto za življenje, kar dokazuje stalen porast prebivalstva in trud občinske uprave, da bi nam ponudili več in bolj pestrih vsebin. Kljub temu pa stvari niso idealne, kar kažejo (pre)visoki stroški komunale in omrežnin, ali slabo vzdrževan največji stanovanjski kompleks, iz katerega podjetja izginjajo čez noč in se malo katero novo odpre. Tudi banke počasi zapuščajo center, tako da je iz nekoč poslovnega nastalo bifejsko središče. Stari kino je prepuščen propadanju, stavba Metalke prav tako, hiška, nekoč slaščičarna Kalimero na Kolodvorski 1, je postala ruševina, a bi bila lahko simpatična trafika ali trgovinica s spominki.

Še najbolj bodejo v oči zapuščene, na pol zgrajene hiše in prazna stanovanja, v katerih strašijo golobi in morebiti tudi miši, namesto da bi služile svojemu namenu. Toliko ljudi bi bilo veselih, če bi lahko te prazne prostore obnovili in v njih živeli. Privatna lastnina je postala nedotakljiva, četudi se z njo mnogokrat dela kulturna in krajinska škoda. S svojega okna lahko opazujem najvišje nadstropje sosednjega bloka, na čigar balkonu živijo že dolgo le golobi, ki s svojimi iztrebki gnojijo nadstrešek balkona spodnjega stanovanja. In to stanovanje ni osamljeno – opazovalec tovrstnih ‘znamenitosti’ bi jih v strogem centru lahko naštel vsaj petnajst. Ali pri nas kdo sploh vodi računa o tem, kako se vzdržuje in uporablja privatna lastnina, ker ta lahko, če je nevzdrževana, dela škodo sosedom in celotni okolici. Govorim o osnovnih, minimalnih higien-skih standardih, ki bi morali veljati za vse, ne glede, ali je lastnik fizična oseba ali občina. Je kdo pomislil, da so tovrstna ‘bivališča’ odličен vir okužb in bolezni?

Menim, da so ljudje premalo ozaveščeni o pomenu zdravja, higiene in vzdrževanja ne le svojega telesa, temveč tudi svojega bivališča. Pandemija koronavirusne bolezni je pokazala, kako veliko se lahko doseže že s primernim obnašanjem in higieno. Naj bo to spodbuda za razmislek v smeri osnovnega zdravstvenega izobraževanja v šolah v sodelovanju s patronažnimi službami zdravstvenega doma, ali za uvedbo izbirnega predmeta, ki bi obravnaval prav vzdrževanje zdravja in higiene. Moje izkušnje iz šole kažejo, da tudi starši nimajo o tem veliko znanj, sploh ko gre za škodljive modne navade. A to je že druga tema.

MIOMIRA ŠEGINA

Odgovor na intervju
o rejništvu

Spoštovani bralci!

Na intervju o rejništvu sem pristala, ker sem želela, da bralci spoznajo dejavnost rejništva, o njej razmišljajo in spoznajo tudi to plat življenja. Želela sem, da se v vsakdanjem tempu življenja včasih spomnijo, da imamo tudi otroke, ki so zlorabljeni, v hudih stiskah, ki iz različnih razlogov ne morejo živeti s svojimi starši ali svojo širšo družino. Da imamo tudi družine, ki so pripravljene sprejeti v svojo sredo te otroke, zanje skrbeti, jih vzljubiti, jim nudijo drugi dom ter dajejo oporo, da premagajo travme, ki so jih do tedaj doživeli. Da bralci spoznajo, kako je organizirana ta dejavnost, kako delujejo strokovne službe in nenazadnje, kakšne so zahteve do izvajalcev rejniške dejavnosti. In da morda kdo začne razmišljati o tem, da bi tudi on postal rejnik.

In upam, da je bil namen vsaj deloma dosežen, saj sem dobila kar nekaj odzivov. Veliko odzivov je bilo pozitivnih in vsi so poudarjali, da so prebrali prav vse, kljub obširnemu tekstu, ker je bilo branje zanimivo in ker niso poznali tega področja. Drugi so komentirali mojo fotografijo, ena od znank mi je napisala zahvalo za zanimivo branje. Dobila pa sem tudi anonimno pismo s pritožbo, kako ena od rejniških družin ni ustrezna ter da se v praksi ne ravna tako, kot sem navajala v intervjuju. In prav ta odziv me je spodbudil k nadaljnjem pisanju o tej temi.

Vesela sem tudi takšnih odzivov in anonimnemu piscu sporočam, da strokovni delavci vsakokrat pogledajo, če so tudi ta pisanja utemeljena in še bolj poglobljeno spremljajo družino in ponovno preverjajo njeno ustreznost za določenega otroka. Preverijo, kako se otrok počuti v tej družini, kako delujejo rejniki. Veliko več strokovnega dela namenjajo družini. In tudi tokrat je bilo tako. Vseh podrobnosti, ki se dogajajo v družini, nikoli ne moremo prepoznati. Ker stene niso prozorne, ker se razmere v vseh družinah spreminjajo, tako naših kot tudi rejniških, ker idealna družina ne obstaja, pač pa obstaja samo dovolj dobra družina za otroka ... Zato odnosov v rejniški dejavnosti nikoli ni dobro grditi na nezaupanju in izključno samo na nadzoru. Tukaj so ključni medsebojno sodelovanje, iskrenost in zaupanje, tudi takrat, ko imamo težave, stiske, ki lahko nastanejo v vsaki družini in tudi v rejniški družini. Najbolj ključno pa je počutje otroka, zato je pomembno, da ga slišimo in se večkrat pogovarjamo z njim. In še vrsto drugih strokovnih pristopov opravlja stroka, da ugotavlja kompetentnost družine, odnosov, čustvovanje v družini itd. Prav je, da konec koncev te presoje prepuščamo strokovnjakom, ki imajo svoje strokovne pristope, metode in tehnike dela in so za to usposobljeni. Zelo nevarno pa je, da o vsem sodi ali celo odloča javnost ali celo politika, in ostaja stroka prezrta.

Res pa je, da strokovni delavci nikoli ne moremo ob dodelitvi licence neki družini stoodstotno zagotoviti, da bo vse teklo brez težav ali da kakšna družina tudi ne delovala tako, kot se od rejnika pričakuje. Nekateri nimajo dovolj moči, da bi se spopadali z res hudimi težavami otroka in zraven še z zahtevnimi starši. Kljub še tako izdelanim strokovnim pristopom lahko kaj pomembnega ostane zakrito. In ravno zato je strokovno delo z ljudmi tako zahtevno in odgovorno.

Redki rejniki se izkažejo kot neustrezni. Žal pa ena takšna družina umaže prizadevanja in trud vseh ostalih, ki se razdajajo in delajo s srcem za otroke. Nujno je, da se takšne družine odkrije in da prenehajo z delom in skrbjo za otroka.

Pa tudi tu je treba biti previden in delovati premišljeno, saj ko nekemu vzamemo pravico do rejništva, mu vzamemo tudi otroka, ki ga moramo spet premestiti, kar pa je zanj zopet nova težka življenjska izkušnja ... V rejništvu takšne odločitve niso enostavne in vedno puščajo težke, travmatične sledi. Otroci so živa bitja, čutijo, pogosto imajo radi ljudi, ki si tega ne bi zaslužili. Zato se tukaj spet zavzemam v prvi vrsti za trdo delo, reševanje stisk in težav tudi pri rejnikih, za nenehno učenje, sploh kadar gre za čustveno povezavo med njimi in otrokom. Seveda pa je v skrajnih primerih treba postaviti mejo ter odreagirati hitro in odločno, sploh če je to največja korist otroka.

Poudarila bi, da bi si želeli več odzivov javnosti v primerih, kjer trpijo otroci. Da se ljudje odzovejo na vsako trpljenje otroka, tudi za tiste, ki še žive doma s svojimi starši v neustreznih razmerah. Da bi sosedje opozorili pristojne, da ni ustrezno poskrbljeno za otroke, četudi anonimno. Potem bi bilo prej poskrbljeno zanje, v rejništvu ne bi prihajali tako zelo oškodovani otroci in bi jim s tem tudi lažje pomagali. To ni vmešavanje in družinske razmere neke družine, to je skrb za boljše življenje otrok.

MAKSIMILJANA MALI

Tisti zeleni travniki

Spominjam se jih iz otroštva. Razprostirali so se od Krtine in Želodnika do Podrečja. V mozaiku nepravilnih oblik so jih obroblyale grmovnate živice, med katerimi so se bohotali mogočni hrasti. Simboli Doba. Jelše, jeseni in stare vrbe, v katerih smo nabirali črno prst za grobove, in lesne gobe za velikonočni ogenj so popestrile raznolikost drevesnih vrst. Jeseni smo se veselili lešnikov, glogovih in šipkovih plodov ter jagod črnega trna. Marsikatera domačija je prašiče vzrejala tudi z nabranim želodom in mehkim osatom. Bili so časi, ko nam je narava obilno pomagala pri preživetju.

Travniki so bili delno močvirnati, zato so nas že zgodaj spomlad razveselili veliki zvončki v družbi podlesnih vetrnic, spomladanskih žafranov in vodne perunike. Najlepši pa je bil pogled na skupine škrlatno rdečih cvetov močno ogrožene in zaščitene močvirske logarice, ki smo ji rekli močvirski tulipan. Žal ga ni več videti. Tudi nekatere travniške vrste ptic so izginile. Med travniki so vijugale struge Rače, Radomlje in Rovščice, ki se jim je pod Močilnikom pridružil še Potok. Dvakrat letno so počasi tekoče vode travnike poplavljalje, voda, ki do zime ni odtekla, je zamrznjena v veselje mladine ustvarila naravna drsališča. Ob vodah smo otroci preživljali najlepše in najbolj brezskrbne polne dneve. Vode, čiste in polne rib so bile v globljih delih struge naravna kopališča, pokošeni travniki od njih pa nogometna igrišča. Nepozabna doživetja.

Vse to pa ni trajalo večno. Radomljo in življenje v njej je vrsto let uničeval droben mulj iz usedalnikov proizvodnje kremenčevega peska v Termitu. Obarvana je bila kot kitajska Rumena reka. Rovščica in Potok sta bila polna gnojnice, ki se je iztekala iz kmetijske farme v Črnelem. Poleg smradu je največjo škodo povzročila z uničenjem rib, školjk in rakov v obeh vodah.

SPREJEM ZAHVAL

Zahvale in v spomin sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo, 15. 7. 2020 pa tudi med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vhodu z zadnje strani oziroma po e-pošti slamnik@kd-domzale.si.

PISMA BRALCEV | OBJAVE | NAGRADNA KRIŽANKA

Bistvena sprememba v naravi se je zgodila z agromelioracijskimi in komasacijskimi deli na celotnem območju. Vode so bile uravnane, močvirja izsušena, drevesa in žive meje posekane. Kulturna krajina se je dokončno spremenila. Nazadnje jo je povzila še avtocesta. Cena ‘napredka’ in razvoja je neizmerljiva. Iz naravno bogatega življenjskega okolja je nastala kulturna stopa. Nepopravljiva škoda za naravo. Pridejo trenutki, ko pomislim na to, kako zeleni so bili ‘moji’ travniki. Kaj bi dal, da bi jih še enkrat doživel.

JOŽE NEMEC

Rešitev za vse težave je v nas

Ob zadnjem sprehodu po Parku Martina Krpana se mi je porodilo nekaj zanimivih misli. Začutil sem, da bi jih lahko podelil z vami.

Tisti, ki vodijo družbo, ki vodijo svet, nam vsiljujejo svoja pravila, svoje zakone, ki ustrezajo njihovim apetitom po moči, prevladi, kapitalu (pod pretvezo, da delajo najboljše za vse nas). Večina ljudi pa je nezadovoljnih, ker vrednote takšne družbe niso naše vrednote, vrednote posameznikov. Ves čas nas vodijo in skrbijo zato, da ne prepoznamo svojih potencialov, da ne prepoznamo svojega bistva. V njihovem planu je, da smo nezadovoljni, da nas je strah, da nas skrbi, da se jezimo ...Takšne nas lahko vodijo, kot ‘ovce’. Vsa ta stanja strahu, jeze, skrbi so značilnosti razuma, ki se ga lahko manipulira. Takšna stanja umetno ustvarjajo, da lahko dosežejo, karkoli želijo.

Skrbno pa nam prikrivajo vedenje o našem ‘božanskem’ bistvu, da je vsak posameznik prek srca povezan s kozmično inteligenco vesolja, ki skrbi za harmonijo vsega.

Našega srca nihče ne more manipulirati. Srce točno ve, kaj je treba narediti, da je najboljše za vse, za skupno dobro (da je istočasno najboljše za nas in za druge!).

Ampak srce je treba začititi.

Zelo enostavno. Treba je začititi glas srca in mu slediti (temu pravimo včasih ‘šesti’ čut). Srce je tisto, ki širi ljubezen, harmonijo, mir, radost, iskrenost, poštenost, zdravje (ko delujemo iz srca, ne zboleavamo).

Začituti se in temu občutku slediti, je rešitev vseh težav zdajšnjega sveta. Vsak posameznik se mora spremeniti v sebi, če želi spremembe okoli sebe!

Treba se je ustaviti, umiriti svoj razum, prisluhniti in slediti tihemu notranjemu glasu svojega srca. Vsi lahko to zavestno naredimo. To je naša enost, naša največja skupna moč.

Razum je samo orodje v službi srca (že nekaj časa pa zmotno velja, da je pomemben samo razum, kar je med najpomembnejšimi vzroki za vse težave sodobnega sveta)!

Vse je v nas! Mir v nas pomeni mir v družini, mir v družini pomeni mir v družbi, mir v družbi pomeni mir v narodu, mir v narodu pomeni mir v svetu. Enako velja za ljubezen, harmonijo, radost, iskrenost in poštenost.

Ob tem zavedanju postanemo svet zadovoljnih posameznikov, ki skupaj predstavljamo zadovoljno družbo.

LEOPOLD POTNIK

Prometna varnost v Šentpavlu

Spoštovani!

V skrbi za naša življenja vas lepo naprošam za čimprejšnjo postavitev ležečih policajev in cone 30 v vasi Šentpavel. Stanje je nevdržno, izrazito iz zmeri mostu čez avtocesto, od koder se večina voznikov pripelje z nezmanjšano hitrostjo mimo naših vrstnih hiš in naših izvozov na cesto. Hitrosti so očitno prevelike, v vasi je veliko otrok, pločnika s te strani ni. Parkrat je bilo že zelo zelo nevarno, in samo sprašujemo se, kdaj bo počilo.

Prav tako na mostu čez AC na obeh straneh že več kot dva meseca ni znakov za omejitve, saj so jih ukradli slavljenici ‘40’ let, pristojne službe pa tega sploh ne opazijo! V vseh sosednjih vaseh imajo omejitvev 40 čez celo naselje, ali cone 30, četudi so tam pločniki: Pšata, Bišče, Dragomelj, Mala Loka itd.

Z naše strani, to je prihod z avtocestnega mostu, je obvezen ležeči policist pred znakom Šentpavel, saj ja znak le pet metrov

pred izvozom vrstnih hiš in noben voznik, tudi če se pripelje 50 na uro, pa se jih večina ne, se nikakor ne more varno ustaviti, če mi samo pomolimo nos od avta na cesto, da bi lahko pregledali situacijo za varno vključevanje v promet. Določene hudo nevarne situacije imamo tudi že posnete, saj so zelo pogoste, dnevno vsaj desetkrat prinorijo mimo.

Pisem vam zaradi vašega neodzivanja naši prošnji že pred meseci in vas prosim za čimprejšnjo rešitev situacije in varnosti občanov, kot je to urejeno v ostalih sosednjih vaseh. To elektronsko sporočilo bom posredoval tudi občinskemu glasilu in še dvema pisnima medijema, ki jih zgodba zanima, s posnetki divjanja po cesti vred!

Hvala in lep ‘ne’ varen dan!

DENIS NJIVAR

MALI OGLASI

Nudimo vam razrez cistem za kurilno olje
t: 040 872 078

Bistro Kiwi, Depala vas nudi prostor za zaključene družbe. Možen najem samega prostora.
t: 040 872 078

Brezplačen odvoz vseh kovinskih predmetov, pralnih strojev, odsluženih koles, plinskih jeklenk in akumulatorjev.
t: 040 780 078

Podarim mlade mačke.
t: 070 171 840

Male oglase sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo 15. 7. 2020 pa tudi med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vhodu z zadnje strani oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si

SIMAX

Domžale Masljeva 11, 1230 Domžale
tel. 01 724 16 56

Kamnik Ljubljanska c. 21A (Duplica)
tel. 01 831 17 96

PRENOVLJENA SPLETNA TRGOVINA: www.simax-slo.com

AVTODELI - AVTOMEHANIKA - VULKANIZERSTVO

NAGRADNA KRIŽANKA 5

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slamnik št. 5-2020:

Sebastijan Robič iz Ljubljane
(2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2020/2021)

Cirila Klemen iz Domžal
(2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2020/2021)

Marijana Kralj iz Dola pri Ljubljani
(2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2020/2021)

Nagrade podarja:
Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke je:
AVTO KINO DOMŽALE

NAGRADNA KRIŽANKA 6
Nagrajuje Kulturni dom Franca Bernika Domžale
Nagrade:
Trikrat po dve vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale za sezono 2020/2021

 Pravilno geslo križanke nam lahko pošljete do ponedeljka, 20. 7. 2020, na naslov: Uredništvo Slamnika, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale. Imena izžrebanih dobitnikov nagrad bodo objavljena v naslednji številki.

NAGRADNA KRIŽANKA 6

Foto: Peter Uhan

AVTOR: GREGA RIHTAR	NAJVIŠJE GOROVJE V EVROPI	AMERIŠKI PRAVNIK, NOBELOVEC ZA MIR (ELIHU)	PRESADITEV ŽIVEGA TKIVA Z ENEGA DELA BOLNIKOVEGA TELESNA NA DRÜGEGA	ROMAN WOLEJA SOYINKÉ	KONEC GESLA	PORTUGALSKI NOGOMETAS (LUIS)	ZAREZA PRI SODU ZA DNO V DOGAH	UVELJAVITEV, USPEH NA KAKEM PODROČJU DELOVANJA	PROSTOR MED DVEMA STIKAJOČIMA SE STENAMA	ALES ČEH	POKOJNA SRBSKA IGRALKA (LJUBICA)	REKA, KI TEČE SKOZI MÜNCHEN	ENAKO- PRAVNOST	PRISTAŠINJA RELATIVIZMA	ADELA ŽGUR
PREDPLAČILO			ŽGAN APNENEČ					OPERNA PEVKA VIDALI ŽEBRE							
POGON NA DIVJAD			KRATKOCASEN ČLOVEK RDEČE VINO												
POTREBA										REKA V JUŽNI AFRICI					ČLOVEK IZ ISTEGA KRAJA
NEKDANJI KAMERUNSKI NOGOMETNI REPRÉZENTANT (SAMUEL)	ŠPANSKI SLIKAR (PABLO)	GOJITELJ PSOV ELEKTRIN BRAT V GR. MITOLOGIJ		IRSKO IME IRSKE OTOK V ALEUTIH				STROJ ZA KOPANJE JARKOV PTICA NJORKA							
ZAČETEK GESLA															
IRSKA REPUBLIKANSKA ARMADA			PREBIVALKA KITAJSKE								VELIKA DIVJA RACA JAPONSKA PAHLJAČA				
ZA POLTON ZNIŽANI TON C			AKVARIJSKA RIBA MESTO BLIZU LIEGEA											IVANA KOBILICA FR.-SVIC. PISATELJ (CLAUDE)	
KNJIŽEV. ZNIDARČIČ				ČASOVNA ENOTA GLASBENIK SOSS				DOBA, ERA	VZDEVEK ALESA KERSNIKA	ZVOK IZVAJALCA PRI PETJU RAŠEVINA					REKA, KI TEČE SKOZI BERN. AARE
ŠVEDSKA SMUČARSKA TEKAČICA NILSSON					NESPREMENLJIVA KOLIČINA ALKA VUICA										
ŠESTOŠOLEC							PISATELJICA PEROCI				PLAST. LUPINICA PRI ALGAH				
ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA				OBVODNA VRBA				PLETENA POSODA ZA ODPADKE			GL. MESTO PROVINCE ADRAR V MAVRETANJI				

POMOČ: AKARA-akvarijska ribica, ATKA-otok v Aleutih, INVARIANTA-nespremenljiva količina, NAAS-mesto v vzhodni Irski, OPLATA-ohišje letala, RAVASI-pokojna srbska igralka (Ljubica), SEKSTAN-šestošolec, VAAL-reka v Južni Africi

OKOLJE

KOLUMNA • KAM GREŠ, ČLOVEK?

NORCI, OBSEDENI Z EVGENIKO

V ozadju histerizirane pandemije in zastraševanja ljudi, ki se je po svetu izrodilo v poskuse tiranije popolnega nadzora in v zločinsko evtanazijo starostnikov, se je prikrito dogajalo marsikaj.

Izza velikih dogodkov (ki so vedno orkestrirani), se praviloma dogajajo usodne spremembe, ki zaznamujejo prihodnost. Globalistični banksterji namreč delujejo po doktrini šoka, ob tem si kupijo ‘stroko’, da ‘strokovno’ potrjuje njihove odločitve. Kaj pravite, kateri je najbolj varovan kraj na svetu? Malce v pomoč, to ni bunker kitajskega, ameriškega ali ruskega predsednika, niti komanda NATO pakta, niti to niso zaklonišča najboga-tejših zemljanov, pač pa ‘Trezor za sodni dan’ (Doomsday Vault) na otočju Svalbard (Spitzbergi), blizu Severnega pola, ki je del teritorija Norveške.

Na otočju Svalbard je globoko pod zemljo zgrajen bunker, imenovan ‘Trezor za sodni dan’ (Doomsday Vault). Tam je shranjena največja zbirka semen iz vsega sveta, ki se nenehno dopolnjuje. Objekt je grajen v najtrajših kamninah tako globoko, da preživi direkten udar medcelinskega jedrskega projektila. Hkrati pa njegova lega blizu severnega pola zagotavlja najmanjšo verjetnost udara asteroida. Območje največje verjetnosti padca asteroidov je namreč v pasu zemljepisnih širin med rakovim in kozorogovim povratnikom ob ekvatorju.

Dne 25. februarja 2020 so tja dostavili zbirko semen 60.000 vrst rastlin in rastlinskih varietet kulturnih rastlin, kar je največja količina naenkrat dostavljenih semen od časa odprtja leta 2008. Danes tam hranijo seme več kot milijon različnih rastlinskih entitet, prostora pa je za štiri, pet milijonov vrst. Zamisel največje svetovne semenske banke temelji na hrambi ‘varnostnih kopij’ semen iz

številnih nacionalnih semenskih bank za primere nevarnosti, v katerih bi bile lahko uničene, v vojnah ali ob naravnih katastrofah. Svalbardska banka semen nosi simbolno ime ‘Noetova barka’, ki naj bi po svetovni katastrofi (recimo padcu asteroida ali izbruhu supervulkana) omogočila obnovo kmetijske dejavnosti. Tu se pojavi že prvo resno vprašanje, kdo bo odločal, kako se bodo semena delila, oziroma po katerih kriterijih bodo države dobile deleže ohranjenih semen.

Pri iskanju odgovora nas razsvetli vpogled v seznam financerjev. ‘Trezor za sodni dan’ upravlja GCDT (Global Crop Diversity Trust), ki ima sedež v Bonnu. Na njihovih spletnih straneh beremo milozvočno besedilo, »naše poslanstvo je varovanje pestrosti kmetijskih rastlin ter dostopnost shranjenih semen zaradi prihodnjih potreb prehranske varnosti sveta«. Financerji in ‘sponzorji’ sedijo v Svetu donatorjev, med katerimi najdemo najbolj zlovesča imena korporacij, ki nadzirajo globalno kmetijstvo in prehransko industrijo: Bayer Crop Science, ki je kupila zloglasni Monsanto, DuPont Pioneer Hi-Bred in Syngenta AG, ki jo je kupil kitajski agrokemični velikan ChemChina. Hkrati so te korporacije vodilne v proizvodnji pesticidov in GSO. V tej družini seveda ne manjkajo FAO in fundacij Bill & Melinda Gates ter Rockefeller in Ford, ki sta že leta 1972 ustanovili CGIAR (Consultative Group on International Agricultural Research) zaradi širjenja poslovnega modela ‘Zelene revolucije’, ki nikakor ni bila ‘zelena’, saj je prinesla popolno kemizacijo kmetijstva. Poleg CGIAR, ki

povezuje semenske banke, obstoji bolj v genske vire orientirana IPGRI (International Plant Genetic Resources Institute). Vsa ta družčina deluje skupaj vse od ustanovitve ‘Trezorja za sodni dan’ leta 2004 in njegovega odprtja leta 2008. Predsednica GCDT je bila Kanadčanka Margaret Catley - Carlson, ki je bila hkrati predsednica PC – Population Council iz New Yorka, organizacije Johna D. Rockefellerja, ki je imela za cilj radikalno zmanjšanje človeške populacije! Evgenični program PC je deloval pod masko ‘načrtovanja družine’, kontracepcije in sterilizacije, skratka z vsemi načini ‘kontrole prebivalstva’. Ti so bili pogosto kriminalno obarvani. Leta 1990 je družčina pod kamuflažo WHO izvedla cepljenje več kot milijona žensk v starosti od 15 do 45 let v Nikaragvi, Mehiki in na Filipinih in to s cepivom proti tetanusu!? Oho, kot da le ženske v rodni dobi lahko stopijo na zarjavel žebelj. Vprašajmo se, zakaj neki niso cepili dečkov in moških. To se je vprašala mehiška krščanska laična organizacija Comite Pro Vida in naročila testiranje vzorcev cepiva. Raziskava je pokazala prisotnost človeškega hormona placente z imenom horiongonadotropin, ki je v povezavi s protitelesi povzročal splavljanje zarodkov pri nosečih ženskah. Vendar je bil to le del dvajsetletnega programa, ki se je začel izvajati že leta 1972 s ciljem razvoja cepiva, ki bi vseboval dodana abortivna sredstva za zniževanje rodnosti žensk. Ali se torej zgolj slučajno pajdaši vsa ta družčina od Billa Gatesa, Rockefellerja in Forda skupaj z WHO in FAO? Bodite pozorni, tudi pri pandemiji koronaviru-

sa paradirajo skupaj, skupen cilj pa jim je globalni cepilni program, obvezno cepljenje za vse ljudi z uvedbo ‘cepilnih potnih listov’ z ‘ID številko’ posameznika prek ‘digitalnega sistema za identifikacijo’. Ljudje kot čipirana živina, su-

“ **Obstoji pa še drugo tveganje s cepivi – mRNA. Razvijalca cepiv proti covidu-19 Pfizer in Moderna že od marca 2020 delata z nikoli preverjeno tehnologijo, ki temelji na messenger RNA, genski tehnologiji in nanodelcih.**

per! Verjemite, da v tem cepivu ne bodo zgolj antigeni proti covidu-19, ampak še marsikaj drugega, recimo dodatek, ki bo abortiral zarodke nosečih žensk ali pa povzročal trajno neplodnost. Ti norci so obsedeni z evgeniko!

Obstoji pa še drugo tveganje s cepivi – mRNA. Razvijalca cepiv proti covidu-19 Pfizer in Moderna že od marca 2020 delata z nikoli preverjeno tehnologijo, ki temelji na messenger RNA, genski tehnologiji in nanodelcih. Glaxo, Smith & Kline ter Sanofi pa na celicah žuželk in toksičnem adjuvansu skvale-nu. Prva zamisel temelji na injiciranju mRNA, ki kodira genski zapis proteina ovojnice koronavirusa. S tem bi telo cepljene osebe postalo tovarna za izdelavo tega proteina, ki naj bi sprožil

nastanek protiteles. V primeru preobčutljivosti imunskega sistema pa lahko pride do resnih zdravstvenih zapletov in smrti. Spomnimo se, koliko ljudi trpi zaradi avtoimunostnih bolezni in alergij in kaj bi se zgodilo, če bi se cepljene osebe inficirale z živim koronavirusom. Že do zdaj je umrlo na deset tisoče starejših ljudi, ki so bili pred okužbo s covidom-19 cepljeni proti sezonski gripi. Če bomo cepivo proti covidu-19 brez obveznih kratkoročnih testov in preverjanja dolgoročnih posledic vrgli jeseni v promet, lahko pričakujemo le globalno katastrofo. Zahtevajte, da je cepivo testirano po standardnih protokolih!

Zadostna prehrana in zdravje sta največji dobrini, lakota in bolezen pa dva prastrahova človeštva. Če dodajmo še vojno in smrt, dobimo štiri jezdece Apokalipse, zato bodite pozorni na dogodke, ki bodo sledili. Leto 2020 je razglašeno za leto, v katerem bi morale vse države zaščititi gensko pestrost kulturnih rastlin. Zaščita genske pestrosti je namreč pomemben del programa OZN, po katerem naj bi do leta 2030 na svetu izkoreninili lakoto.

Historične sorte v Sloveniji so prav tako del naše dediščine kakor naš jezik, zgodovinski spomin, arheološke ostaline ali umetnost. Semena preživetja smo prejeli od svojih prednikov in dolžni smo jih ohraniti za preživetje svojih otrok. Nacionalna semenarska hiša Semenarna je prodana tujcem, zato je skrajni čas, da se samoorganiziramo v mrežo reševalcev semen. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

Ustanavljanje krajinskega parka Češeniško-Prevojske gmajne

Vzhodno od Radomelj v Ljubljanski kotlini se na 460 hektarih razprostira izjemen nižinski gozd z mokrišči, ki se ponašajo z visoko stopnjo biotske raznovrstnosti. Nižinski gozd take velikosti z ohranjenimi mokrišči je redkost v Sloveniji.

Območje Češeniških in Prevojskih gmajn je ekološko pomembno območje in posebno varstveno območje, v katerem živijo številne pomembne vrste, npr. kranjska sita (*Eleocharis carniolica*), hribski urh (*Bombina variegata*), rak koščak (*Austropotamobius torrentium*), vidra (*Lutra lutra*), veliki studenčar (*Cordulegaster heros*), kapelj (*Cottus gobio*) in redki habitatni tipi, npr. naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo, prehodna barja in ulekline na šotni podlagi. Gozdni prostor, mokrišča in ribniki predstavljajo življenjski prostor 12 vrstam dvoživk, ob vodotokih in ribnikih živi več kot 20 vrst kačjih pastirjev, v gozdu pa so prisotne tudi ogrožene vrste ptic. Na območju Češeniških in Prevojskih gmajn so tudi naravne vrednote državnega (Češeniške in Prevojske gmajne – barja, Rova – zalit glinokop) in lokalnega (Rovščica v povirnem delu, Prevoje – ribniki) pomena. Območje ima namreč posebne in kompleksne hidrološke lastnosti. Za potoke Rovščica, Zeločnik, Rjavec in njihove pritoke je značilna izrazita rečna dinamika, potek struge se nenehno spreminja, voda teče v več strugah hkrati in ustvarja številne meandre, sipine in poplavne ravnice. Nekateri pritoki Rovščice so rdeče obarvani zaradi delovanja železovih bakterij, ki ob prisotnosti kisika oksidirajo z železom bogato vodo.

Da bi ohranili redki ekosistem nižinskega gozda z mokrišči (v zadnjih 30 letih je bilo zaradi sprejetih prostorskih aktov in nedovoljenih posegov izgubljenih že 13 odstotkov gozda), da bi omogočili kakovostno preživljanje prostega časa lokalnim prebivalcem, pa tudi usmerjanje v trajnostno rabo naravnih virov ter zmanjševanje obstoječega in preprečevanje dodatnega obremenjevanja okolja, je v preteklih letih vse bolj krepilo razmišljanje o zavarovanju tega edinstvenega območja narave. V to smer so delovala tudi številna društva s tega področja. Tako je bila na Ministrstvo za okolje in prostor (ministrstvo) naslovljena tudi pobuda za ohranitev Češeniških in Prevojskih gmajn.

Kaj prinaša ustanovitev krajinskega parka?

Zavarovana območja ohranjanja narave so sicer prvenstveno naravovarstvena kategorija, so upravljavski mehanizem za zavarovanje naravnih vrednot in upravljanje Nature 2000. Zavarovano območje je priložnost za sodelovanje javnih služb iz različnih področij z vidika doseganja sinergije med varstvom okolja in socio-ekonomskim razvojem, za doseganje ekonomske učinkovitosti vlaganja javnih sredstev ter za zviševanje podjetniških priložnosti, ki izhajajo iz potencialov ohranjene narave in pomenijo dvig kakovosti bivanja za prebivalce na širšem območju parka.

Med prednostmi, ki jih prebivalcem in lokalnim skupnostim prinaša ustanovitev krajinskega parka, predvsem pa njegovo uspešno upravljanje, zagotovo velja v prvi vrsti še poudariti zdravo življenje v naravno ohranjenem okolju, ohranitev vrst, ki so drugje v Evropi že skoraj izginile, ohranitev značilne krajine ter večjo prepoznavnost območja. Ne gre pa prezreti tudi strokovno tehnične pomoči s strani upravljavca ter večji in učinkovitejši nadzor nad nedovoljenimi posegi in dejavnostmi.

Krajinski park v prostor prinaša tudi nekatere omejitve. Na celotnem območju parka ni dovoljeno ravnati, posegati, umeščati ali izvajati dejavnosti in aktivnosti v obsegu, času in na način, ki ogroža cilje parka in slabša njegovo hidrološke, geomorfološke in ekološke lastnosti, predvsem z vidika doseganja ugodnega stanja rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov. V predvidenem krajinskem parku bo gospodarjenje s kmetijskimi površinami in z gozdom potekalo enako kot do zdaj, v skladu z gozdnogospodarskimi načrti, dodatnih omejitev ne bo. Te se na našajo predvsem na nove gradnje in posege, ki bi zmanjševali površino gozda

Kako poteka proces zavarovanja?

Prizadevanja in aktivnosti za zavarovanje tega območja so v strokovnih krogih že dalj časa prisotna. Zavod RS za var-

stvo narave, ki je strokovna organizacija na področju ohranjanja narave, je na pobudo ministrstva pripravil strokovne podlage za zavarovanje tega območja. Ministrstvo je k sodelovanju v postopku zavarovanja povabilo tudi Občino Domžale in Občino Lukovica. S skupnim delom je bil pripravljen osnutek akta za zavarovanje tega območja kot krajinskega parka. Aktivnosti za njegovo upravljanje pa bi na podlagi petletnega načrta upravljanja izvajali ministrstvo, občini, javni zavodi na področju varstva narave in upravljanja naravnih virov kot nevladne organizacije.

Zakon o ohranjanju narave predpisuje poseben dvofazni postopek sprejema akta o zavarovanju, v katerem ustanovitelj v prvi fazi sprejeme osnutek akta o zavarovanju, ki se ga javno predstavi in javno obravnava v lokalnih skupnostih na predlaganem območju zavarovanja. V drugi fazi Ministrstvo za okolje in prostor ob upoštevanju stališč do pripomb z javne predstavitve pripravi predlog akta o zavarovanju, ki se ga ponovno medresorsko usklajuje ter nato posreduje v postopek za sprejem na Vlado RS. Načrtuje se, da bo v juniju 2020 pripravljen osnutek akta o zavarovanju in da bodo nato izvedene javne predstavitve, seveda če bodo to dopuščali ukrepi za blaženje epidemije koronavirusne bolezni.

V pripravo akta o zavarovanju želimo vključiti in povezati vse ključne or-

ganizacije in ljudi z nivoja države, občin in nevladnih organizacij, saj se zavedamo, da bomo samo tako prišli do skupnih rešitev, ki bodo vodile v ohranitev izjemnega naravnega bogastva tega območja, kot tudi v izboljšanje kakovosti bivanja lokalnega prebivalstva.

Ustanovitev zavarovanega območja pomeni usklajevanje številnih interesov, ki so na tem območju prisotni. Pri tem bo zelo pomembno mnenje lokalnih prebivalcev in njihovo razumevanje, da zavarovano območje in ohranjenost narava prinašata dolgoročne koristi za kakovostno življenje. Zavarovana območja pomenijo zaradi ohranjene narave dodano vrednost v prostoru, saj ohranjena narava omogoča pomembne ekosistemske storitve in koristi (obnavljanje vodnih virov, zagotavljanje čistega zraka itn.), telesno in duhovno sprostitev ljudi v naravnem okolju, krepiti prepoznavnost območja in bogati kulturni utrip naselij ter ponuja možnosti za dodatne razvojne priložnosti (razvoj blagovnih znamk, nova delovna mesta, zagotavljanje novih turističnih možnosti, uveljavljanje usklajenih mehanizmov za podporo prebivalcem).

Pripravljalci akta o zavarovanju si želimo in računamo na vaše sodelovanje in podporo!

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
DIREKTORAT ZA OKOLJE
SEKTOR ZA OHRANJANJE NARAVE

